

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Κυριακή 25 Φεβρουαρίου 2018 • Έτος 10^ο • Αρ. φύλλου 492

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy | €2,50

Ένα πακέτο και μία τιμή

Από αυτή την Κυριακή η εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ θα κυκλοφορεί σε ένα πακέτο και με ενιαία τιμή €2,50, για καλύτερη ομοιογένεια και πιο απλή εμπειρία στο αναγνωστικό της κοινό. Το πακέτο θα περιλαμβάνει εκτός από την εφημερίδα το περιοδικό Beautiful People και τα περιοδικά ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ, ΜΑΝ και ΣΠΙΤΙ και Ζωή. Μέρος της ύλης των περιοδικών ΕΥΚΟΛΑ ΚΑΙ ΣΠΙΤΙΚΑ και ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ ενσωματώνονται στον ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΟ.

ΜΑΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Δεν ναυαγήσαμε στις προκλήσεις

Ακανθώδη προβλήματα είχε να αντιμετωπίσει στη διάρκεια της θητείας του ο απερχόμενος υπ. Μεταφορών Μάριος Δημητριάδης.

Όπως δηλώνει στην «Κ» στην περίπτωση του λιμανιού Λεμεσού έφθασε στο σημείο να θέσει την παραίτησή του ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας, ο οποίος όμως δεν την έκανε αποδεκτή. Τονίζει ότι το έργο του θα κριθεί από την κοινωνία και συστήνει υπομονή και επιμονή στη διάδοχό του. **Οικονομική, σελ. 4**

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΛΑΣ

Το ΑΚΕΛ να διατυπώσει ξανά την πρότασή του

«Το ΑΚΕΛ, αφού κυβέρνησε μια φορά, είναι κόμμα εξουσίας και ως τέτοιο είναι αναγκασμένο να βαδίσει με τα νέα δεδομένα των καιρών», λέει στην «Κ» ο Σταύρος Μάλας.

Ο ίδιος σημειώνει πως το κόμμα κατάφερε μν να συσπειρώσει στις προεδρικές εκλογές τους ψηφοφόρους του, αλλά αυτοί πρέπει να επαναπαριστούν. Δεν διαψεύδει τις φημολογίες για κάθοδο του στις ευρωεκλογές. **Σελ. 10**

Ο Τίλερσον έρχεται πριν την ΕΧΧΟΝ

Παράθυρο συνομιλιών από Απρίλιο μέχρι Οκτώβριο που θα έρθει η εταιρεία, με καταλύτη το Φυσικό Αέριο

Η κρίση που προκάλεσε η Άγκυρα στην κυπριακή ΑΟΖ έφερε ξανά στην επιφάνεια αντιρροπές δυνάμεις και συμφέροντα στην περιοχή. Ταυτόχρονα, δημιούργησε και δυναμική που φέρνει σε αναγκαστική πορεία σύμπλευσης την ανάγκη αξιοποίησης των υδρογονανθράκων της ανατολικής Μεσογείου και

της κατά το δυνατόν ειρηνικής επίλυσης παλαιών και νέων διενέξεων στη Μέση Ανατολή, της Κύπρου μη εξαιρουμένων. Οι ΗΠΑ που ενδιαφέρονται ώστε να καταστεί η περιοχή εναλλακτική ενεργειακή πηγή σε αντιδιαστολή με τη ρωσική, την ίδια ώρα που η αμερικανική ΕΧΧΟΝ θα κατεβάσει γεωτρήσανο τον Οκτώ-

βριο στο τεμάχιο 10 της κυπριακής ΑΟΖ, προγραμματίζουν κάθοδο στην Κύπρο του υπουργού Εξωτερικών Ρεξ Τίλερσον το καλοκαίρι. Ο αμερικανός ΥΠΕΞ στη συνάντηση που είχε την περασμένη βδομάδα με τον Ταγίπ Ερντογάν στην Άγκυρα μίλησε για «πολιτική κα- νονιοφόρων» που ασκείται από την Τουρκία

και η οποία θέτει σε κίνδυνο την ειρήνη και ασφάλεια στην περιοχή, αλλά και το ίδιο το ΝΑΤΟ. Σημειώνεται παράλληλα ότι εκ των πραγμάτων ανοίγεται πάλι ένα παράθυρο ευκαιρίας για διαπραγματεύσεις-λύση, από τον Απρίλιο μέχρι και την έναρξη των εργασιών της ΕΧΧΟΝ στο 10. **Σελ. 4**

Σε συριακό λαβύρινθο ο Ερντογάν

Εγκλωβισμένος στον λαβύρινθο της Συρίας είναι ο Ταγίπ Ερντογάν. Η επιχείρηση «Κλάδος Ελαίας», που μπαίνει σήμερα στην έκτη εβδομάδα της, καρκινωβατεί. Αν και η Άγκυρα επιστράτευσε δύο ταξιαρχίες της, 80 μαχητικά αεροπλάνα και 25.000 μισθοφόρους του λεγόμενου «Ελεύθερου Συριακού Στρατού», δεν είχε καταφέρει μέχρι χθες να καταλάβει παρά λίγα μόνο χωριά στο δύσβατο, ορεινό περιβάλλον, μακριά από την ιστορική πόλη του Αφρίν. Τα φέρετρα με τις σορούς Τούρκων στρατιωτών πυκνώνουν, απειλώντας να μεταστρέψουν το πολιτικό κλίμα στο εσωτερικό της Τουρκίας, εις βάρος της κυβέρνησης Ερντογάν. **Σελ. 10, 22**

Ο Καραγιάν δεν έλυσε τη σιωπή του

Αναζητείται πρόσωπο να ηγηθεί

Με ενδιαφέρον αναμένεται η συνέντευξη Τύπου του Μάριου Καραγιάν, ενώ ερωτήματα εγείρονται για τους λόγους τους οποίους αναβάλλει την όποια συζήτηση. Όπως όλα δείχνουν η δημιουργία κινήματος είναι ένα ζήτημα που επιδιώκουν οι διαγραφέντες. **Σελ. 11**

Ετοιμη συμφωνία στο Σκοπιανό

Αποτελείται από 7 σημεία

Ο Αλέξης Τσίπρας έχει στα χέρια του πρόταση συμφωνίας για τη λύση της διαφοράς με τα Σκόπια. Η πρόταση είναι συνολική, με απαντήσεις σε όλα τα επίμμερους ζητήματα που αφορούν τις σχέσεις των δύο χωρών και τις σχέσεις ΠΓΔΜ με τους διεθνείς οργανισμούς. **Σελ. 19**

Ζημιές ανακοινώνουν οι τράπεζες

Δύσκολο αποδείχθηκε το 2017 - Πολλές οι προκλήσεις για το 2018

Σημαντικές ζημιές για το 2017 αναμένεται να ανακοινώσουν οι τρεις μεγάλες τράπεζες του τόπου. Την Τρίτη, η Τράπεζα Κύπρου θα παρουσιάσει τα συγκεντρωτικά της αποτελέσματα για το 2017, ακολουθεί την Πέμπτη η Ελληνική, ενώ η Συνεργατική Τράπεζα

έχει αναστείλει τα αποτελέσματά της έως το τέλος Απριλίου. Τα προβλήματα των τραπεζών εστιάζονται κυρίως σε τρεις τομείς. Στις πολύ υψηλές εποπτικές απαιτήσεις, στο μη επαρκές νομικό πλαίσιο και φυσικά στο ύψος των ΜΕΔ. **Οικονομική, σελ. 5**

Ποιο είναι το επόμενο θύμα των όπλων;

«Είμαι ο επόμενος», γράφουν στα πλακάτ οι μαθητές που συγκεντρώθηκαν έξω από το κυβερνείο στο Ταλαχάσι της Φλόριντα, μετά το πρόσφατο περιστατικό μαζικής δολοφονίας σε λύκειο του Πάρκλαντ. Οι μαθητές απαιτούσαν την απαγόρευση πώλησης πολεμικών όπλων. Διαδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν και σε πολλά άλλα εκπαιδευτήρια. **Σελ. 21**

ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΟΖ

Συμφέροντα και κινήσεις πίσω από την κρίση

Τα δεκατρία 24ωρα έντασης της Λευκωσίας, με το μάτι στο SAPIEM 12000 και τα τουρκικά πλοία και το αφτί στα τηλέφωνα του διπλωματικού παρασκηνίου. Η αιφνιδιαστική κίνηση της Τουρκίας, οι ενεργειακοί σχεδιασμοί της και πόσο αυτοί επηρεάζουν αυτούς της Κ.Δ. καθώς και το Κυπριακό και τα μεγάλα εξοπλιστικά συμφέροντα που συμπληρώνουν το παζλ που σχηματίζεται, αναλυτικά σε πέντε σελίδες. **Σελ. 4**

- ✓ **ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ:** Τα τουρκικά πολεμικά δεν έπιασαν Βρυξέλλες. **Σελ. 4**
- ✓ **ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ:** Τα deals Ιταλίας-Τουρκίας και η «Σουπιά». **Σελ. 5**
- ✓ **ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ:** Το τεμάχιο 3 δεν επηρεάζει τους σχεδιασμούς. **Σελ. 6**
- ✓ **ΠΟΛΙΤΙΚΗ:** Μέσο επιβολής στο Κυπριακό το Φ.Α. για την Άγκυρα. **Σελ. 7**
- ✓ **ΑΝΑΛΥΣΗ:** Από τις κρίσεις αναδύονται και οι ευκαιρίες. **Σελ. 7**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Βήματα μπροστά

Τόσα πρέπει να είναι η διπλωματία, και δη η κυπριακή. Το ότι δεν μείναμε με τα χέρια σταυρωμένα, αλλά αξιοποιήσαμε όσο μπορούσαμε όλες τις κινήσεις αναφορικά με την επαναλαμβανόμενη τουρκική συμπεριφορά στην κυπριακή ΑΟΖ δείχνει πως θα πρέπει μελλοντικά να είμαστε βήματα μπροστά ώστε να διασφαλίσουμε τα συμφέροντά μας. Αυτή είναι η «μάχη» που δεν έχει τέλος και θα πρέπει διαρκώς να είμαστε σε υψηλή ετοιμότητα ώστε, με νηφαλιότητα, να κάνουμε πράξη όσα προτάσσει το διεθνές δίκαιο που είναι ο κανόνας και όχι η εξ αίρεση. Κι αυτό, όπως διεφάνη, όχι μόνο δεν μπορεί καμιά αρχή να το αρνηθεί αλλά έρχεται να μας επιβεβαιώσει. Ο μακρύς δρόμος της διπλωματίας τώρα ξεκινάει ουσιαστικά.

Mineralize Your Life

LOUNIC

since 1965

Αφούρωση στην Ποιότητα!

www.lounic.com.cy

www.facebook.com/lounicld

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΠΡΟΣΩΠΟ

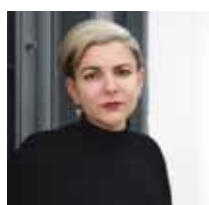
Ανέκδοτο σημείωμα του Νίκου Θέμελη στην «Κ»

Ο Νίκος Θέμελης από το 1998 έως το 2003 εξέδωσε τρία ιστορικά μυθιστορήματα («Η αναζήτηση», «Η ανατροπή», «Η αναληψία») που ξεπέρασαν σε πωλήσεις τις 700.000 αντίτυπα. Μέσα στις επόμενες ημέρες επανακυκλοφορούν τα τρία βιβλία σ' έναν τόμο από τις εκδόσεις Μεταίχμιο.

ΘΕΑΤΡΟ

Η παράσταση «Dark Vanilla Jungle» στο ARTos

Η Εβίτα Ιωάννου σκηνοθετεί το έργο «Dark Vanilla Jungle», ένα έργο υμν, που το μετέφρασε στην κυπριακή διάλεκτο, φέρνοντάς το στον δικό μας κόσμο. Η ηθοποιός Έλενα Καλλινίκου, μας λέει η σκηνοθέτρια, κατάφερε να ενσαρκώσει με τον καλύτερο τρόπο την ηρωίδα της παράστασης Αντρεα.

ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

Ο σεφ Ανδρέας Μαυρομμάτης στην «Κ»

Ο Κύπριος σεφ Ανδρέας Μαυρομμάτης βραβεύθηκε με την ανώτατη γαστρονομική διάκριση, το αστέρι Michelin. «Το μενού ενός εστιατορίου είναι σαν ένα συμβόλαιο», λέει στην «Κ» και τονίζει ότι το μυστικό ενός καλού εστιατορίου είναι τα φρέσκα και τα παραδοσιακά προϊόντα.

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Η κρίση θέλει νου

Μέσα σε δύο βδομάδες, 3-4 τουρκικά πολεμικά πλοία, 40 περίπου ναυτικά μίλια από τη Λάρνακα, χωρίς να ρίξουν ντουφεκιά, ακύρωσαν ολόκληρη την ενεργειακή τακτική της Λευκωσίας που κατελήφθη εξαπίνης στην κίνηση μόνο ενός πιονιού από την Άγκυρα στην σκακιέρα της ΑΟΖ. Ο Μπίσμαρκ πριν από 150 χρόνια είχε πει ότι, «η πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού». Στην προκειμένη εφικτό είναι να απαντήσεις με ανάλογη κίνηση. Η Κ.Δ. όμως δεν είχε ούτε καν ένα πιόνι. Πώς να παίξει; Σε ποια λογική όμως στηρίχτηκε για να μπει στο μεγάλο παιχνίδι της εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων, χωρίς να έχει δυνατότητα να προστατεύσει τα τεμάχια της; Προχώρησε στην οριοθέτηση ΑΟΖ στη λογική ότι είναι μέλος του ΟΗΕ και της Ε.Ε. και προστατεύεται από το διεθνές δίκαιο (παραγνωρίζοντας ότι και το 1974, υπήρχε διεθνές δίκαιο).

Προχώρησε στην αδειοδότηση οικοπέδων, σε κρατικές εταιρείες χωρών της Ε.Ε. (βλ. Γαλλία-Ιταλία) και των ΗΠΑ, θεωρώντας ότι αυτές θα προστατεύουν τις πλατφόρμες-επενδύσεις τους. Στην όλη εξίσωση οι σοφοί μας ηγέτες φρόντιζαν πάντοτε να παραβλέπουν τον καταλύτη, θεωρώντας ότι στο παιχνίδι των μεγάλων μπορούν να ποντάρουν σαν τζάμπα μάγκες. Για να γίνει δεκτή η Κύπρος στην Ε.Ε., καταλύτης ήταν η ταυτόχρονη λύση του Κυπριακού. Όταν μας έβαλαν στην Ε.Ε., το είδαμε σαν ευκαιρία να πνίξουμε με ευρωπαϊκό σχοινί την Τουρκία στα ρηλά, διαφεύγοντας την ουσιαστική διαπραγμάτευση στο Κυπριακό και πληρώσαμε ακριβό τίμημα: Διεθνή απομόνωση, άνοιγμα θυρών στους Τ/κ «αξιωματικούς», κανονισμό Πράσινης Γραμμής μέχρι και Κούρεμα... που μας το χρώστούσανε από την εποχή Μιλόσεβιτς! Πέρασαν 12 χρόνια μέχρι τη νέα συγκυρία για λύση. Νέος καταλύτης τώρα, οι υδρογονάνθρακες στην ανατολική Μεσόγειο. Το 2016 ο Αμερικανός ειδικός απεσταλμένος ενεργειακών υποθέσεων Έιμος Χοχστάιν, είχε δηλώσει ότι «στην περιοχή μας, η ενέργεια δεν μπορεί να πρυτανεύσει στην πολιτική διαδικασία, μπορεί όμως να αποτελέσει ένα κρίσιμο κί-

νητρο για να μετακινήθούν οι γεω-πολιτικές θέσεις προς μια περισσότερο θετική κατεύθυνση». Σε αυτό το πλαίσιο ενέταξε και την συνεργασία Κύπρου-Τουρκίας με προϋπόθεση τη λύση, προκαλώντας τη μήνη των κομμάτων του Ενδιάμεσου κατά της κυβέρνησης, η οποία ταύτισε ταχύτατα με τον Χοχστάιν, δηλώνοντας: «Είναι απαράδεκτο η κυβέρνηση να συμφωνεί ότι η επίλυση του Κυπριακού αποτελεί προαπαιτούμενο για την αξιοποίηση του φυσικού μας αερίου, κάτι που είναι πάγια τουρκική θέση». Προεδρικό-ΔΗΣΥ απάντησαν ότι, «η κυβέρνηση όχι μόνο έχει κατοχυρώσει τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κ.Δ. στον φυσικό υποθαλάσσιο πλούτο, αλλά προχωρά ήδη στη βόση των σχεδιασμών της για την αξιοποίηση του φυσικού αερίου. Αυτό αποδεικνύουν τόσο μια σειρά από διεθνείς συμφωνίες όσο και ο νέος γύρος αδειοδοτήσεων». Με την ψευδαίσθηση ότι έχει κατοχυρώσει τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κ.Δ. και θα προχωρήσει απρόσκοπτα στην αξιοποίηση του Φ.Α., ο Πρόεδρος Αναστασιάδης πήγε στην Ελβετία και επέστρεψε με την προϋπόθεση να επανεκλεγεί, να ρυθμίσει τις εκκρεμότητες του και να λύσει το Κυπριακό κατά το δοκούν, αγνοώντας ότι στην πολιτική και στον πόλεμο η χαμένη ευκαιρία δεν ξανάρχεται πίσω. Όταν η Τουρκία είδε ότι το Ισραήλ πούλησε γκάτζι 14 δις. στην Αιγύπτω, ότι στο τεμάχιο 6 Γάλλοι και Ιταλοί βρήκαν Φ.Α. και πως σε λίγο φτάνει στο 10 η Εκxon, έκρινε ότι ήρθε η ώρα της κι έκανε κίνηση στην ΑΟΖ.

Η Ε.Ε. για την τιμή των όπλων μας στήριξε λεκτικά ενώ ο γ.γ. του ΟΗΕ και άλλοι διεθνείς παίκτες εμμέσως είπαν πως χωρίς λύση Φ.Α. δεν υπάρχει, όπως είπε το 2016 ο Χοχστάιν. Ειρήσθω εν παρόδω, ο Χοχστάιν είχε δηλώσει στο Μπλούμπεργκ (19/12/2014), αυτό που έγινε κατά το ήμισυ πριν από μια βδομάδα, ότι: «Το Ισραήλ θα μπορέσει να εξάγει το φυσικό του αέριο στην Αιγύπτω, στην Ιορδανία και στην Τουρκία, ξεπερνώντας τα πολιτικά εμπόδια που παρεμποδίζουν τις συμφωνίες»! Προχθές, εργαζόμην παρ' εμού και είπα ότι «η Λευκωσία έγινε πιο σοφή για το μέλλον».

Οψόμεθα!

paraschos@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

Ο προστάτης, η ανακούφιση του πρίγκιπα και ο... Νικόλας του ΑΚΕΛ

«Η περιπέτεια του Sairam 12000 ήταν μια καλή άσκηση». Η φράση ανήκει σε κάποιον από το περβόλλον του Νίκαρα. Προκάλεσε πάντως μία αντίδραση από συνάδελφό του ο οποίος υποστήριξε πως «δεν χρειάζομαστε τέτοιες ασκήσεις και καλά θα κάνουμε να είμαστε ετοιμοπόλεμοι εάν δεν θέλουμε να χάσουμε και άλλους πολέμους πριν καν αρχίσουν». Οι φυλές του Προεδρικού σε πλήρη αναδιπλωση...

Θυμό προκαλέσε σε αρκετούς η στάση του Άντρου Κυπριανού και άλλων της ηγεσίας του ΑΚΕΛ στην κρίση με την Τουρκία. Από τον λόγο της εξουσίας ακούστηκαν πολλά σχόλια του τύπου: «Το ΑΚΕΛ βρίσκεται ακόμα στον προεκλογικό και σπάει το κλίμα ενότητας το οποίο σέβονται και ο Νικόλας και οι υπόλοιποι του Ενδιάμεσου».

Η κυρία Γιαννούλα, η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα ψιθυρίζονται στους διαδρόμους του ΑΚΕΛ και ακόμη περισσότερα, μου ανέφερε πως και στο κόμμα του λαού «υπάρχουν αντιδράσεις για την ρητορική του Άντρου και του Στεφάνου που αντί να κατηγορούν την Τουρκία κατηγορούν την κυβέρνηση». Πάντως, στο ΑΚΕΛ κάποιος χαρακτήρισε χαϊρέκακα τον Άντρο ως «τον νέο Νικόλα» αλλά το είπε χαμηλόφωνα. Ο κύριος Πάμπος από το Μέγαρο μου έλεγε χαμογελλώντας πως απάντηση στον Άντρο έδωσε τελικά ο Αιγύπτιος και όχι η Λευκωσία. «Η ανακοίνωση του Αιγυπτίου υπουργού ότι πριν από το καλοκαίρι θα υπογραφεί αγωγός φυσικού αερίου Κύπρου-Αιγύπτου ήταν καλύτερη από την απάντηση που έβγαλε ο Βίκτωρας, μου είπε και συμπλήρωσε: «τελικά οι τριμερείς του μάρτυρα φαίνεται πως όντως έχουν αντίκρισμα».

Δεν είναι σε όλους που η κρίση στην ΑΟΖ έφερε άγχος και ανησυχία. Σε κάποιους, σε κάποιον μάλλον, έφερε ανακούφιση. Αυτό τουλάχιστον υποστηρίζει η ΔΗΚΟϊκία Φωτούλα, συχνή επισκέπτρια των ρετιρέ της πριγκιπικής αυλής. Όπως μου αποκάλυψε, ο πρίγκιπας Νικόλαος ήταν ανακουφισμένος την εβδομάδα που πέρασε αφού λόγω της κρίσης ο Μάριος Καρογιάν δεν ανακοίνωσε τις δημόσιες καταγγελίες που είχε ετοιμάσει εις βάρος του. Ωστόσο, η ημερία δεν προβλέπεται να διαρκέσει για πολύ γιατί η συνέντευξη τύπου του Μάριου μάλλον θα πραγματοποιηθεί αυτή την εβδομάδα. Η Φωτούλα πάντως διέκρινε μικρή αλλαγή στη συμπεριφορά του πρίγκιπα «μετά την καταρακία των εκλογών». «Για πρώτη φορά τον ακούσαμε να λέει πως μπορεί να είχε κάνει κι αυτός κάποιο λάθος και αυτό είναι σίγουρα ένα

«Ποιος να μου το έλεγε πως μέσα σε μία εβδομάδα θα έβγαζα ανακοίνωση υπέρ του Νίκαρα και θα έλεγα και mea culpa».

μικρό βήμα μπροστά. Και δεν το λέω εγώ το λένε και κάποια από τα πρωτοπαλικάρα του Νικόλα που δεν τον έχουν ακούει ποτέ να λέει ένα mea culpa», συμπλήρωσε η κεντρώα Φωτούλα.

Πολλές αντιδράσεις προκάλεσε η καταγγελία της Ειρήνης Χαραλαμπίδου κατά τηλεοπτικής διαφήμισης που είχε ως στόχο την ευαισθητοποίηση ως προς την εξέταση για τον καρκίνο του προστάτη. Ειδικά στη σελίδα της στο Facebook υπήρξαν πολλές αντιδράσεις από άνδρες και γυναίκες που διερρωτούνται τι ήταν αυτό που ενόχλησε τη βουλευτή του ΑΚΕΛ και χαρακτήριζαν υπερβολική την αντίδρασή της και προσάθεσαν να προκαλέσει θόρυβο για δημοσιότητα. Ωστόσο, η Ειρήνη βρήκε έναν ανέπι-στο σύμμαχο. Για την ακρίβεια μία σύμμαχο: την Αναστασία Παπαδοπούλου η οποία την στήριξε μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα και ζήτησε και αυτή όπως αποσυρθεί η σχετική διαφήμιση στη λογική ότι καλλιέργει πατριαρχικά πρότυπα.

Εκείνο που ενόχλησε τις δύο κυρίες που βρίσκονται σε αντίθετες πολιτικές γραμμές είναι το λογοπαίγνιο με τη λέξη «προστάτης» και το κάλεσμα προς κάθε άνδρα «να συνεχίσει να είναι προστάτης της οικογένειάς». Μετά την

καταγγελία της Χαραλαμπίδου την απόσυρση της διαφήμισης ζήτησε και το Γραφείο της Επιτρόπου Ισότητας Φύλων. Στον απόηχο της ιστορίας έμειναν τα σχόλια που έθεταν το ερώτημα κατά πόσον εκείνο που τελικά πέτυχε η απαγόρευση είναι διεύρυνση της λογοκρισίας. Από τη στιγμή που το βίντεο δεν συνιστούσε κανένα είδος βίας, ούτε λεκτικής ούτε άλλης, διερωτώνται κάποιοι γιατί να μην επιτραπεί σε όσους έχουν την άποψη ότι ο άνδρας μπορεί να είναι προστάτης της οικογένειάς ή έστω ένας εκ των προστατών. Και γιατί η κυρία Χαραλαμπίδου, η κυρία Παπαδοπούλου και η κυρία Ιωσήφιντα Αντωνίου να ζητούν απόσυρση της διαφήμισης και στην ουσία να επιβάλλουν λογοκρισία.

Η θριαμβολογία της Ειρήνης Χαραλαμπίδου μετά την ανακοίνωση της Επιτρόπου Ισότητας Φύλων κατέληγε με το δασκαλιστικό: «Τα παιδιά μας αξίζουν ένα καλύτερο κόσμο». Πόσο καλύτερος θα είναι ο κόσμος τους με τη λογοκρισία να σιάζει τα πάντα;

ΚΟΝΙΖ: Ποιος ζητάει επίμονα από τον γενικό εισαγγελέα να τοποθετηθεί στα θέματα που έθεσε ο γενικός ελεγκτής για πράξεις και παραλείψεις της διοικήτριας Χρυστάλλας αλλά απάντηση δεν παίρνει;

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογί: ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ

80 χρόνια πριν στην «Κ»
25.11.1938

ΑΥΣΤΡΙΑΚΟ REQUIEM: Βιέννη, 24. – Ολόκληρος η Αυτορία πανηγυρίζει το γεγονός της σημερινής συγχώρεσης της ομοσπονδιακής Διαιτητής. Η Βιέννη προ πάντων παρουσιάζει εντελώς εορτάσιμον όψιν. [...] Εξωθι του Κοινοβουλίου έχουν παρασταθή αι φύλαγες της Αυστριακής Νεολαίας με τα λάβαρά της. Την 7.10 εσπερινήν ο καγκελλάριος Σούνινγκ εισέρχεται εις την αίθουσαν υπό τα παταγωδή χειροκροτήματα των αντιπροσώπων. Ο καγκελλάριος, ανερχόμενος το βήμα, λέγει τα εξής: [...] Η [ανα-

σχηματισθείσα] Κυβέρνησις είναι αποφασισμένη να εξασφαλίση την ελευθερίαν και την ανεξαρτησίαν της αυστριακής Πατρίδος. Εργον αυτής θα είναι ωσαύτως η εξασφάλις της ειρήνης με τα ξένα Κράτη δι' όλων των δυνατών μέσων, καθώς και εντός της χώρας. Ο αυστριακός λαός ολόκληρος είναι αποφασισμένος ν' αγωνισθῇ διὰ την ανεξαρτησίαν της Αυτορίας. Ο κ. Σούνινγκ ανέφερε ότι η Γερμανία ανέλαβε την υποχρέωσιν να μη θίξη τα κυριαρχικά δικαιώματα της Αυτορίας. [Σημ. «Φ»: Στις 12 Μαγτίου 1938 η Αυτορία κατελήφθη από τη Γερμανία και προσαρτήθηκε στο χιτλερικό Ράιχ. Ο Σούνινγκ (φωτογραφία) φυλακίστηκε μέχρι το τέλος του πολέμου].

ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΤΡΟΤΣΚΥ: Ρώμη, 24. – Αγγέλλεται εκ Νέας Υόρκης ότι κατά πληροφορίας εκ Μεξικού η Ομοσπονδία Εργατών εξέδωσε ψήφισμα διὰ του οποίου ζητεί την απέλανση του Τρότσκι διότι ούτος δεν σεβάσθη τους όρους υπό τους οποίους εγένετο δεκτός εις το Μεξικόν.

Με άριστα
το 10

1 Στην κατάθεση. Όπως οι δημοσιογράφοι καταθέτουν για την υπόθεση των mail, μη λέμε ονόματα μπας και δε τη φάμε, έτσι και οι αρμόδιοι λειτουργοί καταθέτουν ψυχρή για τις έρευνες που αφορούν την κατάρρευση της οικονομίας. Πόσες μέρες είναι σήμερα; 10.000; Κι αν δεν είναι τόσες, θα τις φτάσουμε. Η στήλη σε ένδειξη σεβασμού (και φόβου) προς το έργο του Κωστάκη αναστέλλει την καταμέτρηση των ημερών που πέρασαν χωρίς να κατηγορηθεί κανείς για το σκάνδαλο της οικονομίας. Κάτι σαν την αναστολή των εργασιών της ΕΝΙ στη «σοουιά».

2 Στο παραλίγο. Και εκεί που το ΑΚΕΛ περιμέναν πως θα πάθαινε πανωλεθρία, τώρα μετά από «αξιοπρεπές» εκλογικό αποτέλεσμα, επέστρεψαν ωραία και καλά στη διαχείριση της καθημερινότητας. Ένα ευχαριστώ είπαν στον Σταύρο που τους επέστρεψε τη χαμένη τους ημερία ή εγώ πρέπει να τα σκέφτομαι όλα; Καθάρισαν νομίζουν με ένα BMW 7; Λαός και Κολωνάκι.

3 Στο σχέδιο. Οι Ιταλοί στη διαχείριση της κρίσης στο 3 έβαλαν σε εφαρμογή το σχέδιο «3 πουλάκια κάθονταν» και από πάνω κάλεσαν ή δεν κάλεσαν και τον Οξερσά με την ξώβεργα για να τον ενημερώσουν, άσχετο αν εκείνος συναντήθη-

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ

Ήλιος, θάλασσα και τα (ιταλικά) αγόρια μας.

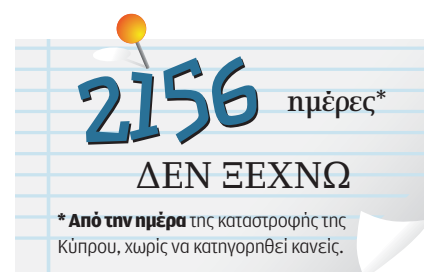
κε ή δεν συναντήθηκε με αξιωματικούς μιας ενεργειακής εταιρείας, το όνομα της οποίας δεν μας λέει. Τρεις λαλούν και δυο χορεύουν γενικότερα.

4 Στη σύνταξη. Κάποιοι ανυπομονούν για να βγω στη σύνταξη, είπε ο γενικός εισαγγελέας. Βασικά, εμείς, ανυπομονούμε τη σύνδεση με το προηγούμενο σημείο και τη σύνταξη των κατηγορητηρίων για την κατάρρευση της οικονομίας. Αλλά μην τα θέλουμε κι όλα δικά μας. Προηγείται η δική σας σύνταξη, βεβαίως-βεβαίως. Ίσως βέβαια και να ανυπομονούν δημοσιογράφοι να βγει σύνταξη μπας και γλυτώσουν; Λέμε τώρα.

5 Στο ΔΗΚΟ. Πέρασε μια εβδομάδα χωρίς διαγραφές ή θα έρθει νέο κύμα από την ερχόμενη; Τώρα που ξεκίνησε και η Ομόνοια, θα χάσουμε τον μπουσούλα με το ποιος μένει και ποιος φεύγει. By the way, παίζει δηλαδή να πάει ο Μαργκάσας για αντιπρόεδρος στο ΔΗΚΟ;

6 Στο μάτι. Με έναν απλό, οπτικό έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι γέρνει λέει η πολυκατοικία της ΕΔΕΚ. Γιατί το κόμμα στέκει μια χαρά ε; Αυτό κι αν βγάζει μάτι.

7 Στις διακοπές. Μετά που λέτε από ένα δεκάημερο στην εξωτική Αγία Νάπα το πλήρωμα του Sairam 12000 είπε να ζήσει

και λίγο τον κοσμοπολίτικο αέρα της Λεμεσού. Ρωσίδες χαβιάρι και σαμπάνια. Una faccia, una razza.

8 Στον Ταγί. Είπε ο σουλτάνος να βγάλει λίγο τα ψαρόδικά του να ξεμουδιάσουν στη Μεσόγειο και το κάναμε «θερμό επεισόδιο». Βγήκε και ο πρώην διοικητής της ΚΥΠ και είπε πως οι Τούρκοι δεν είναι ικανός στρατός. Όταν θα βγουν οι φρεγάτες τι θα πάθουν δηλαδή;

9 Στο φάουλ. Βγήκε και ο στρατηγός από τις Βρυξέλλες, όχι του ΝΑΤΟ, της Αλληλεγγύης, ο Γιάννος Χαραλαμπίδης και κατάγγειλε πως κανείς δεν ασχολείται με την κυπριακή ΑΟΖ «επειδή ο Κύπριος Επίτροπος δεν ενημερώνει τους ευρωπαίους». Μα για αυτό το έθνος σε έστειλε εσένα Γιάννο, για να μας σώσεις!

10 Στα ΜΜΕ. Πήγε που λέτε μια τουρκική κανονιοφόρος 80 μέτρων να εμβολίσει και να βυθίσει ένα «θωρηκτό» 200 μέτρων όπως είναι το γεωτρήπανο. Το άλλο με τον Τοτό, το ξέρετε;

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΑΓΙΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

17^η ΑΠΟΝΟΜΗMAN
MAGAZINE

Τράπεζα Κύπρου MAN OF THE YEAR 2018

27 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2018
Royal Hall

Οι υποψηφιότητες

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ – MANAGER

Πάνος Παναή
Παπαχριστοφόρου Χριστόφορος
Θάνος Μιχαηλίδης
Χριστόφορος Χατζηκυπριανού

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑΣ

Δρ Κωνσταντίνος Τζελεπής - Γιώργος Βασιλείου
Ντέμης Χασάπης
Δρ Βασίλης Χάρη
Δρ Γιάννης Ιερόπουλος

ΑΘΛΗΤΗΣ

Παύλος Κοντίδης
Γιώργος Αχιλλέως
Απόστολος Παρέλης
Ανδρέας Τρικωμίτης
Μίλαν Τραϊκοβιτς

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

Μιχάλης Χριστοδουλίδης
Προκόπης Αγαθοκλέους
Χάρης Ζαμπαρλούκος
Μάριος Μιλτιάδους

ΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

INNOVATION AWARD BY CYTAMOBILE VODAFONE
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ
ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ
ΕΛΛΗΝΑΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

Επισκεφθείτε το www.kathimerini.com.cy και γνωρίστε τους υποψηφίους

Σπρίζουν

Ελεγκτές της διαδικασίας

Τα τουρκικά πολεμικά δεν έπιασαν Βρυξέλλες

Λόγω της συνεννόησης Λευκωσίας-Ρώμης για τη θαλάσσια μανούβρα στο τεμάχιο 3

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Η Λευκωσία έκανε μια σκακιστική κίνηση την Παρασκευή το πρωί στην κυπριακή ΑΟΖ, εις γνώση της Ρώμης, μέσα στο πλαίσιο μια ύστατης προσπάθειας να φτάσει το γεωτρύπανο Sairpem 12000 της ENI στον στόχο «Σουπιά». Η κίνηση αυτή έφερε, όπως ανέμενε η Λευκωσία, την αντίδραση της Τουρκίας, η οποία είχε αναπτύξει στην περιοχή πολεμικά πλοία, όχι όμως τέτοιου εκτοπίσματος που να επιφέρουν κίνδυνο για το γεωτρύπανο.

Νίκος Χριστοδουλίδης:
«Κρατάμε το γεγονός ότι οι ενέργειες της Τουρκίας στην ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ευρωπαϊκό και όχι αποκλειστικά πρόβλημα της Κύπρου».

Άλλωστε, όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», το γεωτρύπανο δεν έφτασε κοντά σε αυτά, ωστόσο, λαμβάνοντας χώρα μόλις λίγες ώρες πριν από την άτυπη Σύνοδο Κορυφής, αυτή η μανούβρα έφτασε μέχρι στις Βρυξέλλες. Εκεί, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης κι ενώ τα τουρκικά ΜΜΕ πανηγύριζαν επί της ουσίας για τα τεκταινόμενα στο τεμάχιο 3, ζήτησε και πήρε την υποστήριξη και τα κατάλληλα μηνύματα τόσο για τους ενεργειακούς σχεδιασμούς

της Δημοκρατίας όσο και για τη συμπεριφορά της Τουρκίας, ώστε να μην ανακύψουν προβλήματα εφεξής. Το ότι το συμβάν με τα τουρκικά πλοία αφορούσε τη συγκεκριμένη μόνο γεώτρηση, ήταν άλλωστε στην πρώτη γραμμή της επιχειρηματολογίας και του Υπ. Ενέργειας Γιώργου Λακκοτρύπη, ο οποίος διαβεβαίωσε μιλώντας στην «Κ» πως συνεχίζεται το ενεργειακό πρόγραμμα. Από την άλλη, το ότι βρίσκεται στον αέρα επί της ουσίας η διάσκεψη Ε.Ε.-Τουρκίας στη Βάρνα, και η οποία σημαίνει πολλά από απόψεως κονδυλίων αλλά και της ευρωπαϊκής πορείας της Άγκυρας, είναι το δεύτερο διπλωματικό όφελος που πέτυχε η Λευκωσία. Μαζί με το ότι κατέστησε το πρόβλημα και ευρωπαϊκό. «Κρατάμε το γεγονός, όπως προκύπτει και από τις δηλώσεις του κ. Τουσέκ εκ μέρους των 27, ότι οι ενέργειες της Τουρκίας στην ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ευρωπαϊκό και όχι αποκλειστικά πρόβλημα της Κυπριακής Δημοκρατίας», δήλωσε στην «Κ» ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Νίκος Χριστοδουλίδης.

Λόγω απομόνωσης

Διπλωματικές πηγές παράλληλα τόνισαν στην «Κ» πως η Τουρκία ανέβασε την ένταση στην κυπριακή ΑΟΖ, κυρίως λόγω της απομόνωσης από το ενεργειακό πλέγμα όπως διαμορφώνεται στην ανατολική Μεσόγειο. «Η Τουρκία είναι εκτός East Med, με ταραγμένες σχέσεις με τις ΗΠΑ, αδιέξοδο με το Ισραήλ όπου οι σχεδιασμοί παραμένουν

Άφησε ικανοποιημένη την κυπριακή αποστολή ότι κορυφαίοι αξιωματούχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης δήλωσαν ότι υποστηρίζουν πλήρως τις κινήσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας στα ενεργειακά.

σχεδιασμοί, εκτός τριμερών συνεργασιών. Αυτά δημιούργησαν αρνητικό κλίμα, που στο εσωτερικό μεταφράζεται ως υποχωρητικότητα, με αποτέλεσμα αυτή την αντίδραση στο τεμάχιο 3». Οι ίδιες πηγές πάντως τονίζουν πως τα όσα έγιναν την Παρασκευή το πρωί, έδωσαν και το στίγμα των ορίων που μπορεί να φτάσει η κάθε πλευρά. «Και η Λευκωσία έγινε πιο σοφή για το μέλλον» τονίζεται.

Παράλληλες γεωτρήσεις;

Το ερώτημα που εγέρθηκε μετά που το γεωτρύπανο της ENI απομακρύνθηκε από την περιοχή, προς αρμόδιες πολιτικές και διπλωματικές πηγές, είναι το αν είχε πράξει τα δέοντα η κυπριακή Δημοκρατία στο να προασπίσει η γεώτρηση στο τεμάχιο 3 θα προχωρούσε χωρίς παρατάγους. Κοινή συνισταμένη

από τις προαναφερόμενες πηγές είναι πως η Λευκωσία έκανε για τη συγκεκριμένη γεώτρηση ό,τι και για τις άλλες, από διπλωματικής πλευράς. Το να βρούμε όμως σοφότεροι για το μέλλον, πρακτικά τι μπορεί να σημαίνει; «Γίνονται κινήσεις ωστόσο δεν πρόκειται να ανακοινωθεί κάτι για την ώρα» τονίστηκε στην «Κ», από πηγή με γνώση του παρασκηνίου, ωστόσο διαφαίνεται από τις πληροφορίες πως υπάρχουν σχεδιασμοί που παραμένουν ακόμη και σε ταυτόχρονες γεωτρήσεις εταιρειών στο μέλλον. «Όλα έγιναν εκεί που μια εταιρεία ήταν μόνη» τόνισε επί αυτού η ίδια πηγή, ωστόσο ο προαναφερόμενος σχεδιασμός σε επαναληπτική ερώτηση δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένος. «Οι κινήσεις αυτές θα διαφανούν μελλοντικά ποιες θα είναι» τονίζεται σχετικά.

Οι διπλωματικές μηχανές στο φουλ

Τόσο στη Λευκωσία όσο και στις Βρυξέλλες διά του Επιτρόπου Στυλιανίδη και όλης της διπλωματικής ομάδας, η δουλειά που γινόταν όλη την εβδομάδα σε παρασκήνιο και προσκήνιο ήταν έντονη, με αποκορύφωμα την Παρασκευή. Άφησε ικανοποιημένη την κυπριακή αποστολή ότι κορυφαίοι αξιωματούχοι δήλωσαν ότι υποστηρίζουν τις κινήσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας στα ενεργειακά. «Στους ευρωπαϊκούς θεσμούς πρέπει να κινείσαι με αξιοπιστία, κι αυτό πράξαμε» τόνισε στην «Κ» πηγή με γνώση του περιβάλλοντος των Βρυξελλών.

Κιντ: Το Η.Β. αναγνωρίζει την ΑΟΖ της Κύπρου

Η ενόχληση του ΥΠΕΕ Ιωάννη Κασουλίδη για τη στάση της Μεγάλης Βρετανίας στο θέμα της κυπριακής ΑΟΖ, όπως ειπώθηκε από τον υπουργό Ενέργειας Άλαν Ντάνκαν, ήταν δεδομένη. Ο κ. Κασουλίδης σε συνέντευξή του στο ΚΥΠΕ είχε δηλώσει πως ήταν απαραίτητη η θέση πως το Λονδίνο αξιολογεί την κατάσταση εκεί (στην ΑΟΖ). «Αν αποφάσισε ότι τώρα θα αξιολογήσει την κατάσταση, αυτό είναι πολύ λυπηρό», είχε τονίσει μεταξύ άλλων ο κ. Κασουλίδης. Η «Κ» ζήτησε τοποθέτηση εκ μέρους των Βρετανών στα όσα ανέφερε και ο κ. Κασουλίδης για τον κ. Ντάνκαν και πως η χώρα βλέπει το όλο σκηνικό. «Κατανοούμε τις προσδοκίες ότι το Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να συμβάλει θετικά στις προσπάθειες εξεύρεσης διεξόδου από την παρούσα κατάσταση σχετικά με τις υπεράκτιες γεωτρήσεις. Μέσα από τα χρόνια, το Η.Β. έχει επανειλημμένα και δημόσια επιβεβαιώσει ότι αναγνωρίζει την ΑΟΖ της Κύπρου και το δικαίωμά της να την εκμεταλλευτεί. Το επαναλάβαμε και τις προηγούμενες βδομάδες, ενώ σήμερα δόθηκε ανάλογη απάντηση σε σχετική κοινοβουλευτική ερώτηση. Έχουμε πει επίσης ότι ελπίζουμε πως τα κοιτάσματα φυσικού αερίου στην ΑΟΖ θα λειτουργήσουν ως κίνητρο για την ειρήνη και την ευημερία στην περιοχή. Αυτό δεν πρόκειται να επιτευχθεί αν τα κοιτάσματα μείνουν ανεκμετάλλευτα. Προσφέρουμε την ενεργή υποστήριξή μας στις προσπάθειες διαμόρφωσης συνθηκών που οι οποίες να επιτρέπουν την περαιτέρω ανάπτυξη των κοιτασμάτων να προχωρήσει. Η ύψωση των τόνων στη δημόσια συζήτηση δεν βοηθά προς αυτή την κατεύθυνση, επομένως καλωσορίζουμε την αποφασιστικότητα να κρατηθούν χαμηλοί τόνοι, παρά τις εντάσεις», απάντησε στην «Κ» ο Μάθιου Κιντ.

Νέα δυναμική σε κυπριακό - ενέργεια με κάθοδο Τίλερσον

Ανοίγεται πάλι παράθυρο ευκαιρίας συνομιλιών από Απρίλιο μέχρι Οκτώβριο, όταν θα έρθει η ΕΧΧΟΝ, με καταλύτη το φυσικό αέριο

Ουάσιγκτον - Ανάλυση του ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ

Η απουσία μοχλών πίεσης από την Ουάσιγκτον προς την Άγκυρα δυσκολεύει τις αμερικανικές διπλωματικές προσπάθειες για να δοθεί τέλος στην κρίση που ξέσπασε το τελευταίο διάστημα κοντά στα Ίμια και στην κυπριακή ΑΟΖ, παρά το γεγονός ότι οι ΗΠΑ έδωσαν τα σωστά μηνύματα. Με βάση την ενημέρωση που διαβιβάστηκε από αμερικανικής πλευράς στην Λευκωσία, ο αμερικανός υπουργός Εξωτερικών, Ρεξ Τίλερσον, που συναντήθηκε πρόσφατα στην Άγκυρα με τον Πρόεδρο της Τουρκίας Ταγίπ Ερντογάν και τον Τούρκο ομόλογό του Μεβλούτ Τσαβούσογλου, συμπεριέλαβε τις τουρκικές προκλήσεις σε βάρος της Ελλάδας και της Κύπρου. Μάλιστα, ο κ. Τίλερσον μίλησε για «πολιτική κανονιοφόρων» που ασκείται από την Τουρκία και η οποία θέτει σε κίνδυνο και την ειρήνη και ασφάλεια στην περιοχή, αλλά και το ίδιο το ΝΑΤΟ. Ωστόσο, από τις τουρκικές απαντήσεις δεν φαίνεται να προκύπτει κάτι αισιόδοχο, όπως άλλωστε αποδείχθηκε και στην πράξη από την ανανέωση της τουρκικής NAVTEX κοντά στο τεμάχιο 3. Η Ουάσιγκτον εμφανίζεται δυσχερής για τους διπλωματικούς χειρισμούς των Ιταλών, στην παρεμπόδιση του SAIPEM 12000 και σύμφωνα με πληροφορίες, τους μετέφερε το μήνυμα ότι η ΕΧΧΟΝ θα προχωρήσει κανονικά με τις δικές της έρευνες. Το ίδιο μήνυμα έχει μεταφερθεί και στη Λευκωσία. Διπλωματικοί αναλυτές

Σε «πολιτική κανονιοφόρων» που ασκείται από την Τουρκία και η οποία θέτει σε κίνδυνο και την ειρήνη και ασφάλεια στην περιοχή, αλλά και το ίδιο το ΝΑΤΟ, αναφέρθηκε ο αμερικανός ΥΠΕΞ Ρεξ Τίλερσον στη συνάντησή του με τον Ταγίπ Ερντογάν στην Άγκυρα. Ο κ. Τίλερσον έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για επίσκεψη στην Κύπρο το καλοκαίρι, ενώ σημειώνεται ότι η ΕΧΧΟΝ μπαίνει στο τεμάχιο 10 των Οκτωβρίου.

εκτιμούν ότι η ανανέωση της τουρκικής NAVTEX επιβεβαίωσε τους αρχικούς φόβους ότι ο στόχος της Άγκυρας ήταν να στείλει ένα ηχηρό μήνυμα πως δεν πρόκειται να επιτρέψει να προχωρήσουν οι ενεργειακοί σχεδιασμοί της Λευκωσίας, χωρίς συμφωνία στο Κυπριακό και επέλεξαν την ENI, καθώς οι Ιταλοί θεωρούνται ο ασθενέστερος κρίκος από τους υπόλοιπους. Την ίδια στιγμή σημειώνουν και το γεγονός ότι οι επικείμενες εκλογές στην

Ιταλία σε λίγες μέρες, δεν δίνουν πολλές δυνατότητες για αντιδράσεις στη Ρώμη.

Αναφορικά με τις προοπτικές για την επανάληψη των διαπραγματεύσεων, τα πράγματα ίσως αρχίσουν να ξεκαθαρίζουν μετά από αυτή την εβδομάδα, όταν πραγματοποιηθεί και η διερευνητική συνάντηση Σπένχαρ - Ακιντζι. Την ίδια στιγμή θεωρείται βέβαιο πως και ο επισκεπτόμενος τη Λευκωσία αυτή την εβδομάδα, βοηθός γ.γ. του ΟΗΕ για ει-

ρηνευτικές επιχειρήσεις, Ζαν Πιερ Λακρουά, θα μεταφέρει στον Αντόνιο Γκουτιέρες όσα του πουν ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και ο Τ/κ ηγέτης Μουσταφά Ακιντζι. Σκοπός της επίσκεψης Λακρουά είναι η εφαρμογή της στρατηγικής αναθεώρησης της ΟΥΝ-ΦΙΚΥΠ. Μία ακόμη επίσκεψη που προγραμματίζεται για το πρώτο δεκαήμερο του Μαρτίου είναι του βοηθού υφυπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ, Τζόνθαν Κόεν. Στην ατζέντα της επίσκεψης είναι και οι διμερείς

σχέσεις Κύπρου - ΗΠΑ και το Κυπριακό, ενώ σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες, επιδεικνύεται ενδιαφέρον για επίσκεψη στην Κύπρο μέχρι το καλοκαίρι και του υπουργού Εξωτερικών Ρεξ Τίλερσον.

Ενεργειακά και συνομιλίες

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η κυβέρνηση, με τα διαβήματα που έγιναν σ' όλες τις πρωτεύουσες των κρατών μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, φρόντισε να καλύψει τόσο τις τουρκικές προκλήσεις σε βάρος των κυριακών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η Ουάσιγκτον εμφανίζεται δυσχερής για τους χειρισμούς των Ιταλών και σύμφωνα με πληροφορίες, τους μετέφερε το μήνυμα ότι η ΕΧΧΟΝ θα προχωρήσει κανονικά με τις δικές της έρευνες.

στην ΑΟΖ της από την Τουρκία, όσο και τη βούληση του Νίκου Αναστασιάδη να προσέλθει σε διαπραγματεύσεις στη βάση της φόρμουλας Γκουτιέρες, υπό την προϋπόθεση ότι θα σταματήσουν οι τουρκικές παραβιάσεις. Διπλωματικοί αναλυτές σημειώνουν ότι εκ των πραγμάτων ανοίγεται πάλι ένα παράθυρο ευκαιρίας για διαπραγματεύσεις, από τον Απρίλιο μέχρι και την έναρξη των ερευνών της ΕΧΧΟΝ στο τεμάχιο 10, «που είναι προγραμματι-

σμένες για μετά το καλοκαίρι», (βλ. Οκτώβριο), όπως μας έλεξε χαρακτηριστικά. Θεωρείται βέβαιο ότι η Τουρκία θα προσπαθήσει να παρουσιαστεί αυτό το «παράθυρο ευκαιρίας» ως καταληκτικό χρονοδιάγραμμα μιας «τελικής προσπάθειας» για να βρεθεί συμφωνία, κάτι που μπορεί να ξεπεραστεί από τα Ηνωμένα Έθνη, με βάση και προηγούμενη πρακτική. Μία παράμετρος που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι αν στο διάστημα αυτό θα θέλσει να επιτρέψει η ENI για τις έρευνες στο τεμάχιο 3, ή αν η ιταλική εταιρεία προτιμήσει να τις κάνει το ίδιο διάστημα με την ΕΧΧΟΝ, η οποία φαίνεται δύσκολο να στείλει την πλατφόρμα της «ασυνόδευτη». Η δεύτερη παράμετρος που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη σχετίζεται με την ανάλυση της πρόσφατης κρίσης με το SAIPEM 12000 και τα Ίμια. Αρκεί οι αναλυτές πιστεύουν ότι οι λόγοι που ο Ερντογάν επιδίωξε την όξυνση σχετίζεται με μία εθνικιστική στροφή, εν όψει σχεδιαζόμενων πρόωγων βουλευτικών εκλογών τον Ιούλιο. Ήδη, ανακοινώθηκε συμφωνία ΑΚΡ - ΜΗΡ ενόψει των προεδρικών εκλογών του 2019, όμως, είναι πιθανόν η ηγεσία του εθνικιστικού κόμματος να θέλσει να δει να υλοποιούνται οι υποσχέσεις Ερντογάν για μείωση του ποσοστού εισόδου των κομμάτων στην Εθνοσυνέλευση, κάτω του 10%. Στην περίπτωση που υπάρξουν πρόωρες εκλογές, αρκετοί θεωρούν δύσκολο πως είναι δυνατή η οποιαδήποτε μετακίνηση του Ταγίπ Ερντογάν στο Κυπριακό, από τις θέσεις που κράτησε στη διάσκεψη της Γενεύης τον Ιούλιο του 2017.

Τα deals Ιταλίας-Τουρκίας και η «Σουπιιά»

Το δεκαήμερο παρασκήνιο σε Ρώμη και Άγκυρα που κόλλησε στο εμπορικό ισοζύγιο και τα παχυλά συμβόλαια Τουρκίας προς Ιταλία

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η τελευταία προσπάθεια του γεωτρήπανου Sairam 12000 να προσεγγίσει τον γεωτρητικό στόχο «Σουπιιά», αναμφίβολα παραπέμπει σε φαινόμενο επιθανάτιου ρόγχου ενός περιστατικού η κατάληξη του οποίου ήταν γνωστή μέρες πριν. Ωστόσο, αν το φινάλε της ερευνητικής γεωτρησης παίχθηκε στην περιοχή, η τύχη της καθορίστηκε χιλιόμετρα μακριά και πριν από το γεωτρήπανο εγκαταλείψει οριστικά την κυπριακή ΑΟΖ. Το κύριο βάρος των προσπαθειών άρσης του αδιεξόδου που προκλήθηκαν από την προκλητική συμπεριφορά της Τουρκίας, είχε πέσει στην Ιταλική πλευρά και σε πολιτικό επίπεδο.

Το δεκαήμερο παρασκήνιο ανάμεσα σε Ρώμη και Άγκυρα, εξ αρχής συγκέντρωνε λιγότες ελπίδες να καρποφορήσει όπως σημείωναν, εγκαίρως στην «Κ», διπλωματικές πηγές από την ιταλική πρωτεύουσα. Οι επαφές που διεξήχθησαν σε επίπεδο γενικών διευθυντών των ΥΠΕΣ, Ιταλίας και Τουρκίας ναυάγησαν οριστικά όταν ανακοινώθηκε η επέκταση της τουρκικής Navtex μέχρι τις 10 Μαρτίου. Πηγές που παρακολουθούν επισταμένα την τουρκική διπλωματία στην περιοχή σημείωναν πως το βασικό συστατικό στοιχείο του ναυαγίου προέκυψε επί ιταλικού εδάφους και πολύ πριν από την παρεμπόδιση του γεωτρήπανου στην κυπριακή ΑΟΖ.

Ο Ερντογάν στη Ρώμη

Η πρώτη και καθοριστική πινακίδα πίεσεων προς την Ιταλία που αφορούσε τις εδώ δραστηριότητες της ENI τέθηκε από τον ίδιο τον Ταγίπ Ερντογάν κατά την επίσκεψή του, στη Ρώμη αρχές του μήνα. Χωρίς περιστροφές ο Τούρκος Πρόεδρος

Αυτό είναι το πυραυλικό σύστημα που θα προμηθευτεί η Τουρκία από την Ιταλία. Πρόκειται για το SAMP-T το οποίο παράγει η EUROSAM.

έθεσε στον Ιταλό ομόλογό του θέμα, χαρακτηρίζοντας απειλή για την παράνομη οντότητα των κατεχομένων αλλά και την ίδια την Τουρκία τις δραστηριότητες της κρατικής ENI στην ανατολική Μεσόγειο. Οι νουθεσίες του Τούρκου Προέδρου είχαν ως παραλήπτη και τον πρωθυπουργό της Ιταλίας Πάολο Τζεντίλνι, που εκτός των περί απειλών από τη δραστηριότητα της ENI υποστήριξε ότι οι θαλάσσιες οικονομικές ζώνες του νησιού ανήκουν και στις δύο κοινότητες.

Τα χρυσά συμβόλαια

Τα εξοπλιστικά προγράμματα της Τουρκίας αποτελούσαν ανέκαθεν εργαλείο πίεσης στην άσκηση εξω-

τερικής πολιτικής της Άγκυρας. Οι αυξημένες στρατιωτικές παραγγελίες αποτελούσαν πάντα μοχλό πίεσης που καθόριζε τις σχέσεις της Τουρκίας με άλλες χώρες. Στην προκειμένη περίπτωση αν κάποιος αναζητήσει το εύρος εξάρτησης της πολεμικής βιομηχανίας της Ιταλίας από την Τουρκία, θα καταλήξει στις ακόλουθες διαπιστώσεις. Όπως ανακοινώθηκε από τον ίδιο τον Ερντογάν, η Τουρκία υπέγραψε συμβόλαιο παραγωγής ενός πυραυλικού συστήματος με την κοινοπραξία Euorosam στην οποία συμμετοχή έχει και η Ιταλία. Συμβόλαιο το οποίο, όπως όλα δείχνουν, έπαιξε σημαντικό ρόλο στο να εισακουστούν οι τουρκικές θέσεις. Η Τουρκία συνεργάζεται

ήδη μέσω της μεθόδου συμπαραγωγής με την ιταλική AgustaWestland για την παραγωγή του τουρκικού ελικοπτερόρου ΑΡΑΚ. Η ιταλική Telespazio, και πάλι με τη μέθοδο της συμπαραγωγής, προχώρησε στην ανάπτυξη του δορυφόρου Göktürk-1. Συνεργασίες που απέφεραν χρυσά συμβόλαια στις ιταλικές εταιρείες.

Οι προσφυγικές ροές

Κατά την επίσκεψη Ερντογάν στη Ρώμη, στο τραπέζι τέθηκε και το φλέγον ζήτημα, για την Ιταλία, αυτό των προσφυγικών ροών από τη Λιβύη προς τη Λαμπεντούζα. Και στην περίπτωση της Ιταλίας, όπως και στο Αιγαίο, ο Τούρκος Πρόεδρος

Το εμπορικό ισοζύγιο μεταξύ Ιταλίας και Τουρκίας κινείται ανοδικά τα τελευταία δέκα χρόνια με το 2017 να καταγράφει αύξηση της τάξης του 10%.

παίζει το χαρτί του προσφυγικού προκειμένου να αποκομίσει οφέλη. Εν αντιθέσει με το Αιγαίο όπου ο ίδιος κρατά τα κλειδιά των ροών, στην περίπτωση της Λαμπεντούζα ο Ταγίπ Ερντογάν φαίνεται να υποσχέθηκε στη Ρώμη να χρησιμοποιήσει την επιρροή του σε μια από τις αντιμαχόμενες πλευρές στη Λιβύη, προκειμένου να μειωθούν οι προσφυγικές ροές προς ιταλικό έδαφος.

Εμπορικό ισοζύγιο

Σε υψηλά επίπεδα κυμαίνεται, τα τελευταία χρόνια, και το ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών ανάμεσα στις δύο χώρες. Την τελευταία δεκαετία σύμφωνα με επίσημα στοιχεία του τουρκικού Υπουργείου Οικονομικών, οι συναλλαγές καταγράφουν ανοδική τάση με το 2017 η αύξηση να κυμαίνεται πάνω από το 10%. Μια ματιά στον όγκο συναλλαγών είναι ενδεικτική των ισχυρών οικονομικών δεσμών Ιταλίας και Τουρκίας. Για το 2017 οι εξαγωγές της Τουρκίας προς την Ιταλία κυμάνθηκαν στα 8,4 δισ. δολάρια με τις εισαγωγές από Ιταλία να ξεπερνούν τα 11 δισ. δολάρια. Το 2017 οι εξαγωγές της Ιταλίας προς την Τουρκία κατέγραψαν αύξηση 11%. Στην τουρκική αγορά έντονη είναι η ιταλική παρουσία, στην αυτοκινητοβιομηχανία, στην ενέργεια, τα έπιπλα, είδη ρουχισμού και τελευταία στον τομέα της υγείας.

Το χρονικό του διπλωματικού «συναγερμού»

Από τις πρώτες ώρες που ξέσπασε η κρίση, εντός της κυπριακής ΑΟΖ, Ρώμη και Άγκυρα άνοιξαν διπλωματικούς διαύλους σε επίπεδο Υπουργείων Εξωτερικών. Παράλληλα με τις κινήσεις από πλευράς Λευκωσίας, κυρίως σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ιταλική κυβέρνηση στο παρασκήνιο αναζητούσε μια διέξοδο από τα αδιέξοδα των τουρκικών προκλήσεων στο γεωτρήπανο της κρατικής ENI. Οι πληροφορίες που ερχόντουσαν από την ιταλική πρωτεύουσα μέχρι και την προηγούμενη Δευτέρα, ήθελαν να παραμένουν ανοικτά τα διπλωματικά κανάλια μεταξύ Ιταλίας και Τουρκίας. Το διπλωματικό παρασκήνιο κατέρρευσε όταν ανακοινώθηκε η ανανέωση της τουρκικής Navtex. Από εκείνη τη στιγμή, πληροφορίες από διπλωματικές πηγές έδιναν την πρωτοβουλία των επόμενων κινήσεων στη Λευκωσία, με πηγές να αφήνουν να αιωρείται ότι η τύχη της γεωτρήσης δεν έχει κριθεί τελεσίδικα. Η δεύτερη προσπάθεια προσέγγισης της «Σουπιιάς» την Παρασκευή το πρωί περιγραφόταν, τις προηγούμενες μέρες ως το Σχέδιο Β' το οποίο, ωστόσο, είχε την ίδια τύχη με την πρώτη προσπάθεια.

THE NEW JAGUAR E-PACE

DRIVE LIKE EVERYONE'S WATCHING

THE ART OF PERFORMANCE

JAGUAR E-PACE 2.0 DIESEL €29.900

Combined: 4.7 l/100km - Combined CO₂ emissions: 124 g/km

Cyprus Premium
Automobiles Ltd
PILAKOUTAS GROUP
Pancyprian Number: 77 77 18 00

Γεωπολιτική «βόμβα» η Τουρκία

Αθήνα - Λευκωσία στα Ιμια και στην κυπριακή ΑΟΖ ήρθαν αντιμέτωπες με τις «πειρατικές» μεθόδους του Ερντογάν

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Για τη Λευκωσία και την Αθήνα η κρίση των Ιμίων και της Κυπριακής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) έκλεισε με αρκετές αρνητικές συνέπειες, αλλά και με μία θετική. Πλέον, οι Ευρωπαίοι εταίροι αντιλήφθηκαν ότι η Τουρκία δεν αποτελεί μια χώρα η οποία περιορίζεται στο να δημιουργεί προβλήματα στον ευρύτερο περίγυρο της, αλλά προσβάλλει ευθέως τα συμφέροντα της Ε.Ε., απειλώντας ένα σχέδιο που εντάσσεται, σε γενικές γραμμές, στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης. Γενικά, η στάση της Τουρκίας φαίνεται να ενεργοποιεί αντανακλαστικά στις Βρυξέλλες, όπου η Αγκυρα γίνεται αντιληπτή ολόενα και περισσότερο ως μια γεωπολιτική «βόμβα» έτοιμη να σκάσει, με διάχυση επιπτώσεων που δεν επηρεάζει μόνο τη Νοτιο-ανατολική Ευρώπη, αλλά το σύνολό της.

Δυστυχώς, οι αρνητικές συνέπειες είναι πολύ περισσότερες. Κατ' αρχάς η Λευκωσία, όπως και η Αθήνα λίγες ημέρες νωρίτερα, διαπίστωσε ότι η Τουρκία του Ρε-

Πιο προσεκτική θα είναι η Αγκυρα, όταν θα φθάσουν τα γεωτρήματα της Εxxon Mobil για έρευνες στο οικόπεδο 10.

τζέπ Ταγίπ Ερντογάν δεν θα διατάσει να χρησιμοποιήσει «πειρατικές» μεθόδους προκειμένου να επιτύχει τους σκοπούς της. Από την ανάλυση των κινήσεων στα Ιμια αλλά και στην κυπριακή ΑΟΖ προκύπτει ότι οι κυβερνήτες των πολεμικών ναυτικών μονάδων της Τουρκίας έχουν σαφείς εντολές να παρενοχλούν οποιοδήποτε πλοίο παραβιάζει τον σχεδιασμό της Αγκυρας, είτε πρόκειται για το Αιγαίο είτε για την Ανατολική Μεσόγειο. Εμπειροί παρατηρητές ευλόγως διερωτώνται περί του τι μέλλει γε-

Αντίθετα με τους Γάλλους, που ενεργοποίησαν μονάδες του πολεμικού ναυτικού τους, οι Ιταλοί άφησαν ασυνόδευτο το πλωτό γεωτρήματα στο οικόπεδο 3 και εκτεθειμένο στις τουρκικές παρενοχλήσεις.

νέσθαι, σε περίπτωση που η Τουρκία αποφασίσει να δώσει περισσότερο απτά παραδείγματα αυτής της «νέας», «αναβαθμισμένης» μεθόδου προβολής ισχύος.

Ως προς την κυπριακή ΑΟΖ, οι ίδιες πηγές εκτιμούν ότι οι Τούρκοι προέβλεπαν διεθνώς τις απόψεις και αξιώσεις τους στην περιοχή με τον πλέον ανώδυνο τρόπο, σε ένα οικόπεδο όπου εκ των πραγμάτων υπήρχαν αρκετά προβλήματα ακόμη και πριν από την έναρξη της κρίσης. Και θεωρούν ότι η Αγκυρα θα είναι πιο προσεκτική όταν στην

Κύπρο καταφθάσουν τα γεωτρήματα που έχουν μισθωθεί από την Εxxon Mobil για έρευνες στο οικόπεδο 10 της κυπριακής ΑΟΖ. Όπως, αντιστοίχως, στο οικόπεδο 12, στο οποίο συμμετέχει η Noble Energy. Αν και δεν υπάρχει απολύτως καμία επίσημη σύνδεση με όσα συμβαίνουν στην κυπριακή ΑΟΖ, σημειώνεται ότι από την επόμενη εβδομάδα μερίδα του βου Στόλου των ΗΠΑ αναμένεται να αναπτυχθεί στα ανοικτά του Ισραήλ. Πηγές εκτιμούν ότι η συγκεκριμένη κινητικότητα εντάσσεται αφενός

στην υποστήριξη των αεροπορικών επιχειρήσεων στη Συρία, αφετέρου προκειμένου να υποδηλώσει ότι οι Αμερικανοί, παρά τη γενικότερη κατάσταση, εξακολουθούν να διατηρούν το ενδιαφέρον τους για όσα συμβαίνουν στην Ανατολική Μεσόγειο, υπό το φως και της εκεί αυξημένης ρωσικής παρουσίας.

Αν και η κυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη διαχειρίστηκε κατά γενική ομολογία με τρόπο, ως επί το πλείον, αποτελεσματικό μια κρίση που δημιουργήθηκε από μια άκρως επιθετική και αναθεωρητική

Τουρκία, η επόμενη ημέρα βρίσκει τη Λευκωσία με δύο προβλήματα ανά χειράς:

Πρώτον, την αξίωση της Αγκυρας και του ψευδοκράτους η συνέχιση των γεωτρήσεων να συσχετιστεί άμεσα με την επίλυση του Κυπριακού. Πρόκειται προφανώς για οιονεί διακοπή των εργασιών σε τεμάχια τα οποία έχουν ήδη αποδοθεί για εκμετάλλευση σε διεθνείς ενεργειακούς κολλοσούς, γεγονός που μοιάζει δύσκολο στην πράξη, καθώς θα έφερνε την Τουρκία αντιμέτωπη με ακόμη μεγαλύτερη διεθνή διπλωματική πίεση. Ωστόσο, η Αγκυρα έδειξε τις προθέσεις της και το εύρος των μέσων που διατίθεται να χρησιμοποιήσει.

Το δεύτερο πρόβλημα είναι πιο πρακτικό και γι' αυτό πιο επικίνδυνο. Εντός του Μαρτίου η Αγκυρα έχει προαναγγείλει ότι θα ξεκινήσει τις ερευνητικές γεωτρήσεις και στην Ανατολική Μεσόγειο. Γι' αυτόν τον σκοπό έχει προμνησθεί το πλωτό γεωτρήματα «Deep Sea Metro 2», το οποίο παραμένει ελλιμενισμένο στην Κωνσταντινούπολη και υποβάλλεται σε εργασίες που στοχεύουν, κατά κύριο λόγο, στον... καλλωπισμό του, ώστε να ενταχθεί κατά τρόπο εμφαντικό και με κατάλληλο νέο όνομα στον τουρκικό στόλο ερευνών υδρογονανθράκων. Αρχικά, οι έρευνες αυτές υπολογίζεται ότι θα πραγματοποιηθούν στη θαλάσσια περιοχή ανάμεσα στην Τουρκία και τα Κατεχόμενα. Έρευνες και γεωτρήσεις στη συγκεκριμένη περιοχή παραβιάζουν τη διεθνή νομιμότητα στην κυπριακή ΑΟΖ, όμως σε καμία περίπτωση δεν θα δημιουργούσαν το πρακτικό πρόβλημα μεταφοράς τους νοτίως της Κύπρου, όπου βρίσκεται και το σύνολο των αποδοθέντων προς εκμετάλλευση οικόπεδων. Από την εξίσωση δεν πρέπει να παραβλέπεται, πάντως, και ο ρόλος των υπολοίπων χωρών με περιφερειακά συμφέροντα, όπως η Αίγυπτος και το Ισραήλ που αντιμετωπίζουν αρνητικά την τουρκική κινητικότητα.

Κακή εκτίμηση από τους Ιταλούς

Κατά την εκτίμηση πηγών με γνώση των κινήσεων στην κυπριακή ΑΟΖ το προηγούμενο χρονικό διάστημα, αλλά και των γεωτρήσεων από πέρυσι τον Ιούλιο, το αδιέξοδο στο οικόπεδο 3 οφείλεται σε σημαντική βαθμύ στην κακή επιχειρησιακή εκτίμηση των συνθηκών στην περιοχή από τους Ιταλούς. Στις προηγούμενες περιπτώσεις άλλων οικόπεδων (όπως π.χ. το οικόπεδο 6 στο οποίο διατηρούν συμφέροντα και οι Γάλλοι, μέσω της Total), οι μετακινήσεις των πλωτών γεωτρήσεων έγιναν πάντα με την ενεργοποίηση ναυτικών μονάδων. Στην περίπτωση του οικόπεδου 6 το Πολεμικό Ναυτικό της Γαλλίας ενεργοποίησε δύο μονάδες, οι οποίες πρακτικά συνόδευαν το γεωτρήματα μέχρι τον τελικό στόχο του και συγκεκριμένα εκείνον που οδήγησε στην ανακάλυψη του πλούσιου κοιτάσματος φυσικού αερίου με την κωδική ονομασία «Καλιφωΐα». Αναλόγως τον περασμένο Ιούλιο είχε καταγραφεί σημαντική κινητοποίηση μεγάλων μονάδων του αμερικανικού αλλά και του γαλλικού ναυτικού, κατά τις ημέρες έναρξης των γεωτρήσεων στην κυπριακή ΑΟΖ. Η αξιολογηση ναυτικής παρουσίας και το σύνολο των αποδοθέντων προς εκμετάλλευση οικόπεδων, παρότι είχαν αναπτύξει και σε εκείνη την περίπτωση σημαντικές δυνατότητες όχι μόνο στη θαλάσσια αλλά και στον αέρα.

Το τεμάχιο 3 δεν επηρεάζει τους ενεργειακούς σχεδιασμούς

Ο Χαράλαμπος Έλληνας σκιαγραφεί τι αφήνει πίσω της η αναβολή της γεώτρησης στη «Σουπιιά» και τι πρέπει να προσέξει η Λευκωσία

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Στον απόηχο της οριστικής αναβολής των εργασιών της ιταλικής ENI στο τεμάχιο 3 ο Χαράλαμπος Έλληνας πραγματοποιεί έναν συνολικό απολογισμό για το τι άφησε πίσω της η τουρκική προκλητικότητα στην ΑΟΖ. Στη συνέντευξή του στην «Κ» ο πρώην πρόεδρος της ΚΡΕΤΥΚ θεωρεί ότι δεν κινδυνεύουν οι ενεργειακοί σχεδιασμοί από την εξέλιξη στο τεμάχιο 3. Ο ίδιος θεωρεί πως το τεμάχιο 10 και οι έρευνες που θα πραγματοποιηθούν εκεί είναι ένα από τα δυνατά χαρτιά της Λευκωσίας.

—Γιατί η ENI πήγε με μια ερευνητική γεώτρηση στο τεμάχιο 3 για το οποίο τα σεισμικά που υπάρχουν δεν δείχνουν μεγάλες προοπτικές;

—Η ENI ανακοίνωσε ένα γύρο γεωτρήσεων τον περασμένο Αύγουστο στο τεμάχια 6, 3 και 8. Μια γεώτρηση στο 3 ήταν αναγκαία, λόγω των συμβατικών αποκρώσεων της εταιρείας. Να θυμηθούμε ότι μετά τον δεύτερο γύρο αδειοδοτήσεων, η ENI με συνέταίρο την ΚΟ-GAS ανέλαβε την έρευνα και ανάπτυξη των τεμαχίων 2, 3 και 9. Μετά τις αποτυχημένες γεωτρήσεις στο 9 και την ανανέωση των αδειοδοτήσεων αυτών των τεμαχίων, τον Φεβρουάριο 2016 η ENI πρέπει να συμπληρώσει ακόμα δύο γεωτρήσεις, πριν από τη λήξη αυτής της προθεσμίας αυτό τον μήνα. Γι' αυτό προγραμματίστηκε η γεώτρηση στο τεμάχιο 3. Φυσικά τώρα τίθεται θέμα για το τι θα γίνει σχετικά με νέες ανανεώσεις των αδειοδοτήσεων για τα τεμάχια αυτά. Τι θέση θα πάρει η Κυπριακή Δημοκρατία; Αυτή η ερώτηση ισχύει για όλα τα τεμάχια που αδειοδοτήθηκαν στον δεύτερο γύρο, των οποίων οι αδειοδοτήσεις

λήγουν αυτό τον μήνα. Ακόμα και με το «Αφροδίτη» — μετά την ανακοίνωση εμπνευσμένης του κοιτάσματος, τον Ιούνιο του 2015, η εκμετάλλευση δεν έχει προχωρήσει όπως προβλέπει το συμβόλαιο.

—Γιατί επενέβη η Τουρκία στο τεμάχιο 3;

—Η Τουρκία, ενθαρρυνόμενη από την αδυναμία των ΗΠΑ και της Ρωσίας να σταματήσουν την εισβολή της στην Αφρίν στη Συρία, φαίνεται να χρησιμοποιεί παρόμοια τακτική στην κυπριακή ΑΟΖ. Χαρακτηριστικά, ένας στενός συνεργάτης του Τούρκου Προέδρου είπε: «Όταν η Τουρκία έδειξε τη δύναμή της στη Συρία, η σκιά της έπεσε στο τραπέζι της διπλωματίας και η Ουάσινγκτον χρειάστηκε να ενεργήσει σύμφωνα με τη νέα κατάσταση». Η Τουρκία φαίνεται αποφασισμένη να χρησιμοποιήσει το πολεμικό ναυτικό της για να σταματήσει τις γεωτρήσεις, σε περιοχές που ισχυρίζεται ότι ανήκουν στην υφαλοκρηπίδα της ή έχουν διεκδικηθεί από τους Τούρκους κυπρίους στο πλαίσιο που το θεωρούν ως δική τους «ΑΟΖ». Αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι αυτές οι απαιτήσεις δεν είναι σύμφωνες με τον νόμο των θαλασσών, UNCLOS, που είναι αποδεκτός από τον υπόλοιπο κόσμο, και απαιτήσεις που καμία άλλη χώρα δεν αναγνωρίζει. Παρόμοιο σκεπτικό χρησιμοποιεί η Τουρκία και για τις απαιτήσεις της, στο Αιγαίο.

—Από μια οριστική ματαίωση των εργασιών στο τεμάχιο 3 κινδυνεύει το σύνολο των ενεργειακών σχεδιασμών;

—Όχι. Υπάρχουν κίνδυνοι αλλά πρέπει να τους δούμε προσεκτικά. Με προσεκτικό προγραμματισμό θα μπορούσαν να συνεχιστούν. Αλλά πρέπει πρώτα να μελετηθούν οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτή την

Ο πρώην πρόεδρος της ΚΡΕΤΥΚ Χαράλαμπος Έλληνας στη συνέντευξή του στην «Κ» προειδοποιεί πως δεν θα πρέπει να υπάρξει δεύτερη αναβολή ερευνητικής γεώτρησης, εξέλιξη την οποία χαρακτηρίζει καταστροφική.

κατάσταση, όχι μόνο από την κυπριακή πλευρά, αλλά επίσης και από την τουρκική και την τουρκοκυπριακή πλευρά, ως επίσης και οι θετικές μεν, αλλά κυρίως ήπιες αντιδράσεις από τη διεθνή κοινότητα. Μόνο τότε θα είμαστε σε θέση να προχωρήσουμε προγραμματισμένα και όχι βεβιασμένα. Έχει ειπωθεί ότι ENI θεωρείται, τώρα, σαν ο αδύναμος κρίκος. Αυτό είναι μια λανθασμένη απλοποίηση του προβλήματος. Οι διεθνείς εταιρείες, όμως, είναι συνθησιμένες να εργάζονται

κάτω από δύσκολες συνθήκες. Έτσι και η ENI. Δεν θα αποχωρήσει από την κυπριακή ΑΟΖ λόγω αυτών των προβλημάτων. Θα συνεχίσει την παρουσία της και θα αναμένει τη λύση αυτών των προβλημάτων, έτσι που να μπορεί να υλοποιήσει τους προγραμματισμούς της, ιδιαίτερα μετά την ανακάλυψη του σημαντικού κοιτάσματος «Καλιφωΐα», ακόμα και αν χρειαστεί πολύς χρόνος.

—Στο κομμάτι των ερευνών για το 2018 ποιο είναι το δυνατό χαρτί για τη Λευκωσία;

—Το δυνατό χαρτί της Λευκωσίας είναι ότι ενεργεί νόμιμα με βάση το διεθνές δίκαιο και ενεργεί για το καλό όλων των Κυπρίων. Με βάση αυτό, και το γεγονός ότι οι διεθνείς αγορές ολόενα γίνονται πιο ανταγωνιστικές και δύσκολες, πρέπει να συνεχίσει τους ενεργειακούς σχεδιασμούς το 2018, ενώ παράλληλα να επαναρρυθμίσει τις διαπραγματεύσεις για λύση του Κυπριακού. Ταυτόχρονα πρέπει να χρησιμοποιήσει τη θέση της σαν κράτος μέλος της Ε.Ε. στο μέγιστο. Η Κύπρος δεν είναι μια χώρα απομονωμένη. Η ασφάλεια της Κύπρου είναι και θέμα ασφάλειας της Ε.Ε. Πρέπει να απαιτήσει και να πάρει αυτή την υποστήριξη. Χρειάζεται επίσης να πείσει τη διεθνή κοινότητα ότι οι προθέσεις της είναι ειλικρινείς και ότι τα δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων πραγματικά διασφαλίζονται από τις συλλογικές Χριστόφια — Ταλάτ. Χρειάζεται, επίσης, να βρεθεί ένας πρακτικός τρόπος για να πείσει η κυβέρνηση πως αυτά τα δικαιώματα κατοχυρώνονται, ίσως κάτι που να σχετίζεται με τη διαχείριση του Ταμείου Υδρογονανθράκων.

—Στο τεμάχιο 10 μπορεί να επαναληφθούν όσα έγιναν στο 3;

—Με τα πιο πάνω σαν βάση, δεν αναμένω ότι η Τουρκία θα παρέμβει

στις προγραμματισμένες γεωτρήσεις από την ΕxxonMobil στο τεμάχιο 10 κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2018, όχι μόνο επειδή η ΕxxonMobil είναι αμερικανική εταιρεία, αλλά και επειδή αυτό το τεμάχιο δεν περιλαμβάνεται στις περιοχές που διεκδικούν, η Τουρκία και οι Τουρκοκύπριοι. Παρεμπιπτόντως, δεν διεκδικούν ούτε το τεμάχιο 11, όπου η Total έκανε την γεώτρηση πέρυσι,

Οι διεκδικήσεις της Τουρκίας στην κυπριακή ΑΟΖ με βάση επιχειρημάτων υφαλοκρηπίδας είναι παρόμοιες με τις διεκδικήσεις της στο Αιγαίο. Υπάρχει μεγάλος κίνδυνος αυτές να συνεχιστούν ακόμα και μετά τη λύση του Κυπριακού.

χωρίς παρέμβαση της Τουρκίας, αλλά δυστυχώς και χωρίς επιτυχία. Εντούτοις, τα τεμάχια 2 και 8, όπου η ENI σχεδίαζε να προχωρήσει σε γεωτρήσεις, διεκδικούνται από τους Τούρκους κυπρίους. Έτσι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος η Τουρκία να παρέμβει, εάν η ENI προχωρήσει με τους σχεδιασμούς της. Πιστεύω όμως ότι μετά το 3 η ENI θα αναθεωρήσει αυτό το πρόγραμμα. Ωστόσο, η ματαίωση της γεώτρησης στο τεμάχιο 3 έχει αλλάξει το σκηνικό. Μια δεύτερη ματαίωση οι επιπτώσεις

θα είναι καταστροφικές. Μετά από τις τελευταίες εξελίξεις η Τουρκία δεν πρόκειται να αλλάξει στρατηγική.

—Οι επιδιώξεις της Τουρκίας περιορίζονται μόνο εντός της κυπριακής ΑΟΖ;

—Όχι. Πρώτα απ' όλα, οι διεκδικήσεις της Τουρκίας στην κυπριακή ΑΟΖ με βάση επιχειρημάτων υφαλοκρηπίδας είναι παρόμοιες με τις διεκδικήσεις της στο Αιγαίο. Και υπάρχει μεγάλος κίνδυνος αυτές να συνεχιστούν ακόμα και μετά τη λύση του Κυπριακού. Αυτό πρέπει να μελετηθεί και να αντιμετωπιστεί. Η Τουρκία, επίσης, έχει μείνει έξω από τους εξελισσόμενους ενεργειακούς σχεδιασμούς στην ανατολική Μεσόγειο, κάτι για το οποίο ευθύνεται η επιθετική εξωτερική της πολιτική. Αυτό την κάνει αντιδραστική, παρόλο που δεν έχει ακόμα καθορίσει οριστικά τι αναμένει. Παρόλα αυτά η Τουρκία ενεργεί βάσει προγραμματισμού. Η ενεργειακή στρατηγική της Τουρκίας έχει αλλάξει, με έμφαση σε ενέργεια από λιγνίτη, άνθρακα, υδροεներγεια, ανανεώσιμες πηγές, πυρηνική ενέργεια. Προσπαθεί να μειώσει την εξάρτηση από φυσικό αέριο, ειδικά γιατί θέλει να αποφύγει ανεξέλεγκτη εξάρτηση από τρίτους. Γίνονται αναφορές σε αγωγούς φυσικού αερίου είτε είναι ο EastMed είτε αγωγός από Ισραήλ σε Τουρκία ή ακόμα και από Κύπρο, μέσω Τουρκίας προς Ευρώπη. Αλλά τέτοιου είδους αγωγοί, που είναι τεχνικά απαιτητικοί και από οικονομικής πλευράς θα στοιχίσουν αρκετά δισεκατομμύρια δολάρια, δεν γίνονται με το έτσι θέλω κυβερνήσεων. Η τεχνολογία και χρηματοδότηση προέρχονται από εταιρείες, οι οποίες παίρνουν επενδυτικές αποφάσεις βασισμένες σε εμπορευσιμότητα, έλεγχο ρίσκων, και αγορές και στην μεγιστοποίηση κερδών.

Μέσο επιβολής στο Κυπριακό το Φ.Α. για Άγκυρα

Βασικός όρος, ο σαφής καθορισμός χρονοδιαγράμματος πριν την έναρξη συνομιλιών στον οποίο να περιλαμβάνεται η νέα διάσκεψη

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Προχωρώντας στην επίδειξη στρατιωτικής παρουσίας, στ' ανοιχτά της Κύπρου η Τουρκία στοχεύει στο να δοθεί ένα τέλος, μέσα από «συνοπτικές διαδικασίες», στο καθεστώς ασφάλειας που επικρατεί στο βόρειο τμήμα της Κύπρου, το οποίο θεωρείται πλέον επιζήμιο για την εξωτερική πολιτική και την οικονομία της. Καλά ενημερωμένες πηγές της «Κ» τονίζουν ότι η άποψη που επικρατεί στην Άγκυρα θέλει τις εξελίξεις στην κυπριακή ΑΟΖ να δημιουργούν «χρυσές ευκαιρίες» οι οποίες, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, θα οδηγήσουν σύντομα στην αναβάθμιση των Κατεχομένων. Με τον όρο «αναβάθμιση» οι οι ίδιες πηγές αναφέρονται σε πολιτικές, διπλωματικές και οικονομικές παραμέτρους, κάτι που φαίνεται να πιστεύει και η ηγεσία του Μουσταφά Ακιντζί, ο οποίος στη σύσκεψη που πραγματοποίησε την Πέμπτη με τους Τ/κ πολιτικούς αρχηγούς, πρόβαλε την άποψη ότι η αποφασιστικότητα της Τουρκίας στην κυπριακή ΑΟΖ ενισχύει την θέση της τ/κ πλευράς στο πεδίο του Κυπριακού. Στα Κατεχόμενα η πολυκομματική «κυβέρνηση» και οι τ/κ πολιτικοί φορείς θεωρούν σημαντική αυτή τη γραμμή της Άγκυρας και εστιάζουν ταυτόχρονα στο ενδεχόμενο της επανέναρξης των συνομιλιών με βάσης τους όρους που θα επιβάλλει η τ/κ πλευρά.

ΑΟΖ- συνομιλίες

Από την πρώτη ημέρα της κρίσης στην κυπριακή ΑΟΖ η τουρκική πλευρά και η τ/κ κοινότητα ξεκαθάρισαν τις προθέσεις τους και συσκέτισαν τις εν λόγω εξελίξεις με το Κυπριακό. Το συγκεκριμένο «μοτίβο» ξεχωρίζει στις τελευταίες ανα-

κοινώσεις αμφοτέρων και ο συσχετισμός ΑΟΖ-συνομιλιών, από τη σκοπιά της Τουρκίας βασίζεται πάνω σε τρεις τουλάχιστον παράγοντες.

Πρώτο, σύμφωνα με την Άγκυρα, το νέο αδιέξοδο στην ΑΟΖ έρχεται επειδή η ε/κ πλευρά ακολουθεί αδιάλλακτη γραμμή τόσο στο Κυπριακό όσο και στους υδρογονάνθρακες. Η ε/κ πλευρά, η οποία οδηγεί σε κατάρρευση τις συνομιλίες στο Κραν Μοντάνα, επιχειρεί να «εργαλειοποιήσει» το ζήτημα του φυσικού αερίου (ΦΑ) ως ένα μέσο άσκησης πίεσης στην τουρκική πλευρά.

Δεύτερο, το ζήτημα της ΑΟΖ αφορά άμεσα τον σχεδιαζόμενο νέο «ελληνοτουρκικό συνεταιρισμό» στην ανατολική Μεσόγειο, δηλαδή την ίδια την ομοσπονδιακή λύση. Εφόσον αυτή θα βασίζεται στην αρχή της πολιτικής ισότητας και θα δίνει συνέχεια στα δικαιώματα των Τ/κ από την περίοδο της «αποτυχημένης δικονομικής δημοκρατίας» (βλ. ΚΔ), τότε και στην ΑΟΖ πρέπει να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο συνεταιρισμού, ο οποίος θα ανοίξει τον δρόμο για την κατοχύρωση του μεριδίου της τ/κ πλευράς στο πεδίο της οικονομίας και του ΦΑ. Αυτή η «κατοχύρωση» θα μπορούσε να γίνει είτε σε μορφή συμμετοχής της τ/κ πλευράς στα κέρδη είτε με αποζημιώσεις.

Τρίτο, όπως στην περίπτωση της ομοσπονδιακής λύσης έτσι και στην περίπτωση της κυπριακής ΑΟΖ, η Τουρκία επιθυμεί να δει την ανάδυση ενός συνεταιρισμού που θα εξυπηρετεί τα δικά της ζωικά συμφέροντα τόσο στην Κύπρο όσο και στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου. Στην περίπτωση της ΑΟΖ, δεν έχει κρύψει το στόχο της για τη διασφάλιση του ρόλου της ως ενεργειακού κόμ-

Το γεγονός ότι έναντι στην στρατιωτική ισχύ της Τουρκίας η ε/κ πλευρά δεν έχει άλλη επιλογή παρά να προσφύγει στη διπλωματία, η τουρκική πλευρά εκτιμά και η τ/κ συμφωνεί, ότι ήρθε πλέον η κατάλληλη στιγμή άσκησης πίεσης στη Λευκωσία για την επιτάχυνση των διεργασιών στο Κυπριακό.

Θα προσεγγίσουν κι άλλες εταιρείες

Εάν η ε/κ πλευρά δώσει τη συγκατάθεσή της για την εύρεση συμβιβαστικών λύσεων, τότε η Άγκυρα εκτιμά ότι κατά τους επόμενους μήνες δύναται με συνοπτικές διαδικασίες ν' ανοίξει ο δρόμος για τη διενέργεια δημοψηφισμάτων, ο οποίος θα φέρει την ε/κ πλευρά ενώπιον του διλήμματος: «Επώδυνος συμβιβασμός» ή βελούδινο διαζύγιο. Εάν ωστόσο η ε/κ πλευρά, πει ένα δεύτερο «όχι» τότε η τουρκική πλευρά ελπίζει ότι η διεθνής κοινότητα, η πλειοψηφία δηλαδή των κρατών μελών του ΟΗΕ, θα προχωρήσει στην αναγνώριση της «ΤΔΒΚ». Στο επίκεντρο της επικαιρότητας τις προηγούμενες μέρες ήταν η αιφνίδια επίσκεψη στη Ρώμη του «υπουργού Εξωτερικών» των Κατεχομένων Κουντρέτ Όζερασί και η συνάντησή του με εκπροσώπους της ΕΝΙ κατά την οποία συζητήθηκαν οι εξελίξεις. Συναφείς πληροφορίες της «Κ» από την Άγκυρα αναφέρουν ότι προετοιμάζεται το έδαφος για παρόμοιες επαφές και κινήσεις στο άμεσο μέλλον, με άλλες εταιρείες που έχουν σχεδιασμούς για την κυπριακή ΑΟΖ.

βου της ανατολικής Μεσογείου με τις δυτικές αγορές.

Με βάση τους προαναφερόμενους τρεις παράγοντες, και το γεγονός ότι απέναντι στη στρατιωτική ισχύ της Τουρκίας η ε/κ πλευρά δεν έχει άλλη επιλογή παρά να προσφύγει στη διπλωματία και να επιστρέψει στο τραπέζι των συνομιλιών, η τουρκική πλευρά συμπεραίνει ότι ήρθε πλέον η κατάλληλη στιγμή άσκησης πίεσης στη Λευκωσία για την επιτάχυνση των διεργασιών στο Κυπριακό.

Με τουρκικούς όρους...

Σε Άγκυρα και Κατεχόμενα συμπεραίνουν ότι έχει έρθει πλέον η κατάλληλη στιγμή για τεθούν οι

τουρκικοί όροι όσον αφορά την επανέναρξη των συνομιλιών και τον τερματικό σταθμό της νέας διαδικασίας λύσης. Ο βασικός όρος είναι ο σαφής καθορισμός χρονοδιαγράμματος προτού ξεκινήσουν οι νέες συνομιλίες στον οποίο να περιλαμβάνεται και η νέα διάσκεψη. Για την επιτάχυνση της διαδικασίας και την υπερπήδηση διαφορών και εμποδίων, η τουρκική πλευρά υπογραμμίζει τη σημασία της επιδιαιτησίας του ΟΗΕ και του ξένου παράγοντα στο πλαίσιο ενός βελτιωμένου τύπου Σχεδίου Ανάν.

Στην περίπτωση δε της ΑΟΖ, η τουρκική πλευρά εμφανίζεται έτοιμη να συζητήσει σειρά εναλλακτικών σεναρίων λίγο πριν την επανέναρξη των συνομιλιών. Συναφώς, οι πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι η τουρκική πλευρά είναι έτοιμη να προχωρήσει στη μείωση της έντασης στην κυπριακή ΑΟΖ εφόσον βρεθεί άμεσα μια «χρυσή τομή» στις διαπραγματεύσεις. Αυτή περιγράφεται ως η δημιουργία δικονομικής επιτροπής κοινής διαχείρισης και μηχανισμού για την αποτελεσματική συμμετοχή των Τ/κ στα κέρδη από τον φυσικό πλούτο της Κύπρου. Παράλληλα, η τουρκική πλευρά δεν υποβαθμίζει τη σημασία των αποζημιώσεων και αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην έναρξη του διαλόγου για τη δημιουργία του αγωγού φυσικού αερίου Τουρκίας-Κύπρου, επιμένοντας στην εύρεση συμβιβαστικής φόρμουλας για το ζήτημα της ΑΟΖ πριν την έναρξη συνομιλιών. Διαφορετικά η Άγκυρα θα προχωρήσει σε δικές της έρευνες σε περιοχές που διεκδικεί η ε/κ πλευρά και τότε δεν αποκλείεται η τ/κ πλευρά να προχωρήσει μελλοντικά σε διεθνείς προσφυγές για τη διεκδίκηση του μεριδίου της στην ΑΟΖ.

NISSAN INTELLIGENT MOBILITY

Ο ΗΓΕΤΗΣ ΣΤΑ CROSSOVERS

Innovation that excites

NISSAN JUKE

€14.900
ΑΥΤΟΜΑΤΟ

NISSAN QASHQAI

€17.900
ΑΥΤΟΜΑΤΟ

NISSAN X-TRAIL

€25.900
ΑΥΤΟΜΑΤΟ

NEW NISSAN CYPRUS LTD

Όμιλος Πηλακούτα | ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ: 77777220

Εκπομπές ρύπων: Nissan Juke: CO₂ 104-142g/km, Nissan Qashqai: CO₂ 116-129g/km, Nissan X-Trail: CO₂ 129-158g/km

Από τις κρίσεις αναδύονται και οι ευκαιρίες

Δεδομένα και προοπτικές μετά την ένταση στην ΑΟΖ, με άξονα την Κ.Δ., τα «θέλω» των Τ/κ, και τις επιδιώξεις της Τουρκίας

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ
Του **ΛΟΪΖΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Με αφορμή την κρίση στην ΑΟΖ μας, η θέση πως «μόνο με λύση του Κυπριακού θα απαλλαγούμε από την Τουρκία» -και θα έχουμε ειρήνη προσθέτω, επανήλθε με μία δικαιολογημένη αίσθηση δικαίωσης. Έχει όμως και ένα ιδιαίτερο σημείο αναφοράς: Θεωρεί την Τουρκία ως ένα κράτος που δεν αντιδράει με τα γνωστά στα υπόλοιπα κράτη ορθολογικά κριτήρια, αλλά είναι έτοιμο να κινηθεί εκτός νομίμων παραμέτρων, ως κράτος παρίας της διεθνούς κοινότητας. Ένα κράτος, όμως, με αυτά τα γενικά χαρακτηριστικά, δεν είναι ο καλύτερος διαπραγματευτής στο τραπέζι της διαβούλευσης για τη διαμόρφωση της τελικής μορφής της λύσης. Ειδικά όταν είναι με απόλυτη σαφήνεια διατυπωμένες οι προθέσεις του για την τελική μορφή της λύσης και την επιμονή για την επικυριαρχία που επιδιώκει να επιβάλει. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν συζητάς μαζί του. Το αντίθετο. Σημαίνει ότι επιδιώκεις τη συζήτηση, φροντίζοντας όμως να ορίσεις γι' αυτήν ένα ασφαλές πλαίσιο που δεν θα επιτρέψει στην Τουρκία να επιβάλει διά της διαπραγμάτευσης εκείνο που παρανόμως και διά των όπλων επιδιώκει να επιβάλει.

Όλα για την Τουρκία

Αν δούμε την πράξη ή την πραγματική συμβαίνει με την Τουρκία, ιδιαίτερα στο θέμα της ΑΟΖ μπορούμε να εξαγάγουμε σημαντικά συμπεράσματα. Η τουρκική πλευρά για το θέμα της ρύθμισης της ΑΟΖ δεν έχει υπογράψει τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θαλάσσης. Μέχρι σήμερα παρουσιάζει επισημως πέντε διαφορετικές θέσεις για τον τρόπο ρύθμισης της ΑΟΖ, ανάλογα με τα δικά της συμφέροντα.

Α. Για τα όρια της στη Μαύρη Θάλασσα υπογράφει συμφωνίες με τους γείτονές της, επιλέγοντας να τηρήσει τις πρόνοιες του Δικαίου

Υπάρχουν οι συγκλίσεις Χριστόφια - Ταλάτ επί του θέματος των πλουτοπαραγωγικών πηγών, οι οποίες επικυρώθηκαν και σε μεγάλο βαθμό ολοκληρώθηκαν κατά τη διαπραγμάτευση Αναστασιάδη - Ακιντζί. Είναι, μάλιστα, ευνοϊκές για την Τ/κ πλευρά, καθώς προβλέπουν ιδιαίτερη μεταχείριση στη μεταφορά κονδυλίων στις περιοχές που υστερούν οικονομικά.

της Θαλάσσης με προσδιορισμό των ορίων στη βάση της αρχής της μέσης γραμμής.

Β. Στο Αιγαίο αρνείται την πρόνοια της Σύμβασης που προβλέπει πως και τα νησιά έχουν υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ. Ως εκ τούτου προτείνει η κατανομή της ΑΟΖ στο Αιγαίο να γίνει, μοιράζοντας την απόσταση από τα ηπειρωτικά σημεία.

Γ. Σε ό,τι αφορά την Κυπριακή Δημοκρατία, αποφάσισαν πως δεν έχουμε ΑΟΖ καθώς όχι μόνο δεν μας αναγνωρίζουν ως κράτος αλλά θεωρούν επιπλέον ότι η Κύπρος κείται επί της ηπειρωτικής υφαλοκρηπίδας της Τουρκίας και ως εκ

τούτου ότι υπάρχει εδώ είναι προέκταση της δικής τους υφαλοκρηπίδας.

Δ. Αυτή η θέση δεν ισχύει στη σχέση τους με το ψευδοκράτος, όπου υπέγραψαν από τον Σεπτέμβριο του 2011 συμφωνία κατανομής της ΑΟΖ στο βόρειο μέρος της Κύπρου, η οποία μάλιστα είναι ετεροβαρής εναντίον του ψευδοκράτους, της Κύπρου και των Κυπρίων δηλαδή.

Ε. Σε ό,τι αφορά την ΑΟΖ του ψευδοκράτους στο νότιο μέρος της Κύπρου, η Τουρκία υποστηρίζει τη ρύθμιση της ΑΟΖ με βάση τους κανόνες του Δικαίου της Θαλάσσης

και με χάρη της γραμμής μεταξύ των γειτονικών κρατών στη βάση της μέσης γραμμής. Γι' αυτό και θεωρούν ότι τα όρια της ΑΟΖ του ψευδοκράτους φτάνουν μέχρι το Οικόπεδο 3 και στα μισά της απόστασης Κύπρου - Αιγύπτου, Κύπρου - Ισραήλ, Κύπρου - Λιβάνου.

Βλέποντας στο σύνολο της έστω και εν περιλήψει τη θέση της Τουρκίας στα ζητήματα διαμόρφωσης των θαλασσίων ορίων αντιλαμβάνεται σε πλήρη έκταση το εξωφρενικό των θέσεών της.

Είναι σωστή, λοιπόν, η προσέγγιση πως θα πρέπει να ρυθμίσουμε την ΑΟΖ μας και με την Τουρκία.

“

Τα δύο βασικά κίνητρα της τ/κ κοινότητας για λύση είναι η Ε.Ε. και το φυσικό αέριο, που ελάχιστα ενδιαφέρουν (ή έτσι φαίνεται) την Τουρκία.

“

Με την Τουρκία επιδιώκεις τη διαπραγμάτευση, φροντίζοντας όμως να ορίσεις ένα ασφαλές πλαίσιο που δεν θα της επιτρέψει να επιβάλει εκείνο που παρανόμως και διά των όπλων επιδιώκει.

Πολύ σωστή... αλλά σε ποια βάση; Θυμίζουμε πως προεκλογικά ηγήρθαν – από τον κ. Νικόλα Παπαδόπουλο – θέμα προτεραιότητας στη ρύθμιση της ΑΟΖ μας με την Τουρκία πριν μπούμε σε διαπραγμάτευση για τη συνολική λύση.

Παραγνωρίζονται τα βασικά

Η προσπάθεια διαμόρφωσης της ΑΟΖ μας με την Τουρκία προσκρούει και σε ένα άλλο πρόβλημα: ΑΟΖ συζητούν και συμφωνούν μεταξύ τους τα κράτη. Για την Τουρκία δεν είμαστε κράτος και εφόσον η Τουρκία δεν μας αναγνωρίζει δεν υπάρχει λύση στο θέμα. Το επόμενο

βήμα είναι να συζητήσουμε τη ρύθμιση της ΑΟΖ με τους Τ/κ. Χρειάζεται όμως προσοχή να μην υπερδέσουμε τις διαδικασίες αξιοποίησης του φυσικού αερίου με τη θεσμική σχέση που θα έχουν οι δύο κοινότητες και δυνητικά σε περίπτωση λύσης οι δύο πολιτείες με αυτό. Το πρώτο ανήκει στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Οι διαδικασίες έρευνας για το φυσικό αέριο προσδιορίζονται με συμβόλαια και διεθνείς συμβάσεις στις οποίες δεν μπορεί να έχει εμπλοκή οποιαδήποτε παράνομη οντότητα. Το δεύτερο, έχει συζητηθεί εν εκτάσει και κατεγράφησαν ήδη και στο σχέδιο Ανάν σχετικές πρόνοιες. Υπάρχουν οι συγκλίσεις Χριστόφια - Ταλάτ επί του θέματος, οι οποίες επικυρώθηκαν και σε μεγάλο βαθμό ολοκληρώθηκαν κατά τη διαπραγμάτευση Αναστασιάδη - Ακιντζί και είναι μάλιστα ιδιαίτερα ευνοϊκές για την τουρκοκυπριακή πλευρά, καθώς προβλέπουν ιδιαίτερη μεταχείριση στη μεταφορά κονδυλίων στις περιοχές που υστερούν οικονομικά. Άρα δεν είναι αυτό το ζήτημα που δεν επιτρέπει την πρόοδο, δεν είναι αυτό που δεν επιτρέπει την ολοκλήρωση της συμφωνίας. Ιδιαίτερα δε αν λάβουμε υπόψη τα συμφέροντα της τουρκοκυπριακής κοινότητας θα δούμε πως σε περίπτωση λύσης θα βρεθεί να είναι μία διεθνώς αναγνωρισμένη οντότητα, μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), και επί πλέον θα έχει σημαντικό γεωλογικό πλούτο έτοιμο προς αξιοποίηση χωρίς να έχει κουνήσει το δακτυλάκι της. Για την ακρίβεια μόνο προβλήματα προέβλεπαν καθ' όλη τη διάρκεια της μακρόχρονης προσπάθειας που καταβάλουμε είτε για την ένταξή μας είτε για την αξιοποίηση του φυσικού αερίου.

Να, λοιπόν, δύο βασικά κίνητρα για λύση τα οποία η Τ/κ έχει για να κινηθεί προς την κατεύθυνση της λύσης και τα οποία σε κάθε άλλη περίπτωση δεν πρόκειται να έχουν, στο ορατό τουλάχιστον μέλλον.

Άλλα τα κέρδη των Τ/κ άλλα θέλει η Τουρκία

Τα δύο αυτά στοιχεία, Ε.Ε. και φυσικό αέριο, ενώ μπορεί να είναι καθοριστικά για την τ/κ κοινότητα, ελάχιστα ενδιαφέρουν (ή έτσι δείχνει) την Τουρκία. Η Άγκυρα δεν μπορεί πλέον να ακολουθήσει την πορεία προς την Ε.Ε., γιατί προϋποθέτει βασικές υποχρεώσεις που δεν μπορεί να αναλάβει. Το δε φυσικό αέριο, ενώ αναγνωρίζει ότι είναι σημαντικό γι' αυτή – κυρίως η όδευση του μέσω Τουρκίας προς τη Δύση – δείχνει να θεωρεί πως υπερτερεί στη δική της εκτίμηση η γεωστρατηγική αναβάθμιση μέσω της παρουσίας ως κυρίαρχης χώρας στα αποθέματα παρά ως συνεργάτιδας χώρας στη βάση του πλαισίου του Διεθνούς Δικαίου.

Αυτό επιβεβαιώνει η πρόσφατη κλιμάκωση που επιδιώκει η Τουρκία και που συνάδει απόλυτα με όσα στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων αντιμετωπίσαμε. Αυτή είναι και μία εξήγηση γιατί στο Κραν Μοντάνα η τουρκική πλευρά δεν έκανε εκείνα τα βήματα που θα συνέβαλλαν στη στρατιωτική και πολιτική απαγκίστρωσή της από την Κύπρο, έστω και σε βάθος χρόνου.

Αναζητώντας χρυσή τομή

Εδώ είναι και το σημείο συγκρούσεων που δεν επιτρέπει την επίτευξη προόδου: Εμείς θέλουμε και επιδιώκουμε τη λύση του Κυπριακού. Ήδη το πακέτο των προτάσεων που έχει ενώπιόν της η Τ/κ κοινότητα για τις δικές της αρμοδιότητες και ρόλο στο κράτος είναι εξαιρετικά ευνοϊκό και υπό κανονικές συνθήκες χωρίς την εξάρτηση της Τουρκίας θα έπρεπε να το είχαν αποδεχτεί. Εξαιρώ το ζήτημα του χάρτη που είναι όντως ένα δύσκολο ζήτημα για τους Τ/κ. Σε αυτό το

επίπεδο είναι που πρέπει να αναζητηθεί η χρυσή τομή για την επανέναρξη μιας υγιούς διαπραγμάτευσης. Μιας διαπραγμάτευσης που θα δίνει στους Τ/κ όλα όσα ονειρεύονταν, στους Ε/κ ασφάλεια και στην Τουρκία ρόλο στην αξιοποίηση του φυσικού αερίου, χωρίς όμως αυτός ο ρόλος να συνιστά κουτσούρεμα στην ανεξαρτησία της χώρας μας.

Στις διαπραγματεύσεις

Είναι ευνόμο πως για κανέναν λόγο δεν μπορεί να καθίσουν οι δύο ηγέτες στο τραπέζι την ώρα που με βία καταπατούνται βασικά κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πρώτη προϋπόθεση είναι η αποκλιμάκωση της κρίσης. Μέχρι αυτή τη στιγμή η τουρκική πλευρά δεν φαίνεται να επιδιώκει κάτι ανάλογο. Αντίθετα δαλώνει ευθέως πως η όποια επιστροφή στο τραπέζι της διαπραγμάτευσης μπορεί να γίνει μόνο υπό τους εκβιαστικούς όρους που θέτει. Μπορούμε όμως να θεωρήσουμε πως με τις κατάλληλες παρεμβάσεις μπορεί η θέση αυτή να βελτιωθεί και η διπλωματία που αναπτύσσεται έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο σε αυτό το επίπεδο.

Επιχειρήθηκε, επίσης, στο εσωτερικό μέτωπο, να απαξιωθεί ο ρόλος των τριμερών ή τετραμερών διασκέψεων που με κόπο οικοδομήθηκαν τα τελευταία χρόνια. Χαρακτηριστικά ως επικοινωνιακά τεχνάσματα και επιφανειακές προσεγγίσεις, επειδή δεν κατάφεραν να αποτρέψουν μία στρατιωτική παρέμβαση στο έργο ξένου ερευνητικού σκάφους. Θεωρώ αυτή την προσέγγιση εντελώς επιφανειακή και δυνητικά επικίνδυνη, καθώς

“

Το πακέτο των προτάσεων που έχει ενώπιόν της η τ/κ κοινότητα για τις δικές της αρμοδιότητες και ρόλο στο κράτος, είναι εξαιρετικά ευνοϊκό και υπό κανονικές συνθήκες χωρίς την εξάρτηση της Τουρκίας θα έπρεπε να το είχαν αποδεχτεί.

Η κατακλείδα...

Η απάντηση στην κρίση που διερχόμαστε, δεν είναι εύκολη και βεβαίως δεν είναι μονοσήμαντη. Η απάντηση μπορεί αναζητηθεί μέσα από ένα ευρύ πεδίο διεθνών συνεργασιών, αποκλιμάκωσης της έντασης, επιμονής στο συμφωνηθέν πλαίσιο λύσης του Κυπριακού –κυρίως όπως παρουσιάστηκε στο Κραν Μοντάνα από τον γ.γ. του ΟΗΕ, με στόχο τη συνολική επίλυση του Κυπριακού. Τα δεδομένα δεν είναι ευνοϊκά. Δεν είναι όμως η πρώτη φορά που μέσα από κρίσεις αναδείχθηκαν οι ευκαιρίες...

Υπάρχει το επίπεδο στο οποίο να αναζητηθεί η χρυσή τομή για επανέναρξη υγιούς διαπραγμάτευσης που θα δίνει στους Τ/κ όλα όσα ονειρεύονταν, στους Ε/κ ασφάλεια και στην Τουρκία ρόλο στην αξιοποίηση του Φ.Α., χωρίς αυτός να συνιστά κουτσούρεμα στην ανεξαρτησία της χώρας μας.

υποβαθμίζει και απαξιώνει ένα προνομιακό πεδίο ανάπτυξης πολιτικής για τη χώρα μας. Ένα προνομιακό πεδίο που αναπτύχθηκε στη βάση του διεθνούς δικαίου, και το οποίο βεβαίως δεν οικοδομήθηκε ποτέ στη λογική του στρατιωτικού άξονα κατά τα πρότυπα των συμμαχιών προ των δύο μεγάλων πολέμων (1914-1918 και 1939-1945). Η ισχύς των συνεργασιών αυτών ήταν πάντοτε και ως τέτοιες παρουσιάστηκαν, η ενίσχυση του πολιτικού και οικονομικού πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των χωρών της περιοχής. Έχουν δηλαδή – τρωμένων των αναλογιών – τα κεντρικά χαρακτηριστικά των πρώτων βημάτων που και στην Ευρώπη παρουσιάστηκαν μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και διαμορφώθηκαν σε συγκεκριμένο πλαίσιο από τον Ρομπέρτ Σουμάν τη δεκαετία του 1950. Τότε μιλούσαν για συνεργασία στον άνθρωπα και τον χάλυβα, σήμερα μιλάμε για τη συνεργασία ανάπτυξης του φυσικού αερίου.

Ως προνομιακό πεδίο θα πρέπει να συνεχίσουμε να αντιμετωπίζουμε και την ίδια την Ε.Ε., η οποία παρέχει μηχανισμούς ανάπτυξης παρεμβάσεων, τους οποίους διακρίνει το ευρωπαϊκό χαρακτηριστικό της ήπιας επιβολής ή της ήπιας παρέμβασης – αν το πρώτο ενοχλεί. Δεν υπάρχουν ολοκληρωμένοι θεσμοί ασφάλειας σε περί-

πτωση στρατιωτικών απειλών. Υπάρχουν όμως πρόσφορες διπλωματικές οδοί. Δεν παρέχεται σήμερα ολοκληρωμένη ασφάλεια σε κράτη μέλη, αν και σχετικές ρήτρες υπάρχουν στη Συνθήκη της Λισαβόνας. Ρήτρες όμως που είναι αμφίβολο αν μπορούν να ενεργοποιηθούν για την Κύπρο, όχι μόνο για νομικούς αλλά κυρίως για πολιτικούς λόγους. Αυτό όμως δεν πρέπει να μας εμποδίζει να βλέπουμε την προοπτική. Και η προοπτική σήμερα είναι προς την εμβάθυνση και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και αυτών των θεσμών, γεγονός που μπορεί να αξιοποιηθεί στο μέλλον καλύτερα η χώρα μας. Αναφέρομαι ιδιαίτερα στον νέο μηχανισμό της PESCO (Μόνιμη Διαρθρωμένη Συνεργασία) που αναμένεται να αποτελέσει έναν πιο αποτελεσματικό μηχανισμό απάντησης σε διλήμματα ασφαλείας και στο οποίο καλά κάνει η χώρα μας να αποδίδει τη δέουσα σημασία.

“

Η Άγκυρα δείχνει πως υπερτερεί στη δική της εκτίμηση η γεωστρατηγική αναβάθμιση μέσω της παρουσίας ως κυρίαρχης χώρας στα αποθέματα παρά ως συνεργάτιδας.

Φόρμουλα «Made in USA» στον άξονα Άφριν - Μίμπιτς

Τι λένε αναλυτές για τον ρόλο της Τουρκίας και τον περιορισμό της ιρανικής ακτίνας δράσης στην περιοχή

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΙΑ**

«Πριν από λίγες ημέρες η Τουρκία συμφώνησε με τη Γερμανία την από κοινού παραγωγή τεθωρακισμένων αρμάτων. Τότε, ο τουρκικός καταγωγής Γερμανός δημοσιογράφος Ντενίζ Γιοιτζέλ αποφυλακίστηκε. Την ίδια περίοδο, Τουρκία και ΗΠΑ έρχονται σε συμφωνία για τον έλεγχο του 30% των εδαφών της Συρίας, τουλάχιστον μέχρι την απομάκρυνση του Μπασάρ Αλ Ασάντ από την εξουσία». Σύμφωνα με τον Τούρκο αναλυτή Αϊντίν Σε-

Συνεργασία Άγκυρας - Ουάσιγκτον στη Συρία παρά τα μεγάλα αγκάθια στις διμερείς σχέσεις.

τζέν, ο οποίος παρακολουθεί από κοντά τα τεκταινόμενα στο πεδίο της διπλωματίας με την ιδιότητα του πολιτικού επιστήμονα, αυτές οι εξελίξεις δεν είναι τυχαίες και έχουν ιδιαίτερη σημασία για το μέλλον της ευρύτερης περιοχής.

Ο ίδιος υπενθυμίζει ότι πριν από λίγο καιρό στον άξονα Τουρκίας - ΗΠΑ έλαβαν χώρα διεργασίες που άνοιξαν τον δρόμο για ένα νέο πλαίσιο συνεργασίας σε πολλά πεδία. Ενδεικτικά, η επιστροφή του John

Hannah, ενός υψηλόβαθμου στελέχους της προηγούμενης ρεπουμπλικανικής ηγεσίας των ΗΠΑ, στο προσκήνιο ως Ειδικού Εκπροσώπου των ΗΠΑ στη Συρία.

Η θητεία του Hannah κατά την προηγούμενη δεκαετία, συνέπεσε χρονικά με την περίοδο άνησσης των σχέσεων της κυβέρνησης ΑΚΡ με τις ΗΠΑ. Τη σημασία των προαναφερόμενων υπογραμμίζουν και άλλοι αναλυτές στην Τουρκία, οι οποίοι προσεγγίζουν με κριτική ματιά τις νέες ισορροπίες που διαμορφώνονται στην ευρύτερη περιοχή.

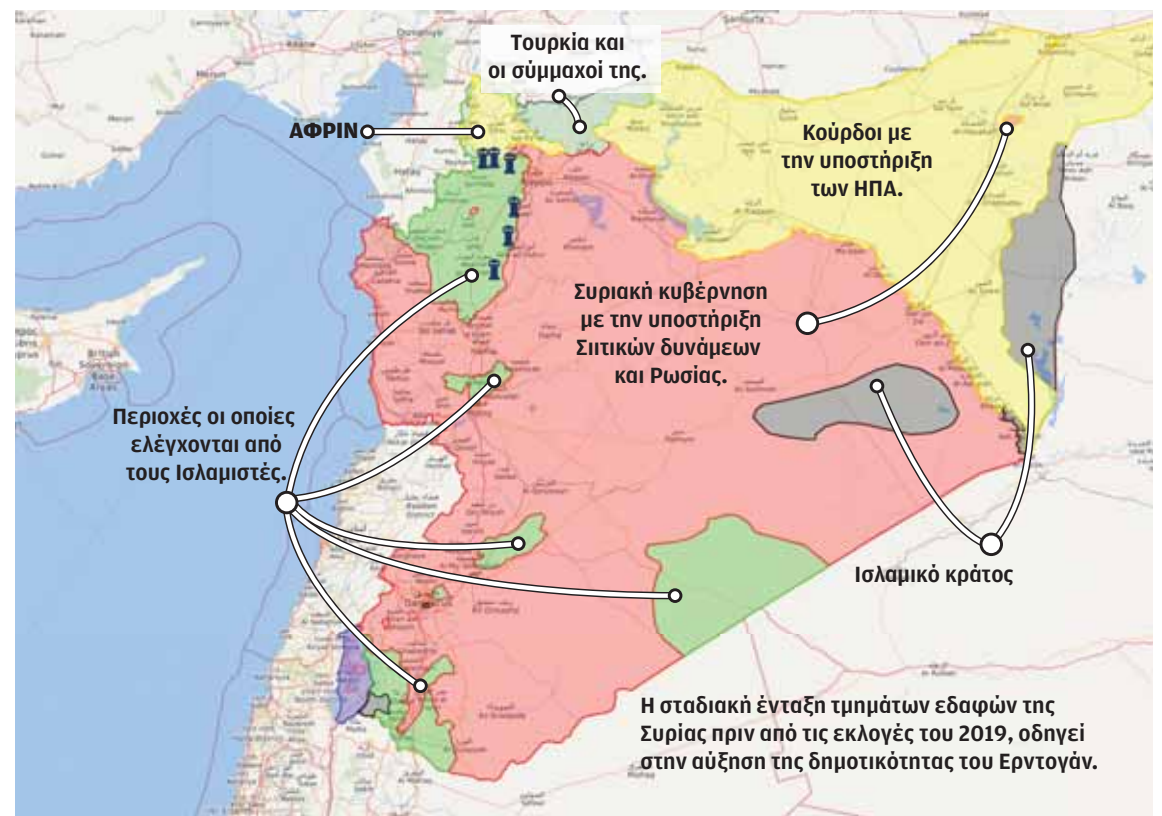
Επισημαίνουν έτσι στην «Κ» ότι, παρά τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αμερικανοτουρκικές σχέσεις το τελευταίο διάστημα, ΗΠΑ και Τουρκία καταλήγουν σε συμφωνία για την προώθηση ενός σχεδίου, που θα έχει ως τερματικό σταθμό τον διαμελισμό της επικράτειας της Συρίας ή στην καλύτερη περίπτωση τη μετεξέλιξη του πολιτεύματος της χώρας σε συνομοσπονδία. Με βάση αυτό το σχέδιο οι ΗΠΑ πλήττουν τα συμφέροντα της Ρωσίας και του Ιράν, εξασφαλίζοντας τον έλεγχο του βορειοανατολικού τμήματος της Συρίας, το οποίο είναι πλούσιο σε φυσικούς πόρους.

Την ίδια στιγμή, η Τουρκία εξασφαλίζει τη δική της ζώνη κατοχής που εμποδίζει το άνοιγμα των Κούρ-

δων προς τα παράλια της ανατολικής Μεσογείου.

Η έχθρα για τον Ασάντ

Για την επιτυχία του εν λόγω σχεδίου οι ΗΠΑ χρειάζονται τη συνεργασία τόσο των Κούρδων όσο και της Τουρκίας. Όπως μας αναφέρει ενδεικτικά πηγή, οι τελευταίες πληροφορίες που φτάνουν στην Τουρκία σχετικά με τις εξελίξεις στο βόρειο τμήμα της Συρίας, στον άξονα Άφριν - Μίμπιτς, δείχνουν ότι η αμερικανική πλευρά εστιάζει σε μια συμβιβαστική φόρμουλα, η οποία δεν αποκλείει την ανάπτυξη τουρκικών δυνάμεων στο ανατολικό κομμάτι του Μίμπιτς και ίσως την κατάληψη μεγάλων τμημάτων του Άφριν. Ως αντάλλαγμα, η Τουρκία θα παρέχει τη σιωπηλή συγκατάθεσή της για τη δημιουργία ενός κουρδικού συνομοσπονδου κράτους στο βορειοανατολικό τμήμα της Συρίας, σε μια περιοχή που θα συμπεριλαμβάνει τη Ράκκα και θα καταλήγει στο Νταϊρ Αλ Ζορ. Το προαναφερόμενο σχέδιο στρέφεται κατά των ζωτικών συμφερόντων της Ρωσίας και του Ιράν και έχει ως τερματικό σταθμό, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, τον διαμελισμό της επικράτειας της Συρίας. Ο Αλπεκτίν Ντουρσούνουλου, ο οποίος υποστηρίζει τη συγκεκριμένη άποψη, μας επισημαίνει ότι οι τελευταίες εξελίξεις στην Άγκυρα δεί-

χνουν ότι η Τουρκία είναι έτοιμη να αποδεχθεί το εν λόγω σχέδιο για δύο λόγους. Πρώτο, η έχθρα κατά των Κούρδων την ωθεί προς τα σχέδια των ΗΠΑ. Δεύτερο, ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, ο οποίος θεωρεί προσωπική του υπόθεση την ανατροπή του Μπασάρ Αλ Ασάντ, προσεγγίζει με ενδιαφέρον κάθε είδους σχέδιο που εξυπηρετεί τον εν λόγω στόχο. Ο Ντουρσούνουλου υπενθυμίζει επίσης ότι η σταδιακή ένταξη στην τουρκική επικράτεια τμημάτων εδαφών της Συρίας λίγο πριν από τις κρίσιμες εκλογικές αναμετρήσεις του 2019, είχε οδηγήσει στην αύξηση της δημοτικότητας και των ποσοστών του Τούρκου Προέδρου στο εσωτερικό.

Τα χαρτιά της Αμερικής

Όπως αναφέρει ο κ. Ντουρσούνουλου και άλλοι Τούρκοι αναλυτές, δύο πρόσφατες κινήσεις των ΗΠΑ στη Συρία, μας βοηθούν να κατανοήσουμε το προαναφερόμενο σχέδιο. Στις 14 Νοεμβρίου 2017 οι ΗΠΑ

ανακοίνωσαν τη νέα στρατηγική τους για τη Συρία και ξεκαθάρισαν ότι τα στρατεύματά τους θα παραμείνουν στη χώρα και μετά την ήττα του Ισλαμικού Κράτους. Λίγες εβδομάδες μετά, στις 14 Ιανουαρίου 2018, οι ΗΠΑ ανακοίνωσαν τη δημιουργία συνοριακής στρατιωτικής δύναμης, που θα απαρτίζεται από τις κουρδικές δυνάμεις και τους συμμάχους τους. Ο κ. Ντουρσούνουλου συμπεραίνει ότι πίσω από αυτές τις κινήσεις κρύβεται το αμερικανικό Πεντάγωνο και ο υπουργός Άμυνας των ΗΠΑ, James Mattis. Για την επιτυχία αυτών των κινήσεων, οι ΗΠΑ στηρίζονται σε δύο πρωταγωνιστές στη Συρία. Αφενός στο κουρδικό κίνημα το οποίο μετεξελίσσεται στον πιο έμπιστο και στενό συνεργάτη των Αμερικανών στην περιοχή και αφετέρου, η κοινή έχθρα προς το καθεστώς Μπάαθ της Συρίας σε συνάρτηση με τα τεκταινόμενα συμφέροντα της Τουρκίας, του Ισραήλ και των ΗΠΑ στην περιοχή, επιβάλλουν σε Άγκυρα και

Ουάσιγκτον τη συνεργασία παρά τα μεγάλα αγκάθια που έχουν προκύψει στις διμερείς σχέσεις κατά τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με αναλυτές, η συνεργασία ΗΠΑ - Τουρκίας στην περιοχή, ανοίγει τον δρόμο για την ανάδυση ενός κουρδικού συνομοσπονδιακού κράτους στο βόρειο κομμάτι της Συρίας, το οποίο ενδέχεται στο μέλλον να εναντιωθεί στο Ιράν. Για όσους διατηρούν επιφυλάξεις ως προς το ενδεχόμενο της ομαλής μετεξέλιξης της συνεργασίας ΗΠΑ - Τουρκίας στη Συρία, υπενθυμίζουν πηγές το μήνυμα που έστειλαν πρόσφατα ο τώως πρεσβευτής των ΗΠΑ στην Άγκυρα, James F. Jeffrey και ο σύμβουλος του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ, David Pollock στους Κούρδους και στην Τουρκία: Στη νέα περίοδο οι Κούρδοι καλούνται να παραιτηθούν μια για πάντα από το όραμα του μεγάλου Κουρδιστάν και οι Τούρκοι καλούνται να δώσουν τη συγκατάθεσή τους για την αυτονομία των Κούρδων.

KANALI 6
106.00 | 98.6 | 107.00 | 106.9

Από τη Λεμεσό για όλη την Κύπρο...

Απο την Κύπρο για όλο τον κόσμο...

www.kanali6.com.cy

www.facebook.com/kanali6

twitter.com/kanali_6

106.00 | 98.6 | 107.00 | 106.9

Το ρόζ γάντι είναι στο χέρι σου

Φόρεσε το...

...την Ημέρα της Γυναίκας στις 8 Μαρτίου.

Για την ευαισθητοποίηση για τον καρκίνο του μαστού. Γιατί η πρόληψη σώζει ζωές.

Βγάλε selfie, μόνη, με φίλους ή με ότι αγαπημένο θέλεις. Χόρεψε, κινάσου, στείλε το μήνυμά σου! Ανάρτησε την selfie σου στο facebook και instagram με το hashtag #pinkgloveseuropadonnacyprus

Είναι στο χέρι σου.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΟΝΝΑ
Κυπριακό Κέντρο Καρκίνου του Μαστού

βήμα, βήμα μαζί
κερδίζουμε τη ζωή

Μπορείτε να προμηθευτείτε εγκαίρια τα ρόζ γάντια από τα Σπίτια της Ευρωπαϊκής Δομής σε όλες τις πόλεις.

ΛΕΥΚΟΣΙΑ - ΛΑΡΝΑΚΑ - ΛΕΜΕΣΟΣ - ΠΑΦΟΣ
22 490 849 24 664 049 25 878 600 26 251 025

Το ΑΚΕΛ πρέπει να επαναδιατυπώσει την πολιτική του πρόταση

Ο υποψήφιος για την Προεδρία Σταύρος Μαλάς αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο συμμετοχής του στις ευρωεκλογές

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Το ΑΚΕΛ, αφού κυβέρνησε μια φορά, είναι κόμμα εξουσίας και ως τέτοιο είναι αναγκασμένο να βαδίσει με τα νέα δεδομένα των καιρών», λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος της Αριστεράς στις προεδρικές εκλογές Σταύρος Μαλάς, σημειώνοντας πως θα πρέπει να επαναδιατυπώσει την πολιτική του πρόταση. Ο ίδιος σημειώνει πως το κόμμα κατάφερε μεν να συσπειρώσει στις προεδρικές εκλογές τους ψηφοφόρους του, ωστόσο, θα πρέπει πλέον και να τους επαναπατρίσει. Δεν διαψεύδει τις φημολογίες που τον θέλουν να κατέρχεται με το ψηφοδέλτιο του ΑΚΕΛ στις ευρωεκλογές όπως επίσης και το ενδεχόμενο επαναδικατοποίησης των προεδρικών εκλογών.

—**Η επόμενη μέρα των εκλογών σε ποιά θέση βρίσκει πολιτικά τον Σταύρο Μαλά;**

—Βρίσκομαι σε μια περίοδο περισυλλογής και αξιολόγησης τόσο των δικών μου επιλογών όσο και της πορείας της χώρας. Συγκαταλέγω τον εαυτό μου σε μια ομάδα ανέντακτων πολιτικών προσωπικοτήτων που ανήκουν στον χώρο της ευρύτερης Κεντροαριστεράς. Το αποτέλεσμα των προεδρικών εκλογών, αλλά και η πολιτική συμπεριφορά όλων των πολιτικών δυνάμεων σε αυτές τις εκλογές, με προβληματίζει και σε σχέση με το μέλλον της χώρας αλλά και σε σχέση με τη διαμόρφωση του πολιτικού σκηνικού. Πιστεύω ότι μια νέα κατάσταση πραγμάτων και σε ό,τι αφορά τα κομματικά δρώμενα θα αρχίσει να εκκολάπτεται.

—**Μιλάμε συνεπώς για τη δημιουργία ενός νέου κινήματος στον χώρο της Αριστεράς;**

—Σαφέστατα όχι. Η δημιουργία πολιτικών κομμάτων και δη προσωποπαγών σχημάτων είναι μια θνησιγενής προσέγγιση. Ήρθε η ώρα της επαναδιατύπωσης πολιτικών προτάσεων κατά τρόπο που να προσφέρει προοπτική σε όλα τα στρώματα της κοινωνίας. Η Δεξιά, τα τελευταία χρόνια, κατάφερε αφενός να πετύχει την απαξίωση της Αριστεράς σε θέματα οικονομίας και αφετέρου τον διεμβολισμό του Κέντρου με αξιοποίηση και του πολιτικού παραγοντισμού. Μια τακτική που σε κάποιο βαθμό της εξασφα-

Όταν κατέρχεσαι σε μία εκλογική μάχη και ένα μέρος του ακροατηρίου σου απέχει, τότε έχεις θέμα και πρέπει να το αντιμετωπίσεις. Αυτή η κατάσταση δεν αφορά μόνο το ΑΚΕΛ αλλά και τον χώρο του Κέντρου.

λίζει μια πολιτική υπεροχή. Αυτή η κατάσταση θα πρέπει να αντιμετωπιστεί, ειδικά από την Αριστερά. Όχι με αντιδραστικό αλλά με προδραστικό τρόπο και με μια επαναδιατύπωση της πολιτικής της πρότασης, η οποία να της δημιουργεί περισσότερα ερείσματα στην κοινωνία. Σε αυτό το σημείο να μου επιτραπεί και μια προσωπική εκτίμηση. Η αναφορά περί δημοκρατικών-πατριωτικών δυνάμεων πρέπει να περάσει στην ιστορία. Αυτά είναι αναχρονισμοί του παρελθόντος κω-

ρίς κανένα απολύτως πολιτικό περιεχόμενο.

—**Πώς θα πρέπει να λειτουργήσει η Αριστερά; Θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί το ΑΚΕΛ; Να μετεξελιχθεί σε ένα σοσιαλιστικό κόμμα;**

—Αυτό αφορά το ΑΚΕΛ και όχι εμένα. Επειδή όμως συμπεριελάμε με το ΑΚΕΛ σε αρκετές εκλογικές διαδικασίες νομίζω ότι νομιμοποιούμαι να εκφράσω την άποψή μου. Το αποτέλεσμα των προεδρικών εκλογών επιβάλλει μια εις βάθος κοινωνικοπολιτική αξιολόγηση της συμπεριφοράς του εκλογικού σώματος. Δεδομένου ότι η υποψηφιότητά μου είχε μια σαφή κεντροαριστερή φιλοσοφία και είχε αυτή την απήχηση στην κοινωνία, θα πρέπει να προεκταθεί το μήνυμα του αποτελέσματος των προεδρικών σε μία επαναδιατυπωμένη πρόταση στον λαό. Όταν κατέρχεσαι σε μία εκλογική μάχη και ένα μέρος του ακροατηρίου σου απέχει, τότε έχεις θέμα και πρέπει να το αντιμετωπίσεις. Αυτή η κατάσταση δεν αφορά μόνο το ΑΚΕΛ αλλά και τον χώρο του Κέντρου, ο οποίος παρουσιάζει μια εικόνα ανυπαρξίας πολιτικού στίγματος.

—**Δεν κατάφερε δηλαδή να συσπειρώσει τον κόσμο του το ΑΚΕΛ κατά τις προεδρικές εκλογές;**

—Άλλο η συσπείρωση και άλλο ο επαναπατρισμός μέρους του εκλο-

Παραμένω σταθερός στον χώρο της Κεντροαριστεράς και βρίσκω περισσότερη πολιτική συνεννόηση με το κίνημα της Αριστεράς. Αυτό θα συνεχίσει, λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο Σταύρος Μαλάς.

γικού σώματος που κάποτε σε στήριζε. Πιστεύω ότι οι πλείστοι ψηφοφόροι του ΑΚΕΛ στήριξαν την υποψηφιότητά μου, όπως και πάρα πολλοί πολίτες απ' ολόκληρο το πολιτικό φάσμα που πίστεψαν στις θέσεις μου. Σε ό,τι αφορά τους αριστερούς ψηφοφόρους, αυτός ο επαναπατρισμός πρέπει να παραμείνει.

—**Πώς θα συμβάλετε εσείς σε αυτό;**

—Όπως γνωρίζετε ανήκω στο σκῆμα των λεγόμενων Νέων Δυνάμεων. Αυτή η σχέση πρέπει να συ-

σφικθεί και να συμβάλει στη διαμόρφωση μιας επαναδιατυπωμένης πολιτικής πρότασης σε σχέση με τα κοινωνικοοικονομικά. Το ΑΚΕΛ, αφού κυβέρνησε μία φορά, είναι αναγκασμένο να βαδίσει με τα νέα δεδομένα των καιρών.

—**Θα διεκδικήσετε τρίτη φορά την Προεδρία της Δημοκρατίας;**

—Όποιος προσπαθεί να προετοιμάσει το έδαφος για τον εαυτό του στο μέλλον, πιστεύω πως δεν είναι ούτε χρήσιμος αλλά ούτε και ωφέ-

λιμος στην πολιτική. Εκείνο που έχει ανάγκη ο τόπος είναι να επικρατήσει ένας πολύ πιο σύγχρονος και ειλικρινής πολιτικός λόγος που να φέρνει τους πολίτες πιο κοντά στην πολιτική διαδικασία. Σε ό,τι με αφορά θα συμβάλω μέσα από τις παρεμβάσεις μου προς αυτή την κατεύθυνση και θα συνεχίσω να λέω τα πράγματα με το όνομά τους, ανεξαρτήτως κόστους.

—**Να αναμένουμε πως θα συνεχίσετε μέσω αξιωμάτων την πολιτική σας δραστηριότητα;**

—Τα αξιώματα τα κερδίζεις στις εκλογές, όταν πιστεύεις ότι είσαι χρήσιμος. Αυτό που με ενδιαφέρει άμεσα, ως άτομο που κατατάσσει τον εαυτό του στον ευρύτερο χώρο της Κεντροαριστεράς, είναι να βοηθήσω να ενισχυθεί αυτός ο χώρος πολιτικά.

—**Ισχύει η φημολογία που σας θέλει να διεκδικείτε εκλογή στις ευρωεκλογές;**

—Αυτό θα το δούμε. Δεν το αποφασίζω εγώ. Θέλω, ωστόσο, να ξεκαθαρίσω ότι δεν θεωρώ την ενασχόλησή μου με την πολιτική ως μία αλα καρτ πολιτική προσέγγιση. Δηλαδή μία φορά να συνεργάζομαι με το ΑΚΕΛ και την άλλη φορά με άλλο χώρο. Παραμένω σταθερός στον χώρο της Κεντροαριστεράς και βρίσκω περισσότερη πολιτική συνεννόηση με το κίνημα της Αριστεράς. Αυτό θα συνεχίσει. Διατηρώ όμως την ελευθερία μου μέσα από αυτή τη συνεργασία, όντας και υποψήφιος πρόεδρος δύο φορές, να λέω αυτά που πιστεύω.

Η ΑΟΖ και το σύνδρομο της πολιτικής μικρομεγαλίας

—**Βρισκόμαστε σε μία άνευ προηγουμένου κρίση στην ΑΟΖ. Έγιναν λάθη από πλευράς μας; Θα έπρεπε να λειτουργήσουμε διαφορετικά;**

—Οι ενέργειες της Τουρκίας είναι και απαράδεκτες και κατακριτέες. Θα πρέπει να στηριχθεί η κυβέρνηση στις όποιες ενέργειές της για αποκλιμάκωση της έντασης. Την ίδια ώρα όμως δεν θα πρέπει να έχουμε αυταπάτες σε σχέση με τη δυνατότητά μας να ελέγξουμε τη συμπεριφορά της Τουρκίας. Δυστυχώς αυτή η κατάσταση είναι απότοκο τόσο της έλλειψης διάλογου για επίλυση του Κυπριακού, με την Τουρκία να μένει παντελώς στο απυρόβλητο, όσο και της συνεχούς αναδιάρθρωσης των γεωπολιτικών συμφερόντων στην περιοχή τα οποία αλλάζουν ως μια κινουμένη άμμος. Δυστυχώς, όμως, έχει καλ-

λιερηθεί σε μεγάλο μέρος της κυπριακής κοινωνίας η εντύπωση ότι οι ενεργειακοί μας σχεδιασμοί μπορούν να κινηθούν ανεξάρτητα από τις εξελίξεις στο Κυπριακό. Ακόμα και ξένα κέντρα αποφάσεων έχουν σχηματίσει αυτή την εντύπωση για εμάς και πιστεύω αυτός είναι και ο κυριότερος λόγος της χλιαρής τους αντίδρασης στα πρόσφατα γεγονότα. Από την άλλη, μερίδα της κοινωνίας μας αντισυμβαίνει με τη λύση του Κυπριακού η Τουρκία θα μπορεί να ασκεί επικυριαρχία επί των ενεργειών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τα πρόσφατα γεγονότα αποδεικνύουν ακριβώς το αντίθετο. Ότι δηλαδή η εκκρεμότητα στο Κυπριακό της διένεξης (έστω και παράνομα) αυτή την ευκαιρία, ενώ με τη λύση αυτό δεν θα μπορεί να γίνει γιατί τα δικαιώ-

ματα των Τουρκοκυπρίων, τα οποία σήμερα επικαλείται, θα είναι και πρακτικά διασφαλισμένα. Φέρει και ο Πρόεδρος ευθύνη βέβαια. Καλλιέργησε σε μερίδα της κοινωνίας μια ευφορία περί θωράκισης της ΑΟΖ της Κ.Δ. με διάφορες συμβαχίες και όλα αυτά σήμερα καταρρέουν. Πρόκειται για το σύνδρομο της πολιτικής μικρομεγαλίας.

—**Δηλαδή;**

—Είμαστε μικροί αλλά νομίζουμε πως είμαστε μεγάλοι και ισχυροί. Εύχομαι να έχουμε αντιληφθεί ότι μια μεν οι ενέργειες της Τουρκίας θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, αλλά δυστυχώς το διδάγμα των καιρών θα πρέπει να είναι ότι πρέπει να εργαστούμε προς την κατεύθυνση της λύσης. Εδώ ο Πρόεδρος χρειάζεται να εργαστεί σκληρά έτσι ώστε να ανακτήσει η π/κ πλευρά

την αξιοπιστία της σε σχέση με την επιθυμία της για άμεση επανέναξη του διαλόγου για λύση του Κυπριακού. Αντί, λοιπόν, να ακολουθούμε τακτικές που δημιουργούν ψευδαισθήσεις στον κόσμο, το ωφέλιμότερο είναι να διασκεδάσουμε τις ανησυχίες όσον αφορά την επίλυση του Κυπριακού και να προχωρήσουμε με αποφασιστικότητα. Διότι τα πράγματα, όπως εξελίσσονται, προκαλούν αρνητική προδιάθεση μέσα στον κόσμο ακόμα και γι' αυτή τη λύση του Κυπριακού. Μέσω της εξυπηρέτησης πολιτικών και μικροκομματικών σκοπιμοτήτων τελικά μπορεί και να εξυπηρετησάμε, σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα, τους στόχους της Τουρκίας να ασκεί απαράδεκτη πολιτική στην περιοχή μας και να μην της επιρριπτείται ευθύνη.

Προσεχώς νέο κόμμα και οι αναδιατάξεις στο ΑΚΕΛ

Πώς διαβάστηκαν τα εκλογικά αποτελέσματα και οι βολιδοσκοπήσεις για τα ψηφοδέλτια των ευρωεκλογών

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Μπορεί οι εξελίξεις στην ΑΟΖ να επικρίνουν τις όποιες άλλες διεργασίες, ωστόσο, στο κομματικό σκηνικό παρατηρούνται έντονες κινήσεις και ανακατατάξεις. Η Εξέκια Παπαϊωάννου έχει ήδη προχωρήσει στον απολογισμό του εκλογικού αποτελέσματος αλλά και στη διαχείριση της επόμενης μέρας. Στόχος του κόμματος είναι η σωστή αξιοποίηση των στελεχών του, αλλά και ο επαναπατρισμός των ΑΚΕΛικών ψηφοφόρων που συσπειρώθηκαν μεν στις απερχόμενες προεδρικές εκλογές, αλλά στίονηκαν αποτελῶν το αν θα παραμείνουν στο κόμμα. Ήδη παρακολουθούνται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον οι κινήσεις που γίνονται από πλευράς του πρώτου του Πανεπιστημίου Κύπρου να οργανώσει ένα νέο πολιτικό κίνημα που θα βρισκείται, όπως όλα δείχνουν, στον χώρο της Αριστεράς. Με αυτό ως δεδομένο το ΑΚΕΛ μπαίνει σε διαδικασία ανασύνταξης αλλά κυρίως όσο το

δυνατόν καλύτερης συσπείρωσης του κόμματός του.

Ο πρύτανης

Ποιο θα είναι το νέο αριστερό κίνημα; Εδώ και καιρό φημολογείται πως ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου κάνει κινήσεις και επαφές για τη δημιουργία ενός νέου κινήματος που θα έχει σοσιαλιστικό και αριστερό υπόβαθρο και θα στηρίζει τη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού. Σύμφωνα με ασφαλείς πηγές, η νέα κίνηση στηρίζει και μια μερίδα ακαδημαϊκών και επιστημόνων, ίσως και παραγόντων από το εξωτερικό οι οποίοι πίεζαν τον πρύτανη να κατέλθει στις προηγούμενες προεδρικές εκλογές. Όπως λέγεται, γίνονται συζητήσεις για την προσεχή εξαγγελία του με επικρατέστερο όνομα να είναι η ονομασία «Νέο Κύμα» και δεν αποκλείεται να λάβουν το βάπτισμα του πυρός στις ευρωεκλογές το 2019, αν τελικώς δημιουργηθεί. Η όλη διαδικασία έχει σίγουρα κεντρίσει το ενδιαφέρον του ΑΚΕΛ,

«Νέο Κύμα» λέγεται πως θα είναι το όνομα του κινήματος που προετοιμάζει ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου και θα συμμετέχουν ακαδημαϊκοί και άλλοι επιστήμονες.

καθώς τόσο στο Κυπριακό αλλά και το ιδεολογικό υπόβαθρο θα κινείται στις θέσεις και αρχές του κόμματος της Αριστεράς. Αυτό όπως αναφέρουν πολιτικές πηγές ενδεχομένως να πλήξει το κόμμα, κατά τέτοιο δεν θα πλήξει το ΑΚΕΛ αλλά περισσότερο τον ΔΗΣΥ. Το

σίγουρο πάντως είναι πως αυτό έχει εντείνει τις σκέψεις εντός ΑΚΕΛ για την ενίσχυση του θεσμού των Νέων Δυνάμεων. Θεσμός που αφορά την εμπλοκή προσώπων της ευρύτερης Αριστεράς.

Το ζήτημα έχει συζητηθεί ήδη στο πολιτικό γραφείο και θεωρείται πως θα πρέπει να αξιοποιηθούν καλύτερα τα στελέχη που εμπλέκονται μέσω των νέων δυνάμεων. Σημειώνεται πως αρκετά πολιτικά πρόσωπα έχουν αναδειχθεί μέσω των Νέων Δυνάμεων, όπως οι Κύπρος Χρυσόστομίδης και Γιώργος Λιλλήκας αλλά και δημοφιλείς βουλευτές του κόμματος, όπως η Ειρήνη Χαρολαμπίδου και ο Αδάμος Αδάμου. Σε αυτό ακριβώς το κάρδο μπαίνει και η αξιοποίηση του Σταύρου Μαλά. Αν και ο Σταύρος Μαλάς δεν επιβεβαιώνει στην «Κ» διεκδίκηση έδρας στις ευρωεκλογές, κύκλοι πέριξ της Εξέκίας Παπαϊωάννου ξεκαθαρίζουν πως έχει γίνει ήδη συμφωνία Μαλά και ηγεσίας για την κάθοδό του στις ευρωεκλογές. Κάτι τέτοιο άλλωστε

συζητήθηκε και στις προηγούμενες ευρωεκλογές. Στο κομματικό παρασκήνιο ακουγόταν εντόνως και το ενδεχόμενο η εκπρόσωπος Τύπου του επιτελείου του Ειρήνη Χαρολαμπίδου να διεκδικούσε στις ευρωεκλογές, ωστόσο, η ίδια επί του παρόντος φαίνεται να συναινεί για τρίτη θητεία στο κοινοβούλιο. Δεδομένη θεωρείται και η παρουσία του Νεοκλή Συλικιώτη, ενώ ζήτημα είναι ποια θα είναι τα επόμενα βήματα του Τάκη Χατζηγεωργίου. Σημειώνεται πως βάσει καταστατικού δεν επιτρέπεται διεκδίκηση επανεκλογής μετά από τρεις συνεχόμενες θητείες σε κοινοβούλιο και ευρωκοινοβούλιο, εκτός αν το Πολιτικό Γραφείο κρίνει διαφορετικά. Το πως θα αξιοποιηθεί ο κ. Χατζηγεωργίου είναι ένα ζήτημα ανοικτό, καθώς το έρεισμά του στην κοινωνία δεν υποτιμάται στο ΑΚΕΛ.

Κατσουρίδης και Ομόνοια

Μαζί με το ζήτημα των Νέων Δυνάμεων και της αξιοποίησής

στελεχών το ΑΚΕΛ επικεντρώνεται στη διαχείριση των ανοικτών του μετώπων. Αν και το καθεστώς του Νίκου Κατσουρίδη δεν έχει ακόμη συζητηθεί στο πολιτικό γραφείο όπως άλλωστε αναφερόταν προεκλογικά, η αξιοποίησή του δεν αποκλείεται, έστω κι αν δεν είναι άμεσα στο κόμμα. Εδώ και λίγες βδομάδες ακούγεται εντόνως το όνομά του για την προεδρία της Ομόνοιας. Κάτι τέτοιο θεωρείται πως θα κλείσει δύο σοβαρά ζητήματα για το κόμμα. Το καυτό κεφάλαιο Κατσουρίδης και τον πονοκέφαλο της Ομόνοιας. Σημειώνεται πως ο ισχυρός άντρας της Αριστεράς τυγχάνει μεγάλου σεβασμού και έχει ιδιαίτερο έρεισμά στους οργανωμένους οπαδούς της Ομόνοιας των οποίων οι αντιδράσεις και η δυσφορία για τους χειρισμούς του ΑΚΕΛ σε ό,τι αφορά την ομάδα τους κλιμακώνονται τελευταίως. Το αν κάτι τέτοιο θα πραγματοποιηθεί είναι σίγουρα ένα ζήτημα ανοικτό επί του παρόντος.

Γιατί δεν έλυσε ακόμα τη σιωπή του ο Καρογιάν

Οι διαγραφέντες ψάχνουν ποιο για το πρόσωπο που θα ηγηθεί της νέας κίνησης

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

«Στο παρόν στάδιο δεν προτίθεται να δώσω συνέχεια στα μικροπολιτικά παίγνια της ηγεσίας του ΔΗΚΟ. Αμέσως, μετά τις εκλογές θα υπάρχει όλος ο απαραίτητος χρόνος για να συζητηθούν τα πεπραγμένα και τα αποτελέσματα της στρατηγικής, της πολιτικής και της τακτικής τους που οδήγησαν τα τελευταία τέσσερα χρόνια χιλιάδες μέλη, φίλους και οπαδούς του κόμματος να αποστασιοποιηθούν και έφεραν ένα ιστορικό κόμμα σε αυτήν την πρωτόγνωρη κατάσταση. Από ρυθμιστή και πρωταγωνιστή των πολιτικών εξελίξεων σε κόμμα διαμαρτυρίας», έλεγε ο Μάριος Καρογιάν, όταν το ΔΗΚΟ ανακοίνωνε πως ο ίδιος μαζί με μια σειρά άλλων ιστορικών στελεχών θα σταλεί στο πειθαρχικό για τη συμπεριφορά του κατά τον προεκλογικό.

Οι προεδρικές εκλογές, ωστόσο, πέρασαν και ο ίδιος μαζί με άλλα στελέχη αποβλήθηκαν από το κόμμα με γρήγορες και συνοπτικές διαδικασίες. Από τότε μέχρι και σήμερα ο Μάριος Καρογιάν δεν έχει λύσει τη σιωπή του, ούτε για την αποβολή του, ούτε για τις τακτικές της ηγεσίας, αλλά κυρίως ούτε για τα επόμενα βήματά του. Όπως όλα δείχνουν, ο ίδιος μετράει και εξετάζει με προσοχή την επόμενη κίνησή του. Το αν αυτή η αναβολή είναι αποτέλεσμα υπομονής και τακτικής ή ατομία του ίδιου είναι ένα ζήτημα που θα διαφανεί το επόμενο διάστημα. Όπως όλα δείχνουν, το κύριο ζήτημα που τίθεται και προβληματίζει το καρογιανικό στρατόπεδο είναι το ποιος θα ηγηθεί της όλης διαδικασίας, καθώς ο Μάριος Καρογιάν δεν έχει τέτοια φιλοδοξία. Αυτό σε συνδυασμό με το ότι δεν μετέχει ακόμα στέλεχος

από το κοινοβούλιο, παγώνει τις όποιες διαδικασίες, αλλά και τις όποιες εξαγγελίες.

Η συγκυρία που χάθηκε

Την επομένη των προεδρικών εκλογών το ζήτημα που πρωταγωνίστησε στην πολιτική ατζέντα δεν ήταν το εκλογικό αποτέλεσμα αλλά η εσωκομματική μάχη στο ΔΗΚΟ. Και αυτό καθόλου τυχαία καθώς από τη Δευτέρα κιόλας το πειθαρχικό του κόμματος προχώρησε στη διαγραφή του Μάριου Καρογιάν, της

Στόχος είναι η δημιουργία νέου κινήματος που θα στεγάζει τους διαγραφέντες αλλά δεν θα αποτελεί το «αντιΔΗΚΟ».

Αντιγόνης Παπαδόπουλου και άλλων στελεχών με αποτέλεσμα να ξεκινήσει μία δημόσια αντιπαράθεση ηγεσίας και αποβληθέντων. Αίσθηση προκάλεσε τότε το γεγονός ότι ο Μάριος Καρογιάν ήταν ο μόνος που δεν τοποθετήθηκε αλλά προετοίμασε τα ΜΜΕ πως θα προχωρούσε τις επόμενες μέρες στην πραγματοποίηση συνέντευξης Τύπου. Μία φαρυγγίτιδα που ταλαιπωρούσε τον πρώην ΔΗΚΟϊκό πρόεδρο υπήρξε η αιτία, για κάποιους η αφορμή, ώστε να αναβάλει την προγραμματισμένη συνέντευξη Τύπου. Ήταν όμως μόνο η φαρυγγίτιδα; Πηγές αναφέρουν πως ο Μάριος Καρογιάν ανέμενε την επιστροφή του Νικόλα Παπαδόπουλου από το εξωτερικό και στη συνέχεια την ανακοίνωση του νέου Υπουργικού Συμβουλίου. Στα πολιτικά πηγαδάκια φημολογείται μάλιστα πως ο Μάριος Καρογιάν

ανέμενε από τον Πρόεδρο την αξιοποίηση δύο εκ των στενών του συνεργατών στο Προεδρικό, κάτι που δεν έγινε και συνέβαλε στην αναβολή της όποιας τοποθέτησης. Χάθηκε βέβαια μια κατάλληλη ευκαιρία και χρονική συγκυρία, καθώς αμέσως μετά την ανακοίνωση του Υπουργικού ξεκίνησε η κρίση στην ΑΟΖ. Μία συνέντευξη Τύπου για τα εσωκομματικά του ΔΗΚΟ, εν μέσω της κρίσης που υπάρχει, όχι μόνο θα περνούσε απαρατήρητη αλλά θα προκαλούσε δυσφορία σε πολλούς κύκλους.

«Κάθε τι στην ώρα του», είναι η έκφραση που χρησιμοποιεί συχνά ο Μάριος Καρογιάν και αυτή μάλλον θα είναι και η απάντησή του στο πότε θα διεξαχθεί τελικά η περιβόητη ενημέρωση. Όπως αναφέρουν πηγές ο ίδιος θέλανε να προχωρήσει σε μία διαβούλευση με όλους τους διαγραφέντες ούτως ώστε οι όποιες κινήσεις να γίνουν συλλογικά και να τύχουν της αποδοχής όλων. +Το να εξετάζει κάθε κίνησή του είναι ίδιον του χαρακτήρα του αναφέρουν κύκλοι του περιβάλλοντός του, υπογραμμίζοντας πως κάτι τέτοιο τον σώζει από βεβιασμένες κινήσεις που ενδεχομένως να τον πλήξουν. Τόσο στο σκάκι όσο και στην πολιτική η εξέταση των κινήσεων είναι σημαντική, όπως επίσης η χρονική συγκυρία που θα γίνει η κάθε κίνηση. Σε αυτό επιμένουν και κύκλοι του Κέντρου, υπογραμμίζοντας πως η αναβλητικότητα και εν πολλοίς η μη αποφασιστικότητα του στοίχισε ακόμα και την προεδρία του κόμματος.

Τι σκέφτεται όμως και τι τον κρατά από το να μιλήσει ανοικτά; Αρχικός στόχος της συνέντευξης Τύπου δεν ήταν η εξαγγελία κινήματος σε πρώτη φάση, αλλά η προσπάθεια

του κ. Καρογιάν να προκαλέσει τον Νικόλα Παπαδόπουλο σε πολιτικό συνέδριο και να θέσει παράλληλα ζήτημα καλπονοθείας στις εσωκομματικές εκλογές του 2014. Στο ενδεχόμενο που ο Νικόλας Παπαδόπουλος αρνείτο τη διεξαγωγή ενός πολιτικού συνεδρίου, θα μπορούσε να ανοίξει έτσι εύκολα ο δρόμος για τη δημιουργία ενός νέου κινήματος των αντιφρονούντων.

Οι σκέψεις

Με τον χρόνο να έχει αφήσει πίσω του τις διαγραφές, τα βλήματα όλων στρέφονται στο ζήτημα δημιουργίας νέας πολιτικής στέγης. Η αλήθεια είναι πως το ζήτημα δημιουργίας κινήματος ή πλατφόρμας εντός ΔΗΚΟ πολλές φορές συζητήθηκε αλλά ουδέποτε υλοποιήθηκε. Όχι γιατί δεν υπάρχει η κατάλληλη οργανωτική δομή. Αυτή φάνηκε, άλλωστε, και στις προεδρικές εκλογές, με το πλήγμα που πέτυχε στον Νικόλα Παπαδόπουλο. Το «άλλο» ΔΗΚΟ είχε και την πρόθεση και τον σχεδιασμό για τη δημιουργία ενός νέου πολιτικού σχηματισμού. Ο Μάριος Καρογιάν, ωστόσο, γνώστης του πολιτικού παιγνίου και των σχέσεων εξουσίας αντιλαμβάνεται όπως όλα δείχνουν πως για τη δημιουργία ενός κινήματος που θα μπορεί να έχει λόγο και ρόλο στην κοινωνία, θα πρέπει να έχει στελέχη με αξιώματα. Στόχος, ήταν η αλιευση τουλάχιστον δύο βουλευτών από το ΔΗΚΟ και συγκεκριμένα τους Γιώργο Προκοπίου και Άγγελο Βότση. Κάτι τέτοιο φαίνεται δύσκολο επί του παρόντος. Καθόλου τυχαία και η φημολογία που ήθελε τον κ. Καρογιάν να προσβλέπει στον διορισμό δύο τουλάχιστον συνεργατών του στο νέο υπουργικό σχήμα καθώς αυτό θα ενίσχυε το πολιτικό του βάρος.

Ο Μάριος Καρογιάν μελετά μεθοδευμένα τις επόμενες κινήσεις του, ωστόσο, οι διαγραφέντες πιέζουν για την εξαγγελία κινήματος.

Ψάχνουν ηγεσία

Το σίγουρο είναι πως παρά τη σιωπή του Μάριου Καρογιάν, τα διαγραφέντα στελέχη πιέζουν και προετοιμάζουν τη δημιουργία ενός νέου πολιτικού χώρου στον οποίο θα έχουν ρόλο και λόγο για τα πολιτικά δρώμενα. Ήδη εδώ και καιρό γίνονται διεργασίες και επαφές για το πώς κάτι τέτοιο θα μετουσιωθεί σε πράξη. Πηγές που γνωρίζουν, επισημαίνουν πως ο Μάριος Καρογιάν δεν θα ηγηθεί αυτής της κατάστασης πραγμάτων, αλλά θα βοηθήσει στην πολιτική και οργανωτική του δομή. Ο ίδιος φαίνεται να επιθυμεί να αναδείξει ένα νέο και άφθαρτο πολιτικό πρόσωπο. Με αυτόν τον τρόπο αναμένεται να λειτουργήσουν και τα υπόλοιπα διαγραφέντα στελέχη, με στόχο να στηθεί ένα νέο πολιτικό σχήμα χωρίς τα βαρίδια του παρελθόντος και χωρίς να αποτελεί το αντιΔΗΚΟ. Το μεγάλο ερώτημα είναι ποιος θα ηγηθεί της νέας πολιτικής κατάστασης και τι ακριβώς θα στηρίξει η νέα αυτή κίνηση. Ίσως όταν όλα αυτά ξεκαθαρίσουν στο εσωτερικό να τοποθετηθεί και ο Μάριος Καρογιάν.

Εκλογές χωρίς εμφανή ανανέωση στον ΔΗΣΥ

Η ανώτατη πυραμίδα δεν θα αμφισβητηθεί, αλλά υπάρχει συνωστισμός ενδιαφερομένων στελεχών για την αντιπροεδρία

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Στις 28 Απριλίου πραγματοποιείται το εκλογικό συνέδριο του Δημοκρατικού Συναγερμού κατά το οποίο θα εκλεγεί η νέα ηγεσία του κόμματος και στις 12 Μαΐου θα ολοκληρωθούν οι διαδικασίες με την εκλογή των 20 νέων μελών του Πολιτικού Γραφείου και της νέας προέδρου της ΓΟΔΗΣΥ. Παρά το πανηγυρικό της εσωκομματικής διαδικασίας διαφαίνεται πως λίγες θα είναι οι αλλαγές στην ανώτατη πυραμίδα, καθώς ούτε ο πρόεδρος του

Το καλό εκλογικό αποτέλεσμα των προεδρικών εκλογών, αλλά και το συγχαρητήριο μήνυμα του Νίκου Αναστασιάδη προς τον Αβέρωφ Νεοφύτου δεν δίνουν περιθώριο αμφισβήτησης του συναγερμικού προέδρου.

ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου αλλά ούτε ο αναπληρωτής πρόεδρος Λευτέρης Χριστοφόρου θα έχουν ανθρωποψήφιο. Για τη θέση των αντιπροέδρων, ωστόσο, φέρεται να υπάρχει αρκετό ενδιαφέρον, όπως επίσης και για καίριους διορισμούς στους οποίους θα προχωρήσει ο Αβέρωφ Νεοφύτου ούτως ώστε να πετύχει την αλλαγή που εδώ και καιρό οραματίζεται εντός του κόμματός του.

Από το 2003

Το πώς σε ένα φιλελεύθερο και προοδευτικό κόμμα, όπου η πολυφωνία επικρατεί, δεν υπάρχει κανένα ενδιαφέρον στελεχών για διεκδίκηση θέσης στην ανώτατη

Ο Αβ. Νεοφύτου θέλει να δώσει το δικό του στίγμα και αυτό θα φανεί στις επιλογές σε καίρια πόστα του κόμματος.

πυραμίδα και συνεπώς κίνηση ανανέωσης είναι ένα ζήτημα το οποίο συζητείται στα πολιτικά πηγαδάκια. Συγκεκριμένα από το 2003 και μετά, όταν διεκδικήσαν την προεδρία του κόμματος Νίκος Αναστασιάδης και Ιωάννης Κασουλίδης δεν υπήρξε ξανά άλλη προσπάθεια διεκδίκησης της προεδρίας του κόμματος από δύο ή περισσότερα πρωτοκλασάτα στελέχη. Από το 2003 και εντεύθεν βεβαίως, πολλά άλλαξαν που έκαναν τα συναγερμικά στελέχη να έχουν περισσότερες αναστολές γύρω από το ζήτημα εσωκομματικών εκλογών. Ενδεικτικό ότι εκείνη την περίοδο και ιδιαίτερα επί Σχεδίου Ανάν το κόμμα έφτασε

λίγο πριν από τη διάσπαση, με αποτέλεσμα ο φόβος εσωστρέφειας να επικρατεί περίξ της Πινδάρου. Η ανησυχία ότι η εκλογική διεργασία ενδεχομένως να εκκολάψει την εσωστρέφεια, φάνηκε άλλωστε το 2013, όταν ο Τάσος Μητσόπουλος και στη συνέχεια η διεκδίκησης της προεδρίας του κόμματος από δύο ή περισσότερα πρωτοκλασάτα στελέχη να μην το επιτεύχουν βεβαίως, πολλά άλλαξαν που έκαναν τα συναγερμικά στελέχη να έχουν περισσότερες αναστολές γύρω από το ζήτημα εσωκομματικών εκλογών. Ενδεικτικό ότι εκείνη την περίοδο και ιδιαίτερα επί Σχεδίου Ανάν το κόμμα έφτασε

Ποιος είναι όμως ο κύριος λόγος; Συναγερμικά στελέχη επισημαίνουν

πως η ηγεσία του κόμματος δεν μπορεί να αμφισβητηθεί μετά και τη νίκη που πέτυχε αλλά και τη δημόσια στήριξη που δέχτηκε ο Αβέρωφ Νεοφύτου από τον Νίκο Αναστασιάδη τη νύχτα των εκλογών. «Μία ηγεσία δεν μπορεί να αμφισβητηθεί μετά από ένα τέτοιο εκλογικό αποτέλεσμα» αναφέρουν συναγερμικά στελέχη που παραδέχονται πως ο Αβέρωφ Νεοφύτου θα τύχανε αμφισβήτησης στο ενδεχόμενο που το εκλογικό αποτέλεσμα δεν ήταν αυτό που επιτεύχθηκε τη δεύτερη Κυριακή. Πάντως, πέραν του Αβέρωφ Νεοφύτου, και για τον Λευτέρη Χριστοφόρου έχουν εκφραστεί παράπονα πως

δεν υπήρξε συνεπής στις καταστατικές του ευθύνες (ως επικεφαλής των προεκλογικών εκστρατειών) δεδομένου ότι απουσιάζει στις Βρυξέλλες. Ο κ. Χριστοφόρου, ωστόσο, παρά την απουσία του, εξακολουθεί να έχει το δικό του μεγάλο έρεισμα στη βάση του ΔΗΣΥ. Αυτή η εκλογική του δύναμη στη βάση, σε συνδυασμό με λόγους αβρότητας, ανακαίτουν τις όποιες βλέψεις στελεχών να διεκδικήσουν τη θέση του δεύτερου τη τάξει.

Οι δελφίνοι

Το ενδιαφέρον, πάντως, στρέφεται γύρω από τις θέσεις των αντιπροέδρων. Ήδη ο εξ Αμμοχώστου

ορμώμενος Γιώργος Γεωργίου αναμένεται να επαναδιεκδικήσει την αντιπροεδρία ενώ για τη Στέλλα Κυριακίδου δεν έχει κλείσει το κεφάλαιο της αντιπροεδρίας. Αυτό, άλλωστε, δεν την επηρεάζει να διεκδικήσει στη συνέχεια εκλογή της στις ευρωεκλογές του 2019, όπως φημολογείται ακολούθως διορισμό της ως Επιτρόπου στη θέση του κ. Στυλιανίδη. Ερώτημα παραμένει το τι θα κάνει ο Σωτήρης Σαμπής.

Ο αντιπρόεδρος του κόμματος είχε απομακρυνθεί από το κόμμα μετά και τον αποκλεισμό του στις βουλευτικές εκλογές. Η επανεμφάνισή του, ωστόσο, στους πανηγυρισμούς των προεδρικών εκλογών αλλά και η παρουσία του στο πολιτικό γραφείο της Τρίτης έδειξε προθέσεις αναθερμάνσης σχέσεων ίσως και επαναδιεκδίκησης. Το αν θα εκλεγεί είναι ένα ζήτημα ανοικτό, και αυτό γιατί παρά τη μεγάλη δύναμη που έχει η επαρχία Αμμοχώστου στον ΔΗΣΥ, έχει ήδη προκαλέσει απογοήτευση και δυσφορία σε μερίδα στελεχών. Ενδιαφέρον για διεκδίκηση της αντιπροεδρίας δείχνουν και βουλευτές όπως ο Νίκος Νουρής και Ευθύμιος Δίπλαρος, ενώ δεν αποκλείεται και ο Δημήτρης Δημητρίου. Από το παζλ δεν πρέπει να παραλείπεται το όνομα του Χριστόφορου Φωκαΐδη αλλά και του Μιχάλη Σοφοκλέους, ο οποίος κάνει ήδη τις δικές του επαφές. Έντονα ακουγόταν, πάντως, και το όνομα του βουλευτή Λάρνακας Ζαχαρία Ζαχαρίου, ο οποίος, σύμφωνα με πηγές, δεν ενδιαφέρεται τελικώς να διεκδικήσει. Ενδιαφέρον, πάντως, προκαλεί και ο αν άλλες γυναίκες διεκδικήσουν την παρουσία τους στην ανώτατη πυραμίδα, αλλά και αν η Ξένη Κωνσταντίνου επαναδιεκδικήσει την προεδρία της ΓΟΔΗΣΥ.

Ο «πόλεμος» τελείωσε τώρα αρχίζουν τα δύσκολα

Ναυμαχιές στα sites

Στις ημέρες της κρίσης στην ΑΟΖ, δεν κρίθηκε μόνο η κυβέρνηση και η πολιτική ηγεσία του τόπου αλλά κριθήκαμε κι εμείς τα ΜΜΕ. Χοντρικά μοιράζοντας τα πράγματα ήταν ΜΜΕ που βρήκαν την ευκαιρία να κάνουν «πόλεμο» και «ναυμαχιές» και ΜΜΕ που κρατήθηκαν στη σοβαρή όχθη των εξελίξεων ενημερώνοντας τους πολίτες όσο γινόταν πιο υπεύθυνα. Εκεί που δοκιμαστήκαμε όλοι ήταν την Παρασκευή, όταν η κυβέρνηση αποφάσισε να μαζέψει ακουστικό και οπτικογραφημένο υλικό από την περιοχή που ήταν το γεωτρήσιμο κοντά στο τεμάχιο 3 ώστε να το παρουσιάσει ο Πρόεδρος Αναστασιάδης στους ευρωπαίους ηγέτες που βρίσκονταν στις Βρυξέλλες για την Άτυπη Σύνοδο. Ήταν ένας σχεδιασμός που έγινε με σύμπραξη του Ιταλού καπετάνιου του «Sairam 12000». Το γεωτρήσιμο έπιασε πορεία προς το 3, οι Τούρκοι προειδοποίησαν ο καπετάνιος τους απάντησε ότι δεν ήταν εξουσιοδοτημένοι να του ανακόψουν την πορεία του, και οι Τούρκοι απάντησαν ότι, «αν εισέλθετε σε αυτή την περιοχή θα λάβουμε μέτρα εναντίον σας».

Ο εμβολισμός

Από το σημείο εκείνο και εντεύθεν καθώς μερικά από τα ΜΜΕ που παρακολουθούσαν από το διαδίκτυο τις κινήσεις του γεωτρήσανου άρχισαν οι ναυμαχιές στα sites και στα κανάλια. Ο μένιστος τραγέλαφος ήταν ότι η τουρκική προειδοποίηση, «αν εισέλθετε σε αυτή την περιοχή θα λάβουμε μέτρα εναντίον σας» ερμηνεύθηκε πως «στη γλώσσα της ναυσιπλοΐας σημαίνει εμβολισμός του σκάφους». Εγώ ως αργόστολος Ιανός που κάποτε στις ΗΠΑ είχα δει από κοντά γεωτρήσιμο σκάφος το τηλεφώνω μου και αναζητήσα ένα ειδικό επί του θέματος. Γέλασε και μου είπε: «Μακαρίες συναδέλφων σου εντελώς άσχετων. Άμα πάει τουρκικό πλοίο να εμβολίσει το γεωτρήσιμο θα βουλιάξει. Για όσους ξέρουν από τέτοια, αυτό είναι ένας έξυπνος ελιγμός. Εδώ τελειώνει ο «πόλεμος» και τώρα αρχίζουν τα δύσκολα για τον Νίκαρο κι εμάς τους υπηκόους.

Ο Ταγιάνι

Στο χορό των υποστηρικτών της Λευκωσία στις Βρυξέλλες μπήκε και ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Αντόνιο Ταγιάνι, δηλώνοντας την Παρασκευή ότι οι ενέργειες της Τουρκίας δεν συμβάλλουν στην προσέγγιση της με την Ε.Ε., προσθέτοντας ότι παρακολουθεί την προσπάθεια του Προέδρου Αναστασιάδη για επίλυση του Κυπριακού. Ο

Έχουν εκείνοι Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας; Ε, και; Έχουμε κι εμείς Συμβούλιο Αρχηγών!

Ταγιάνι συγκάλεσε συνέντευξη Τύπου και έκανε τις σχετικές δηλώσεις, ενώ αποκάλυψε ότι κατά την περίοδο της κρίσης στην κυπριακή ΑΟΖ πήρε τηλεφώνω τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και του εξέφρασε την αλληλεγγύη του. Ο Ιταλός πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ήταν πλήρως ενήμερος των εξελίξεων, όπως μαθαίνω, καθώς ο Κύπριος Επίτροπος Χρήστος Στυλιανίδης καλός του φίλος και τον τηρούσε ενήμερο από την πρώτη στιγμή. Το γεγονός ότι ο Ταγιάνι στις δηλώσεις του είπε ότι, «οι επιλογές υπέρ του διαλόγου, υπέρ της ειρήνης είναι πάντα επιλογές θετικές», δεν άρεσε σε άλλους παροικούντες στην ευρωπαϊκή πρωτεύουσα, ήταν αναμενόμενο.

Σε ευρωεκλογές

Στο ψηφοδέλτιο των ευρωεκλογών θα κατέλθει όπως λένε ΑΚΕΛικές πηγές ο Σταύρος Μαλάς. Στο ΑΚΕΛ θέλουν με κάθε τρόπο να αξιοποιήσουν τον εκλεκτό τους για την Προεδρία της Δημοκρατίας. Σημειώνεται πως ο κ. Μαλάς ήταν εκλεκτός του κόμματος για τις ευρωεκλογές του 2014, ωστόσο η απουσία καθαρά κομματικού υποψήφιου στο ψηφοδέλτιο τον άφησε εκτός τότε, σύμφωνα με καλά ενημερωμένες πηγές.

Ο Τάκης

Τι θα κάνει ο Τάκης Χατζηγεωργίου; Σύμφωνα με το καταστατικό του κόμματος δεν δικαιούται να επαναδικηθεί για την ευρωβουλή. Τίθεται συνεπώς το ερώτημα πώς θα αξιοποιηθεί στο κόμμα. Όπως μαθαίνει ο Ιανός οι σχέσεις Τάκη και ηγεσίας δεν είναι απλώς κακές είναι ανύπαρκτες. Η άσχημη σχέση κλιμακώθηκε μετά και από την άρνηση της ηγεσίας να τον συμπεριλάβει ως εν δυνάμει υποψήφιο για τις προεδρικές εκλογές. Το αν αυτό το χάσμα θα γεφυρωθεί το επόμενο διάστημα αξιοποιώντας τις γνώσεις αλλά και τη δημοτικότητα του, είναι ακόμα ανοικτό.

ΔΗΣΥ χωρίς ανανέωση

Εκλογές διεξάγονται στον Δημοκρατικό Συναγερμό ωστόσο δεν αναμένεται ιδιαίτερη ανανέωση στην ανώτατη πυραμίδα. Για τις θέσεις των αντιπροέδρων αναμένεται σφύγ. Πέραν των υφιστάμενων, έντονο ενδιαφέρον καταδεικνύουν οι Ευθύμιος Δίπλαρος και Νίκος Νουρής για την αντιπροεδρία. Ο Ζαχαρίας Ζαχαρίου ακουγόταν έντονα, ωστόσο, όπως λένε οι πηγές, δεν είναι διατεθειμένος να μπει στην εκλογική μάχη, καθώς η Επαρχία Λάρνακας θεωρείται συγκριτικά αδύναμη σε σχέση με τη Λευκωσία και

Λεμεσό, επαρχίες από τις οποίες προέρχονται οι ανθυποψήφιοι του.

Επαφές Σοφοκλέους

Μεγάλη έκπληξη έως και δυσφορία προκάλεσε σε μερίδα της συναγερμικής βάσης η μετακίνηση του Μιχάλη Σοφοκλέους από το Προεδρικό. Πέραν του ότι είχε κάνει σημαντική δουλειά στο προεκλογικό πρόγραμμα, πολιτικές πηγές αναφέρουν πως ξελάσπωσε αρκετά το Προεδρικό κατά τη διάρκεια της αντιπαράθεσης με το ΔΗΚΟ για τον Συνεργατισμό ιδιαίτερα στη μάχη των ΜΜΕ. Ο ίδιος φαίνεται να έχει επαφές με κόσμο αλλά και στελέχη που τον πιέζουν να επανέλθει δυναμικά στο κόμμα.

Ο Sir Κασουλίδης

Αίσθηση έκανε στα συναγερμικά πηγαδάκια η συνέντευξη του Ιωάννη Κασουλίδη στην «Κ». Μάλιστα, ο Αβέρωφ Νεοφύτου κατά τη διάρκεια του Πολιτικού Γραφείου της Τρίτης σχολίασε τον τίτλο της συνέντευξης «Ηρθε ως κύριος φεύγει ως Sir». Όπως επεσήμανε ο κ. Κασουλίδης παραμένει Sir για τον κόσμο του ΔΗΣΥ.

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Νίκος Αναστασιάδης

Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, ο οποίος έχει δικαίως κερδίσει δύο τίτλους. Αυτών του γκαντέμης της αρχής κι εκείνου με το κοκαλούι του πουπουζιού στο τέλος.

Η κλάππα

Πάντως, εκτός από Sir, ο Γιαννάκης Κασουλίδης μένει στην ιστορία και για τις ατάκες του. Ενδεικτική η ατάκα του σε συνέντευξη του στο κρατικό κανάλι για το ενδεχόμενο παραμονής του στο Υπουργείο Εξωτερικών δεδομένων των κρίσιμων εξελίξεων. «Εμείς για να λυθεί το Κυπριακό αλλά λυπούμαι πολύ, έτσι κλάππα δεν ξανατρώω» ανέφερε χαρακτηριστικά και ο νοών νοεύτεν.

Ανανεώνει ο Νικόλας

Μπορεί ο Νικόλας Παπαδόπουλος να διέγραψε από το κόμμα του σωρεία ιστορικών στελεχών, ωστόσο, τους συνεργάτες του δεν φαίνεται να τους ρίχνει τόσο εύκολα. Ο ίδιος αναμένεται να συνεχίσει με την ίδια ομάδα προετοιμάζοντας όχι μόνο το κόμμα του αλλά και την επόμενη προεκλογική μάχη. Ο επικοινωνιολόγος της δικής του εκστρατείας αλλά και του Τάσσου Παπαδόπουλου το 2008, Κώστας Παναγόπουλος, έχει ήδη αναενώσει το συμβόλαιό του. Ο κ. Παναγόπουλος είναι ιδιαίτερα συμπαθής κύριος, που ουδέποτε προκαλεί ούτε και είναι εριστικός. Από το περιβάλλον όμως του επίσημου ΔΗΚΟ ακούσαμε την κακία: στις πόσες ήττες καίγεται άραγε ένας επικοινωνιολόγος; Και αμαρτίαν ουκ έχομεν.

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ

ΑΟΖ: Μπήκαμε σε κρίση διαρκείας με δύσκολους όρους

Η έκδοση νέας τουρκικής Navtex σηματοδοτεί την απαρχή μιας κρίσης ακαθόριστης διάρκειας. Η Τουρκία στην παρούσα φάση χρησιμοποιεί το πολεμικό της ναυτικό και το ερευνητικό σκάφος «Μπαρμπαρός» για προώθηση των στρατηγικών της σχεδιασμών στην ανατολική Μεσόγειο και ειδικά στην κυπριακή ΑΟΖ. Στην πορεία αναμένεται να αποστείλει και το νεοαποκτηθέν πλωτό γεωτρήσιμο DeepSea Metro II. Στο πολιτικό και διπλωματικό επίπεδο προβάλλει τα δικαιώματά των Τ/κ στο φυσικό αέριο και απαιτεί τη διασφάλισή τους, επαναφέροντας την πρόταση Έργουλου για δικοινοτική επιτροπή συνδιαχείρισης του φυσικού αερίου. Ο δε ΟΖν-τλ Ναμί επεκτείνει τις αρχικές Τ/κ διεκδικήσεις σε όλα τα κυπριακά οικόπεδα ώστε να συμπεριλάβει με τον τρόπο αυτό και τα κοιτάσματα «Αφροδίτη» και «Καλυψώ» αλλά και τον στόχο «Σουπιά» με επικείμενο ότι οι Τ/κ ήταν συνεταιρείοι στην Κ.Δ. του 1960. Τα πράγματα είναι ομολογούμενως πολύ δύσκολα.

Οι χαλαρές αντιδράσεις από ΗΠΑ, οι προβληματικές από Βρετανία και Ιταλία αλλά και οι απαρόδεκτες από Ρωσία οδηγούν στην τουρκική κλιμάκωση με την έκδοση της 2ης Navtex. Η σωτηρία στάση από τους περιφερειακούς εταίρους και τη Γαλλία και η μη ικανοποιητική στάση της Ελλάδας καταγράφονται στα αρνητικά της διεθνούς συγκυρίας. Η μόνη θετική και ελπιδοφόρα στάση ήταν εκείνη της προεδρίας της Ε.Ε. και της Επιτροπής. Με δήλωσή του εκπροσώπου του κ. Γιούνκερ καταδικάστηκαν οι επιθετικές συμπεριφορές της Τουρκίας κατά κρατών μελών (Ελλάδας και Κ.Δ.) και αφέρθηκε

σαφώς να εννοηθεί ότι θα έχουν κόστος στις ευρωτουρκικές σχέσεις. Καθώς γράφονται αυτές οι γραμμές συνεχίζεται και το άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του οποίου την ατζέντα είναι το θέμα της τουρκικής επιθετικής δραστηριότητας. Είναι φανερό και από τα πιο πάνω ότι η Κ.Δ. επιδιώκει τη λήψη αποφάσεων που θα οδηγήσουν είτε στην απρόσκοπτη διεξαγωγή της γεώτρησης στη «Σουπιά» είτε στη διασφάλιση της διεξαγωγής της εντός του 2018 με ανάλογο ή δέσμευση της Τουρκίας.

Εδώ παριστράφουν τα οικονομικά συμφέροντα σημαντικών εταίρων, όπως η Γερμανία, η Γαλλία και η Ιταλία με σημαντικές επενδύσεις στην τουρκική οικονομία. Το αποτέλεσμα του Συμβουλίου είναι απρόβλεπτο. Πέραν όμως από αυτή τη κίνηση η Κ.Δ. θα πρέπει να προχωρήσει μαζί με τις εταιρείες που διαχειρίζονται το κοιτάσμα «Αφροδίτη» σε ανακοίνωση της συμφωνίας για πώληση του αερίου στο τερματικό της Shell στο Ιδκού της Αιγύπτου προς υγροποίηση

και εξαγωγή στις διεθνείς αγορές. Η συμφωνία αυτή, παρά την οριακή σε αυτή τη φάση κερδοφορία, θα επιτρέψει την ανατροπή της εικόνας ότι η Τουρκία έχει βέτο στην αξιοποίηση της κυπριακής ΑΟΖ. Επιπρόσθετα την επομένη της συμφωνίας αυτής μπορούμε να αρχίσουμε τις συζητήσεις με τις εταιρείες που διαχειρίζονται τα ισραηλινά κοιτάσματα «Ταμάρ» και «Λεβιάθαν» για την από κοινού κατασκευή υποθαλάσσιου αγωγού που θα μεταφέρει το κυπριακό και το ισραηλινό αέριο στην Αίγυπτο. Το πρώτο για υγροποίηση και το δεύτερο για την εσωτερική αγορά στη βάση της πρόφατας ανακωκλήσεως συμφωνίας.

Η εμπλοκή και άλλων παικτών όπως π.χ. της σασυδαραβικής εταιρείας Aramco στο έργο του αγωγού θα το ενισχύσει πολιτικά και οικονομικά και θα αποτρέψει τυχόν δυναμικές παρεμβάσεις της Τουρκίας. Την ίδια στιγμή ήρθε η ώρα στη βάση και της δήλωσης του Προέδρου Αναστασιάδη να προχωρήσουμε ως Κ.Δ. σε άμεση συγκρότηση του ταμείου υδρογονανθράκων. Στο ταμείο αυτό θα μπορούσαν να κατατεθούν και τα έσοδα που έχουν προκύψει από την αδειοδότηση των διαφόρων τεμαχίων. Σε συνδυασμό με τις πιο πάνω κινήσεις ωρίμασε ο καιρός η διασύνδεση των διαπραγματεύσεων του Κυπριακού και της αναστολής των τουρκικών δραστηριοτήτων στη κυπριακή ΑΟΖ να αποκτήσει χρονικό ορίζοντα. Μία παρατεταμένη κρίση δεν συμφέρει σε κανένα.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος και γραμματέας του Γεωστρατηγικού Συμβουλίου της Κ.Δ.

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Σταυρωμένη δημοσιογραφία

«Όταν πας στο καφενέ και δεις τους χωριανούς να κάνουν το νένιμ τους προς τα πάνω, πάρε τα μογαλάκια σου και ψάξε άλλο χωριό να πας», έλεγαν οι πρόγονοί μας και δεν είχαν καθόλου άδικο. Δεν είναι τυχαία και η ρήση «παρά να σου βγει το όνομα, καλύτερα να σου βγει το μάτι». Σε μικρές και κλειστές κοινωνίες, ο κοινωνικός αποκλεισμός σήμαινε στην πραγματικότητα τιμωρία σε φυλάκιση, σε απομόνωση και ουσιαστικά τιμωρία σε αργό θάνατο. Πολλά είναι τα παραδείγματα ανθρώπων, οι οποίοι απορρίπτονταν από τους συγχωριανούς τους για σημαντικά ή ασήμαντα, ακόμη και φανταστικά παραπτώματα. Πολλοί, κυρίως νέοι, εξαιτίας τέτοιων καταστάσεων, κατέφευγαν στα βουνά, εντάσσονταν σε συμμορίες και καταντούσαν εγκληματίες. Από την άλλη, ο κοινωνικός έλεγχος αποτελούσε και τον άγραφο νόμο, τη συλλογική συνείδηση, η οποία περιόριζε το ορμέφυτο, δηλαδή έθετε κανόνες στην άγρια πλευρά των ανθρώπων, οι οποίοι χωρίς κανόνες, καταντούν τα αγριότερα ζώα στη φύση.

Στις σύγχρονες και λεγόμενες πολιτισμένες κοινωνίες καθιερώθηκαν οι τρεις εξουσίες. Δηλαδή, άλλοι θεοποιούν τους νόμους και τους κανόνες, άλλοι εκτελούν και εφαρμόζουν τους νόμους και άλλοι ελέγχουν όσους παρανομούν. Πέραν από τον διαχωρισμό της εκτελεστικής, της νομοθετικής και της δικαστικής εξουσίας, θεσμοθετήθηκαν και σώματα «σοφών», τα οποία καλούνται να καλύψουν τις χαράκρες στους νόμους, οι οποίες συνήθως ταλαιπωρούν, χωρίς

νόημα, τους ασθενέστερους ανθρώπους. Υπάρχει και μια άλλη εξουσία, η λεγόμενη τέταρτη εξουσία, η δημοσιογραφία. Μπορεί να είναι άτυπη, αλλά στην αποτελεσματική, όταν αποκαλύπτει τους «άτακτους». Σε αυτή την πορεία, οι δημοσιογράφοι, οι λειτουργοί του Τύπου, σχοινοβατώντας ανάμεσα στη συνείδησή τους και τα παραθυράκια των νόμων, ανάμεσα στην ηθική και τους νομικούς κανόνες, παλεύουν για την αποκάλυψη της λυτρωτικής αλήθειας. Απαιτείται πάντα το μέτρο και η σοβαρότητα, ώστε να μην χάνεται ο στόχος, που δεν είναι άλλος, από τα καλώς νοούμενα συμφέροντα των ανθρώπων. Γι' αυτόν τον λόγο, στις περισσότερες χώρες του κόσμου, η δημοσιογραφία ρυθμίζεται από κανόνες δεοντολογίας. Εξάλλου κανένας νόμος δεν μπορεί να καθορίσει την έννοια της ειδήσεως, η οποία είναι πάντα ένα βήμα μπροστά από τους νόμους. Υπάρχουν και οι νόμοι περί λιβέλους, αλλά και αυτοί, στις σοβαρές χώρες, στοχεύουν στην ανάδειξη της αλήθειας

και όχι την τρομοκρατία των λειτουργών του τύπου. **Ο Μητροπολίτης** Μόρφου Νεόφυτος το 1999, κατά τα εγκαίνια της εφημερίδας «Πολίτης», ανέφερε ότι: «... Για να είσαι δημοσιογράφος στην Κύπρο είναι σταυρός και το να είσαι δημοσιογράφος, μπορεί να μην φαίνεται τόσο έντονα στις μέρες μας - αλλά σε λίγα χρόνια - θα το δείτε κι εσείς, ότι για να είσαι έντιμος δημοσιογράφος θα είναι σταυρός. Ίσως το ζείτε κι εσείς αυτό μυστικά κι εμείς οι παρκοκούντες εκτός δημοσιογραφίας να μην το βλέπουμε και να μην το ξέρουμε. Και σταυρός σημαίνει πόνος, σημαίνει θλίψη, σημαίνει προσπάθεια να μην συμβιβασθείς με πολλούς και με πολλὰ». Και όμως μετά τον σταυρό, ακολουθεί η Ανάσταση, μετά τους πόνους της γέννας, ακολουθεί η ανείπωτη χαρά της γέννησης ενός νέου ανθρώπου και μετά τους κόπους, ενός δημοσιογραφικού πονήματος, ακολουθεί η χαρά της δημιουργίας.

Και όπως έλεγε και ο μεγάλος «άνγνωστος» Καβάφης, σημασία έχει το ταξίδι και όχι η Ιθάκη και οι σπουδαίοι Ρώσοι συγγραφείς Ντοστογιέφσκι και Μπερντιάεφ, «πάσχω άρα υπάρχω». Πάνω όμως από τα ανθρώπινα μεγαλεία και τις ανθρώπινες μικρότητες, πάνω από τους νόμους και τους κανόνες, πάνω από τις ανθρώπινες αστοχίες και αδυναμίες, υπάρχει η θεία δική, η οποία ανατρέπει την ύβρη και επιβάλλει με μεταφυσικό τρόπο την απόλυτη δικαιοσύνη στη ζωή. Η δημοσιογραφία μπορεί να είναι σταυρωμένη, αλλά είναι και αναστάσιμη. Και μπορεί και προσφέρει ανείπωτη χαρά στους μαχητές της αλήθειας.

ΔΙΕΛΚΥΣΤΙΝΑΔΑ / Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Μας έπιασαν στον ύπνο

«Δεν αρέσκομαι στις υπερβολές αλλά η πραγματικότητα είναι πως το διεθνές αποτύπωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι σήμερα κατά πολύ μεγαλύτερο του μικρού, γεωγραφικού μας μεγέθους», έλεγε κατά την εξαγγελία της υποψηφιότητάς του ο Νίκος Αναστασιάδης τον περασμένο Οκτώβριο.

Το αν ο Νίκος Αναστασιάδης αρέσκεται ή όχι στις υπερβολές και στους συναισθηματισμούς είναι ένα ζήτημα που θα μπορούσε να αναλυθεί σε ένα άλλο άρθρο. Το σίγουρο είναι πως και αυτό που καταγράφεται είναι πως οι εξελίξεις μας έπιασαν λίγο στον ύπνο. Και αυτό γιατί ενώ κομμάτι μας προεκλογικά για τα κοιτάσματα στο «Καλυψώ» και τους ενεργειακούς σχεδιασμούς μας, αυτή τη στιγμή παρατηρούμε τρώμε αμύχανα, το ένα χαστούκι μετά το άλλο. Πού είναι για παράδειγμα η αντίδραση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και πού είναι οι ενέργειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα όσα συμβαίνουν το τελευταίο διάστημα; Αρκούν κάποια αυστηρά μηνύματα; Πού είναι η αντίδραση των Αμερικανών εταίρων μας αλλά και η στήριξη των συμμάχων μας στις περιβόητες τριμερείς, όταν προκαλούσαμε την ψευδοποίηση στον κυπριακό λαό ότι ήταν ικανές ώστε να απομονώσουν την Τουρκία διεθνώς και να μας καταστήσουν πρωταγωνιστές στην περιοχή. Τα όσα συμβαίνουν στην ΑΟΖ είναι σίγουρα ένα ζήτημα με μεγάλες προεκτάσεις. Ζήτημα που καταδεικνύει πως για άλλη μια φορά είμαστε μόνοι μας. Οφείλαμε ωστόσο να είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι. Μετά το χαστούκι που έφαγε ο Νίκος Αναστασιάδης στο Eurogroup το 2013, θα έπρεπε να ήταν πιο καχύποπτος με τη στάση των φίλων του. Και αν το 2013, που οργάνωσε το μεγάλο πάρτι του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος στη Λεμεσό για να δείξει πως ο ίδιος είναι φίλος με όσους παίρνουν τις αποφάσεις στα ανώτατα δώματα των Βρυξελλών, του δικαιολογούσαμε μία κάποια πολιτική αφέλεια, σήμερα δεν του συγχωρείται. Και δεν του συγχωρείται γιατί οι φίλοι του όχι μόνο του γύρισαν την πλάτη στο επίμαχο Eurogroup όταν με άγνοια κινδύνου θέλησε να χειριστεί προσωπικά το θέμα, αλλά του «έβραλαν το πιστόλι στον κρόταφο» για το κούρεμα καταθέσεων.

Αναμένουμε συνεπώς πως αφού κάπκε μια φορά, αυτή τη φορά θα ήταν πολύ πιο προσεκτικός στις τοποθετήσεις του αλλά και πιο έτοιμος να χειριστεί δύσκολες καταστάσεις. Όχι να τον πιάσουν στον ύπνο.

Δεν θέλουμε όμως να είμαστε άδικοι με τον Νίκο Αναστασιάδη. Βλέπουμε και τους οπαδούς της Νέας Στρατηγικής πως έχουν κλείσει το στόμα τους μπροστά από τις εξελίξεις. Και είναι φυσικό, καθώς η έλλειψη ρεαλιστικής προσέγγισης και κατανόησης της πολιτικής πραγματικότητας ήταν ανέκαθεν στο DNA του Κύπριου πολιτικού. Το είδαμε σε μία σειρά γεγονότων με πολιτικά πρόσωπα που νόμιζαν πως με τη γοητεία τους θα μπορούσαν να περάσουν το δικό τους, μας άφηναν εκτεθειμένους. Αρχής γενομένης ο Μακάριος με τη γνωστή αλαζονεία που τον διακατείχε. Χρειάστηκαν τα γεγονότα του 1964 για να διαφανεί η έλλειψη ρεαλισμού και αντιληψής, έναντι των Τουρκοκυπρίων και η αδυναμία του να αντιληφθεί το μέγεθος του τουρκικού κινδύνου. Υπήρξε βεβαίως και επί Σπύρου Κυπριανού, όταν ο ίδιος, ακολουθώντας τις μαξιμαλιστικές θέσεις του προκατόχου του, έδειξε έλλειψη διορατικότητας στο να προβλέψει τους τουρκικούς σχεδιασμούς με αποτέλεσμα την ανακήρυξη του ψευδοκράτους. Μία ανακήρυξη που ο ίδιος διαβεβαίωνε πως δεν θα γινόταν ποτέ, επικαλούμενος τον διεθνή παράγοντα. Στο ίδιο πλαίσιο και η στάση του Τάσσου Παπαδόπουλου όταν έχοντας ως δεδομένη την αδιαλλαξία του Ραούφ Ντενκτάς στο Κυπριακό, οδηγήθηκε στη Νέα Υόρκη για να διαπιστώσει πως ο Ντενκτάς ακολουθούσε πλέον νέα πολιτική. Αυτό ήταν αρκετό για να πιαστεί αδιάβατος και να δεχτεί την επιδίωξη. Ακολούθησαν και άλλες σκηνές απείρου κάλλους στο Μπουρτζκεντοκ όπου κλεισμένος στο δωμάτιό του αρνείτο να διαπραγματευθεί, αφήνοντας στην ουσία την ε/κ πλευρά εκτεθειμένη. Την ίδια έλλειψη διορατικότητας παρουσίασε και ο Δημήτρης Χριστοφίτης, ο οποίος δεν κατάφερε να διαβλέψει το μέγεθος της οικονομικής κρίσης και να λάβει τα απαραίτητα μέτρα. Είχε μάλιστα την ψευδαίσθηση, πως η Ρωσία του Πούτιν, θα δάνειζε την Κύπρο, για να διαφεύγει εν τέλει πανηγυρικά. Γι' αυτό λέμε. Το να μας παίρνουν στον ύπνο είναι στο DNA μας. Από τον Νίκο Αναστασιάδη, ωστόσο, περιμέναμε περισσότερο με την επανεκλογή του. Και σίγουρα μετά τα παθήματά του.

economidom@kathimerini.com.cy

Το μουσείο του Τόκου προετοιμάζεται για μια μεγάλη έκθεση δυτικής τέχνης.

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / Τον ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Ακάλυπτη έμεινε η Καλυψώ

Θα περίμενε κανείς μια σημαντική αναστάτωση και μια διαστριχή ανακατάταξη. Κόρη Τιτάνα και μιας Ωκεανίδας. Με αθέριες τις Εσπερίδες, τις Πλειάδες, τις Υάδες, έστω μια ανάδυση εκ της θαλάσσης όντων παρελθοντικών ίσως και να ήταν η πρόποσα. Ωστόσο, η μοίρα της ήταν και θα είναι συνδεδεμένη με μια σπλιά, στην οποία φαίνεται να οδηγεί οποιονδήποτε, μυθολογικά ή real-politικά, τείνει να συντμήσει την πορεία του μαζί της.

Οπότε, πέραν των όσων πιστεύουν μέσα στα κοινωνικά δίκτυα πως μια άλλη δύναμη θα επιβλέπει βαριά πάνω στο κεφάλι της Τουρκίας, ούτε σημαντική αναστάτωση θα λάβει χώρα ούτε και πρέπει να περιμένουμε την ανάδυση παρελθόντων όντων εκ της θαλάσσης για την προστασία μας. Δυστυχώς για όλους μας, ακούστηκαν πολλά τις προηγούμενες μέρες. Για το πώς έπρεπε να έχει αντιδράσει η Κυπριακή Δημοκρατία στη συμπεριφορά της Τουρκίας. Δεν υπήρχε άλλος δρόμος πέραν από την πολιτική και διπλωματική αντιμετώπιση. Να βγάλαμε τα πλοία να περιφρουρήσουν την ΑΟΖ; Πάντα θα είναι μια ερώτηση αυτή, την απάντηση της οποίας την ξέρουμε. Ωστόσο, από την κυπριακή πλευρά υπάρχει ακόμη ένα παράπονο που είναι, ωστόσο, ίδιο και με άλλα, παλαιότερα. Για το ότι η Καλυψώ έμεινε ακάλυπτη και οι νερόβραστες ανακοινώσεις από Η.Ε. και Ε.Ε., απλώς έπνιξαν τις δικές μας αντιδράσεις και έδωσαν την ευκαιρία στην Τουρκία να βγει προς τα έξω.

Η οποία επέλεξε τον πιο αδύναμο κρίκο, επιδεικνύοντας συμπεριφορά αλλιώτικη από εκείνη στο τεμάχιο 6 που ανήκει σε γαλλική εταιρεία, και στο 10, που ανήκει σε αμερικανική. Όλα αυτά δεν είναι τυχαία, ούτε και η απόλυτη ευθυγράμμιση σύσσωμης της τ/κ πολιτικής σκηνής με τα όσα λέει η Τουρκία και για το αέριο και για το Κυπριακό, επίσης είναι τυχαία. Οπότε, αν πράγματι η επανάληψη των περί λύσεων του Κυπριακού νοθεσιών δεν είναι ένα απλό

παπαγάλλισμα, είναι ευκαιρία να το δείξουν οι αρμόδιοι και στα Η.Ε. και στην Ε.Ε. που στη θεωρία έχουν μεγαλύτερη, διπλωματική και όχι μόνο, δύναμη από εμάς. Διαφορετικά θα είμαστε ο κορμός της Ευρώπης στο νοτιοανατολικό έργο και θα παραμείνουμε στα «ζήτω», αφήνοντας την κυριαρχία μας στη διακριτική διάθεση όλων. Έτσι, γι' άλλη μια φορά μπροστά στα όσα λέει και πράττει η Τουρκία, η Ευρώπη καταρχήν, μοιάζει διαρκώς μουδιασμένη.

Αιφνιδιασμένη και ανήμπορη να θέσει το δάχτυλο επί τον τύπο των ήλων. Αυτό, δεν πρέπει να αποθαρρύνει τη δική μας προσπάθεια. Ούτε και τα όσα έχουμε βάλει κάτω στα ενεργειακά. Εμείς είμαστε που πρέπει τώρα να στείλουμε τις χιλιάδες μέλισσες να τους τσιμπήσουν και θα το κάνουμε όπως πρέπει εφόσον αυτό

μπορούμε. Την ίδια ώρα όμως, θεωρώ και απίθανο να πράξει η Τουρκία τα ίδια στο τεμάχιο 10. Εκεί, κανείς δεν θα μείνει ακάλυπτος, ειδικά με τον ΥΠΕΕ των ΗΠΑ να ξέρει και συναισθάνεται απέξω κι ανακατωτά τι σημαίνει Εκκον. Οπότε το βρήκε και κάνει η Τουρκία, για εμένα προσωπικά κάποια στιγμή στην κυπριακή ΑΟΖ θα σταματήσει. Φρονά όμως πως δεν

θα σταματήσει αλλού, οπότε δεν είναι μόνο η Κύπρος στην εικόνα. Την ίδια στιγμή, τώρα δεν είναι ώρα γι' ανοίξει το Κυπριακό. Είναι τόσο ξεκάθαρο όσο ξεκάθαρες είναι οι στοχεύσεις του Μουσταφά Ακιντζί για κοινές επιτροπές και εν τέλει συνδιαχείριση των πάντων, ακόμη και σε περίπτωση μη λύσης ή άλλης λύσης. Οπότε, για την Τουρκία και τους Τ/κ είτε έτσι είτε αλλιώς, θέλουν να έχουν λόγο, κι αυτό ασ το δεχτεί η οποία γειτονιά στις Βρυξέλλες ή στη Νέα Υόρκη συνορεύει με τα Κατεχόμενα, και στο ενδιάμεσο έχει και μια λωρίδα νεκρής γης. Εμείς που έχουμε το «προνόμιο» αυτό, ας διαφυλάξουμε πρώτα τα του οίκου μας, γιατί και που συζητάμε στο πλαίσιο του Κυπριακού και μόνον, δεν βγαίνει άκρη. Πόσο μάλλον να μπει και το αέριο στη συζήτηση.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ / Του ΤΑΣΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Το κόστος για την Τουρκία

«Πόσο ξέφυγε η Τουρκία;» αναρωτιόμασταν την περασμένη Κυριακή στη στήλη αυτή. Η απάντηση είναι πλέον γνωστή... ακόμα και όταν το γεωτρήσανο της ΕΝΙ πήρε εντολή να κάνει μια τελευταία προσπάθεια να κατευθυνθεί προς τον στόχο «σουπά», προφανώς μετά από εντολή της ιταλικής εταιρείας η οποία θα είχε πάρει λογικά το «πράσινο φως» από την ιταλική κυβέρνηση, δεν δίστασαν να το απειλήσουν με βύθιση. Η προσπάθεια του καπετάνιου έγινε φυσικά μετά από συνεννόηση της κυπριακής κυβέρνησης με την ιταλική και με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Άρα το μόνο θετικό που βγαίνει απ' αυτό είναι ότι πλέον είναι ξεκάθαρο σε όλους τι προβλήματα δημιουργεί η Τουρκία στην περιοχή και τι μπορεί να δημιουργήσει ακόμα στο μέλλον. Μπορεί τα ευρωπαϊκά συμφέροντα να είναι τεράστια στην Τουρκία αλλά πιστεύω ότι οι ευρωπαίοι έχουν ήδη αντιληφθεί ότι δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτή η θρασύτητα και η ασυδοσία της Τουρκίας. Η κυπριακή ΑΟΖ είναι ταυτόχρονα και ευρωπαϊκή και η ταυτόχρονη απειλή από την Τουρκία απέναντι σε δύο χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει «βγάλει το σκονί και το παλούκι» για να το πούμε λαϊκά. Η Ελλάδα και η Κύπρος θα πρέπει τώρα να εξαντλήσουν κάθε διπλωματικό όπλο στη φαρέτρα τους και να προκαλέσουν κόστος στην Τουρκία. Έχει φανεί, άλλωστε, ότι κάτι άλλο δεν μπορεί να αποδώσει. Οι ευρωπαίοι εταίροι μας πρέπει να ξεκαθαρίσουν στους Τούρκους ότι «ως εδώ και μη παρέκει». Τα προβλήματα της Τουρκίας είναι πολλά, παρόλο που η στρατιωτική της ισχύ μεγιστοποιείται όσο περνάει ο καιρός. Το μέτωπο του Αφριν, το οποίο με την παρέμβαση του συριακού στρατού θα φέρει την Τουρκία και τη Συρία αντιμέτωπες σε ένα πόλεμο που σίγουρα θα έχει κόστος για τους Τούρκους δεν είναι κάτι αμελητέο αντιθέτως είναι μια πολύ σημαντική εξέλιξη που μπορεί να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις που μπορεί να αποδειχθούν ανεξέλεγκτες. Από την άλλη είναι και το «μέτωπο» με την Αίγυπτο, η οποία με τον Πρόεδρο Σίσι στην ηγεσία της, θέλει να βάζει συνεχώς εμπόδια στα μεγαλειώδη σχέδια του Ερντογάν. Πρόσφατο παράδειγμα η εξαγγελία της κολοσσικής συμφωνίας με το Ισραήλ και η προαναγγελία της διοχέτευσης του κυπριακού φυσικού αερίου μέσω Αιγύπτου.

Ο ανταγωνισμός Τουρκίας - Αιγύπτου για το ποια θα έχει το πάνω χέρι στους ενεργειακούς σχεδιασμούς της περιοχής της ανατολικής Μεσογείου τώρα αρχίζει και θα ενταθεί με μαθηματική ακρίβεια προσεχώς. Υπάρχει, επίσης, το αιματηρό εσωτερικό μέτωπο της Τουρκίας με τους Κούρδους και φυσικά η αντιπαράθεση της με την Ελλάδα. Όσο και αν είναι αποδυναμωμένη λόγω της κρίσης, τόσο οικονομικά όσο και στρατιωτικά τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα δεν παύει να είναι μια ισχυρή στρατιωτική χώρα μέλος του ΝΑΤΟ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΟΗΕ. Με την ισχυρή αεροπορία της και το πολεμικό της ναυτικό που με την προσθήκη των 4 ολοκαίνουργιων γερμανικών υποβρυχίων έχει το πάνω χέρι στο Αιγαίο και τη νοτιοανατολική Μεσόγειο, η Ελλάδα είναι σε θέση ακόμη και αν μην κερδίσει τον πόλεμο να προκαλέσει μεγάλο πλήγμα στην Τουρκία που θα την κάνει να το ξανασκεφτεί ειδικά με τα τόσα ανοικτά μέτωπα. Γιατί αν κερδίσει τον πόλεμο αλλά με τον κίνδυνο να υποστείς ανυπολόγιστη ζημία, μοιραία θα το ξανασκεφτεί. Η Τουρκία λοιπόν έχει αυτοπαγιδευτεί σε ένα πολύ επιθετικό παιχνίδι σε πολλά μέτωπα που όσο ισχυρή κι αν νιώθει μέσα στην υπέρμετρη αυτοπεποίθηση του Ερντογάν, κάπου πρέπει να καταλάβει ότι θα έχει κι ένα μεγάλο κόστος αν φτάσει τα πράγματα στα άκρα. Στη Συρία θα επιτεθεί κατά μέτωπο στον στρατό του Άσαντ; Τότε τι θα κάνουν οι Ρώσοι που δυστυχώς έχουν δώσει πολύ «σκονί» στους Τούρκους τον τελευταίο καιρό; Παραδοσιακός σύμμαχος του Άσαντ ο Πούτιν λογικά δεν θα μείνει απαθής παρά τους πρόσφορους εναγκαλισμούς με τον Ερντογάν. Αν προκαλέσει θερμό επεισόδιο στο Αιγαίο με την Ελλάδα ποιες θα είναι οι δικές της απώλειες, στρατιωτικές, οικονομικές και διπλωματικές; Στην Κύπρο τι θα κάνει; Θα την καταλάβει ολόκληρη; Αντέχει αυτό το βάρος; Είναι η ύστατη ευκαιρία όπως ανέφερα και πιο πάνω, Ελλάδα και Κύπρος συντονισμένα να αποδείξουν στην Τουρκία ότι πριν ακόμη φτάσουμε στην έντονη σύγκρουση, υπάρχουν τρόποι να της προκαλέσουμε κόστος. Μόνο εκεί θα καταλάβει ότι το έχει προκαταβλέψει και θα πρέπει να μαζευτεί.

trifonost@sppmedia.com

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Οι υποχρεώσεις των ξένων

Βρισκόμαστε ενώπιον μιας σοβαρής κρίσης. Η τουρκική προκλητικότητα στην κυπριακή ΑΟΖ και τα όσα διαδραματίζονται τις τελευταίες μέρες αποδεικνύουν πως οφείλουμε να προβληματιστούμε για το πώς μπορεί να εξελιχθούν τα πράγματα (και μέχρι πού μπορούν να φτάσουν) αλλά και για το ποιοι θα είναι οι δικοί μας χειρισμοί ώστε να μη βρεθούμε και πάλι στη θέση (που συνήθως φέρνουμε τους εαυτούς μας) να συρμόμαστε πίσω από τις εξελίξεις.

Διαβάζω και ακούω πολλά σχόλια και «αναλύσεις» τόσο στο διαδίκτυο όσο και στις τηλεοράσεις για τη σημερινή κρίση, τα οποία πραγματικά με κάνουν να απορρά κατά πόσο έχουμε αντιληφθεί τη σοβαρότητα της κατάστασης ή κατά πόσο την υποβιβάζουμε σε ένα «περιστατικό» το οποίο μας δίνει αφορμή να εξαπολύσουμε

τις συνήθεις πατριωτικές μας φανφάρες. Έχουμε αντιληφθεί τι ακριβώς συμβαίνει και ποιες είναι οι δυναμικές σήμερα στην περιοχή ή μήπως περιορίζουμε την κρίση μας στο πολύ απλοϊκό επιχείρημα το οποίο κάνει «θραύση» στα όσους μίντια και συμπυκνώνεται στην επίσης απλοϊκή σκέψη «μα είναι μ' αυτούς που θα βρούμε λύση; Ένα αδιάτακτο σουλτάνο και ένα υποταγή Ακιντζί;» Και ακόμα χειρότερα αναλωνόμαστε (όπως πάντα) στο να ρίχνουμε το φταίξιμο στους ξένους και τις μεγάλες δυνάμεις που δεν έρχονται εδώ για να εφαρμόσουν το Δίκαιο. Από τον ΟΗΕ μέχρι την Ε.Ε., τις ΗΠΑ, τη Ρωσία και δεν ξέρω γω ποιον άλλο...αναμένουμε να διακινδυνεύσουν τα συμφέροντά τους ή τις ζωές των πολιτών τους για να υπερασπιστούν εμάς που, ως γνωστόν, είμαστε το επίκεντρο της γης! Και απαιτούμε μέσα από τις – επαναλαμβανών – απλοϊκές μας

«αναλύσεις» να επιβάλουν το δικαίωμα λες και δεν έχουμε πάρει μέχρι τώρα χαμπάρι πως ο κόσμος δεν διέπεται και δεν λειτουργεί με βάση το δικαίο και ούτε υφίσταται κάτι τέτοιο στις διεθνείς σχέσεις και αυτό εμείς θα έπρεπε να είμαστε οι πρώτοι που το ξέρουμε.

Αντ' αυτού επιμένουμε να πιπιλούμε την ίδια καραμέλα και να μην αντιλαμβανόμαστε ότι το ούτω καλούμενο δικαίο υφίσταται μόνο όταν εξυπηρετεί τα διεθνή συμφέροντα. Και όποιος τολμάει να επικαλεστεί του λόγου το αληθές θεωρείται ότι κινείται, δρα και σκέφτεται στο πλαίσιο της ηττοπάθειας και όχι του πατριωτικού μας καθήκοντος. Και μιας και ανάφερα τη φράση κλειδί δηλαδή «πατριωτικό καθήκον» έρχομαι να διερωτηθώ πού έχουν πάει άραγε όλοι αυτοί οι πολιτικοί αρχηγοί που πριν από τις εκλογές μιλούσαν για νέες στρατηγικές και επέμεναν πως έχουν

τον τρόπο να προκαλέσουν μέχρι και οικονομικό κόστος στην Τουρκία; Είναι μάλιστα ακόμα διακοπές ή έχουν μετοικήσει διά παντός σε κάποιο άλλο πλανήτη αντιλαμβανόμενοι ότι σ' αυτόν εδώ όχι μόνο αποδεικνύονται εκ των γεγονότων γελοιωδέστερες οι τάχα μου στρατηγικές τους αλλά υπογραμμίζουν και τη φαιδρότητα με την οποία ήταν έτοιμοι να κυβερνήσουν αυτή τη χώρα. Κλείνω την παρένθεση και επανέρχομαι. Η σοβαρή κρίση την οποία αντιμετωπίζουμε σήμερα μας υπαγορεύει πως πρέπει επιτέλους να σοβαρευτούμε και όταν λέω να σοβαρευτούμε εννοώ να παραδεχτούμε πρώτα πως είναι η δική μας «πολιτική» που μας έφερε στην θέση που βρισκόμαστε και όχι η αδιαφορία των ξένων. Και όταν μιλώ για τη δική μας «πολιτική» εννοώ όλα τα λάθη που διαπράξαμε στο βάθος των χρόνων και τα οποία απ' ό,τι φαίνεται δεν μας έχουν διδάξει πολλά,

δεδομένου ότι εξακολουθούμε να επικαλούμαστε τις «υποχρεώσεις» των ξένων απέναντί μας. Δεν έχουμε αντιληφθεί προφανώς πως είναι με τα δικά μας αλληλοφωγώματα που δεν καταφέραμε να υπερασπιστούμε τα συμφέροντά της πατρίδας μας και είναι με τις δικές μας ευλογίες που καπηλεύονταν το εθνικό μας πρόβλημα διάφοροι «πατριώτες» πολιτικοί για να φλερτάρουν με την εξουσία. Αν το καταλαβαίνουμε θα είχαμε την ικανότητα να διαχειριστούμε αυτή την κρίση με περισσότερη σοβαρότητα και όχι επικαλούμενοι τα δικαιώματα των οπλανήτων ολόκληρος κινείται με συμφέροντα και όχι με αρχές. Και αν όλα αυτά δεν μας προβληματίζουν τότε δεν θα είμαστε σε θέση να καταλάβουμε πού και πώς να συμβιβαστούμε ή πού και πώς να αντισταθούμε.

elenixenou11@gmail.com

Ο λεγόμενος πρόεδρος, η ηχογράφηση και το ρουφιανιό

Του ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΗ

Αδικο δεν το λές, αντίθετα μάλιστα, δίκαια θα μπορούσε να χαρακτηρίσει κάποιος την προεκλογική περίοδο που μας πέρασε αν όχι τη χειρότερη, σίγουρα μία από τις χειρότερες. Και αυτό, γιατί, τόσο η χρονική διάρκεια που εκ των πραγμάτων ήταν μεγάλη, αλλά κατά κύριο λόγο ότι όλοι μας υπήρξαμε μάρτυρες ενός στείρου και φτωχού πολιτικού λόγου, με έντονα τα στοιχεία του λαϊκισμού και της παραπλάνησης των ψηφοφόρων. Ήταν, ίσως, για πρώτη φορά που κάποια επιτελεία υιοθέτησαν πρακτικές που ξεπέρασαν τον κόδικα της πολιτικής και ηθικής δεοντολογίας και επιχείρησαν να νοθεύσουν ακόμα και να υποκλέψουν την ψήφο του λαού.

Όπως και να έχει και αυτή η εκλογική αναμέτρηση αποτελεί ήδη ένα ιστορικό γεγονός. Ωστόσο, τα συμπεράσματα ή αν προτιμάτε οι παρενέργειες του εκλογικού αποτελέσματος μόλις τώρα άρχισαν. Όπως γίνεται σε κάθε εκλογική αναμέτρηση, έτσι και στη συγκεκριμένη, υπάρχουν βέβαια νικητές και ηττημένοι. Μεγάλος νικητής της πρώτης Κυριακής ήταν φυσικά ο κ. Μαλάς, οποίος από ουτσάιντερ πέρασε στον 2ο γύρο με μεγάλη, μάλιστα, διαφορά από τον τρίτο. Μεγάλος νικητής τη 2η Κυριακή και νικητής των εκλογών ήταν ο κ. Αναστασιάδης, ενώ ο μεγάλος ηττημένος και των δυο Κυριακών ήταν ο κ. Παπαδόπουλος και ο λεγόμενος ενδιάμεσος χώρος. Και λέμε μεγάλος ηττημένος, γιατί στην μεν πρώτη Κυριακή δεν κατάφερε να πείσει ούτε καν να συσπειρώσει το ίδιο του το κόμμα σε σχέση με την περιβόητη «Νέα Στρατηγική», ενώ τη δεύτερη Κυριακή, η προσταγή για «κανένο» από τους δύο, υιοθετήθηκε σχεδόν από κανένα.

Στην Ευρώπη, χαρισματικοί νέοι όπως ο 31χρονος Αυστριακός Σεμπάστιαν Κουρτς και στο Βέλγιο ο Σαρλ Μισέλ που έγινε πρωθυπουργός στα 38 του, κατάφεραν να πείσουν τους ψηφοφόρους και να νικήσουν παραδοσιακούς ηγέτες. Στην Κύπρο, ωστόσο, δεν έγινε κάτι αντίστοιχο. Και αυτό όχι γιατί η κοινωνία μας είναι πιο συντηρητική από άλλες, αλλά για το λόγο πως οι νεαρότεροι σε ηλικία υποψήφιοι και πιο συγκεκριμένα ο υποψήφιος του ενδιάμεσου χώρου παρουσιάστηκαν ενώπιον του λαού με πολιτικές συμπεριφορές και νοσηρότητες που τον γύριζαν πίσω. Ίσως σε κανένα άλλο δημοκρατικό πολίτευμα δεν έχει αναδειχθεί κάποιος ως υποψήφιος με «διά βοής» ψήφο και αυτό θα πρέπει να καταγραφεί με μελανά χρώματα στα ιστορικά του κυπριακού πολιτικού συστήματος αλλά και του Δημοκρατικού Κόμματος.

Και μιας και μιλάμε για το ΔΗΚΟ, μελανότερο σημείο για την ιστορία του, είναι το τι ακολούθησε της μεγάλης ήττας. Αυτό που ο λαός διαπιστόθηκε ότι, δηλαδή, είναι ένας επικίνδυνος πολιτικός, το απέδειξε, δυστυχώς, αμέσως μετά με τις διαγραφές συναγωνιστών του. Διέταξε την εκτέλεσή του, ενώ ο ίδιος απουσίαζε στο εξωτερικό, αναθέτοντας σε άλλους να διεκπεραιώσουν την αποτροπιαία πράξη. Χωρίς καν κατηγορητήριο, στάθηκε ένα λαϊκό δικαστήριο, αναθέτοντας σε έναν λεγόμενο πρόεδρο (σημειωτέον πρώην αποστάτη του ΔΗΚΟ) μαζί με άλλους, ορισμένους εκ των οποίων αμφισβήτησαν τη νομιμότητα της διαδικασίας και των αποφάσεων τους ευθύς εξαρχής.

Από τηλεοράσεως, ο λεγόμενος ως πρόεδρος του πειθαρχικού (πρώην αποστάτης) είχε ανακοινώσει από την προηγούμενη είκοσι μέρες της καταδίκη τους με την κατηγορία ότι διοργάνωναν τάχατες συγκεντρώσεις εναντίον του υποψηφίου του κόμματός τους. Και εδώ ακριβώς, υπεισέρχεται ένα ακόμα σημαντικό ζήτημα. Και αυτό έχει, ακριβώς να κάνει με την ηχογράφηση των ομιλιών στις διάφορες συγκεντρώσεις, οι οποίες συγκεντρώσεις που έγιναν μεν, αλλά με πρωτοβουλία άλλων, συμμετείχαν σε αυτές και άτομα τα οποία ήταν σε εντεταλμένη αποστολή. Να καταγράψουν, δηλαδή, τα άτομα και να ηχογραφήσουν τις ομιλίες. Θα μου πείτε σιγά το πράμα. Εδώ ολόκληρο υπουργό ηχογράφησαν και δεν θα ηχογραφούσαν μια ομιλία σε ανοικτή συγκέντρωση; Το θέμα, όμως δεν είναι μόνο αυτό. Το θέμα είναι πως σε καμία ηχογραφημένη ομιλία δεν ακούγεται να μιλάει κανείς εναντίον οποιουδήποτε. Το κυριότερο, όμως, είναι πως ο ίδιος ο λεγόμενος πρόεδρος του πειθαρχικού (πρώην αποστάτης), τηλεφωνούσε σε διάφορους από τους παρευρισκόμενους αναφέροντάς τους πως κατέχει ηχογραφημένη την ομιλία και πως δεν θα έπρεπε να παρευρίσκονται σε τέτοιες συγκεντρώσεις. Πάντως, αν είναι κάτι που πρέπει να παραδεχτούμε είναι πως η δέσμευσή τους προεκλογικά, ότι θα φέρναν την αλλαγή και το νέο, το εννοούσαν πραγματικά. Την αλλαγή του ρουφιανιού... Βάζοντας ομοιοδείκτες τους να καταδώσουν συναγωνιστές τους και να ηχογραφούν ομιλίες. Ένα είναι πάντως το σίγουρο. Το Νικόλας2018 ήταν μια φούσκα, που με το πρώτο φως της αυγής άρχισε ήδη να εξαπλώνεται...

Ο κ. Σπύρος Παναγής είναι πρόεδρος ΔΗΚΟ Έγκλημα.

Η κρίση στην κυπριακή ΑΟΖ διατηρείται σε υψηλούς τόνους καθώς η Τουρκία επεξεργάζεται χρονικά τη διάρκεια της NAVTEX – από τις 20 Φεβρουαρίου μέχρι τις 10 Μαρτίου. Η συζήτηση γύρω από την απόφαση της Τουρκίας να παρεμποδίσει την ερευνητική γεωτρύση της ιταλικής ΕΝΙ, ανοικτά του ακρωτηρίου Κάβο Γκρέκο συνδέθηκε, όπως ήταν αναμενόμενο, με τα ζητήματα που προκύπτουν από τη νομική διάσταση των πραγμάτων όπως η ενάσκηση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ή οι ενδεχόμενες αντιδράσεις των μεγάλων εταιρειών εξόρυξης φυσικού αερίου ή πώς συνδέεται το θέμα με τον ισχύοντα συνταγματικό χάρτη της Κύπρου. Θεωρώ ότι αυτή η ανάλυση, αν και αναγκαία, δεν καλύπτει τη μεγάλη εικόνα του θέματος.

Στην ανατ. Μεσόγειο, με τον πρωταγωνιστικό ρόλο να τον έχει η Λευκωσία, έχουν αναπτυχθεί διμερείς ή τριμερείς επαφές, οι οποίες έχουν ως κεντρικό στόχο ορισμένες συνεργείες για αξιοποίηση κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην περιοχή. Σε διάφορους συνδυασμούς η Κύπρος, το Ισραήλ, η Αίγυπτος, η Ελλάδα, εσχάτως και η Ιορδανία, αναζητούν λύσεις στο πιο υψηλό επίπεδο. Από την εξίσωση λείπει η Τουρκία. Για διαφορετικούς λόγους οι χώρες που οργανώνουν τριμερείς ή πολυμερείς συναντήσεις δεν την καλούν. Η Λευκωσία λόγω της στρατιωτικής κατοχής τμήματος του εδάφους της, η Αίγυπτος εξαιτίας υποθέσεων που συνδέονται με την περίοδο της προεδρίας Μόρσι. Το Ισραήλ είναι μια ιδιότυπη περίπτωση: ενώ αναπτύσσει διαύλους συνεννόησης με την Άγκυρα για μεταφορά φυσικού αερίου από το «Λεβιάθαν» στο Τζεϊχάν, δεν φαίνεται να επιθυμεί να πάει ένα βήμα πιο πέρα.

Κρίνω ότι η απόφαση της Τουρκίας να μπλοκάρει τις έρευνες της ΕΝΙ στις 9 Φεβρουαρίου στο θαλάσσιο τεμάχιο 3, διασυνδέεται με τη θέλησή της να παρεμποδίσει ενεργειακούς σχεδιασμούς που συντελούνται ερήμην της στην ανατολική Μεσόγειο. Για να το επιτύχει αυτό χρησιμοποιεί τον πιο αδύνατο κρίκο στη γεωπολιτική σκακιέρα της περιοχής, την Κύπρο, η οποία, ως γνωστόν, δεν διαθέτει ικανά μέσα για να ασκήσει έλεγχο στη δική της ΑΟΖ. Με αυτή την ενέργεια η Τουρκία στέλνει σε όλους τους εμπλεκόμενους (κράτη και εταιρείες) το μήνυμα ότι «είναι παρούσα» και δεν μπορεί, ως παράκτιο κράτος, να «αποκλειστεί» από τις ζυμώσεις στην ανατολική Μεσόγειο.

Το μήνυμα του Κάβο Γκρέκο

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Ανθισμένα λιβάδια στο χωριό Φικάρδου.

Οι σχέσεις αντιπαλότητας που είχε και έχει η Τουρκία με χώρες της περιοχής έδινε την εντύπωση ότι οι τριμερείς θα μπορούσαν να ολοκληρώσουν τον κύκλο τους με επιτυχία. Κάτι τέτοιο πλέον δεν συμβαίνει καθώς καμιά χώρα ούτε θέλει ούτε μπορεί να αναλάβει την υπεράσπιση της κυπριακής ΑΟΖ. Η απόφαση της Τουρκίας ελήφθη στο πιο υψηλό επίπεδο, από το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας. Έτσι η απόφαση έχει πλήρη πολιτική και στρατιωτική στήριξη, καθώς η ανανέωση της NAVTEX παρέμεινε μόνο σε απόφαση κορυφής.

Η εξέλιξη αυτή για μερικούς με προσεκτική ματιά στα πράγματα ήταν αναμενόμενη, ενώ για άλλους ήταν ένα αναπάντητο θέμα, καθώς, σύμφωνα με την ιδεαλιστική θεωρία στις διεθνείς σχέσεις η Κύπρος έχει το δικαίωμα να ενασκήσει τα κυριαρχικά της δικαιώματα, όπως προκύπτουν από το Δίκαιο της Θάλασσας. Στη Λευκωσία έγινε ο λάθος υπολογισμός ότι η αξιοποίηση του φυσικού αερίου μπορεί να λειτουργήσει ως μια αυτόνομη επιλογή, ανε-

ξαρτήτως της διαδικασίας επίλυσης του Κυπριακού, ενώ παράλληλα θα μπορούσε να γινόταν ένας μοχλός πίεσης στην Τουρκία. Κάτι τέτοιο δεν έχει επιτευχθεί, όπως όλοι βλέπουν, καθώς οι αυταπάτες συχνά διαλύονται εν μια νυκτί.

Ο αναβολογισμός οδηγεί σε αδιέξοδα και τα αδιέξοδα προσθέτουν νέο κόστος στο ήδη βαρύ κυπριακό φορτίο. Το άλλο Κυπριακό καθιστά πιο περιπλοκές τις διαδικασίες εξόρυξης και μεταφοράς. Η ουσία βρίσκεται στην ανάδειξη της προσπάθειας για την επίλυση του Κυπριακού σε κεντρικό πυρήνα της πολιτικής της Λευκωσίας. Σε όσους δυσπιστούν σημειώνω ότι στις συζητήσεις Αναστασιάδη - Ακιντζί επήλθαν συγκρίσεις ουσιαστικά καλύτερες και σε σχέση με το Σύνταγμα του 1960 και σε σχέση με όλες τις εκδοχές που υπήρχαν στα σχέδια λύσης του γ.γ. του ΟΗΕ Κ. Ανάν. Το υλικό που περιέχει το «Πλαίσιο Γκουτιέρες» προσφέρει μια πολύ σημαντική βάση για να φτάσουμε σε λύση.

Οι επιλογές που επιχειρούν να παραγνωρίσουν τη διαδικασία επίλυσης

μπορεί να φτάσουν, στην πιθανότερη περίπτωση, έως τη συνεργασία με την Αίγυπτο. Αυτό συνιστά μια μερική, μια πολιτικά ασθενική προσέγγιση.

Η λύση του Κυπριακού θα απελευθερώσει συνεργασίες στην περιοχή και όλοι οι παίκτες θα εργαστούν με διαφορετικά κίνητρα. Οι αγωγώι ενέργειας θα μπορούν ανεμπόδιστα να προωθηθούν τις πιο συμφέρουσες λύσεις μέσα σε περιβάλλον σταθερότητας. Αυτό λ.χ. μπορεί να επιτρέψει τη μεταφορά φυσικού αερίου από το Ισραήλ στην Τουρκία μέσω της κυπριακής ΑΟΖ και μετά την επίλυση του Κυπριακού, μεταφορά από την κυπριακή ΑΟΖ στο μεγαλύτερο ενεργειακό κέντρο της Μεσογείου στο Τζεϊχάν και μέσω αυτού στην Ευρώπη. Σε αντίθετη περίπτωση, κύριες συμφωνίες θα αφήνουν έξω την Κύπρο όπως βεβαιώνει η υπογραφή συμφωνίας ανάμεσα στο Ισραήλ και την Αίγυπτο ή οι συσχετισμοί ανάμεσα στην Τουρκία και το Ισραήλ.

www.larkoslarkou.org.cy

Είδα το φόβο στα μάτια των Τούρκων ακαδημαϊκών

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ

Το ταξί μου φτάνει στην είσοδο της καταπράσινης πανεπιστημιούπολης, που απλώνεται σε μεγάλη έκταση κάποια απόσταση μακριά από το κέντρο της Άγκυρας. Όταν το είχα πρωτοεπισκεφθεί, πριν από περίπου 30 χρόνια, οι φρουροί έκαναν περιπολίες με πιστολάκι. Το πανεπιστήμιο βίγανε ακόμα τις συνέπειες του πραξικοπήματος της δεκαετίας του '80. Τα πολυβόλα αποσύρθηκαν πριν από καιρό, αλλά ακόμα μου ζητείται να δείξω ένα έγγραφο ταυτότητας στο σημείο ελέγχου, ευτυχώς το όνομά μου βρίσκεται στη λίστα και μας επιτρέπουν να περάσουμε.

Ο συνάδελφός μου με χαιρετά θερμά και πηγαίνουμε για μεσημεριανό (φρέσκο και θαυμάσιο, ακόμα και στην καντίνα του πανεπιστημίου). Γνωρίζω για τους περιορισμούς στα τουρκικά ΜΜΕ και μου έχει κάνει εντύπωση, στις λίγες μέρες που βρίσκομαι στην Τουρκία, η εθνικιστική έξαρση που έχει κυριεύσει τη χώρα με αφορμή την στρατιωτική επέμβαση στο Αφρίν (η συμπλοκή με την Ελλάδα ρίχνει κι αυτή λάδι στις εθνικιστικές φλόγες, αλλά μόνο για μια-δυο μέρες).

Ο φίλος μου είναι διεθνώς αναγνωρισμένος ειδικός στη Συρία. Τον ρωτώ αν μπορεί, αποφεύγοντας την κριτική στην κυβέρνηση, να δημοσιεύσει αναλύσεις της επί τούτου κατάστασης. Μου απαντά ότι είναι υπερβολικά ριψοκίνδυνο, καθώς, αυτές τις μέρες, αν δεν σπριζίζει κανείς την κυβέρνηση θεωρείται ότι είναι εναντίον της. Τον πιστεύω. Είναι μια ζωτική και άφοβη προσωπικότητα, που δεν τείνει στην υπερβολή. Μου αναφέρει μια ιστορία που κυκλοφορεί: αν κάποιος ειδικός μιλήσει στην τηλεόραση υπέρ της κυβερνητικής πολιτικής, είναι πιθανό να δεχθεί ευχαριστήριο τηλεφώνημα από το Υπουργείο Εξωτερικών.

Έρχεται στην παρέα μας μία άλλη

συνάδελφος, η οποία δικάζεται για συνωμοσία κατάλυσης της συνταγματικής τάξης (το πραξικόπημα του Ιουλίου του 2016). Τα στοιχεία εναντίον της είναι τα άρθρα που δημοσίευσε σε εφημερίδα προσκείμενη στο κίνημα Γκιουλέν κάποια χρόνια πριν από το πραξικόπημα. Κατηγορείται ότι υποβόησε τους πραξικοπηματίες μέσω της «χειραγώγισης της κοινής γνώμης» (algi operasyonu), που είναι σήμερα μία από τις αγαπημένες έννοιες του ΑΚΡ. Το πανεπιστήμιο έχει καταφέρει να την κρατήσει ως μέλος του πανεπιστημίου ακόμα συνάδελφο, του οποίου η γυναίκα, όπως με ενημερώνουν, είναι άνεργη γιατί το πανεπιστήμιό της έκλεισε, λόγω των σχέσεων του με το κίνημα Γκιουλέν.

Μιλάμε για τα του σιναφιού μας. Περιγράφουν – και, ως συνήθως, δυσκολεύομαι να κατανοήσω – τα περίπλοκα γραφειοκρατικά δεσμά που συνδέουν το πανεπιστήμιο με το Ανώτατο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο (Yüksek Öğretim Kurulu, YÖK). Το σώμα αυτό συστάθηκε το 1980 από το στρατιωτικό καθεστώς για να καταστήσει πιο συγκεντρωτικό το σύστημα ανώτατης εκπαίδευσης (η έγκρισή του απαιτείται για μια σειρά εσωτερικών αποφάσεων των ιδρυμάτων). Εξακολουθεί να είναι μια χρήσιμη δομή για τον έλεγχο απειθαρχών ακαδημαϊκών – αν και, πλέον, διοικείται από στελέχη διορισμένα από το ΑΚΡ. Οι πρυτάνεις των πανεπιστημίων διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Θεωρητικά, επιλέγει από μία λίστα που έχει βασιστεί στις ψήφους των μελών ΔΕΠ. Η λίστα αυτή, όμως, αυξανόμενα αγνοείται.

Η διάλεξή μου πηγαίνει καλά: το θέμα μου είναι αρκετά ιστορικής φύσης και όλοι δείχνουν ευγνώμονες που συμμε-

τέχουν σε μία ακαδημαϊκή συζήτηση. Είναι μία γεύση κανονικότητας, της ζωής που είχαν πριν η σημερινή κατάσταση κατακλύσει τις σκέψεις τους.

Την επόμενη μέρα φεύγω για μία προγραμματισμένη επίσκεψη στο Εσκή Σεχίρ. Αναχωρώ από το κεντρικό σιδηροδρομικό σταθμό στα βόρεια της Άγκυρας. Νόμιζα ότι θα το έχω συνηθίσει, αλλά μένω ξανά έκπληκτη: ο απαστράπτων σταθμός κάνει πολλούς στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου κατοικώ, να μοιάζουν φτωχοί συγγενείς. (Ένας φίλος μου θυμίζει ότι έγινε επίθεση αυτοκτονίας εκεί τον Οκτώβριο του 2015 με περισσότερους από 100 νεκρούς, αλλά δεν βλέπω κάποιο σχετικό μνημείο και το βγάζω από το μυαλό μου. Με καθπτοχάζει η ιδιαίτερη έντονη παρουσία των δυνάμεων ασφαλείας).

Η «ταχεία» που με πηγαίνει στο Εσκή Σεχίρ σε μία ώρα και 35 λεπτά είναι σε άριστη κατάσταση, αν και το wifi είναι αδύναμο. Πιστεύω ότι έχω ταυτοποιήσει τη θέση της γυναίκας που κάθεται δίπλα μου στον κοινωνιολογικό χάρτη της χώρας – είναι στην όγδοη δεκαετία της ζωής της, δεν φοράει μακιγιάζ και φοράει μία μαντίλα με παραδοσιακά σχέδια – αλλά εκπλήσσομαι όταν παίρνει στα χέρια της το iPhone της.

Στο Εσκή Σεχίρ με προϋπαντεί ένας ακόμα συνάδελφος. Δεν τον ξέρω καλά αλλά σύντομα ακούω μία γνώριμη ιστορία: η οικογένειά του είναι Κούρδοι και Ζάτζα, αλλά μετακόμισαν από το Ντιγιάρμακιρ, στα νοτιοανατολικά, στα δυτικά της χώρας πριν γεννηθεί. Ο φίλος μου πρόσφατα διορίστηκε σε ένα από τα πανεπιστήμια αυτής της ζωντανής, γεμάτης νεολαία κομμόπολης, και είναι χαρούμενος που βρίσκεται εδώ – αλλά επίσης ανησυχεί. Κυκλοφορούν πολλές φήμες και έχει κληθεί στο γραφείο του πρύτανη για να εξηγήσει τις συχνές επισκέψεις του στο εξωτερικό. Προσπα-

θεί να εξηγήσει ότι η δουλειά του περιλαμβάνει τη συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια. Μου λέει ότι προσπαθεί να προσεγγίσει ζητήματα όπως η ταυτότητα και η διαφορετικότητα με τους φοιτητές του, αλλά με άπιο τρόπο. Ακούγεται ότι υπάρχουν φοιτητές που καταδίδουν τους καθηγητές τους, μπορεί να μην ισχύει, αλλά είναι πιο ασφαλές να σωπά. Δεν μιλάει πολύ για την κουνδική και Ζάτζα καταγωγή του.

Το Εσκή Σεχίρ μπορεί να είναι καλύτερο από πολλά άλλα μέρη. Πρόσφατες ακαδημαϊκές έρευνες δείχνουν ότι υπάρχει πολύ βαθιά πόλωση στην Τουρκία. Η καχυποψία και η έλλειψη ανεκτικότητας διαχάζει Τούρκους και Κούρδους, αλλά και τους οπαδούς και τους αντιπάλους του ΑΚΡ και του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν (κάποιοι υποστηρικτές του Ερντογάν, ωστόσο, δεν είναι τόσο φανατισμένοι). Οι πολιτικές διαιρέσεις έχουν παρεμφερήσει σε πολλές πτυχές της κοινωνικής ζωής, από τους διαταγμούς γονέων να αφήσουν τα παιδιά τους να κάνουν παρέα με παιδιά του «άλλου στρατοπέδου» ως την απροθυμία να δοθεί η συγκατάθεση για γάμους ή για επαγγελματική συνεργασία.

Υπάρχουν επίσης αναφορές για ομάδες που οργανώνονται και προετοιμάζονται για τη χρήση βίας. Πολιτικά, η συμμαχία μεταξύ του ΑΚΡ και του εθνικιστικού ΜΗΡ τα τελευταία δύο χρόνια έχει εδραιώσει μία σκληρή εθνικιστική ρητορική που συνήθως βαθαίνει περαιτέρω τον κοινωνικό διχασμό, παρότι ισχυρίζεται ότι ενώνει την κοινωνία. Φαίνεται ότι όλα τα κακά του παρελθόντος έρχονται να συνυπάρξουν με αυτά της «νέας» Τουρκίας, χωρίς να διαφαίνεται κάποιο αίσιο τέλος στον ορίζοντα.

Η Κατερίνα Δαλακούρα είναι καθηγήτρια Διεθνών Σχέσεων στο London School of Economics.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018 ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

UNIVERSITY *of* NICOSIA

Η παρακαταθήκη ανθρωπιάς του Παντελή Αθηνή

Η πορεία και το έργο του μέσα από τα μάτια φίλων και συνεργατών του

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

«Καταπληκτικός άνθρωπος, επιχειρηματίας, οικογενειάρχης και φίλος. Αυτό αποτυπώνει τον Παντελή». Κάπως έτσι περιγράφει τον Παντελή Αθηνή, ιδιοκτήτη του πρακτορείου Τύπου Κρόνος Limited ο οποίος έφυγε από τη ζωή την περασμένη Τετάρτη σε ηλικία 62 χρόνων, ο υπουργός Ενέργειας και φίλος του, Γιώργος Λακκοτρύπης. Δεν ήταν λίγες οι φορές που οι δυο τους συνομίλησαν σε αμιγώς προσωπικό επίπεδο από την αρχή του διορισμού του κ. Λακκοτρύπη, πριν από πέντε χρόνια για τους προβληματισμούς και τα διλήμματα του υπουργού. Ο ίδιος περιγράφει στην «Κ» ότι είχε πάντα μια σοφή κουβέντα να του πει και ότι από την αρχή της θητείας του οι συζητήσεις μαζί του τόσο σε οικογενειακό, προσωπικό και επαγγελματικό επίπεδο ήταν πάντα καταλυτικές. Ανακάλεσε μάλιστα στη μνήμη του την πιο πρόσφατη συζήτησή τους η οποία ήταν λίγο πριν από την πρώτη Κυριακή των προεδρικών εκλογών. «Έκατσε μαζί μου, φάγαμε το μεσημέρι και συζητούσαμε τι μέλλει γενέσθαι για μένα και για όλα τα ενδεχόμενα των εκλογών. Έτσι άνθρωπος ήταν, έτοιμος να μιλήσει να συμβουλευθεί, να σταθεί δίπλα σου. Ήταν καταπληκτικός άνθρωπος». Όσοι γνώριζαν τον Παντελή Αθηνή στέκουν στον ίδιο παρανομαστή. Ήταν άνθρωπος που πίστευε στον Θεό, της ανιδιοτελούς προσφοράς ενώ βοήθησε πολύ κόσμο οικονομικά, «χωρίς να ξέρει η δεξιά του τι ποιεί η αριστερά του», όπως τονίζουν κοντινοί του άνθρωποι, ενώ όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο γενικός διευθυντής του πρακτορείου Κρόνος Μιχάλης Κοντοπύργος «βοηθούσε οικογένειες που είχαν ανάγκη όχι με επιταγές της εταιρίας Κρόνος αλλά σαν Παντελής. Και ήταν κάτι που ήθελε να κρατηθεί μυστικό». Η αρχή του ύστατου ταξιδιού για τον επιχειρηματία Παντελή Αθηνή ξεκίνησε την Κυριακή 28 Ιανουαρίου, μετά από επεισόδιο ανευρύσματος. Για 24 μέρες νοσηλεύονταν στο νοσοκομείο ΥΓΕΙΑ στην Αθήνα, ενώ έφυγε την Τετάρτη 21 Φεβρουαρίου.

Άνθρωπος αυτοδημιούργητος ο Παντελής Αθηνής, ο οποίος ξεκίνησε το 1986 από το μηδέν και κατάφερε μέσα σε λίγα χρόνια να δημιουργήσει τον Kronos Corporate Group και να έχει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς στη διανομή Τύπου στην Κύπρο.

Πίσω του άφησε τεράστια παρακαταθήκη ανθρωπιάς.

Από Βενιαμίν... Γολιάθ

Ο Παντελής Αθηνής γεννήθηκε στο Κουλάκι της Λεμεσού το 1956 και ήταν ο Βενιαμίν της οκταμελούς οικογένειάς του. Μετά το σχολείο σπούδασε οικονομικά στην Αθήνα ενώ λίγα χρόνια αργότερα παντρεύτηκε τη Γιαννούλα με την οποία απέκτησαν δύο παιδιά, τη Ροτάνια και τον Γιώργο, ενώ έγινε παππούς πέντε εγγονιών. Όλοι κάτι έχουν να πουν για τις βαθιές, οικογενειακές αξίες που τον χαρακτήριζαν και εξωτερικεύονταν ως έγνοια του, παρά το βαρυφορτωμένο πρόγραμμά

του, το οποίο μοίραζε σε δουλειά και φίλους, και στο να ασχολείται με τα κοινά. Έτσι, είχε συμμετοχή σε αθλητικούς συλλόγους, γνωστή η δράση του στην ΑΕΚ Αθηνών ως αντιπρόεδρος στο Δ.Σ., ενώ ίδρυσε και ήταν πρόεδρος της ΑΕΚ Κοιλανίου και πρόεδρος της ΠΑΕ ΑΕΚ Κερύνειας. Ήταν επίσης μέτοχος της εταιρίας Απόλλων Λεμεσού της οποίας ήταν φυσικά και ένθερμος οπαδός. «Δεν ξέρω πως τα προλάβαινε όλα αυτά. Ίσως άμα κάποιος έχει την ενέργεια που είχε ο Παντελής μπορεί να τα προλάβει όλα», αναφέρει ο στενός του συνεργάτης Μιχάλης Κοντοπύργος. Πάνω από όλα όμως, τον διέκρινε η μεγάλη του αγάπη για την Κύπρο και η αγνότητα του για το μέλλον της χώρας.

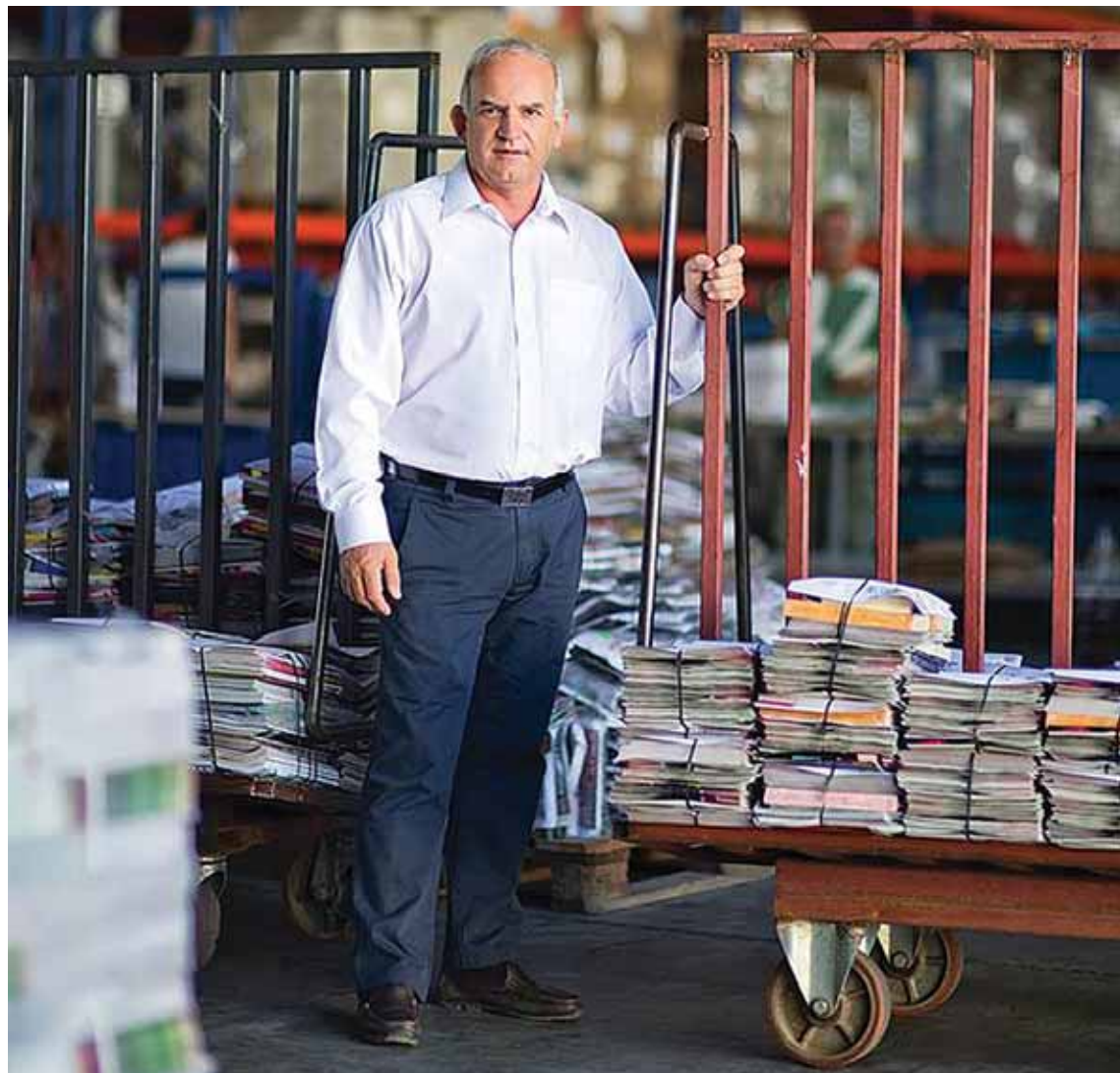
Το success story

Οι στενοί του συνεργάτες τον περιγράφουν ως ένα αυτοδημιούργητο επιχειρηματία και οραματιστή, ο οποίος είχε ξεκινήσει από το μηδέν χωρίς οικονομικές πλάτες από τους γονείς του και κατάφερε σταθερά και τον Γιώργο, ενώ έγινε παππούς πέντε εγγονιών. Όλοι κάτι έχουν να πουν για τις βαθιές, οικογενειακές αξίες που τον χαρακτήριζαν και εξωτερικεύονταν ως έγνοια του, παρά το βαρυφορτωμένο πρόγραμμά

«Χάνουμε ένα στενό φίλο και συνεργάτη»

Η είδηση του θανάτου του Παντελή Αθηνή σκόρπισε τη θλίψη και στον όμιλο SPPMEDIA, καθώς οι δύο διευθύνοντες σύμβουλοι, Χρήστος και Δημήτρης Λοττίδης, ήταν στενοί φίλοι και συνεργάτες του εκλιπόντα. Σε μια από τις μοναδικές εκμυστηρεύσεις ο κ. Χρήστος Λοττίδης μίλησε με συγκίνηση για τον φίλο του Παντελή περιγράφοντας στιγμές που θα μείνουν ανεξίτηλες στην μνήμη του. «Ήταν για εμάς ένας από τους πιο στενούς και σημαντικούς φίλους τόσο προσωπικά όσο και σαν εταιρία. Έκανε το επιχειρείν να φαίνεται ότι μπορεί να είναι πρώτα απ' όλα άνθρωπος. Λειτουργούσε ως μοναδική πηγή συμβουλών, αγάπης και οξυδέρ-

κειας στην σκέψη του. Είχε πάντοτε για όλους μια καλή κουβέντα να πει, ένα αστέιο και ένα παράδειγμα να δώσει. Δεν θα ξεχάσω όταν ήρθε στο γραφείο μου και μου έδωσε να διαβάσω την ομιλία του την οποία θα διάβαζε όταν θα παρέδιδε τον Κρόνο στα παιδιά του. Διαβάζοντας την, δακρύζαμε μαζί, λες και ξέραμε κάτι. Δεν ξέρω τι να πρωτοθυμηθώ, στα τόσα πολλά χρόνια που ήταν δίπλα μας. Πάντα είχε μια αγνή έγνοια για την πατρίδα και πάντοτε ήθελε να βοηθήσει όποιον του κτυπούσε το τηλέφωνο. Με ανιδιοτέλεια, αγάπη για τον συνάνθρωπο και χωρίς να ζητάει τίποτα για ανταλλάγμα. Δεν ήθελε να προβάλλεται αλλά με τις πράξεις του έδινε

Η αρχή του τέλους ξεκίνησε τρεις βδομάδες πριν, την Κυριακή 28 Ιανουαρίου, μετά από επεισόδιο ανευρύσματος στον εγκέφαλο. Ο Π. Αθηνής έφυγε την Τετάρτη βυθίζοντας στο πένθος οικογένεια, συγγενείς, φίλους και συνεργάτες.

στο παρελθόν και συγκεκριμένα στο 1988, όταν ο ίδιος φοιτητής τότε στην Αμερική είχε έρθει για τρεις μήνες στην Κύπρο και δούλεψε part time κοντά του. Τότε το προσωπικό στην εταιρία ήταν 2-3 άτομα και σιγά σιγά άρχισε να διανέμει κάποια έντυπα, ενώ το 1989 η εταιρία Κρόνος κέρδισε το 50% του μεριδίου αγοράς στη διανομή του ελληνικού Τύπου στην Κύπρο. Λίγα χρόνια αργότερα και συγκεκριμένα το 1997, οι επι-

χειρηματικοί του ελιγμοί έφεραν στον Κρόνο το 100% του ελληνικού Τύπου. «Το 1986 ο άνθρωπος είχε μηδέν, το 1989 είχε ελάχιστο, μετά το 1997 είχε τον ελληνικό Τύπο» αναφέρει ο κ. Κοντοπύργος χαρακτηριστικά. Την ίδια ώρα στα του Κυπριακού το μεγάλο βήμα για τον Κρόνο ήταν η συμφωνία με την εφημερίδα «Φιλελεύθερος», ενώ 20 χρόνια μετά η εταιρία του Αθηνή κατέκτησε το 70-75% της αγοράς, ξεπερ-

νώντας την εταιρία Πάπυρος, η οποία είχε πέραν του 90% της διανομής του κυπριακού Τύπου. Ξεκίνησε παράλληλα δουλειές και στον ξένο Τύπο με τη διανομή της βρετανικής εφημερίδας Sun. Εκτός από τη διανομή Τύπου προχώρησε παράλληλα στη δημιουργία της εταιρείας Pathin Trading Ltd Company Profile και της Cronos Express Courier. Όλα αυτά τα χρόνια τον διέκρινε το πάθος του για τη δουλειά στην οποία αφιέρωνε καθημερινά πολλές ώρες. Ίσως από προνοητικότητα, ίσως επειδή ήθελε να γαλουχήσει τα παιδιά του στην επιχειρηματική δραστηριότητα, ο Παντελής Αθηνής αποφάσισε να αποσυρθεί. Το ανακοίνωσε στους συνεργάτες του τον Νοέμβριο του 2016, ότι το πηδάλιο του ομίλου ανήκε πια στον 32χρονο γιο του Γιώργο και την 34χρονη κόρη του Ροτάνια. «Θα προχωρήσουμε δυστυχώς χωρίς τον Παντελή».

Ο γιος του πήδη εδώ και ένα χρόνο διοικεί την εταιρία με τις συμβουλές του πατέρα του τις οποίες δυστυχώς πλέον δεν θα έχει» αναφέρει ο κ. Κοντοπύργος. Η επαγγελματική του πορεία και επιχειρηματική δραστηριότητα μπορεί να εμπεριέχει πολλούς, όπως για ακόμη περισσότερους μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα να ανθρώπινα του. Και αυτή είναι πάντοτε η πιο σπουδαία παρακαταθήκη για όσους μένουν πίσω.

Το 2019 οι πρώτοι απόφοιτοι ιατρικής στην Κύπρο

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ**

Η δημιουργία σχολών ιατρικής στη χώρα μας είχε σκοπό να βοηθήσει αφενός τους νέους να σπουδάσουν ιατρική αλλά να αφετέρου να προσελκύσει στην Κύπρο και φοιτητές ιατρικής από άλλες χώρες. Αυτή η προσπάθεια βρίσκεται βάσει του ρεπορτάζ της «Κ» σε πορεία υλοποίησης, ενώ αρμόδιοι φορείς την ίδια ώρα θέλουν αυτή να συνεχιστεί με περαιτέρω αναβάθμιση των δημόσιων νοσηλευτηρίων και τη μετατροπή τους είτε σε πανεπιστημιακά νοσοκομεία ή ακόμα και τη δημιουργία σε αυτά πανεπιστημιακών κλινικών. Εν' αυτού έχουν περάσει από διαβούλευση νομοσχέδια τα οποία το Υπουργείο Υγείας προτίθεται να καταθέσει το επόμενο διάστημα στη βουλή. Στη βάση αυτών, το Μακάριο Νοσοκομείο αλλά και το Γ.Ν. Λευκωσίας θα μετατραπούν σε πανεπιστημιακά.

Το 2019 οι πρώτοι

Μιλώντας στην «Κ» για το πού βρίσκεται σήμερα η ιατρική σχολή του Πανεπιστημίου Κύπρου ο αντιπρύτανης Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου σημείωσε ότι οι πρώτοι φοιτητές αναμένεται να αποφοιτήσουν τον Ιούνιο του 2019. Η πρακτική τους εξάσκηση πραγματο-

Σημαντικό κομμάτι στην περαιτέρω επιμόρφωση των φοιτητών οι πανεπιστημιακές κλινικές.

ποείται σήμερα τόσο στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας όσο και στο Μακάριο Νοσοκομείο με τα οποία και συνεργάζεται το πανεπιστήμιο.

Κληθείς ο αντιπρύτανης ν' αναφέρει πόσο σημαντική θεωρούν οι ίδιοι τη δημιουργία πανεπιστημιακών νοσοκομείων για την περαιτέρω εξάσκηση των φοιτητών, ανέφερε ότι για να είναι εφικτό αυτό θα πρέπει πρώτα να υποβληθεί η σχετική νομοθεσία μέσω της οποίας θα μπορούν να νοσοκομεία να μετατραπούν σε πανεπιστημιακά έτσι ώστε οι φοιτητές πλέον να ασκούνται σε επιστημονικά θεμελιωμένες πρακτικές κλινικές. «Θέση του ιδρύματος είναι, όπως ανέφερε, πως ένα πανεπιστημιακό νοσοκομείο χρειάζεται χρόνια για να φτιαχτεί και έτσι πρώτα θα πρέπει να υπάρξει η δημιουργία πανεπιστημιακών κλινικών». Αυτό καθορίστηκε, σύμφωνα με τον ίδιο, και μέσα από την ομάδα εργασίας στην οποία συμμετείχαν εμπλεκόμενοι φορείς

Προ των πυλών βρίσκεται πλέον η αποφοίτηση ιατρών από εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας.

όπου και αποφασίστηκε και η δημιουργία πέντε κλινικών για το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Το 2019 και από European

Τους πρώτους του απόφοιτους το 2019 θα έχει και το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου με τον πρύτανη να τονίζει ότι αξιοσημείωτο γεγονός αποτελεί και το ότι η Ιατρική Σχολή του πανεπιστημίου αποτελεί πλέον την επιλογή φοιτητών από μεγάλες χώρες της Ευρώπης. Όπως σημείωσε ο πρύτανης

Κώστας Γουλιάμος, η εξάσκηση των φοιτητών του πανεπιστημίου γίνεται πέραν των δημοσίων νοσοκομείων, με το πανεπιστήμιο να έχει αποκλειστικές στρατηγικές συμφωνίες ιατρικής κλινικής εκπαίδευσης με το American Medical Center στη Λευκωσία καθώς και με το German Oncology Center, δύο ιατρικά κέντρα αμερικανικών και ευρωπαϊκών προδιαγραφών, υψηλής ιατρικής τεχνολογίας. Για τη δε ευρύτερη εκπαίδευση των φοιτητών, έχουν υπογραφεί συμ-

φωνίες με ιατρικά κέντρα στο εξωτερικό, που όπως είπε, δίνουν το δικαίωμα στους φοιτητές της Ιατρικής Σχολής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου να μπορούν να εκπαιδεύονται και να επιμορφώνονται σε παγκοσμίου κύρους πανεπιστημιακά ιατρικά κέντρα όπως αυτά του Harvard, του Oxford, του Imperial, του Shriner Hospitals for Children- Boston. Ο κ. Γουλιάμος υποστηρίζει ότι η γενική εμπειρία εκτός Κύπρου παραπέμπει στη δημιουργία αν όχι πανεπιστημιακών νοσοκομείων, τουλάχιστον πανεπιστημιακών κλινικών. Η πολιτική αυτή, ωστόσο, προϋποθέτει τεράστιους πόρους και τη συνδρομή του κράτους. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο πρύτανης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου τονίζει ότι θα πρέπει να πρωτανεύει ο ορθολογικός σχεδιασμός και ο ισορροπός προγραμματισμός ώστε «να λειτουργούμε άπαντες με γνώμονα τον στρατηγικό στόχο της Πολιτείας ώστε να μεγιστοποιήσουμε την αξία της Κύπρου ως περιφερειακού κέντρου πανεπιστημιακής ιατρικής εκπαίδευσης».

Το 2020 του Λευκωσίας

Σε αντίθεση με τις άλλες δύο σχολές ιατρικής οι οποίες θα έχουν τους πρώτους απόφοιτους τους το

2019, οι πρώτοι απόφοιτοι ιατρικής από το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας αναμένεται να πάρουν το πτυχίο τους ένα χρόνο αργότερα. Σε κοινωνία με το ίδρυμα, μας ειπώθηκε ότι αν και το πανεπιστήμιο προσφέρει πτυχίο ιατρικής σε δετή κλάδο σπουδών, όπως και τα άλλα δύο, ήταν εκείνο που παρέδωσε πτυχίο ιατρικής σε τετραετές πρόγραμμα σε συνεργασία με το St George's, University of London από το 2015 σε 4ετές πρόγραμμα και έτσι κατά το τέλος της πεντητάς χρονιάς θα είναι η 4η διαδοχική χρονιά που θα δώσουν πτυχία σε αυτό το πρόγραμμα σπουδών. Όπως μας διευκρινίστηκε ωστόσο οι φοιτητές αυτοί θεωρούνται φοιτητές του St George's, University of London το οποίο συνεργάζεται με το πανεπιστήμιο. Η πρακτική εξάσκηση για τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Λευκωσίας όπως μας λέχθηκε, γίνεται στα δημόσια νοσηλευτήρια, με το πανεπιστήμιο να έχει καθαρά ως έδρα του το Γ.Ν. Λεμεσού. Η κλινική εξάσκηση των φοιτητών γίνεται στον 5ο και 6ο χρόνο των σπουδών τους και δεν γίνεται για σκοπούς ειδίκευσης, αλλά αποτελεί μέρος του γενικού πτυχίου ιατρικής, μέσα από την οποία πρακτική εξάσκηση μπαίνουν πλέον στην πράξη εξάσκησης της ιατρικής.

Αποχαιρετισμός σε φίλο

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

«**Γ**εννήθηκα σε ένα σπίτι όπου το μόνο βιβλίο ήταν το βιβλιάριο υγείας του πατέρα μου». Ο Μιχάλης Κατσιγέρας, τον οποίο χάσαμε πριν από μία εβδομάδα, ήταν περίφημος στον χώρο μας για τις γνώσεις, την ευρυμάθεια και την κρίση του. Ήταν η περίπτωση του ανθρώπου που δεν σταματούσε να μαθαίνει και –το πιο δύσκολο– να τακτοποιεί ακατάπαυστα αυτές τις γνώσεις μέσα στο κεφάλι του. Η απόλαυση της πνευματικής συγκίνησης ήταν ανάγκη για τον Μιχάλη.

Εκείνο όμως που τον έκανε τόσο ξεχωριστό ως τύπο ήταν η αυθεντικότητα της προσωπικότητάς του. Σε αυτήν έδειχνε αμέσως όλη τη διαδρομή του στη ζωή, χωρίς να εξωραϊζει (τουλάχιστον όχι πολύ...) και, πάντως, χωρίς να κρύβει. Ήταν συγχρόνως λόγιος και ευγενώς λαϊκός (και αγενώς, όποτε αυτό ήταν απολύτως απαραίτητο). Βοηθούσε, ασφαλώς, στη σύνθεση της προσωπικότητάς του και η μεγάλη αγάπη του για το θέατρο – είχε σπουδάσει Θεατρολογία στο Παρίσι, εργαζόμενος συγχρόνως ως σερβιτόρος. Εν τέλει, όσο τον σκέπτομαι από την απόσταση που μας χωρίζει πια, ήταν η τόσο προσωπική σχέση του με τη γνώση αυτό που τον έκανε ιδιαίτερο άνθρωπο. Όσο για την προσωπική καλοσύνη του, τη μαρτυρεί η γενναιοδωρία του στις καθημερινές σχέσεις με τους συναδέλφους. Βεβαίως, ήταν και κουραστικός – ποιος ενδιαφέρων άνθρωπος δεν είναι; Πάντα, όμως, με χάρη και στυλ.

«**Ουδείς** άσφαλτος», απάντησε κάποτε η Αντζελα Δημητρίου σε ερώτηση για κάποιο γλωσσικό ολισθητή, από εκείνα που την έκαναν διάσημη εξίσου με τα τραγούδια της. Εγινε τότε η καμένη το κλωτοσκοπού των σχολιαστών, καθώς προκατάληψη και άγνοια έκαναν όλους να της προσάψουν νέο ολισθητή. Ο Μιχάλης, όμως, την υπερασπίστηκε με ένα πνευματώδες και αιχμηρό σημείωμα (ενυπογράφως ή με ψευδώνυμο, δεν είμαι σίγουρος), θυμίζοντας στους ημιμαθείς που την κοροΐδευσαν ότι «άσφαλτος» είναι και επίθετο, που σημαίνει «αλάθητος». Τέτοιες

πολυεπίπεδες ειρωνείες και, προπαντός, όταν αυτές έρχονται να βοηθήσουν τον αδύναμο σε μια κατάσταση πραγμάτων, ήταν αυτές που εξέφραζαν περισσότερο το πνεύμα και την ευαισθησία του Μιχάλη. Ο συγγραφέας του ήταν, φυσικά, ο Σελίν.

«**Ανήκε** σε ένα είδος δημοσιογράφων που δεν υπάρχει πια». Το άκουσα να λέγεται για τον Μιχάλη, αλλά προτιμώ να το πω διαφορετικά: ήταν το είδος του δημοσιογράφου που πάντοτε θα είναι απαραίτητο όσο θα υπάρχουν ενημερωτικές και ειδησεογραφικές εκδόσεις κύρους, όποια μορ-

φή και αν έχουν αυτές. Τα περίφημα social media έφεραν ξανά την ενημέρωση εκεί από όπου ξεκίνησε: στα καφενεία. Όμως οι τεράστιες ποσότητες των πληροφοριών που μεταδίδονται σήμερα σε πραγματικό χρόνο, προκειμένου να γίνουν ενημέρωση, πρέπει να περάσουν από ένα φίλτρο, που θα ερμηνεύει, θα εξηγεί, θα συσχετίζει, θα σταθμίζει. Αυτό το φίλτρο θα είναι πάντα άνθρωποι με τη στόχευση, την αφοσίωση και, κυρίως, την αγάπη για τη γνώση που είχε ο Μιχάλης.

Στην κηδεία του, την περασμένη Τετάρτη,

καθόμουν έξω από την εκκλησία με φίλους (μεγαλύτερους μου, για ευνόητους λόγους), ενώ μέσα είχαν ήδη αρχίσει οι επικηδείοι. Με έζωσε η αμχανία μόλις η μεγαλύτερη κόρη του πήρε τον λόγο – άμυνα έναντι της συγκίνησης που διαισθανόμουν ότι ετοιμάζεται να μου επιτεθεί. Μίλησαν και οι δύο και όπως τις άκουγα αναγνώρισα πράγματα που τα ήξερα καλά: τον ευθύ και τολμηρό λόγο, τον υπαινιγμό της ειρωνείας, την αυτοπεποίθηση και, κυρίως, το συναίσθημα που γίνεται μαχητικότητα. «Ο Κατσιγέρας!» είπα μέσα μου και όλος ο ζόφος της κηδείας για λίγο

χάθηκε. Πόσο περήφανος και δικαιωμένος θα ένιωθε αν τις άκουγε, αλλά και πόσο παρηγορητικό για εμάς που θα μας λείψει. Οχι ότι η συνέχεια αναπληρώνει την απώλεια – είναι πάντα απώλεια. Φαντάζομαι, όμως, τον Κατσιγέρα χαμογελαστό να χαμπλώνει το κεφάλι για να με κοιτάξει πάνω από τα γυαλιά του και να συμπληρώσει: «Ναι, αλλά και η συνέχεια είναι η συνέχεια!».

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

**- ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΜΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΔΟΛΩΜΑΤΑ.
ΤΑ ΔΙΚΑ ΣΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΟΣΟ ΑΝΟΣΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΣΙΜΠΑΕΙ ΚΑΝΕΙΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΟΥ ΤΟΣΟ ΩΡΑΙΑ ΠΟΥ ΉΝΑΙ ΚΡΙΜΑ ΝΑ ΤΑ ΦΑΕΙ ΑΛΛΟΣ.**

ΣΚΙΤΣ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΥΤΣΙΟΝΟΥ

TRAVELLING TO

ABU DHABI

FEELS GOOD

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Συντονιστείτε στο
The Breakfast Show
με τον Κωνσταντίνο και τη Μαρίνα
και διεκδικήστε
ένα ταξίδι δύο ατόμων
για το Abu Dhabi
με την Cobalt.

DEEJAY 93.5

f i t

LISTEN LIVE
www.mydeejay.com.cy

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

MTN

COBALT

*Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

Αντικρουόμενα αφηγήματα

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Ήθα επιστρέψουμε στην πολυπόθητη κανονικότητα ή θα ξαναβιώσουμε όλοι μαζί έναν εμφύλιο για να ικανοποιήσουν κάποιες τις εμμονικές τους χιμαιρές. Και τα δύο μαζί δεν γίνονται. Δεν μπορείς να επικαλείσαι την επιβράβευση της Moody's και την ίδια στιγμή κάποιος κυβερνώντας να παριστάνει τους μεταμοντέρνους Βελουχιώτηδες δολοφονώντας προσωπικότητες, οδηγώντας τη χώρα σε ένα νέο δικασμό.

Η Ελλάδα πέρασε μία μεγάλη κρίση γιατί η πολιτική και οικο-

Το άλλο είναι βαλκανικό, ακραία λαϊκίστικο και αντιθεσμικό και κοιτάει μόνο προς τα πίσω. Έχει, βέβαια, πελατεία πρόθυμη να το ακούσει.

Ποιος όμως σοβαρός επενδυτής, εκτός από τους πολύ μεγάλους που έχουν συνθηθεί να κάνουν deals σε τριτοκοσμικές χώρες, θα εμπιστευθεί τη χώρα της αθαιρεσίας και του πολιτικού κανιβαλισμού; Οι άνθρωποι ψάχνουν χώρες όπου ξέρεις τι θα σου ζημερώσει, όπου η αντιπολίτευση εναλλάσσεται με την κυβέρνηση με ομαλό τρόπο και όχι παίζοντας ένα παιχνίδι επιβίωσης από την ακραία ανθρωποφαγία.

Το χειρότερο που μας συμβαίνει, όμως, είναι ότι ο κ. Τσίπρας χρησιμοποιεί τον δικασμό σαν εργαλείο που μπορεί εύκολα να μας κάνει όλους κούλιγκαν σε κερκίδες ενός άθλιου Κολοσσαίου. Τους βάζει όλους απέναντι και τους αναγκάζει να γίνουν και εκείνοι ακραίοι, να παίξουν ρόλους που είχαν ενταφιασθεί μαζί με τα φαντάσματα του Εμφυλίου και όσων ακολούθησαν. Όσοι δεν θέλουν τέτοιο ρόλο απλώς τρομάζουν και μένουν μακριά από τα κοινά.

Ο φαύλος κύκλος που άνοιξε δύσκολα θα κλείσει. Εκείνοι που θα τον διαδεχθούν θα τον κυνηγούν με τον ίδιο αμειλικτό τρόπο. Τα φανατισμένα παιδιά του «χώρου» θα νομίζουν ότι παίζουν και εκείνα ρόλο σε έναν νέο κανονικό εμφύλιο και θα τα κάνουν λίμπα κάθε μέρα. Η λογική θα χαθεί, την ώρα που οι εξωτερικές απειλές θα βεριεύουν.

Είμαστε ένα βήμα πριν από μια τυπική έξοδο από την κρίση. Όλη η Ευρώπη θέλει να μας προβιάσει με το ζόρι και ο κ. Τσίπρας θα μπορούσε να το εκμεταλλευθεί αυτό για να ξαναγίνουμε μια κανονική ευρωπαϊκή χώρα. Με την τακτική που ακολουθεί, κινδυνεύουμε να είμαστε μια ευρωπαϊκή χώρα στις αξιολογήσεις και στα χαρτιά. Και ταυτόχρονα, να γυρίσουμε θεσμικά, πολιτισμικά και με κάθε άλλον τρόπο την πλάτη μας στην Ευρώπη.

Οι παρεμβατικές δυνάμεις

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗ**

Εξέπληξε ορισμένους η θερμή υποδοχή που επεφύλαξε στον πρωθυπουργό της ΠΓΔΜ Ζόραν Ζάεφ η καγκελάρια της Γερμανίας Άγκελα Μέρκελ, την Τετάρτη στο Βερολίνο, και ενόχληση προκάλεσε το γεγονός ότι τον προσέφωνε «Μακεδόνας», δεδομένου ότι η ονομασία της ολαβικής αυτής οντότητας είναι ένα από τα ακανθώδη θέματα στις διαπραγματεύσεις Αθηνών - Σκοπίων.

Δεν είναι ωστόσο απορίας άξια η στάση του Βερολίνου, διότι εάν τα Δυτικά Βαλκάνια παραμένουν εδώ και δεκαετίες η «μαύρη τρύπα» της Χερσονήσου του Αίμου, αυτό προέκυψε από τη βεβιασμένη απόφαση της Γερμανίας να προωθήσει συστηματικά ήδη από το 1991 τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας και να την επιβάλει, τελικώς, στους εταίρους της.

Το 2008, πάλι, στη σύννοδο κορυφής του ΝΑΤΟ στο Βουκουρέστι, ήταν η καγκελάρια Μέρκελ, και όχι ο πρόεδρος των ΗΠΑ Τζορτζ Μπους, που ασκούσε πίεση στον Έλληνα πρωθυπουργό Κώστα Καραμανλή να συναινέσει στην ένταξη της ΠΓΔΜ στην Ατλαντική Συμμαχία.

Διόλου παράδοξο, λοιπόν, ότι την περασμένη εβδομάδα η καγκελάρια βγήκε από τον λήθαργο των εσωτερικών αναζητήσεων της για τον σκηματισμό μιας κυβερνήσεως συνασπισμού, και υποδέχθηκε τον κ. Ζάεφ, προσβλέποντας στη σταθεροποίηση μιας περιοχής που είχε αποσταθεροποιηθεί στο παρελθόν το Βερολίνο.

Αλλά με δεδομένο ότι η Ελλάδα έχει ανάγκη ενθαρρύνσεως, καθοδηγήσεως και επικουρικής στήριξης για την αντιμετώπιση των πλειστών όσων προβλημάτων της, θα αναγνωρίσουμε εκόντες άκοντες και δυσφορούμενους πάντα, τον παρεμβατικό ρόλο της Γερμανίας

ως μια δυσάρεστη πραγματικότητα. Ούτως ή άλλως, εδώ και χρόνια το Βερολίνο διαδραματίζει — αυτό τουλάχιστον πιστεύει — ρόλο πρωτεύοντα στη Βαλκανική, όχι με επιτυχία προφανώς. Καθυστέρει η ωρίμανση της «νητίδος» χώρας της Ε.Ε. και υφιστάμεθα τις συνέπειες της μειονεξίας μας.

Στο μέτωπο, ωστόσο, των σχέσεων με την Αγκυρα το θέμα είναι περιπλοκότερο. Όχι απλώς λόγω των αξιώσεων της Τουρκίας στα θέματα του Αιγαίου ή της Κύπρου, που είχαν ως συνέπεια οι διμερείς μας σχέσεις να τελούν σε κατάσταση ελεγχόμενης κρίσεως εδώ και χρόνια, με επικίνδυνες ενίοτε εξάρσεις.

Το πρόβλημα που ανακύπτει στην παρούσα φάση είναι εάν οι προβληματικές σχέσεις Ουάσιγκτον και Αγκυρας επιτρέπουν στις Ηνωμένες Πολιτείες να διαδραματίσουν αποτελεσματικό διαμεσολαβητικό ρόλο σε περίπτωση νέας ελληνιστοτουρκικής κρίσεως. Και αυτό διότι η ρητορική στήριξη της Ε.Ε. προς την Ελλάδα έχει αποκλειστικά συμβολική σημασία, και μόνον η αμερικανική παρέμβαση απέτρεψε μία σύγκρουση στρατιωτική με την Τουρκία, όπως κατ'επανάληψιν αποδείχθηκε στο παρελθόν.

Ουδείς είναι σε θέση να προβλέψει πώς θα διαμορφωθούν εν τέλει οι σχέσεις της Τουρκίας με τις ΗΠΑ ως αποτέλεσμα της εμπλοκής των δύο αυτών χωρών στη βόρεια Συρία, όπου δραστηριοποιούνται ένοπλες ανταρτικές δυνάμεις Κούρδων —συμμάχων των Αμερικανών— που η Αγκυρα επιχειρεί να εξουδετερώσει στρατιωτικά, για λόγους ασφαλείας. Αυτή ακριβώς η «νέα ματαβλητή» στις σχέσεις Ελλάδας και Τουρκίας θα έπρεπε να καταστήσει ιδιαίτερα προσεκτική, όχι μόνον την Αθήνα, αλλά και τη Λευκωσία.

Η Ευρώπη στα σύνορα με την Τουρκία

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Ηένταση που προκαλεί η Αγκυρα στο Αιγαίο και στην Κύπρο οφείλει να οδηγήσει την Ε.Ε. να ξεκαθαρίσει με τον σαφέστερο τρόπο ότι τα σύνορα της Ελλάδας είναι τα σύνορα της Ε.Ε., καθώς και ότι τα δικαιώματα των μελών της Ελλάδας και Κύπρου δεν είναι υπό διαπραγμάτευση με την Τουρκία. Η πιθανότητα να υπάρχουν σημαντικά κοιτάσματα υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ της Κύπρου, και ο κίνδυνος αυτό να προκαλέσει νέες εντάσεις, καθιστά επιτακτική ανάγκη τη χάραξη διαχωριστικών γραμμών μεταξύ της Ε.Ε. και της Τουρκίας. Η άτυπη σύνοδος της Ενωσης στις Βρυξέλλες την Παρασκευή έδωσε την ευκαιρία στον πρόεδρο Νίκο Αναστασιάδη και στον πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα να θέσουν τα θέματα αυτά στους ομολόγους τους. Ήταν, επίσης, μια ευκαιρία και για τους εταίρους και για αξιωματούχους της Ε.Ε. να στείλουν ένα σήμα στην Αγκυρα λίγο πριν αρχίσει ο πρόεδρος της Επιτροπής Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ περιοδεία στα Βαλκάνια.

Στο τέλος της Συνόδου Κορυφής, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμ-

βουλίου Ντόναλντ Τουσκ κάλεσε την Τουρκία «να σταματήσει αυτές τις δράσεις». Υπογράμμισε, επίσης, το δικαίωμα της Κύπρου να εξερευνήσει και να αξιοποιήσει τους φυσικούς της πόρους σύμφωνα με το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο. Νοτίστερα, ο κ. Τσίπρας ενημέρωσε τη Γερμανίδα καγκελάρια, τον κ. Γιούνκερ και τον Βούλγαρο πρωθυπουργό για την τουρκική επιθετικότητα. Σύμφωνα με ανταπόκριση του ΑΠΕ, η κ. Μέρκελ δήλωσε ότι η στήριξη της Γερμανίας είναι σαφής και δεδομένη. Η Φεντερίκα Μογκερίνι, εκπρόσωπος της Ε.Ε. για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής, εξέφρασε την υποστήριξη της προς την Ελλάδα και την Κύπρο, λέγοντας ότι η πρόοδος των σχέσεων Ε.Ε. - Τουρκίας εξαρτώνται από τον σεβασμό των κυριαρχικών δικαιωμάτων κάθε κράτους-μέλους και του διεθνούς δικαίου. Επιπλέον, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Αντόνιο Ταγιάνι δήλωσε ότι οι πράξεις της Τουρκίας στην κυπριακή ΑΟΖ δεν συμβάλλουν στις ευρωπαϊκές προοπτικές της Αγκυρας.

Αυτό τον καιρό ποσώς ενδιαφέρουν την Τουρκία οι «ευρωπαϊ-

κές προοπτικές» της. Η Αγκυρα έχει εμπλακεί σε εισβολή στη βόρεια Συρία και την ίδια ώρα επιχειρεί να παγιώσει την αμφισβήτηση ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων στο Αιγαίο και κυπριακών δικαιωμάτων στην Ανατολική Μεσόγειο. Αμεση προτεραιότητα είναι η διαχείριση της στρατιωτικής επιχείρησης εναντίον των Κούρδων στη Συρία, όπου υπάρχει κίνδυνος εμπλοκής των Τούρκων με δυνάμεις των ΗΠΑ, της Συρίας, της Ρωσίας, καθώς και με πολιτοφυλακές που στηρίζονται από το Ιράν. Είναι απρόβλεπτο το πόσο οι εξελίξεις στη Συρία θα ωθήσουν την Αγκυρα σε περισσότερη ή λιγότερη επιθετικότητα στο Αιγαίο και στην Κύπρο. Είναι σαφές, όμως, ότι και στο Αιγαίο και στην κυπριακή ΑΟΖ η Τουρκία έχει πάρει θέσεις από τις οποίες οποιαδήποτε υποχώρηση θα λογαριαστεί ως ήττα στο εσωτερικό της.

Η ιταλική εταιρεία ENI αναγκάστηκε να αποσυρεί το γεωτρήπανό της από το οικόπεδο 3 της κυπριακής ΑΟΖ υπό την απειλή τουρκικών πολεμικών πλοίων, λίγες ημέρες αφού η εταιρεία ανακοίνωσε «υπο-

σχόμενη εξεύρεση αερίου» στο οικόπεδο 6, όπου συνεταίρος της είναι η γαλλική Total. Ο διεθνή συνάδελφος της ENI Κλάουντιο Ντεσκάλτι δήλωσε ότι η απόσυρση αποφασίστηκε έως ότου υπάρξει διπλωματική διευθέτηση του προβλήματος και ότι η εταιρεία δεν παραιτείται από το ενδιαφέρον της για την περιοχή. Με το πλέγμα συμπεριφορών των γύρω χωρών, με την ενεργό συμμετοχή ευρωπαϊκών και αμερικανικών εταιρειών (η Εκχον-Mobil αναμένεται να ξεκινήσει έρευνες μέσα στον χρόνο) το πρόβλημα δεν περιορίζεται στις σχέσεις Αθηνών - Αγκυρας, Αγκυρας - Λευκωσίας. Θα ενταθούν οι πιέσεις απ'όλες τις πλευρές και για σύναψη και για λύση του Κυπριακού. Την ίδια ώρα, ο κ. Γιούνκερ και η κ. Μογκερίνι αρχίζουν περιοδεία στα Δυτικά Βαλκάνια, ξεκινώντας σήμερα από την ΠΓΔΜ και την Αλβανία.

Σημαντικά ζητήματα της ελληνικής διπλωματίας βρίσκονται σε εξέλιξη. Θα υπάρξουν εντάσεις και παζάρια, αλλά σε αυτή τη συγκυρία Ελλάδα και Κύπρος διαθέτουν ισχυρά χαρτιά και στήριξη, εάν κινηθούν με σύνθεση και προσοχή.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Οχι πια Ελλάδα, όχι ακόμα Ευρώπη

Το 1875, το περιοδικό «Ασμοδαίον» στην Αθήνα (των Ροϊδη, Αννινού, Σουρή, Μπτόσκι) χαρακτηρίζει το τότε ελλαδικό κράτιδιο «χρυσάλλίδα» (· όχι πια κάμψα, αλλά ούτε ακόμα πεταλούδα — δεν είναι πια Ελλάδα, αλλά ούτε ακόμα Ευρώπη). Εκατόν σαράντα τρία χρόνια από τότε, δύο σχεδόν αιώνες από την Εθνεγερσία, η παρομοίωση εξακολουθεί να ισχύει. Η αδυναμία να συντελεστεί η ποδομένη μετάλλαξη παγινύει έναν ανεξέλεγκτο διπολισμό, εξόφθαλμο σχιζοφρένεια.

Για να συντελεστεί η μετάλλαξη, προϋποτίθεται σαφής η επίγνωση: *ποιοι είμαστε και τι θέλουμε να γίνουμε*. Τετρακόσια χρόνια απαίδευσης της πλειονότητας του πληθυσμού είχαν αφήσει άθικτη τη γνησιότητα και ρωμαιοφιλία της λαϊκής παράδοσης (με εκπαιδευτικά επιτεύγματα στην αρχιτεκτονική, στη δημόσια ποίηση, γλώσσα - σπουδής εξοχισμό σε ευρύτατη πληθυσμική κλίμακα προκειμένου να διαμορφωθεί «κοινή γνώμη».

Στα μάτια του απλού λαού, ο Ελληνισμός συνοψιζόταν στην επα-
νάκτηση της «Πόλης» και της «Αγία-
Σοφίας», στο όραμα της αυτοκρατορίας. Ήταν δύσκολο, σχεδόν αδύνατο να συνειδητοποιηθούν ερωτήματα, όπως: Θα μπορούσε η αυτοκρατορία, ο κοσμοπολιτικός, χωρίς σύνορα Ελληνισμός, να μετασχηματιστεί σε νεωτερικό, ευρωπαϊκό τύπου εθνικό κράτος; Μπορεί ο κοσμοπολίτης Έλληνας να υπάρξει σαν βαλκανίος επαρχιώτης; Μπορεί η Βασιλεύουσα Πόλη να την υποκαταστήσει ένα σχεδόν αρβανίτικο

χωριό, η Αθήνα; Το Οικουμενικό Πατριαρχείο να εκχωρήσει τον ρόλο του σε μια «εθνική» εκκλησία, που λειτουργεί με δημοσίους υπαλλήλους και επιτροπείται από ευτελισμένους, ρουσφετολόγους υπουργούς; Μπορεί η διαχρονική ακονισμένη γλώσσα της ελληνικής οικουμενικότητας να συμβιβαστεί με τη γλώσσονεπία μιας κρατικής ιδεολογίας και πρακτικής; Μπορεί το τριών χιλιάδων χρόνων πολιτικό άθλημα του «κοινωνείν - αλληθεύειν» να εργαλειοποιηθεί για την εξισορρόπηση «δικαιωμάτων» στο πλαίσιο του έθνους - κράτους;

Μια διασάφηση απαραίτητη και ουσιώδης, που απαιτούσε σοβαρή μελέτη και θαρραλέα ανεξάρτητη από επιπολίες «εντυπώσεις», έπρεπε να αφορά στην τότε Ευρώπη: Πατί ο τόπος θαυμασμός της για την Αρχαία Ελλάδα και τότε η περιφρόνηση ή και αποκλειστική εχθρότητα για τους υστερόχρονους «Γραικούς»; Σίγουρα, ελάχιστοι Έλληνες είχαν τότε διαβάσει Βολταίρο και Μοντεσκιέ, τη χλεύη και την αποστοφί-
τους για το «Βυζάντιο». Κάποιοι, περισσότερο ίσως, δίσωζαν τη μνήμη της ίδιας περιφρόνησης και χλεύης στα κηρύγματα των «μιοσιοναρίων», που κατά κύματα κατέκλυζαν την Ελλάδα στους αιώνες της Τουρκοκρατίας, για να μεταστρέψουν στην «ορθή» χριστιανική πίστη τους «πλα-
νεμένους» Ρωμιούς.

Έχουν περάσει δύο αιώνες από την Εθνεγερσία και το «έθνος» συνεχίζει να αποδιέχεται ανίκανο να «εγερθεί». Συνεχίζει να πιστεύει, διακόσια χρόνια τώρα, ότι η κάμψα θα γίνει πεταλούδα με μόνη τη μίμηση, τον μεταπρατισμό, πηθίζοντας το ινδαλμά της — απαράλλα-

χτα όπως οι απελεύθερες από την αποικιοκρατία κοινωνίες.

Κατρακυλάμε αδυσώπητα στην παρακμή, από ντροπή σε ντροπή και από τη διάλυση στη σήψη, με πεισματική άρνηση να διερωτηθούμε για τα ουσιώδη. Έχουμε ετοιμαζίδες ιδεολογικές απαντήσεις, ακόμα και για ερωτήματα της ιστορικής μας ταυτότητας, της ελληνικής αυτοσυνειδησίας.

Η Ευρώπη προχώρησε θαυμαστά, όχι επειδή πρόκοψε στην τεχνολογία, στην οικονομία και στους «καλούς τρόπους» — η ζήλευτη πρόοδος είναι στην ιστορική προκατάληψη έρευνα και αυτογνωσία. Ευτυχώς η επιστήμη και η έρευνα δεν πειθαρχούν πάντοτε στον αμοραλισμό των πολιτικών και των «αγορών». Αν δεν επιμέναμε οι Έλληνες στην εκούσια τυφλότητα της κάμψας, θα ποιοποιούσαμε στην τιμία ευρωπαϊκή ιστοριογραφία τις δυο συμπλεγματικές εμμονές της ψυχολογίας του Ευρωπαίου:

Πρώτη εμμονή, η συχνά καμουφλαρισμένη αλλά άσβεστη αμάχη για την κάποτε ελληνική οικουμενικότητα, που εσκεμμένα και απαθώς ζωτικά ψευδονυμείται σαν «Βυζάντιο». Τίμιος ο μεσαιωνολόγος Jacques Le Goff βεβαιώνει την «ανακοφισμένη» της ευρωπαϊκής elite, όταν οι Τούρκοι κυριεύσαν την Κωνσταντινούπολη: «Εξέλιπε ο δεύτερος πόλος πολιτικής και θρησκευτικής εξουσίας στην Ευρώπη, το καίριο εμπόδιο για την ενότητα μιας μελλοντικής Ευρώπης»!

Δεύτερη εμμονή, ο σφετερισμός της αρχαιοελληνικής κληρονομιάς — συνεχιστής του αρχαιοελληνικού πολιτισμού είναι η μεσαιωνική Δύση: ο σχολαστικισμός και η ειδωλοποι-

μένη νομισματική του. Η Αρχαία Ελλάδα τέλειωσε ιστορικά με το κλείσιμο των φιλοσοφικών σχολών της Αθηνάς (529 μ.Χ.), την κατάπτη του σκοταδισμού «Βυζαντίου» — σώθηκε όμως στη Δύση με την «Αναγέννηση» και τον «Νεοκλασικισμό»!

Και οι δυο αυτές εμμονές αποτυπώνονται μιμητικά στο δυτικό (νεωτερικό) τύπου ελληνιστικό κρατίδιο του βαλκανικού νότου. Οι Δυτικές Δυνάμεις εγκρίνουν τη δημιουργία του γιατί είναι ολοκληρωτικά μεταπρατικό, μιμείται θεσμούς και λειτουργίες που γεννήθηκαν από τις ανάγκες και φιλοδοξίες των κοινωνιών της Δύσης, επιτροπεύονταν από βασίλικα οικογένεια Οίκου ανάκτονος της Ευρώπης, κηδεμονεύεται απολύτως οικονομικά, πολιτικά και εκπαιδευτικά από τις Δυτικές Δυνάμεις. Το κρατίδιο περιλαμβάνει εδαφικά όλα τα αντιπροσωπευτικά τοπωνύμια της κλασικής ελληνικής αρχαιότητας: Αθήνα, Ελευσίνα, Θήβα, Δελφούς, Μυκήνες, Σπάρτη, Ολυμπία, Δήλο — επομένως, ελέγχοντας τη Δύση το ελληνιστικό κρατίδιο, διαχειρίζεται ανεξέλεγκτα τη συνέχεια της ελληνικής αρχαιότητας, μεταβάλλει το κρατίδιο σε σίγουρο τάφο του μιστού «Βυζαντίου».

Το ερώτημα: ποιο είμαστε οι σημερινοί ελληνιστικοί, που συγκλίνομε σήμερα με τις ευρωπαϊκές κοινωνίες και πού αποκλίνουμε, τι έχουμε ανάγκη να προσλάβουμε αλλά και τι να προσφέρουμε, ως εταίροι, σε σύμπραξη ευρωπαϊκή, είναι λογικά αυτονόητο και πρακτικά αναγκαίο να τεθεί. Αλλά από ποιους; Από τον υπόκοσμο που χαρτζιλκώ-
νεται, άλλοτε από τη Siemens και άλλοτε από τη Novartis, για να εξασφαλίσει την αφασία μας;

Πρόταση συμφωνίας επτά σημείων

Ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας έχει στα χέρια του απαντήσεις για όλα τα επιμέρους ζητήματα της διαφοράς με τα Σκόπια

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας έχει τις τελευταίες ημέρες στα χέρια του μια πρόταση συμφωνίας για τη λύση της διαφοράς με τα Σκόπια. Όπως αναφέρουν καλά πληροφορημένες πηγές, η πρόταση λύσης είναι συνολική, περιλαμβάνει απαντήσεις σε όλα τα επιμέρους ζητήματα που αφορούν τις σχέσεις των δύο χωρών, αλλά και την ίδια την πορεία της ΠΓΔΜ προς τους διεθνείς οργανισμούς. Οι ίδιες πηγές επισημαίνουν ότι είτε η πρόταση θα εγκριθεί συνολικά είτε απλώς δεν θα προχωρήσει σε κανένα από τα υπό συζήτηση θέματα, παραπέμποντας, μάλιστα, στις πρόσφατες δηλώσεις του πρωθυπουργού της ΠΓΔΜ Ζόραν Ζάεφ περί σύγκλισης σε τρία από τα επτά σημεία. Ο κ. Τσίπρας και ο υπουργός Εξω-

Οι δύο πλευρές συμφωνούν να ολοκληρωθεί η προεργασία πριν από τα μέσα Απριλίου.

Όλες οι πινακίδες από το αεροδρόμιο των Σκοπίων και τον κεντρικό αυτοκινητόδρομο της χώρας απομακρύνονται εν αναμονή και του κ. Κοτζιά.

Επίσης, υπάρχουν ορισμένες λεπτομέρειες, όπως π.χ. ο εθνικός ύμνος της γειτονικής χώρας, ο οποίος εμπεριέχει ορισμένες αλτρωτικές αναφορές. Επί τουτού, φαίνεται ότι υπάρχει και εσωτερικό θέμα, καθώς στους στίχους του εθνικού ύμνου περιλαμβάνονται τα ονόματα όλων όσοι θεωρούνται ιστορικές μορφές για τους Σλαβομακεδόνας, δίχως να υπάρχει αναφορά στην ανάλογη παρουσία της αλβανικής κοινότητας της ΠΓΔΜ.

Ο εθνικός ύμνος είναι, προφανώς, δευτερεύον ζήτημα για τη διαπραγμάτευση, όχι όμως και εκείνο της ιθαγένειας, καθώς αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε κατάρρευση των συζητήσεων. Και τούτο διότι η ΠΓΔΜ θα έπρεπε να δρομολογήσει, σε εύθετο αλλά όχι πολύ μακρινό χρονικό ορίζοντα, αλλαγή όλων των κρατικών εγγράφων ταυ-

Είτε η πρόταση θα εγκριθεί συνολικά είτε δεν θα προχωρήσει σε κανένα από τα υπό συζήτηση θέματα.

τερικών Νίκος Κοτζιάς είχαν πυκνές επαφές τις τελευταίες δύο εβδομάδες προκειμένου, αφενός ο πρωθυπουργός να ενημερωθεί για την πρόοδο των διαπραγματεύσεων, αφετέρου να είναι έτοιμος να εξηγήσει στους Ευρωπαίους εταίρους τι κρύβεται πίσω από την επιχείρηση «γονιμότητας» στην οποία έχει αποδοθεί σύσσωμη η πολιτική ηγεσία της ΠΓΔΜ.

Ενα άλλο θέμα είναι, βεβαίως, αν ο κ. Ζάεφ θα αποδεχθεί την πρόταση που έχει ο κ. Τσίπρας. Από την πλευρά της ΠΓΔΜ, πάντως, καλλιεργείται η αίσθηση ότι ο πρωθυπουργός της χώρας έχει, ως αυτή τη στιγμή, σχετική ανοχή και από την αντιπολίτευση ως προς τους χειρισμούς του στην ονοματολογική διαφορά με την Ελλάδα. Πρόκειται βεβαίως για κρίσιμη διατύπωση, καθώς στα Σκόπια έχει εμπεδωθεί σε σημαντικό

βαθμό η άποψη ότι η διαπραγμάτευση αφορά μόνο το όνομα.

Βέβαια, οι δημόσιες δηλώσεις του κ. Ζάεφ μαρτυρούν άλλα. Η πρόταση που έχει στα χέρια του ο κ. Τσίπρας αφορά και τα επτά σημεία τα οποία διαπραγματεύονται οι δύο χώρες: Πρώτον την ονομασία, δεύτερον το εύρος χρήσης της, τρίτον τη γλώσσα, τέταρτον την ταυτότητα, πέμπτον τις εμπορικές χρήσεις, έκτον και έβδομον, συντημήσεις και ακρωνύμια. Η ταυτότητα και η γλώσσα περιγράφονται, εμμέσως πλην σαφώς, από την πλευρά της ΠΓΔΜ ως «αδιαπραγμάτευτα» σημεία. Η τακτική, επαναλαμβανόμενη αναφορά σε λύση που θα σέβεται την «αξιοπρέπεια» και των δύο πλευρών από τον κ. Ζάεφ, αλλά και τον πρόεδρο της χώρας Γκιόργκι Ιβάνοφ και τον υπουργό Εξωτερικών Νικόλα Ντι-

«Επικίνδυνες» ομοιότητες με το παρελθόν

Όσοι έχουν παρακολουθήσει τις επανειλημμένες προσπάθειες επίλυσης του Μακεδονικού βλέπουν ορισμένες «επικίνδυνες» ομοιότητες με το παρελθόν. Αυτές αφορούν, κυρίως, την επιχείρηση δημοσίων σχέσεων της ηγεσίας της ΠΓΔΜ προς το εξωτερικό. Ο κ. Ζάεφ έχει συναντήσει την Άγκελα Μέρκελ, τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, ενώ στο δικό του επίπεδο, του υπουργού Εξωτερικών, ο κ. Ντιμιτρόφ έχει «οργώσει» την Ευρώπη, προκειμένου να παρουσιάσει τις θέσεις και -κυρίως- την εκδοχή των Σκοπίων περί διαλλακτικότητας. Τον κ. Ζάεφ βοηθάει ιδιαίτερα η εικόνα πλήρους αντίθεσης με τον προκάτοχο του Νικόλα Γκρούεφσκι, ο οποίος έχει σιγματιστεί στη Δυτική Ευρώπη ως εθνικιστής, αλλά και οι επικοινωνιακές, ορατές παντού αποκαθλώσεις ανδριάντων και αφαιρέσεις πινακίδων...

μιτρόφ, δεν είναι τυχαία και συνδέεται ακριβώς με αυτή τη διάσταση. Οι δύο πλευρές φαίνεται να συμφωνούν απολύτως στο χρονοδιάγραμμα, ιδιαίτερα με την ανάγκη η προεργασία στα επιμέρους σημεία της συμφωνίας να έχει ολοκληρωθεί ει-

δυνατόν μέσα στον Μάρτιο, και σίγουρα πριν από τα μέσα Απριλίου. Αν και από την Αθήνα διαμνύεται σε όλους τους τόνους ότι δεν δέχεται «σαλαμοποίηση» της λύσης, είναι σαφές πως υπάρχουν ορισμένες πτυχές που μπορεί μεν να συμφωνη-

θούν, θα απαιτηθεί, δε, αρκετά σημαντικό χρονικό διάστημα ώσπου να ολοκληρωθούν. Ενα από αυτά τα παραδείγματα αφορά την τυποποίηση και συγκεκριμένα το ISO 3166-1 που είναι το βασικό κριτήριο του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO), διά του οποίου προσδιορίζονται οι συντομογραφίες κάθε χώρας. Για την περίπτωση της ΠΓΔΜ αυτές οι συντομογραφίες είναι MK και MKD (υπάρχει και μια τρίτη, αριθμητική, αλλά δεν αφορά ιδιαίτερα τη διαπραγμάτευση), οι οποίες, βεβαίως, παραπέμπουν ευθέως στο όνομα «Μακεδονία». Αυτές επηρεάζουν και τις εμπορικές χρήσεις, για την τροποποίηση των οποίων υπάρχει, επίσης, σοβαρότατη αντίσταση μέσα στην ΠΓΔΜ, καθώς μια τέτοια συμφωνία θα σήμαινε κάποιες σημαντικές αλλαγές ιδιαίτερα σε εξαγωγικά προϊόντα όπως το κρασί.

τοπροσωπίας (ταυτότητες, διαβατήρια, διπλώματα οδήγησης).

Υπάρχει, επίσης, μια προσπάθεια να βρεθούν συμβολισμοί που θα οδηγήσουν στη βελτίωση του κλίματος. Εκτός από ορόσημο, προς το τέλος της εβδομάδας αναμένεται να πραγματοποιηθεί, τελικά, το απευθείας αεροπορικό ταξίδι του κ. Κοτζιά από την Αθήνα προς τα Σκόπια με κρατικό αεροσκάφος, προκειμένου να καταγραφεί η πρώτη σχετική πτήση έπειτα από περισσότερα από 12 χρόνια. Σύμφωνα με πληροφορίες, θα αφορά ιδιαίτερα τη διαπραγμάτευση, οι οποίες, βεβαίως, παραπέμπουν ευθέως στο όνομα «Μακεδονία». Αυτές επηρεάζουν και τις εμπορικές χρήσεις, για την τροποποίηση των οποίων υπάρχει, επίσης, σοβαρότατη αντίσταση μέσα στην ΠΓΔΜ, καθώς μια τέτοια συμφωνία θα σήμαινε κάποιες σημαντικές αλλαγές ιδιαίτερα σε εξαγωγικά προϊόντα όπως το κρασί.

Στα Δυτ. Βαλκάνια από σήμερα ο Γιούνκερ

Της ανταποκριτριάς μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Εκοντας τα μάτια στραμμένα στα Δυτικά Βαλκάνια οι Βρυξέλλες κρίνουν ότι τώρα είναι η κατάλληλη στιγμή για την Ευρώπη να ισχυροποιήσει και να παγιώσει την ηγεμονία της στην περιοχή, τη στιγμή που η αμερικανική επιρροή μειώνεται. Και θεωρούν πως μία από τις χώρες που θα κρίνει το μέλλον της περιοχής είναι η ΠΓΔΜ. Κι αυτό γιατί είναι η πρώτη φορά, ύστερα από χρόνια, που έχει μια αξιόπιστη κυβέρνηση και συνομιλητές για πιθανή έναρξη διαπραγματεύσεων για την ένταξη στην Ε.Ε., η οποία θα μπορούσε να δώσει ευρωπαϊκή προοπτική σε όλη την περιοχή.

Δεν είναι τυχαίο ότι ο επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζαν Κλοντ Γιούνκερ ξεκινάει σήμερα από τα Σκόπια την περιοδεία μερικών ημερών στα Δ. Βαλκάνια. «Είναι από τους πιο ευθυμητικούς προορισμούς» λέει Ευρωπαίος διπλωμάτης στην «Κ», καθώς η νέα κυβέρνηση του Ζ. Ζάεφ αποτελεί το πολιτικό παράδειγμα της ευρύτερης περιοχής με αλλαγή ρότας 180 μοιρών και δείχνει πόσο μεγάλη αφοσίωση έχει στην ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας. Στην Ε.Ε. δεν πέρασε απαρατήρητο ότι λίγες εβδομάδες μετά την εκλογή του ο Ζ. Ζάεφ επέλεξε τις Βρυξέλλες ως προορισμό για ένα από τα πρώτα του ταξίδια. Θεωρούν ότι οι συνομιλίες που διεξάγονται με την

ελληνική κυβέρνηση είναι στη σωστή κατεύθυνση, ενώ το γεγονός ότι πριν βρεθεί ο κ. Γιούνκερ, σήμερα, στα Σκόπια είχε ήδη ξεκινήσει το ξήλωμα προκλητικών αγαλμάτων και πινακίδων, που ελκυστικά φαίνεται να είναι δείγμα καλής πρόθεσης.

Όμως στις Βρυξέλλες γνωρίζουν ότι ένας από τους βασικούς λόγους που επικρατεί θετικό κλίμα είναι πως οι διαπραγματεύσεις βρίσκονται ακόμα στην αρχή τους και δεν έχουν εισέλθει στο βάθος της συζήτησης για την ονομασία για όλες τις χρήσεις «erga omnes». Δεν είναι μυστικό ότι και οι δύο κυβερνήσεις έχουν ελάχιστη περιθώρια για διαπραγματεύσεις, καθώς από τη μία η κυβέρνηση Ζάεφ δέχεται τεράστιες πιέσεις από την αντιπολίτευση και από την άλλη ο Αλέξης Τσίπρας πιέζεται από τον κυβερνητικό του εταίρο Π. Καμμένο.

Ευρωπαϊκό κύρος

Αυτό, όμως, που συζητείται στους διαδρόμους του Berlaymont είναι ότι αν υπάρξει συμφωνία όσον αφορά το ονοματολογικό υπό την πρωθυπουργία του Αλ. Τσίπρα, αυτό θα του προσδώσει ευρωπαϊκό κύρος στις Βρυξέλλες αλλά και στο Βερολίνο. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Έλληνας πρωθυπουργός είχε ολιγόλεπτη συνάντηση με την Άγκελα Μέρκελ, στο περιθώριο της Συνόδου της Παρασκευής, με θέμα την πρόσφατη επίσκεψη του Σκοπιανού πρωθυπουργού κ. Ζάεφ στο Βερολίνο. Μεγάλη σημασία έχει και το γεγονός ότι η επιρροή άλλων δυνά-

Από τα Σκόπια θα ξεκινήσει την περιοδεία του ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ. Μαζί του η εκπρόσωπος για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής Φεντερίκα Μογκερίνι.

Στις Βρυξέλλες κρίνουν ότι τώρα είναι η ώρα για «ευρωπαϊκή αντεπίθεση» στην περιοχή.

μεων στην περιοχή είναι ακόμα πολύ μικρή - μόλις 5% είναι οι ρωσικές επενδύσεις και 2% οι τουρκικές, τη στιγμή που 78% των επενδύσεων είναι ευρωπαϊκές. Γι' αυτό στις Βρυξέλλες κρίνουν ότι τώρα είναι η ώρα για «ευρωπαϊκή αντεπίθεση» στην περιοχή, καθώς η αμερικανική επιρροή μειώνεται αισθητά.

Για την ύπατη εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής Φεντερίκα Μογκερίνι, είναι ιδιαίτερα σημαντικό στο επόμενο διάστημα η ευρωπαϊκή πορεία της ΠΓΔΜ να φθά-

σει σε τέτοιο σημείο ώστε να μην μπορούν να υπάρξουν πισωγυρίσματα. Να είναι ξεκάθαρο, δηλαδή, ότι η χώρα βρίσκεται στον δρόμο προς την ένταξη, έτσι ώστε ακόμα και αν αλλάξει η κυβέρνηση να μην μπορεί να αλλάξει η ευρωπαϊκή προοπτική της.

Ο ρόλος της Επιτροπής είναι ιδιαίτερα λεπτός αυτή τη στιγμή καθώς, ενώ δεν παίζει κάποιο ρόλο στις ονοματολογικές διαπραγματεύσεις, θα κληθεί τους επόμενους μήνες να δημοσιεύσει τις εκθέσεις προόδου των υποψηφίων υπό ένταξη χωρών (κάτι που κάνει κάθε χρόνο) και εκεί πρέπει από τη μία να αναγνωριστεί η πρόοδος που έχει συντελεστεί με τη νέα κυβέρνηση των Σκοπίων, αλλά με τον τρόπο ώστε να μην εκληφθεί από την Ελλάδα ως παρέμβαση στις διαπραγματεύσεις.

Οι εκκρεμείς συμφωνίες και οι πολλοί «μάγειροι»

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΑ**

Με την πρόσφατη έκθεση της Κομισιόν για τη στρατηγική διεύρυνση στα Δυτικά Βαλκάνια υπό μάλης και συνοδευόμενος από την ύπατη εκπρόσωπο της Ε.Ε. για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής Φεντερίκα Μογκερίνι και τον επίτροπο αρμόδιο για τη διεύρυνση Γιοχάνες Χαν, ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ ξεκινάει σήμερα από τα Σκόπια περιοδεία στα Δυτικά Βαλκάνια.

Οι Ευρωπαίοι επιδιώκουν να διευθετήσουν, μέσω της στρατηγικής της επίτευξης των διαδικασιών ένταξης, τα προβλήματα που δεν επιλύθηκαν οριστικά με τις ενδιάμεσες συμφωνίες, οι οποίες «επισφράγισαν» το τέλος της Γιουγκοσλαβικής αιματοχυσίας και παραμύθι δυνάμει ωρολογιακής βόμβας για τη σταθερότητα της θεωρούμενης «πίσω αυλής» της Ευρώπης, δηλαδή των Βαλκανίων.

Ποιες είναι αυτές οι ενδιάμεσες συμφωνίες που επιχεί να γίνουν οριστικές μέσω της ένταξης στις ευρωπαϊκές δομές (Σερβία, Κόσοβο, ΠΓΔΜ, Μαυροβούνιο, Βοσνία-Ερζεγοβίνη και Αλβανία) για να ολοκληρωθεί (;) ο «τάπητας σταθερότητας» στην Νοτιοανατολική Ευρώπη;

• Είναι η συμφωνία του Ντέιτον που υπογράφηκε το 1995 για να τερματιστεί ο πόλεμος στη Βοσνία, αλλά άφησε πίσω της ένα ετοιμόρροπο κράτος.

• Το ψήφισμα 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ που μπορεί να έθεσε τέλος στον βομβαρδισμό της Σερβίας και να οδήγησε στη δημιουργία ανε-

ξάρτητου Κοσόβου, όμως δεν παύει να αποτελεί τη «μαύρη τρύπα» των Βαλκανίων καθώς το Βελιγράδι αρνείται να αποδεχθεί την πραγματικότητα της απόδοσης ή της «αρπαγής» του θεωρούμενου λίκνου του σερβικού έθνους.

• Η ενδιάμεση συμφωνία μεταξύ Ελλάδας και FYROM, το 1995, ομαλοποίησε μεν κάπως τις σχέσεις, δεν έκλεισε όμως το ζήτημα της ονομασίας που ήταν και παραμένει η πηγή της έντασης.

• Είναι, τέλος, η συμφωνία της Ακρίδας, το 2001, που σταμάτησε τον πόλεμο μεταξύ Αλβανόφωνων και Σλαβομακεδόνων στην ΠΓΔΜ, όμως το εθνικό ζήτημα παραμένει βαθύ ρήγμα έτοιμο να ενεργοποιηθεί.

Οι Ευρωπαίοι εκτιμούν ότι κλείνοντας αυτές τις εκκρεμότητες θα θωρακίσουν την περιοχή απέναντι σε ανεπιθύμητες διεσόδους και επιρροές, όπως της Ρωσίας, της Κίνας και της Τουρκίας. Η υλοποίηση μιας τέτοιας στρατηγικής, η οποία θα εμποδοποιηθεί με τη Συνόδος Κορυφής των ηγετών της Ε.Ε. στη Σόφια στις 17 Μαΐου, δεν θα είναι καθόλου εύκολη.

Στη βαλκανική κουζίνα μαγειρεύουν πολλοί «μάγειροι». Ο Ρώσος ΥΠΕΞ Σεργκέι Λαβρόφ έσπευσε στο Βελιγράδι, αφού για τους Ρώσους η Σερβία είναι ο προμαχώνας της επιρροής τους στα Δυτικά Βαλκάνια και ο Πούτιν δεν θα τη χαρίσει εύκολα στους δυτικούς. Ο Ερντογάν, παρά τα προβλήματα του, διακήρυξε το ενδιαφέρον της Τουρκίας για τις εξελίξεις στα Βαλκάνια, όπου όπως έχει δηλώσει, εκτείνονται τα «σύνορα της καρδιάς» του.

Μαθητικό κίνημα κατά των όπλων στις ΗΠΑ

Μετά το νέο περιστατικό μαζικής δολοφονίας σε λύκειο της Φλόριντα

Διαστάσεις πραγματικού πολιτικού κινήματος της νεολαίας, που θυμίζει περισσότερο την αντίσταση στον πόλεμο του Βιετνάμ, τείνει να αποκτήσει η εκστρατεία κατά της κατοχής πολεμικών όπλων στις ΗΠΑ, μετά το πλέον πρόσφατο περιστατικό μαζικής δολοφονίας σε λύκειο της Φλόριντα, στις 14 Φεβρουαρίου, με 17 νεκρούς.

Μαθητές του λυκείου του Πάρκλαντ, τόπος της επίθεσης με δράστη 19χρονο πρώην μαθητή, ο οποίος είχε αποκτήσει νόμιμα αυτόματο όπλο τύπου AR-15, πραγματοποίησαν την Τετάρτη διαδήλωση στην είσοδο του κυβερνείου στην πρωτεύουσα της Φλόριντα, Ταλαχάσι, απαιτώντας την απαγόρευση πώλησης πολεμικών όπλων.

Τη δική του λύση προσέφερε την Πέμπτη ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος πρότεινε μέλη του διδακτικού προσωπικού λυκείων σε όλες τις ΗΠΑ να προσέρχονται στις τάξεις οπλισμένα με αυτόματα όπλα, σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης του φαινομένου των επιθέσεων. Ο πρόεδρος Τραμπ και το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα βρέθηκαν σε ιδιαίτερα δύσκολη θέση, αφού υποχρεώθηκαν να συμβιβαστούν την απαίτηση της εκλογικής τους βάσης για διατήρηση του δικαιώματος απόκτησης και κατοχής πολεμικών όπλων, με την οργή του κοινού για τον καταγιστικό πλέον χαρακτήρα τέτοιων επιθέσεων σε εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Η διδακτική στάση της τοπικής Γερουσίας, της παραδοσιακά συντηρητικής Φλόριντα, η οποία αρνήθηκε να συζητήσει πρόταση απαγόρευσης πώλησης πολεμικών όπλων, ενίσχυσε το μαθητικό κίνημα, που ξεπέρασε τα όρια της πολιτικής χώρα στα μέσα κοινωνικών δικτύων και το συν-

θηματικό #NeverAgain (Ποτέ ξανά) στο Twitter. Σε άρθρο της στους Times της Νέας Υόρκης, η Οντρά Μπερτς επισημαίνει ότι η ενηλικίωση της γενιάς που γεννήθηκε το 1999, χρονιά της επίθεσης στο λύκειο του Κολουμπάιν στο Κολοράντο, χαρακτηρίζεται από τολμηρή προβολή των απόψεών της και της πεποίθησής της ότι η οπλοκατοχή πρέπει να υπακούει σε αυστηρούς κανόνες.

Την ώρα που Αμερικανοί πολιτικοί εστίαζαν στις ψυχικές διαταραχές του δράστη και στο θέμα της ασφάλειας των εγκαταστάσεων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μαθητές του λυκείου του Πάρκλαντ εξέφραζαν την πρόθεσή τους να συνεχίσουν την εκστρατεία κατά της οπλοκατοχής.

Την ημέρα της κηδείας των θυμάτων, περισσότερα από δώδεκα λύκεια από τη Μασαχουσέτη μέχρι και το Μισισιγκαν, δέχονταν απειλητικά μηνύματα με απειλές επιθέσεων. Σε άλλα λύκεια, μαθητές πραγματοποιούσαν αποχή από τα μαθήματα, διαμαρτυρόμενοι για την «ολιγωρία της Ουάσιγκτον να προστατεύσει μαθητές και προσωπικό».

Πιο «εύπεπτο»

Η αυθόρμητη μαθητική κίνηση-τοποίηση δεν θυμίζει σε τίποτα τη μουδιασμένη απραξία που ακολουθούσε την επίθεση στο λύκειο του Κολουμπάιν το 1999, όταν δύο μαθητές σκότωσαν 13 συμμαθητές τους, προτού αυτοκτονήσουν. Ο Οστιν Γουίμπανκς, που επέζησε της σφαγής στο Κολοράντο το 1999, λέει στους Times: «Κανείς δεν επέλεξε τον ακτιβισμό μετά το Κολουμπάιν».

Το νεοφυές κίνημα για αυστηρότερο έλεγχο της οπλοκατοχής, που μπορεί να προκύψει από τη σφαγή του λυκείου του Πάρκλαντ,

«Είμαι ο επόμενος», γράφουν στα πλακάτ οι μαθητές που συγκεντρώθηκαν έξω από το κυβερνείο στο Ταλαχάσι της Φλόριντα.

Χωρίς να προβάλλει μαζικιστικά αιτήματα, ζητεί να γίνουν πιο αυστηροί οι κανόνες πώλησης αυτόματων πολεμικών όπλων.

διαθέτει στοιχεία που το καθιστούν πιο «εύπεπτο» για την αμερικανική μεσαία τάξη.

Σε αντίθεση με πρόσφατα κινήματα στις ΗΠΑ, όπως αυτό του ριζοσπαστικού Occupy (Κατάληψη), που στρεφόταν κατά των πλουσιότερων Αμερικανών και του διεφθαρμένου τραπεζικού συστήματος στον απόηχο της οικονομικής κρίσης του 2008, το μαθητικό κίνημα κατά της κατοχής πολεμικών όπλων δεν προβάλλει μαζικιστικά αιτήματα, ζητώντας μόνο την ενίσχυση των κανόνων πώλησης αυτόματων πολεμικών όπλων και δηλώνοντας παντού την προσηλωσή του στο συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα των Αμερικανών πολιτών να κατέχουν όπλα.

Το νέο μαθητικό κίνημα έχει επίσης την ικανότητα να συσπει-

ρώσει λευκούς, συντηρητικούς ψηφοφόρους του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος. Η συσπείρωση τέτοιων ψηφοφόρων θα ήταν αδύνατη για ένα κίνημα όπως αυτό του Black Lives Matter (Οι ζωές των μαύρων έχουν αξία), που δημιουργήθηκε ως αντίδραση στις αλληλέγγυες δολοφονίες μαύρων πολιτών από λευκούς αστυνομικούς σε όλες τις ΗΠΑ. Το κίνημα κατά της αστυνομικής βίας τρώαζε τους λευκούς —στη συντριπτική πλειονότητά τους— κατοίκους των αμερικανικών προαστίων, οι οποίοι στράφηκαν στον Ντόναλντ Τραμπ.

Ακόμη και στην πλέον ήπια μορφή τους, τα κινήματα υπέρ των δικαιωμάτων των μαύρων συνεχίζουν να προκαλούν κρίσεις πανικού μεταξύ των ψηφοφόρων του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος. Οι λεκτικές ακρότητες του κινήματος Occupy και η ετοιμότητα των οπαδών του κινήματος Black Lives Matter να συγκρουστούν με την αστυνομία έβλαψαν τη δημοτικότητα τους και επέτρεψαν στο Ρεπουμπλικανικό Κόμμα, εν μέσω σημαντικής συντηρητικής στροφής του, να εμφανίσει τα κινήματα αυτά ως επικίνδυνα και ανατρεπτικά.

REUTERS

Ο μεγάλος κίνδυνος για τη Δημοκρατία στο Οβάλ Γραφείο

Η επίθεση του Τραμπ στο FBI

Του **THOMAS L. FRIEDMAN**
THE NEW YORK TIMES

Η δημοκρατία μας βρίσκεται σε σοβαρό κίνδυνο. Ο Τραμπ είτε βρίσκεται υπό την ολοκληρωτική επιρροή των Ρώσων είτε είναι εξοφθαλμο πλάνης, ή και τα δύο. Σε κάθε περίπτωση είναι απρόθυμος ή ανίκανος να υπερασπιστεί τις ΗΠΑ απέναντι στην εκστρατεία της Ρωσίας να διαιρέσει και να απαξιώσει τη δημοκρατία μας. Μπορεί η κτηματομεσιτική αυτοκρατορία του Τραμπ να έχει λάβει μεγάλα χρηματικά ποσά από σκοτεινούς ολιγάρχες που συνδέονται με το Κρεμλίνο. Ή μπορεί να είναι αληθινές οι φήμες πως ο Τραμπ επέδειξε απρεπή σεξουαλική συμπεριφορά στη Μόσχα στο πλαίσιο του διαγωνισμού Miss Universe, κάτι που οι ρωσικές υπηρεσίες πληροφοριών έχουν καταγράψει και ο ίδιος δεν θέλει να δημοσιοποιηθεί. Μπορεί ακόμη ο Τραμπ να πιστεύει όντως πως ο Ρώσος πρόεδρος Βλαντίμιρ Πούτιν είναι αθώος, παρά τα σαφή ευρήματα CIA, NSA και FBI. Χωρίς να είναι δυνατόν να διακριθώθει η αλήθεια των ερμηνειών, καθένα από αυτά τα σενάρια εξηγεί την αδράνεια του Τραμπ απέναντι στην ευθεία ρωσική ανάμειξη στις εσωτερικές μας υποθέσεις.

Μέχρι τώρα, ο Τραμπ έχει αφιπνίσει κάθε κανόνα της προεδρίας. Τη στιγμή που ο ειδικός ανακριτής Ρόμπερτ Μιούλερ, αξιοποιώντας την πολυχρόνη συλλογή πληροφοριών από το FBI, τη CIA και την NSA, έχει απαγγείλει κατηγορίες εις βάρος 13 Ρώσων ιδιωτών και τριών ρωσικών ομάδων για ανάμειξη στις προεδρικές εκλογές του 2016, οι ΗΠΑ χρειάζονται έναν πρόεδρο που θα ηγηθεί της άμυνας της χώρας απέναντι σε αυτή την επίθεση στην ακεραιότητα του δημοκρατικού εκλογικού μας συστήματος.

Ενας τέτοιος πρόεδρος θα επιτύχανε τον συνασπισμό άμεσα στις κρατικές και τοπικές εκλογικές αρχές, στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση, στα κόμματα και στους κατόχους λογαριασμών σε κοινωνικά δίκτυα που οι Ρώσοι χρησιμοποιούσαν για να παρέμβουν.

Απαξίωση

Τουναντίον, έχουμε έναν πρόεδρο που δηλώνει κυδαία μέσω Twitter πως οι Ρώσοι «γελάνε μέχρι να ακούσουν τη Μόσχα» για τον τρόπο με τον οποίο ερευνούμε τις παρεμβάσεις τους. Έναν πρόεδρο που εκμεταλλεύεται την τραγωδία από την ένοπλη επίθεση σε σχολείο στη Φλόριντα και την αποτυχία του FBI να αξιοποιήσει τις πληροφορίες για τον δολοφόνο, προκειμένου να το απαξιώσει και να τερματίσει την έρευνα του Μιούλερ. Σκεφτείτε την παραφροσύνη της ανάρτησης του Τραμπ το προηγούμενο Σάββατο: «Πολύ θλιβερό που το FBI δεν είδε όλα τα προειδοποιητικά σημάδια του δολοφονού του σχολείου στη Φλόριντα. Αυτό είναι απaráδεκτο. Σοβαρεύουν υπερβολικό χρόνο για να προσπαθήσουν να αποδείξουν τη ρωσική συνωμοσία με το επιτελείο

του Τραμπ. Δεν υπάρχει συνωμοσία. Επιστρέψτε στα βασικά και κάντε μας περήφανους!».

Αντιθέτως, το FBI, η CIA, η NSA και ο Μιούλερ μάς έχουν κάνει εξαιρετικά υπερήφανους. Ξεσκέπασαν το ρωσικό πρόγραμμα που είχε σκοπό να διαιρέσει τους Αμερικανούς και να επηρεάσει τις εκλογές προς όφελος του Τραμπ, και ο Τραμπ τους λέει να επιστρέψουν σε σημαντικά πράγματα όπως το να εντοπίσουν δυνητικούς δολοφόνους σχολείων. Ναι, το FBI έκανε λάθος στη Φλόριντα. Αλλά έδρασε ηρωικά με τη Ρωσία. Τι είναι πιο βασικό από το να προστατεύεις την αμερικανική δημοκρατία;

Ντόναλντ, εάν είσαι τόσο αθώος, γιατί κάνεις κάθε τι δυνατό ώστε να σταματήσεις την έρευνα του Μιούλερ; Και αν όντως είσαι ο πρό-

«Μέχρι τώρα, ο Τραμπ έχει αφιπνίσει κάθε κανόνα της προεδρίας», γράφει στο άρθρο του ο Thomas L. Friedman.

Ο Αμερικανός πρόεδρος προσπαθεί να κρύψει τα ένοχα μυστικά του για τις σχέσεις του με τη Ρωσία.

εδρος και όχι ο επικεφαλής του Οργανισμού Τραμπ που έχει ως πάρεργο την προεδρία, γιατί δεν διατάξεις όχι μόνο μια κατάλληλη επίχειρηση κυβερνομάχων των εκλογών μας, αλλά και επιθετική πολιτική απέναντι στον Πούτιν. Η υποψία μου είναι πως αυτό που κρύβει ο Τραμπ σχετίζεται με χρήματα. Αφορά τους οικονομικούς δεσμούς του με πλούσιους επιχειρηματίες που συνδέονται με το Κρεμλίνο. Αλλά ότι και εάν είναι, ο Τραμπ είτε προσπαθεί πολύ για να το κρύψει είτε είναι τόσο αφελής για τη Ρωσία, που είναι έτοιμος όχι μόνο να μην υπερασπιστεί τη δημοκρατία μας, αλλά και να απαξιώσει ορισμένους από τους σημαντικότερους θεσμούς —το FBI και το υπουργείο Δικαιοσύνης— ώστε να κρατήσει κρυφά τα μυστικά του. Αυτό δεν μπορεί να γίνει ανεκτό. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την ακεραιότητα της δημοκρατίας μας σήμερα βρίσκεται στο Οβάλ Γραφείο.

Είναι ώρα η Αμερική να ακούσει τα παιδιά της

THE NEW YORK TIMES

Ερχονται στιγμές κατά τις οποίες οι πολίτες λένε ότι πέρασαν αρκετά, όταν ξεσηκώνονται κατά των πολιτικών ηγετών που δεν μιλούν γι' αυτούς, όταν η ηθική ασυνέπεια θέτει σε κίνδυνο ζωές. Μπορεί σήμερα να γινόμαστε μάρτυρες μιας τέτοιας στιγμής, με τις διαμαρτυρίες των Αμερικανών εφήβων που έχουν αρρωστήσει και έχουν τρομάξει από την τελευταία μαζική δολοφονία με δράστη κάποιον που είχε εύκολη πρόσβαση σε όπλο το οποίο προοριζόταν για τα πεδία των μαχών και όχι για τα σχολεία. Αυτά τα παιδιά πέρασαν αρκετά. Είδαν

αρκετές εκδηλώσεις συμπάθειας κενών περιεχομένου την επαύριον κτηνώνων με τις οποίες μεγάλωσαν, όπως ήταν η μαζική δολοφονία της περασμένης εβδομάδας που στέρησε 17 ζωές στο γυμνάσιο του Πάρκλαντ στη Φλόριντα. Είδαν αρκετά από την τελετουργική εκφορά των σκεψών και των προσευχών για τα θύματα. Εξήσαν αρκετά μέσα στον τρόπο ότι μπορεί να είναι οι επόμενοι που θα διασταυρωθούν με έναν καλά οπλισμένο παράφρονα φονιά. Είδαν αρκετούς δειλούς πολιτικούς να γονατίζουν μπροστά στην Εθνική Ένωση Οπλοκατοχής (National Rifle Association) και την κυνική

προσέγγισή της στη δεύτερη τροποποίηση του συντάγματος. Είναι πολύ ναυais να πούμε αν αυτός ο δικαίος θυμός θα φέρει ένα βιώσιμο νεανικό κίνημα υπέρ της σωστής χρήσης των όπλων, που θα ξεπερνά την περιστασιακή διαμαρτυρία. Ελπίζουμε ότι θα το κάνει. Είναι στην δύναμη να κάνουν τους ανόητους μεγαλύτερους να ακούσουν και να δράσουν. Το είδαμε να συμβαίνει κατά τον πόλεμο του Βιετνάμ, πριν από μισό αιώνα. Νέοι άνθρωποι, που το καθιστούς τους έβλεπε σαν άπλυτους, μα-

κρυμάλλινδες προδότες, ενεργοποίησαν το αντιπολεμικό κίνημα που παρέσυρε όλη τη χώρα και, ακόμα και αν χρειάστηκαν χρόνια, τελικά έδωσε τέλος στην περιπέτεια της Αμερικής στη Νοτιοανατολική Ασία.

Αν οι νέοι άνθρωποι, που βιώνουν αυτή τη στιγμή θυμού, παραμείνουν σταθεροί, μπορεί να ενισχύσουν την αποφασιστικότητα των άλλων εκλεγμένων αξιωματούχων και υποψηφίων. Αυτό που λένε οι νεαροί διαδηλωτές σήμερα είναι: «Κατεβάστε τα όπλα. Είμαστε τα παιδιά σας». Πώς μπορεί κανείς να αδιαφορήσει για τις γεμάτες πόνο φωνές τους;

Η Ζαν Ντ' Αρκ είναι μιγάς και προκαλεί μίσος

ΟΡΛΕΑΝΗ. Κατεπείγουσα έρευνα διέταξε κρατικός εισαγγελέας της Γαλλίας για υποκίνηση φυλετικού μίσους, στον απόηχο του ρατσιστικού παραλήρηματος ακροδεξιών χρηστών μέσων κοινωνικής δικτύωσης λόγω της απόφασης να ενσωμαρώσει την ηρωίδα Ζαν Ντ' Αρκ (Ιωάννα της Λωρραίνης) στους επίσημους εορτασμούς της Ορλεάνης μια έφηβη κοπέλα της οποίας ο πατέρας προέρχεται από το Μπενίν της Δυτικής Αφρικής και η μητέρα της από την Πολωνία.

Πρόκειται για τη 17χρονη Μα-

Ρατσιστικό παραλήρημα στο Twitter για τη μαθήτριά που επελέγη να υποδυθεί την Ιωάννα της Λωρραίνης.

τίλντ Εντ Γκαμασού, η οποία επιλέχθηκε ανάμεσα σε 250 κορίτσια για να υποδυθεί τη Ζαν Ντ' Αρκ στο εαρινό φεστιβάλ κατά το οποίο εορτάζεται η νίκη της ρωμαιοκα-

θολικής πολεμίστριας-αγίας απέναντι στους Αγγλούς, που πολιορκούσαν την Ορλεάνη το 1429. Η κοπέλα πρόκειται να παρελάσει έφιππη στην κεντρική πόλη με πανόπλια.

Η ανακοίνωση έγινε στόχος ρατσιστικών μηνυμάτων στο Twitter και σε ακροδεξιούς ιστοτόπους, καθώς ερμηνεύουν την επιλογή ως προσπάθεια να αλλάξει η ιστορία. Μία από τις αναρτήσεις έγραφε πως «η Ζαν Ντ' Αρκ ήταν λευκή, είμαστε λευκοί και υπερήφανοι γι' αυτό, μην αλλάζετε την ιστορία

μας». Τοπικός ραδιοφωνικός σταθμός μετέδωσε πως ήδη δύο λογαριασμοί μέσων κοινωνικής δικτύωσης ερευνούνταν για υποκίνηση φυλετικού μίσους, καθώς παρομοίασαν την κοπέλα με «μπαμπούνο» και ανήρτησαν εικόνες με μανάνες.

Η υπουργός Ισότητας Γυναίκων έσπευσε να εκφράσει τη συμπάθειά της στη νεαρή Ματίλντ, δηλώνοντας πως «το φυλετικό μίσος των φασιστών δεν έχει θέση στη Γαλλική Δημοκρατία». Παράλληλα, η πρόεδρος της επιτροπής

που επέλεξε τη 17χρονη κοπέλα εξέφρασε τη θλίψη της για τα ρατσιστικά σχόλια και δήλωσε πως «η κοπέλα επιλέχθηκε γι' αυτό που είναι, ένα ενδιαφέρον και δραστήριο άτομο».

Τέλος, και η δήμαρχος της Ορλεάνης Ολιβιέρ Καρέ υπερασπίστηκε την επιλογή της γράφοντας στο Twitter πως «το 2018 οι άνθρωποι της Ορλεάνης θα εορτάσουν τη Ζαν Ντ' Αρκ, την οποία θα υποδυθεί μια νεαρή κοπέλα που επιδεικνύει θάρρος, πίστη και όραμα».

Η 17χρονη Ματίλντ Εντ Γκαμασού, με ρίζες από το Μπενίν και την Πολωνία, θα είναι η πέμπτη ενσάρκωση της Ζαν Ντ' Αρκ.

Στον συριακό λαβύρινθο ο Ταγίπ Ερντογάν

Η επέμβαση στο Αφρίν καρκινοβατεί και η Τουρκία αντιμετωπίζει αντίρροπες πιέσεις από τις ΗΠΑ και τη Ρωσία

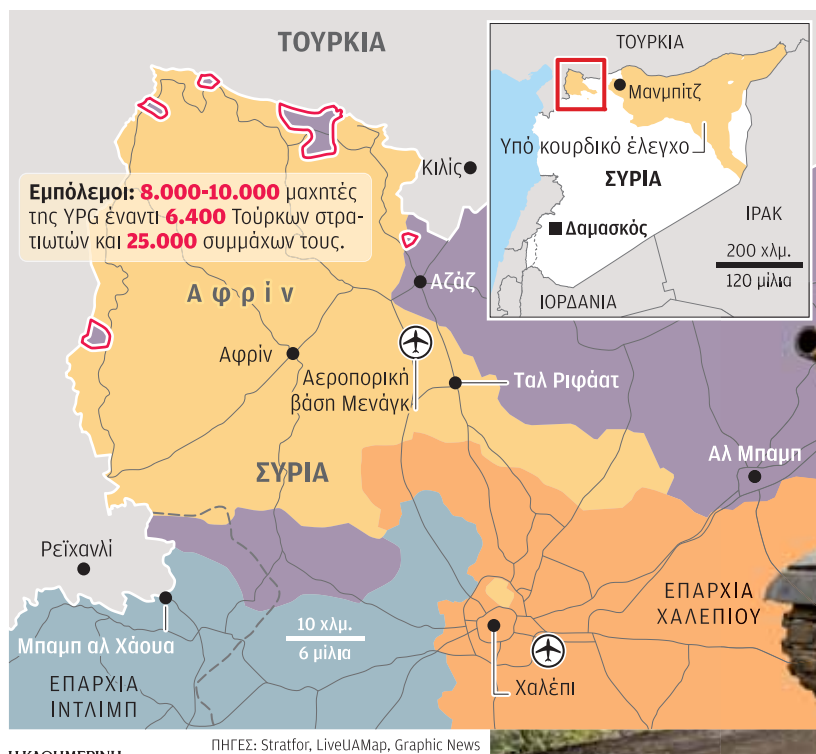
Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

«Ο διεθνής συνασπισμός (των Αμερικανών) δεν κάνει τίποτα για μας στο Αφρίν. Επομένως, προτιμάμε το καθεστώς Ασαντ από τους Τούρκους». Με αυτά τα λόγια ο Ιλām Αχμεντ, στέλεχος του κουρδικού κόμματος PYD, που ελέγχει το 25% του συριακού εδάφους, δικαιολογούσε την περασμένη Δευτέρα μια πολύ δύσκολη επιλογή: την απόφαση των Κούρδων να καλέσουν τον κυβερνητικό στρατό στο πολιορκημένο από τους Τούρκους Αφρίν, ώστε να αποτρέψουν την άλωσή του μέσα σε λουτρό αίματος. Την επομένη, συριακή πολιτοφυλακή που μάχεται στο πλευρό του κυβερνητικού στρατού μπήκε όντως στο Αφρίν, περιπλέκοντας ακόμη περισσότερο την κατάσταση για τον τουρκικό στρατό εισβολής.

Όλα δείχνουν ότι η επιχείρηση «Κλάδος Ελαίας», που μπαίνει σήμερα στην έκτη εβδομάδα της, καρκινοβατεί. Αν και η Αγκυρα επιστρέφει δύο ταξιαρχίες της, 80 μαχητικά αεροπλάνα και 25.000 μισθοφόρους του λεγόμενου «Λεϊκερ του Συριακού Στρατού», δεν είχε καταφέρει μέχρι τώρα να καταλάβει παρά λίγα μόνο χωριά στο δόσβατο, ορεινό περιβάλλον, μακριά από την ιστορική πόλη του Αφρίν. Τα φέρετρα με τις σορούς Τούρκων στρατιωτών πυκνώνουν, απειλώντας να μεταστρέψουν το πολιτικό κλίμα στο εσωτερικό της Τουρκίας, εις βάρος της κυβέρνησης Ερντογάν.

Η επίσκεψη Τίλερσον

Εξίσου προβληματική εμφανίζεται η θέση της Τουρκίας στο πολιτικό επίπεδο. Οι ελπίδες για εκτόνωση της έντασης με τις ΗΠΑ κατά την επίσκεψη του Ρεξ Τίλερσον στην Αγκυρα, την περασμένη εβδομάδα, διαψεύστηκαν – η γλώσσα του σώματος στη συνάντηση του Αμερικανού υπουργού Εξωτερικών με τον Ταγίπ Ερντογάν ήταν αδιάφυστη. Ρεπορτάζ της φιλοκυβερνητικής Sabah ανέφερε ότι η Αγκυρα αξίωσε από τις ΗΠΑ να εκδιώξουν την κουρδική πολιτοφυλακή YPG από την πόλη Μανμπιτζ και να αναθέσουν την ασφάλεια της πόλης σε κοινή αμερικανοτουρκική δύναμη. Ωστόσο, ο Τίλερσον δεν υιοθέτησε την πρόταση, με αποτέλεσμα το ενδεχόμενο στρατιωτικής ρήξης ΗΠΑ - Τουρκίας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΗΓΕΣ: Stratfor, LiveUAMap, Graphic News

Περιπλέκει την κρίση η αποστολή συριακών στρατευμάτων στον κουρδικό θύλακο.

στο Μανμπιτζ να συνεχίζει να αιωρείται στην ατμόσφαιρα.

Σε αυτό το φόντο, εύλογο είναι να σκεφτεί κανείς ότι οι Ρώσοι, βρίσκοντας την Τουρκία σε θέση αδυναμίας, άφησαν τον Ασαντ να στείλει μια έστω μικρή δύναμη υποστήριξης στους Κούρδους για να πιέσουν την Αγκυρα να έρθει σε κάποια συνδιαλλαγή με τη Δαμασκό. Ωστόσο, η κουρδική ηγεσία δεν συμμερίζεται αυτή την εκτίμηση. «Το συριακό καθεστώς και η Ρωσία έχουν διαφορετικές θέσεις για το Αφρίν: η Ρωσία εμπόδιζε κατ'επανάληψη να έρθουν δυνάμεις του καθεστώτος στο Αφρίν», υποστηρίζει ο Αλντάρ Χαλίλ, στέλεχος της κουρδικής διοίκησης στη βόρεια Συρία.

Όπως μας αποκάλυψε ο Ιεμπραχίμ Μουσλέμ, επικεφαλής της διπλωματικής αντιπροσωπείας του PYD στην Ευρώπη, αντιπροσωπεία του YPG επισκέφθηκε τη Μόσχα λίγο πριν εκδηλωθεί η τουρκική εισβολή. «Οι

Οι ΗΠΑ χρειάζονται την Τουρκία

Παρά την ένταση που χαρακτηρίζει αυτή την εποχή τις αμερικανοτουρκικές σχέσεις, η Αμερική δεν έχει την πολυτέλεια να αποξενωθεί από την Τουρκία, υποστηρίζει ο διευθυντής της Hurriyet Daily News, Μουράτ Γετκίν. Παραπέμποντας σε πρόσφατη ομιλία του Ρεξ Τίλερσον στο Στάνφορντ, εκτιμά ότι οι ΗΠΑ εννοούν να μείνουν στη Συρία και μετά την ήττα του Ισλαμικού Κράτους, διατηρώντας τον έλεγχο του τμήματος της χώρας που βρίσκεται ανατολικά του Ευφράτη – αφού το δυτικό τμήμα, όπου βρίσκονται οι μεγαλύτερες πόλεις, θα ελέγχεται βασικά από τον Ασαντ και τους Ρώσους. Για τον λόγο αυτό σκοπεύουν να αξιοποιήσουν τη συμμαχία με τους Κούρδους. Ωστόσο, η Τουρκία είναι πολύ πιο ισχυρή και αξιόπιστη δύναμη, ως σύμμαχος των ΗΠΑ απέναντι στο Ιράν, από μια κουρδική πολιτοφυλακή, υποστηρίζει ο Γετκίν. Επιπλέον, υπενθυμίζει ότι το ΝΑΤΟ θα αναθεωρήσει τη συνολική στρατηγική του στη Σύνοδο Κορυφής του Ιουλίου, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στο βόρειο τμήμα του, απέναντι στη Ρωσία, αλλά και στο νοτιοανατολικό, στη Μεσόγειο – στόχοι που δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς ενεργό τουρκική συμμετοχή. Το ερώτημα για την Αθήνα είναι αν οι Αμερικανοί θα μπορούσαν να αποζημιώσουν την Αγκυρα για κάποιους δύσκολους συμβιβασμούς στο Συριακό με ανοχή στις τουρκικές προβολές ισχύος στο Αιγαίο και στην Κύπρο.

Π.Γ.Π.

Ρώσοι μάς πρότειναν να παραδώσουμε το Αφρίν στον Ασαντ – όχι μόνο τον έλεγχο των συνόρων με την Τουρκία, αλλά όλη τη διοίκηση της περιοχής μας, δηλαδή να εκδοθούμε τη δημοκρατική, λαϊκή επανάσταση που διεξάγουμε στα εδάφη μας. Δεν το δεχθήκαμε και ακολουθήσαμε η τουρκική επίθεση. Ρώσοι και Ασαντ εξασφάλισαν, σε

αντάλλαγμα, την ανοχή της Τουρκίας στις φονικές επιδρομές του κυβερνητικού στρατού για την ανακατάληψη της ανατολικής Γούτα και μέρους του Ιντλίμ από τους αντικαθεστωτικούς. Παρόμοια συναλλαγή είχε γίνει το 2016, όταν άφησαν τους Τούρκους να εισβάλουν εναντίον μας στην Τζαραμπλούς και στο Αλ Μπαμπ, με αντάλλαγμα το Χαλέπι».

Η τουρκική επιχείρηση στο Αφρίν

Τουρκικά στρατεύματα και Σύροι αντικαθεστωτικοί αντάρτες, με την υποστήριξη αεροπορίας και πυροβολικού, μάχονται εναντίον της κουρδικής πολιτοφυλακής YPG στην περιοχή του Αφρίν, στη βόρεια Συρία.

Συριακή κυβέρνηση
Τουρκία και σύμμαχοι της
Περιοχές που κατέλαβαν οι Τούρκοι
Ανταρτικές δυνάμεις
Κούρδοι της YPG

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «ΚΛΑΔΟΣ ΕΛΑΙΑΣ»: Η Τουρκία θέλει να δημιουργήσει «ασφαλή ζώνη» 30 χλμ., εκδιώκοντας την YPG μέχρι το Μανμπιτζ, στα δυτικά.

Αλλαγές μετώπων και συμμαχιών, σε έναν βρώμικο πόλεμο χωρίς τέλος.

Τι συμβαίνει, όμως, πραγματικά στο Αφρίν; Επειτα από τηλεφωνική επικοινωνία του με τον Βλαντιμίρ Πούτιν, ο Ερντογάν δήλωσε ότι η δύναμη που μπήκε στο Αφρίν δεν ανήκε στον συριακό στρατό, αλλά προερχόταν από ανεξέλεγκτους «σίτες τρομοκράτες». Να τον πείσει;

«Η αλήθεια είναι ότι εμείς, το PYD, καλέσαμε τον στρατό του Ασαντ να έρθει και να υπερασπίσει τα σύνορα του Αφρίν», μας λέει ο Ιεμπραχίμ Μουσλέμ. «Η Δαμασκό μάς έστειλε μια πολιτοφυλακή που ναι μεν δεν εντάσσεται τυπικά στον κυβερνητικό στρατό, αλλά δρα στο πλευρό του και υπό τις διαταγές του. Η πολιτοφυλακή στελεχώνεται από άνδρες δύο σιιτικών χωριών που γενοποιούνται με το Αφρίν και φοβούνται ότι θα γίνουν στάχτη αν αλωθεί η περιοχή μας από τους Τούρκους και τους τζιχαντιστές μισθοφόρους τους».

Αν και ο Κούρδος εκπρόσωπος

αναγνωρίζει ότι η μικρή δύναμη των πολιτοφυλάκων δεν θα κάνει τη διαφορά στο πεδίο της μάχης απέναντι στον συντεταγμένο τουρκικό στρατό, τονίζει την πολιτική σημασία της: «Με το να παραταχθούν στα σύνορα υψώνοντας τη συριακή σημαία επιβεβαιώνουν ότι οι Κούρδοι δεν αμφισβητούν την ενότητα του συριακού κράτους. Τώρα η Ρωσία, που είναι σύμμαχος του Ασαντ και επιθυμεί την εδαφική ακεραιότητα της Συρίας, είναι υποχρεωμένη να μας προστατεύσει αν μη τι άλλο από τους αεροπορικούς βομβαρδισμούς, κλείνοντας τον εναέριο χώρο στα τουρκικά μαχητικά αεροπλάνα».

Υπερεκτίμηση

Ρεαλιστικός στόχος ή ευσεβής πόθος; «Οι Κούρδοι του PYD-YPG μάλλον υπερεκτιμούν την ικανότητα μιας συμβολικής δύναμης να φρενάρει την τουρκική εισβολή», εκτιμά ο Νόα Μπόνσονι από το International Crisis Group. Πάντως, ο Ερντογάν επιμένει ότι η μαζική εισβολή τουρκικών στρατευμάτων στην ίδια την πόλη του Αφρίν βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη, παρόλο τον κίνδυνο να εγκλωβίσει τους Τούρκους σε έναν πολύνεκρο πόλεμο δρόμο τον δρόμο, τεράγωνο το τετράγωνο, σπίτι το σπίτι, για τον οποίο οι Κούρδοι προετοιμάζονται εδώ και χρόνια.

Σε αυτό το εξαιρετικά θολό τοπίο, όπου τα μέτωπα και οι συμμαχίες αναδιατάσσονται σε κινηματογραφικές ταχύτητες, η Ρωσία, πραγματικός κυρίαρχος του παιχνιδιού στα δυτικά του Ευφράτη, φαίνεται ότι φιλοδοξεί να αξιοποιήσει τη σύγκρουση Κούρδων - Τούρκων με διπλό στόχο: να αποσπάσει τους πρώτους από τη συμμαχία τους με τις ΗΠΑ και να ωθήσει τους δεύτερους σε συνεννόηση με τον Ασαντ. Μια συμβιβαστική, ρωσικής έμπνευσης λύση για το Αφρίν θα μπορούσε να προβλέπει την απόσυρση των κουρδικών δυνάμεων από τα τουρκικά σύνορα και τον έλεγχο των τελευταίων από τον συριακό στρατό, με παράλληλη διατήρηση ενός καθεστώτος αυτονομίας στο εσωτερικό των κουρδικών εδαφών. Τίποτα δεν δείχνει για την ώρα, όμως, ότι η κυβέρνηση Ερντογάν βρίσκεται κοντά στο να αποδεχθεί οτιδήποτε άλλο πέρα από το οριστικό ξεκαθάρισμα των λογαριασμών με τους Κούρδους.

Στενεύει ο κλοιός των σκανδάλων για τον Νετανιάχου

Συνεργάτης του κατηγορείται ότι αποπειράθηκε να δωροδοκήσει δικαστή

Του **DAVID M. HALBFINGER**
THE NEW YORK TIMES

Το σκάνδαλο διαφθοράς που πλήττει τον πρωθυπουργό του Ισραήλ Μπέντζαμιν Νετανιάχου πήρε μια εξαιρετικά νέα τροπή την Τρίτη, καθώς ακούστηκε ότι ένας από τους στενότερους συνεργάτες του προσπάθησε να δωροδοκήσει δικαστή έτσι ώστε να ολοκληρωθεί η έρευνα που γινόταν σχετικά με τη σύζυγο του πρωθυπουργού.

Ταυτόχρονα, η ισραηλινή αστυνομία ανακοίνωσε ότι συνέλαβε κάποιους έμπιστους και φίλους του Νετανιάχου, όπως εξάλλου και ανώτατα στελέχη της Bezeq, της μεγαλύτερης εταιρείας τηλεπικοινωνιών, στο πλαίσιο διευρυμένων έρευνας κατά πόσον ο Νετανιάχου είχε ανταλλάξει χάρη για ευνοϊκή ειδική οργατική κάλυψη. Οι νέοι ισχυρισμοί αυξάνουν τον πολιτικό και νομικό κίνδυνο ο Ισραηλινός πρωθυπουργός ή κάποιοι συνεργάτες του να κατηγορηθούν για παρακώλυση της Δικαιοσύνης.

Ο Νετανιάχου βρέθηκε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος όταν η

αστυνομία, πριν από μία εβδομάδα, πρότεινε την παραπομπή του για δωροδοκία ύψους 300.000 δολαρίων από επιχειρηματίες που αναζητούσαν κυβερνητικές χάρες. Οι αντίπαλοί του από την ισραηλινή Αριστερά και το Κέντρο απαιτούν ο Νετανιάχου να παραιτηθεί. Ο Γιερ Λαπίντ του κεντρώου κόμματος Γες Ατίβτ ζήτησε να γίνει ψηφοφορία για μομφή και δήλωσε ότι ο Νετανιάχου πρέπει να διορίσει προσωρινό πρωθυπουργό από το ίδιο του το κόμμα.

Μία άλλη βασική πρόκληση για τον Νετανιάχου έρχεται, καθώς ο Αβι Γκαμπάι του Εργατικού Κόμματος δήλωσε ότι ο πρωθυπουργός έχει γίνει «παθητικό, μία ευθύνη για τους πολίτες του Ισραήλ». Ο Γκαμπάι κατηγορήσε την «αρρωστημένη εμμονή» του Νετανιάχου σχετικά με το τι πρόκειται να πει ο κόσμος και τι θα γραφτεί γι' αυτόν στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, προσθέτοντας ότι «κάθε ημέρα που παραμένει στην εξουσία είναι ζημία για τη χώρα».

Παρ' όλα αυτά, ο δεξιός συνασπισμός του Νετανιάχου τον στηρίζει.

Ο δημοσιογράφος Nir Chefitz (φωτ. δεξιά), σύμβουλος της οικογένειας Νετανιάχου, κατηγορείται ότι προσπάθησε να δωροδοκήσει δικαστή για να θέσει στο αρχείο την υπόθεση διαφθοράς κατά της συζύγου του Ισραηλινού πρωθυπουργού, Σάρα (επάνω).

Την παραίτησή του και τον διορισμό προσωρινού πρωθυπουργού στο Ισραήλ ζητεί η αντιπολίτευση.

Την Τρίτη το πρωί, ενώ γίνονταν οι πρώτες αναφορές για προσπάθεια δωροδοκίας δικαστή, ο συνασπισμός του πρωθυπουργού κατήγγειλε τον αστυνομικό επιθεωρητή ότι είναι μεροληπτικός και μη επαγγελματίας, ενώ τον κατηγορήσε ότι διαρρέει τις έρευνες που έχουν σχέση με τον Νετανιάχου.

Στο επίκεντρο των δύο νέων κα-

τηγοριών βρίσκεται ένας στενός σύμβουλος του πρωθυπουργού, ο Nir Chefitz, παλιός Ισραηλινός δημοσιογράφος και πολιτικός λειτουργός που τα τελευταία χρόνια μεταπηδούσε ανάμεσα σε δημοσιογραφικές εργασίες και στη φροντίδα της δημόσιας εικόνας του πρωθυπουργού και της οικογένειάς του.

Σύμφωνα με την αστυνομία και την ισραηλινή μέσα ενημέρωσης, ο Chefitz, που εργαζόταν ως σύμβουλος μέσων ενημέρωσης της οικογένειας Νετανιάχου, πέρασε ένα μήνυμα μέσω τρίτου στην επιθεωρητή της εισαγγελικής επιβλέψης, τη δικαστή Χίλα Γκερστέλ. Θα άφηνε, άραγε, την υπόθεση διαφθοράς κατά της συζύγου του Νετανιάχου,

Σάρα, με αντάλλαγμα να γίνει γενικός εισαγγελέας;

Η υπόθεση δεν σταμάτησε και η δικαστής Γκερστέλ δεν έγινε γενική εισαγγελέας. Ο Αβιτσί Μαντελμπάιτ, που έγινε γενικός εισαγγελέας, ανακοίνωσε το Σεπτέμβριο ότι σκόπευε να παραπέμψει τη Σάρα Νετανιάχου, κατηγορώντας την για τη διασπάθιση 100.000 δολαρίων από τη διαχείριση της επίσημης κατοικίας του πρωθυπουργού στην Ιερουσαλήμ. Ο Chefitz παραιτήθηκε από τη θέση του εκπροσώπου του Νετανιάχου τον Οκτώβριο.

Οι συλλήψεις για την Bezeq αφορούν επίσημες πράξεις της κυβέρνησης Νετανιάχου αξίας εκατοντάδων εκατομμυρίων δολαρίων. Στις θυγατρικές της Bezeq περιλαμβά-

νονται μία εταιρεία καλωδιακής τηλεόρασης και το Walla, ειδησεογραφικό ιστοσελίδα. Οι συνεργάτες του Νετανιάχου είναι ύποπτοι ότι αντιπλάξαν ευνοϊκή συμπεριφορά από το υπουργείο Επικοινωνιών, που ελέγχει την εταιρεία, με ευνοϊκή κάλυψη των τεκταινομένων της κυβέρνησης από την ιστοσελίδα. Ο Νετανιάχου ήταν επικεφαλής του υπουργείου από το 2014 έως το 2017.

Ο Ριούβεν Κουβέντ, πρώην επικεφαλής έρευνας στην Αρχή Ισραηλινής Ασφάλειας, λέει ότι η μεγάλη πρόκληση για τις δικαστικές αρχές είναι να αποδείξουν τη σαφή σχέση ανάμεσα στην ευνοϊκή κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τη βοήθεια προς την Bezeq.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2018

Το πιο γερασμένο πρωτάθλημα στην Ευρώπη

Αρνητική πρωτιά για το κυπριακό ποδόσφαιρο τα τελευταία εννέα χρόνια, σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά του CIES

Του **ΕΦΡΑΙΜ ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Το γεγονός πως το πρωτάθλημά μας είναι «γερασμένο», είναι κάτι γνωστό. Κατά καιρούς είχαμε αρνητικές πρωτιές, όμως σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά του CIES Παρατηρητήριο Ποδοσφαίρου η Κύπρος δεν έχει μόνο το πιο γερασμένο πρωτάθλημα όλης της Ευρώπης στη φετινή περίοδο αλλά γενικότερα τα τελευταία εννέα χρόνια! Σίγουρα το γεγονός αυτό αναδεικνύει ένα μεγάλο πρόβλημα και αυτό αφορά την έλλειψη νεαρών ποδοσφαιριστών από τις ακαδημίες των ομάδων μας και όχι μόνο, ενώ ταυτόχρονα φαίνεται πως η Κύπρος αποτελεί έναν

Το ΑΠΟΕΛ του 2012 είναι η πιο «γερασμένη» ομάδα που κατέκτησε πρωτάθλημα σε όλη την Ευρώπη τα τελευταία εννέα χρόνια.

από τους τελευταίους προορισμούς για τους ξένους ποδοσφαιριστές που είναι σε καλή ηλικία.

Το CIES συμπεριέλαβε στην έρευνα τα 31 ευρωπαϊκά πρωτάθληματα και μόνο την κορυφαία κατηγορία κάθε χώρας. Η έρευνα αυτή αφορούσε τα τελευταία 9 χρόνια από το 2008 μέχρι και το 2017. Για να συμπεριληφθεί ένας ποδοσφαιριστής στην έρευνα, υπήρχε η προϋπόθεση να ήταν εγγεγραμμένος στη λίστα με τους ποδοσφαιριστές μιας ομάδας από την 1η Οκτωβρίου. Ταυτόχρονα θα έπρεπε να έχει ήδη αγωνιστεί σε εγχώρια παιχνίδια πρωταθλήματος κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς ή, εάν δεν συνέβαινε αυτό, να έχει λάβει μέρος σε αγώνες πρωταθλήματος ενθλικών κατά τη διάρκεια καθεμιάς από τις δύο προηγούμενες εποχές. Ο δεύτερος και ο τρίτος τερματοφύλακας εξετάστηκαν σε όλες τις περιπτώσεις.

Σύμφωνα λοιπόν με την έρευνα αυτή το πρωτάθλημά μας είναι το πιο γερασμένο τα τελευταία εννέα χρόνια. Ο μέσος όρος ηλικίας είναι στα 27,48 χρόνια, ενώ στη δεύτερη θέση ακολουθεί η

Ιταλία με 27,13. Από την άλλη τα πιο νεανικά πρωτάθληματα είναι αυτά της Κροατίας, με 24,23, και της Σλοβενίας, με μέσο όρο ηλικίας τα 24,37. Τα τρία και πλέον χρόνια διαφοράς στους μέσους όρους του πρωταθλήματος μας, σε σχέση με αυτά της Κροατίας και της Σλοβενίας, δείχνουν και την τεράστια διαφορά στην αντίληψη περί ποδοσφαίρου. Αξίζει παράλληλα να σημειωθεί πως ο γενικός μέσος όρος όλων των πρωταθλημάτων (και των 31 πρωταθλημάτων) στα τελευταία 9 χρόνια ήταν στα 25,9 χρόνια.

Μάλιστα, πέραν από το πρωτάθλημα, το οποίο είναι το πιο γερασμένο, συγκεκριμένες ομάδες ξεχωρίζουν για το ψηλό ηλικιακό μέσο όρο. Στη 2η θέση των εννέα αυτών ετών, βρίσκεται η περσινή ομάδα της ΑΕΚ με μέσο όρο 30,44, στην 4η ο ΑΠΟΕΛ του 2012 με 30,38 και στην 5η η φετινή ΑΕΚ με 30,29. Το αξιοσημείωτο όμως, είναι πως στην περίπτωση του ΑΠΟΕΛ του 2012, η ομάδα κατέκτησε το πρωτάθλημα, και πρόκειται για πιο «γερασμένη» ομάδα που κατέκτησε πρωτάθλημα σε όλη την Ευρώπη τα τελευταία εννέα χρόνια. Ταυτόχρονα δεν υπάρχει άλλη ομάδα σε όλη την Ευρώπη που να κατέκτησε πρωτάθλημα από το 2008 μέχρι το 2017 και να έχει μέσο όρο ηλικίας άνω των 30 ετών.

Εξαιρέση η Αλκή

Μοναδική εξαιρέση στον κανόνα αφορούσε την ομάδα της Αλκής Λάρνακας του 2013 με μέσο όρο 21,18. Βέβαια τα οικονομικά προβλήματα της ομάδας ήταν αυτά που δεν της επέτρεψαν να δημιουργήσει ένα ρόστερ όπως θα το ήθελε. Το αποτέλεσμα ήταν η διαβόητη της Αλκής, ενώ αργότερα ως ποδοσφαιρικό τμήμα της Αλκής διαλύθηκε. Φυσικά, παρά το γεγονός πως η Αλκή δεν υπάρχει ως σύλλογος με τη μορφή που είχε, οι παράγοντες και οι φίλοι της ομάδας συνέχισαν την προσπάθειά τους στην Ομόνοια Ορόκλινης, η οποία μετονομάστηκε σε Αλκή Ορόκλινη το 2014 (νομικά η Αλκή Λάρνακας με την Αλκή Ορόκλινη δεν έχουν καμία σχέση, παρά το γεγονός πως στα μάτια όλων των φιλάθλων η Αλκή Ορόκλινη είναι η συνέχεια της Αλκής Λάρνακας).

Από την έρευνα βγαίνει το συμπέρασμα πως η Κύπρος αποτελεί έναν από τους τελευταίους προορισμούς για τους ξένους ποδοσφαιριστές που είναι σε καλή ηλικία.

Ο ιδανικός μέσος όρος ηλικίας

Η δημιουργία μιας ομάδας αποτελεί κατ' ουσία μια τέχνη. Χρειάζεται προσεκτική και ενδελεχής έρευνα για το ρόστερ. Όπως φαίνεται στην έρευνα του CIES η ισορροπία και η συνοχή σε μια ομάδα έχει άμεση σχέση με τις ηλικίες των ποδοσφαιριστών. Επιβάλλεται η χρήση τόσο νεαρών όσο και πιο έμπειρων ποδοσφαιριστών. Οι ακαδημίες είναι το κλειδί. Το CIES μάλιστα προχωράει και στην υπόδειξη του «χρυσού» μέσου όρου ηλικίας σε μια ομάδα, ο οποίος είναι 26,5 ετών. Αυτό προέκυψε από τη μέση ηλικία των πέντε μεγάλων ευρωπαϊκών πρωταθλημάτων. Παράλληλα, το CIES σημειώνει πως είναι σημαντικό οι ομάδες να έχουν περισσότερους ποδοσφαιριστές κάτω των 27 ετών. Μια ομάδα με ελάχιστες μεταγραφές θα μπορεί να διατηρεί τον βασικό της κορμό. Όλα τα πιο πάνω είναι σημαντικό να ηχούν ως καμπανάκια για τις «γερασμένες» ομάδες μας.

Ελλειψη πλάνου στις ακαδημίες των κυπριακών ομάδων

Σε μια άλλη παράμετρο της έρευνας παρουσιάζεται και ο μέσος όρος των πρωταθλητών σε κάθε χώρα. Όπως είναι αναμενόμενο το πρωτάθλημα μιας έχει και πάλι τον ψηλότερο ηλικιακό μέσο όρο με 28,81. Στον αντίποδα συναντούμε την Ολλανδία με 24,19. Εκεί φαίνεται και η μεγάλη διαφορά στο πώς αντιμετωπίζει η κάθε χώρα το ποδόσφαιρο. Στην Ολλανδία οι ομάδες δίνουν τεράστια σημασία στα φυτώρια τους και στην εξέλιξη παιδιών από τις ακαδημίες σε βασικά στελέχη της πρώτης ομάδας. Αντίθετα στην Κύπρο κάτι τέτοιο δεν ισχύει, καθώς οι νεαροί δεν παίρνουν τις ευκαιρίες που δικαιούνται, ενώ παράλληλα υπάρχει πρόβλημα με τις εγκαταστάσεις αλλά και την όλη λειτουργία των ακαδημιών.

Το κυριότερο πρόβλημα το οποίο εμφανίζεται στις ακαδημίες των κυπριακών ομάδων είναι η έλλειψη ενός πλάνου στα πρότυπα άλλων

ευρωπαϊκών ομάδων με τεράστια φυτώρια. Ο Άγιαξ, η Πόρτο, η Μπαρτσελόνα, η Μπάγερν και τόσες άλλες μένουν πιστές στο πλάνο τους και βλέπουν αποτελέσματα, με τις ακαδημίες να τροφοδοτούν την πρώτη ομάδα, ενώ ταυτόχρονα να αποτελούν και μια σημαντική πηγή εσόδων, μιας και αυτές οι ομάδες συνεχώς πουλούν ποδοσφαιριστές. Το μεγάλο αρνητικό είναι ότι όλες οι ομάδες στην Κύπρο θέλουν άμεσα αποτελέσματα. Κανείς δεν μπορεί να περιμένει 2-3 χρόνια, ενώ ταυτόχρονα λίγες ομάδες έχουν επενδύσει πραγματικά ένα σημαντικό κονδύλι στις ακαδημίες τους.

Για να λειτουργήσει μια ακαδημία σωστά χρειάζονται τέσσερις συγκεκριμένοι παράγοντες. Αυτοί είναι οι εγκαταστάσεις, ο αθλητικός εξοπλισμός, η χρηματοδότηση και η διοίκηση – προσωπικό. Τα γήπεδα και το περιβάλλον των εγκαταστά-

σεων πρέπει να εμπνέουν τα παιδιά και να τους δίνει τη δυνατότητα να νιώθουν πως «δουλεύουν» – προπονούνται σ' ένα σωστό και επαγγελματικό περιβάλλον. Πολλές φορές στην Κύπρο απουσιάζουν από τις εγκαταστάσεις ακόμη και τα βασικά, όπως γήπεδα με γρασίδι, σωστά δομημένα αποδυτήρια ακόμη, σύστημα θέρμανσης για τους κλειστούς χώρους και ασφάλεια. Από την άλλη στον αθλητικό εξοπλισμό ο κάθε προπονητής χρειάζεται και τα αντίστοιχα εργαλεία ώστε να δουλέψει με τα παιδιά. Από τις μπάλες μέχρι τους τροχούς γυμναστικής, τους πίνακες, τις φόρμες, τα αδιάβροχα και τα διακριτικά. Έπειτα αν μια ακαδημία δεν έχει τους απαιτούμενους οικονομικούς πόρους τότε θα υπολειτουργεί. Οι ομάδες οφείλουν να επενδύσουν ένα σημαντικό κονδύλι σε αυτές. Αν δεν το πράξουν τότε μοιραία δεν θα

μπορεί μια ακαδημία να λειτουργήσει σωστά και να αποτελεί βασικό συστατικό της πρώτης ομάδας. Δεν θα εξελιχθούν τα παιδιά όπως πρέπει και θα χάσουν την ευκαιρία να αγωνιστούν σε ψηλό επίπεδο, ενώ η ίδια η ομάδα θα χάσει πιθανές πωλήσεις αλλά και στελέχους της πρώτης ομάδας με ταλαντούχους ποδοσφαιριστές, οι οποίοι θα έχουν και πιο χαμηλά συμβόλαια. Τέλος σύμφωνα με έρευνες που έχουν γίνει, η επιτυχία μιας ακαδημίας εκτιμάται κατά 60% στις επιτυχίες των παιδιών της, κατά 20% στην μεθοδολογία της προπόνησης και της διαχείρισης και το κίνητρο. Με απλά λόγια το 40% της επιτυχίας μιας ακαδημίας αφορά τη διοίκηση και το προσωπικό. Οι τέσσερις αυτές παράμετροι κάνουν τη διαφορά ανάμεσα σε μια πετυχημένη ακαδημία και μια αποτυχημένη.

ΑΠΟΨΗ

Ο κόσμος της Ομόνοιας το μεγαλύτερο θύμα

Την ώρα που γράφονταν οι πιο κάτω γραμμές δεν είχαν γίνει γνωστές οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομόνοιας σε σχέση με τα πολλά και σοβαρά ζητήματα που μονοπώλησαν το ενδιαφέρον, όχι μόνο των φίλων της ομάδας, αλλά σύσσωμου του φιλάθλου κοινού. Η διοίκηση δεν είχε γνωστοποιήσει τις τελικές αποφάσεις (ούτε καν τις προθέσεις

της), για το μέλλον των Ρενάτο Μαργκάσα, Άλεξ Σοάρες και Ράφα Λόπες, ή, ακόμα, και το πώς θα χειριστεί τον ίδιο τον Ιβάνιλο Πέτρεφ. Θολό ήταν και το τοπίο γύρω από τα διοικητικά. Δεν είχαν ξεκαθαρίσει οι προθέσεις του Αντώνη Τζιωνή και των συνεργατών του για το μέλλον τους στα διοικητικά και κατά πόσο θα επαναδικακίσουν μια θέση στο επόμενο σχήμα (ενό-

ψει της Έκτακτης Εκλογικής Συνέλευσης η οποία ορίστηκε για τα μέσα Απριλίου).

Ανεξαρτήτως τι έχει μεσολαβήσει από το μεσημέρι της Παρασκευής μέχρι αυτή την ώρα, το μόνο σίγουρο είναι πως η Ομόνοια έχει πληγεί ανεπανόρθωτα από τα τελευταία γεγονότα. Τις προηγούμενες μέρες γράφτηκαν πολλά και ακούστηκαν πολύ περισσότερα. Τα

περισσότερα από αυτά που διαβάσαμε και ακούσαμε ανήκουν στη σφαίρα της προβλητικής φημολογίας και της καφενειακής κουβέντας, η οποία φτάνει στα όρια της απίδας. Ο διαδικτυακός κανιβαλισμός ξεπέρασε κάθε όριο. Ξεπεράστηκαν όλες οι λεπτές γραμμές. Έχουν θιγεί ονόματα και υπολήψεις και θα χρειαστεί μεγάλη προσπάθεια και χρόνος για φύ-

γουν τα σύννεφα ντροπής που έχουν μαζευτεί πάνω από το πράσινο οικοδόμημα.

Το μόνο σίγουρο, είναι πως το μεγαλύτερο θύμα στην όλη υπόθεση είναι ο ίδιος κόσμος της Ομόνοιας. Το μοναδικό μέλος της πράσινης οικογένειας το οποίο εξακολουθεί να μας θυμίζει το τεράστιο μέγεθος του συλλόγου. Η συσπείρωση και η αφοσίωση που επιδεικνύουν σε

μια περίοδο η οποία δικαίως χαρακτηρίζεται από πολλούς ως η δυσκολότερη στη σύγχρονη ιστορία του συλλόγου, είναι αξιοθαύμαστη. Και το μεγάλο ερώτημα είναι κατά πόσο οι φίλοι του «τριφυλλιού» έχουν τη διάθεση και τα ψυχικά αποθέματα να παραμείνουν κοντά στην ομάδα και να τη στηρίξουν στον βαθμό που το κάνουν τα τελευταία χρόνια.

**ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ**

GET IT ON
Google play

Download on the
App Store

Το «ελληνικό θαύμα της φύσης» συνεχίζει να εντυπωσιάζει

Ο Αντετοκούνμπο διαθέτει τα προσόντα και τη θέληση για να γίνει ο κορυφαίος καλαθοσφαιριστής

Της **ΒΕΡΟΝΙΚΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ**

Μία ανακοίνωση για τους δέκα καλαθοσφαιριστές που θα συμμετείχαν στο All Star Game 2018, ήταν η αφορμή για να σκορπίσουν χαμόγελα και περηφάνια. Και αυτό γιατί και φέτος στη λίστα, ήταν το όνομα ενός «δικού» μας! Την περηφάνια φυσικό ήταν να την νιώσαμε λίγο περισσότερο εμείς οι Έλληνες, ωστόσο, το χαμόγελο ικανοποίησης όσων αγαπούν την καλαθοσφαίρα ήταν μια ευρύτερη αντίδραση, κάτι περισσότερο από επιβράβευση για τον ίδιο τον αθλητή που είχε την τιμή να ψηφίζεται και να αναγνωρίζεται ανάμεσα στους καλύτερους. Γιατί αυτό το χαμόγελο στο άκουσμα ότι ο Αντετοκούνμπο θα συμμετείχε και φέτος στο All Star Game, έλεγε πολλά περισσότερα απ' όσα μπορούν να γραφτούν.

Πολλά έχουν ειπωθεί και γραφτεί για τον Γιάννη Αντετοκούνμπο και όχι αδικώς. Είναι από τους αθλητές που βλέπεις μια φορά κάθε τόσο και το αστείρευτο ταλέντο του δεν το βρίσκεις αλλού. Είναι αυτό που λέμε αστέρι! Ο Γιάννης Αντετοκούνμπο είναι γνωστός και ως «Greek Freak». Σε ελεύθερη μετάφραση: Το «Ελληνικό θαύμα της φύσης» και αυτό δεν είναι υπερβολή.

Ποιος είναι ο Αντετοκούνμπο

Ο Γιάννης Αντετοκούνμπο γεννήθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 1994 στην Αθήνα από Νιγηριανούς γονείς. Έχει τέσσερα αδέρφια τον Φράνσις, τον Θανάση, ο οποίος αγωνίζεται στον Παναθηναϊκό, τον Κώστα και τον Αλέξη. Με τον Θανάση υπήρξαν συμπαίκτες στον «Φιλαθλητικό», ενώ ο Φράνσις έπαιζε ποδόσφαιρο σε επαγγελματικό επίπεδο στη Νιγηρία.

Ο ύψους 2,11 φόργουορντ, ο οποίος απέκτησε την ελληνική υπηκοότητα στις 9 Μαΐου 2013, άρχιζε να παίζει μπάσκετ σε ηλικία 8 ετών με τη φανέλα του «Φιλαθλητικού». Όταν έγινε 18 ετών, υπέγραψε διετές συμβόλαιο με τη Σαραγόσα, που άγγιζε τις 250.000 ευρώ καθαρό εισόδημα, ανά σεζόν, ενώ περιλάμβανε επίσης, ένα προσιτό ποσό εξαγοράς από ομάδα του NBA ή της Ευρωλίγκας. Τελικά, ο Γιάννης παρέμεινε στον «Φιλαθλητικό» για το υπόλοιπο της σεζόν 2012-13.

Την πρώτη του χρονιά, στο πρωτάθλημα της A2, δεν πέρασε απαρατήρητος από τους Έλληνες προπονητές, οι οποίοι τον επέλεξαν για το All Star Game. Τον Απρίλιο του 2013, ο νεαρός άσος έλαβε μία εκ των πιο χαρμόσυνων ειδήσεων της ζωής του, αφού εντάχθηκε στο draft του NBA και στους Μιλγουόκι Μπακς. Το γεγονός αυτό αποτελεί όνειρο για χιλιάδες καλαθοσφαιριστές, ωστόσο, λίγοι είναι αυτοί που τα καταφέρνουν και ιδίως λίγοι αυτοί που ξεχωρίζουν. Ο δρό-

Φέτος, ο Γιάννης ήταν για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά βασικός στο All Star Game, μετρώντας 16 πόντους (6/14 σουτ), 7 ριμπάουντ, 2 ασίστ, και 2 λάθη σε 27 λεπτά συμμετοχής, όντας από τους καλύτερους παίκτες της ομάδας του.

Πολλοί αναλυτές προβλέπουν ότι ο Αντετοκούνμπο, έχει το ταλέντο και τη σωματοδομή να εξελιχθεί όπως ο αγαπημένος του παίκτης, Κέβιν Ντουράντ.

μος για την κορυφή δεν ήταν στρωμένος με ροδοπέταλα. Ο Γιάννης πέρασε από μύρια κύματα μέχρι να φτάσει στην καριέρα και στα ποσά που... ζαλίζουν! Αρκεί να αναφέρουμε ότι μετά από πολλές δυσκολίες, επετεύχθη η έκδοση ελληνικών διαβατηρίων στους δύο αδελφούς Αντετοκούνμπο (Γιάννη και Θανάση), που αν και εξελίχθηκαν αθλητικά στην Ελλάδα και θεωρούνται μεγάλα ταλέντα του μπάσκετ, δεν μπορούσαν να γίνουν Έλληνες για γραφειοκρατικούς λόγους.

Το ζήτημα λύθηκε το 2013, κατόπιν μιας αποκάλυψης ότι ο Γιάννης Αντετοκούνμπο είχε δεχτεί πρόταση από την πρεσβεία της Νιγηρίας να λάβει νιγηριανό διαβατήριο, κάτι που θα σήμαινε αυτόματα ότι θα λογίζονταν ως νιγηριανός παίκτης και δεν θα είχε δικαίωμα να αγωνίζεται με την Εθνική Ελλάδος.

Αν και το διαβατήριο του ήταν πλέον ελληνικό, ο Γιάννης Αντετοκούνμπο έχει ζήσει τη σκληρή ζωή του μετανά-

στη. Πούλούσε τα πάντα στους δρόμους της Αθήνας για να θρέψει τον εαυτό και την οικογένειά του. Από τους δρόμους, λοιπόν, ο τότε 19χρονος Γιάννης προσπαθούσε να συνειδητοποιήσει ότι μία ομάδα του NBA του πρόσφερε συμβόλαιο 2+2 χρόνων με συνολικές απολαβές περίπου 7.000.000 δολάρια.

Μάλιστα, τον Σεπτέμβριο του 2016, ο Αντετοκούνμπο έλαβε 4ετή επέκταση συμβολαίου από τους Μιλγουόκι Μπακς, με συνολικές απολαβές 100 εκατομμυρίων δολαρίων, ένα ποσό αστρονομικό!

Ο «πόλεμος» για την Εθνική

Ο Γιάννης είχε δεχθεί δριμεία κριτική για τον τραυματισμό του πριν το Eurobasket 2017. Ο ίδιος αντιμετώπιζε ένα τραυματισμό στο γόνατο που δεν του επέτρεψε να συμμετάσχει με την Εθνική, γεγονός που έφερε την μηδενιστική και ισοπεδωτική κριτική από αρκετούς κακόπιστους που το θεώρησαν μία καλοστημένη δικαιολογία για να μην αγωνιστεί. Ωστόσο, ο Γιάννης ακόμη κι αν πικράθηκε εκείνο το διάστημα, δεν σταμάτησε να επιδεικνύει την αγάπη του για την Ελλάδα με κάθε τρόπο, τραγουδώντας με τιμή τον Εθνικό Ύμνο σε κλειστά της Αμερικής.

Τα εκπληκτικά επιτεύγματα

Πολλοί αναλυτές προβλέπουν ότι ο Αντετοκούνμπο, έχει τις προοπτικές και το ταλέντο να εξελιχθεί όπως ο αγα-

πημένος του παίκτης, Κέβιν Ντουράντ. Αρκετοί, στέκονται και στη σωματοδομή του νεαρού που τον βοηθάει να πετυχαίνει απίθανα πράγματα στο παρκέ.

Στις 20 Φεβρουαρίου του 2017, αγωνίστηκε ως βασικός στο πρώτο All-Star Game της καριέρας του, σκοράροντας 30 πόντους, τους περισσότερους από κάθε άλλον μετά τους 52 του Άντονι Ντέβις, κλέβοντας τις εντυπώσεις με την μαχητικότητα του.

Φέτος, ο Γιάννης ήταν για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά βασικός στο All Star, καθώς ο κόσμος, οι προπονητές και οι παίκτες του NBA τον ψήφισαν. Αξιοσημείωτο, είναι ότι οι παίκτες του NBA του έδωσαν περισσότερες ψήφους από τον Λεμπρόν Τζέιμς (226 - 220). Ο Γιάννης στη δεύτερη συμμετοχή του στο All Star, μέτρησε 16 πόντους (6/14 σουτ), 7 ριμπάουντ, 2 ασίστ, και 2 λάθη σε 27 λεπτά συμμετοχής, όντας από τους καλύτερους παίκτες της ομάδας του.

Για την ιστορία, συνοψίζοντας τα μεγαλύτερα επιτεύγματα του Γιάννη, θα πρέπει να σημειώσουμε ενδεικτικά ότι εκτός από το γεγονός ότι μετρά δύο συμμετοχές στο All-Star Game (2017, 2018), συμμετείχε στο All-NBA Second Team (2017), NBA All-Defensive Second Team (2017), βραβεύτηκε στο NBA ως ο παίκτης με τη μεγαλύτερη βελτίωση (2017), ενώ συμμετείχε από την πρώτη του χρονιά στο NBA στο All-Rookie Second Team (2014).

λες» τριών βασικών ποδοσφαιριστών, λέχθηκαν και θα λέχθούν ακόμη πολλά. Οι απόψεις ως προς την ορθότητα της απόφασης του Βούλγαρου τεχνικού δίστανται, αν και η άποψη όσων βρίσκονται εκτός του ποδοσφαιρικού τμήματος, φίλων της Ομόνοιας ή και ουδέτερων, περισσότερο στηρίζεται στις ανεπιβεβαιώτες πληροφορίες, στη φημολογία και το κους κους. Είτε σωστά έπραξε, είτε όχι, ο Ιβάνκο Πέτεφ μάλλον λανθασμένα επέλεξε το συγκεκριμένο χρονικό σημείο για να δημοσιοποιήσει την απόφασή του. Γιατί, ό,τι και να έγινε, για τον αποκλεισμό στο Κύπελλο δεν ευθύνονται μόνο οι τρεις αυτοί ποδοσφαιριστές. Γιατί για την αγωνιστική εικόνα της ομάδας στα δύο καθοριστικά παιχνίδια με τη Δόξα, την ευθύνη προετοιμασίας, σωστής προεξέγησης και αξιολόγησης του αντιπάλου δεν την είχαν ούτε ο Μαργκάσας, ούτε ο Λόπες, ούτε ο Σοάρες...

Συναδελφική αλληλεγγύη

Από τις μεγαλύτερες αρετές του ανθρώπου είναι η αλληλεγγύη, πόσο μάλλον δε όταν ισχύει μεταξύ συναδέλφων. Πολύ σωστά έπραξαν συνάδελφοι του Μαργκάσας από άλλες ομάδες για να τον στηρίξουν. Δεν μπορεί ο καθένας να λείει το μακρύ και το κοντό του προσβάλλοντας τον οποιοδήποτε.

ΑΠΟΨΕΙΣ

Κρίμα και άδικο

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Ήταν θέμα χρόνου να το ζήσουμε και αυτό. Μέσα σ' όλη αυτή την ανυποληψία που επικρατεί στον χώρο, φυσιολογικό μοιάζει κάποιος να στοχοποιηθούν ως οι απόλυτοι εγκληματίες. Δυστυχώς για τον Μαργκάσα, η κουβέντα δεν περιορίστηκε στα καφενεία αλλά πήραν σχεδόν επίσημη μορφή, αφού για την περίπτωση παρενέβη μέχρι και

το συνδικαλιστικό όργανο των ποδοσφαιριστών. Κανείς δεν μπορεί να γνωρίζει κατά πόσο ο όποιος Μαργκάσα μπορεί ή όχι να τα παίρνει, για να «στηνει» παιχνίδια. Το σίγουρο είναι ότι στο δεύτερο πιο διεφθαρμένο πρωτάθλημα της Ευρώπης υπάρχουν πολλοί αναμειγνύμενοι στα «σπισίματα».

Πώς άλλωστε θα μπορούσε η κυπριακή λίγκα να στέκεται στο βάθος της διαφθοράς, πανευρωπαϊκά; Λίγο, πολύ γνωρίζουμε ότι μάντζερ ακόμη και μπουκνέδες εδώ και χρόνια έχουν επιστρατεύσει παίκτες για να μπορούν να περνούν τα σχέδιά τους ακόμη πιο εύκολα μες στα γήπεδα. Να... υπάρχουν παίκτες του στοιχήματος. Επαγγελματίες. Και για να θυμηθούμε την αγγλική Guardian, στο δικό μας μας πρωτάθλημα φοιτούν ή καλύτερα αποκτούν την απαραίτητη τεχνολογία.

Μιλώντας όμως για τον Μαργκάσα, νομίζω ότι όλη αυτή η δημόσια διαπόμπευση δεν ήταν και η πρέπουσα συμπεριφορά. Αντιθέτως ήταν πέρα για πέρα προσβλητική και πολύ φοβάμαι ότι δύσκολα θ' απαλλαγεί από το στίγμα. Κρίμα και άδικο για τον όποιο σύζυγο, πατέρα, γιο ή αδελφό ν' ανεβαίνει έναν τέτοιο Γολγοθά.

Σε κανένα άνθρωπο δεν αξίζει τέτοια συμπεριφορά, ιδιαίτερα δε, όταν δεν αποδείχθηκε η ενοχή του. Ο «μαλλιαρός» όμως καταδικάστηκε από τα δικαστήρια χιλιάδων χρηστών του διαδικτύου. Οι οποίοι συνήθως ως «κάβρα» ανυψώνουν ή ρίχνουν στα Τάρταρα τον εγκληματία χωρίς να λαμβάνουν τίποτα, μα τίποτα υπόψη.

Από την άλλη και ο Πέτεφ έχει το απόλυτο δικαίωμα να αποφασίσει για το ποιοι παίκτες μπορούν ή όχι να προσφέρουν στην ομάδα. Εξ όσων γνωρίζω ποτέ δεν ειπώθηκε από τη μεριά του προπονητή ότι οι τρεις του κόπηκαν γιατί έστηναν παιχνίδια. Το «κόψιμο» ενός παίκτη μπορεί να γίνει για πολλούς και διάφορους λόγους.

Πολλοί όμως έσπευσαν να ασχοληθούν με το αγαπημένο τους χόμπι. Το πήγαν εκεί που ήθελαν. Αυτό της δολοφονίας χαρακτήρα.

Λόγια, πράξεις και λαϊκισμός

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΝ**

Όποια προσέλευση κόσμου και αν καταγραφεί στους αγώνες της δεύτερης φάσης, η γενική εκτίμηση ως προς την αποστροφή του κόσμου από τα γήπεδα δεν αλλάζει. Αποστροφή από τα γήπεδα, τις κερκίδες και όχι το ποδόσφαιρο γενικότερα, γιατί οι καφετερίες και τα εστιατόρια σφυίζουν από ποδοσφαιρική ατμόσφαιρα τα Σαββατοκύριακα και όχι μόνο.

Επιτέλους, ας το παραδεχθούμε, πως η αποχή των οργανωμένων φιλάθλων, λόγω ταυτοποίησης δεν είναι η μόνη αιτία.

Ως ένα βαθμό η αποχή των οργανωμένων επηρεάζει, ωστόσο, για τις σχεδόν άδειες κερκίδες του ΓΣΠ, σε ένα ακόμη ντέρμπι ΑΠΟΕΛ - Ομόνοιας, δεν «ευθύνονται» μόνο οι οργανωμένοι και οι αποφράσεις τους. Και ούτε το θέμα έχει να κάνει μόνο με το συγκεκριμένο παιχνίδι και τις δύο αυτές ομάδες.

Δεν βρίσκει κάποιος εύκολα επιχειρήματα, για να αντικρούσει την άποψη, πως πέραν της ταυτοποίησης, η προκατάληψη, η απογοήτευση για τα αδιόρθωτα κακώς έχοντα της διατηρείας, τα κατά καιρούς κρούσματα βίας, οι συνθήκες στα γήπεδα, οι τιμές των εισιτηρίων και πολλά άλλα, αποτελούν βασικές αιτίες για το γεγονός πως ο κόσμος γυρίζει την πλάτη στο γήπεδο και προτιμάει την καφετέρια ή τον καναπέ του. Εδώ και χρόνια, τα συγκεκριμένα προβλήματα όχι μόνο δεν διορθώνονται αλλά διογκώνονται.

Και δεν βρίσκει κάποιος εύκολα τον λόγο που ποτέ κανείς αρμόδιος, κανένας απ' όσους έχουν την εξουσία και τη δυνατότητα να αλλάξει κάποια πράγματα, δεν αποφάσισε να προχωρήσει από τα έργα στην πράξη, δεν δοκίμασε έστω να αλλάξει κάτι, δεν έδωσε κάτι πιο ουσιαστικό πέραν από αόριστες κατηγορίες και υπονοούμενα. Γραπτές μεν ανακοινώσεις, tweets, αναρτήσεις σε facebook και όχι μόνο, για παρασκηνία, κλικές, συναντήσεις... τύπου ταβά, ευνοημένους και διαχρονικά αδικημένους. Και πάντα η ίδια εκφρασθείσα αποφασιστικότητα, για να περάσουν από τα λόγια τις πράξεις. Και πάντα η ίδια (μη) αντίδραση, της αδράνειας.

Ας περάσουμε, λοιπόν, από τα λόγια στις πράξεις. Ας κάνουν επιτέλους το βήμα παραπάνω και πιο μπροστά, ειδικότερα όσοι υποστηρίζουν πως βρίσκονται στην απ' έξω πλευρά του παρασκηνίου. Διαφορετικά, ας αντιληφθούν πως έχουν κουράσει, είτε διαμαρτυρόμενοι προσβλέποντας να βρεθούν με τη σειρά τους στην πλευρά των ευνοημένων, είτε ψάχνοντας άλλοθι, είτε απλά λαϊκίζοντας...

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Εκτός προβλέψεων

Με άγνωστη ακόμη την τελική κατάληξη και την τριάδα των ομάδων που θα υποβιβαστούν στη δεύτερη κατηγορία, οφείλουμε να αποδεχθούμε και να παραδεχθούμε πως οι προβλέψεις έπεσαν και πάλι έξω, μετά την οριστικοποίηση των δύο ομάδων, Εθνικού και Άρη, του απευθείας υποβιβασμού. Αν για τον Εθνικό κάποιος το πρόέβλεψε τον καλοκαίρι, κυρίως λόγω των προβλημάτων και των αδυναμιών στο ρόστερ, δίδυμο Εθνικού - Άρη στις δύο τελευταίες θέσεις, ίσως και κανείς να μην περίμενε. Εκτός και οι προβλέψεις για τις ομάδες που προέρχονται από τη δεύτερη κατηγορία. Η Πάφος δείχνει ικανή για να κρατήσει μακριά από τον κίνδυνο, η Αλκή/Ορκόκλινη έδειξε κατά καιρούς πολύ καλύτερη αγωνιστική εικόνα από παραδοσιακές ομάδες της πρώτης κατηγορίας και ο Ολυμπιακός διέψευσε πολλές φορές, μέχρι τώρα, το χαρακτηρισμό του ακλόνητου φαβορί για υποβιβασμό.

* * * * *

Τα παίρνουν;

Όλοι γνωρίζουμε, τα μιλάμε, τ' ακούμε από δω και κει, αλλά ποτέ στην Κύπρο δεν βρέθηκε κάποιος ένοχος για στημένα παιχνίδια. Τα οποία παρεμπιπτόντως στημένα δεν μπορούν να γίνουν τέτοια, αν σε αυτά δεν συμμετέχουν παίκτες.

Οι νοοτροπίες μας δεν αλλάζουν

Η υπόθεση με τον Ρενάτο Μαργκάσα είναι απλώς μια ακόμα από αυτές που έχουν συμβεί πολλές στο κυπριακό ποδόσφαιρο και απασχόλησαν την κοινή γνώμη. Για όλους τους λάθος λόγους, αλλά άντε τώρα να μοιρέσεις να πείσεις πως δεν έκανες τα όσα σου καταλογίζονται. Είτε αποδειχθεί κάτι είτε όχι, πάντα μένει υπόλοιπο της λήσης και αυτό ο καθένας αντιλαμβάνεται πόσο προβληματικό είναι όλο αυτό το σκηνικό. Το έχουν βιώσει και πολλοί άλλοι παίκτες στο παρελθόν και θα το βιώσουν κι άλλοι στο μέλλον. Το μόνο σίγουρο είναι πως η νοοτροπία μας δεν πρόκειται να αλλάξει ποτέ.

Και όμως στην Κύπρο, ποτέ, μα ποτέ δεν βρέθηκε κάποιος ένοχος. Ούτε και θα συμβεί στο μέλλον, εάν λάβουμε υπόψη τη δεδομένη αδυναμία των δικαστικών αρχών. Το μόνο σίγουρο είναι ότι πολλοί είναι αυτοί που φεύγουν από το νησί πλουσιότεροι.

* * * * *

Άλλο Ομόνοια, άλλο... ΑΕΚ

Πολλοί φίλοι της Ομόνοιας κατά καιρούς εκφράζουν την άποψη πως η λύση για να λυρωθεί η αγαπημένη τους ομάδα είναι να κάνει ό,τι και η ΑΕΚ Αθηνών το 2013. Να πέσει κατηγορία δηλαδή για να αποχωριστεί τα χρέη της και σιγά-σιγά να επανέλθει. Τα όσα πετυχαίνει η ΑΕΚ από τότε που επέστρεψε ενισχύουν και την άποψη

αυτή. Όμως τα δεδομένα στην Ελλάδα είναι εντελώς διαφορετικά, για την ακρίβεια ήταν τότε που έπεσε η ΑΕΚ. Ο «Δικέφαλος» ήταν μια ΠΑΕ που χρεοκόπησε και το να πέσει στην τρίτη κατηγορία αρκούσε για να «καθαρίσει». Η Ομόνοια ως σωματείο πρέπει να ξεκινήσει από το αγροτικό αν διαλυθεί, εκτός και αν πάει να πάρει το νομικό πρόσωπο ενός άλλου σωματείου όπως π.χ. έγινε με την Αλκή. Λύση που συζητήθηκε στις τάξεις του «τριφυλλίου» και απορρίφθηκε. Αυτά για να ξερούμε και τη συζήτάμε σε κάθε περίπτωση.

* * * * *

Η απόφαση του Πέτεφ

Για την απόφαση του Ιβάνκο Πέτεφ και την απομάκρυνση από το «Ηλίας Πούλ-

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
0,57%Χ.Α.
-0,24%

Dow Jones

-0,42%

Nasdaq

0,46%

Nikkei

0,79%

Dax

0,94%

FTSE 100

0,24%

ΕΚΤ
Αντισυγχίζες
από συνεχή
εξασθένιση
δολαρίου
Σελ. 9

Πετρέλαιο

2,68%

€/€

-0,88%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΚΑΘΗΣΥΧΑΖΟΥΝ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΙ

Αντισυγχίζες φοιτητών για διδάκτρα στη Βρετανία

Αντισυγχίζες σε χιλιάδες φοιτητές από την Κύπρο, οι οποίοι σπουδάζουν στη Βρετανία δημιουργούν οι εξαγγελίες για αλλαγές ενόψει Brexit και οι αναφορές για πιθανή αύξηση των διδάκτρων. Αρμόδιοι φορείς καθιστούν τονίζοντας ότι προς το παρόν δεν επηρεάζονται οι κύριοι φοιτητές. Σελ. 6

ΕΛΛΑΔΑ

Χρηματοδοτική ασφυξία για μικρές επιχειρήσεις

Σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα παραμένει ο δανεισμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες αντιστοιχούν περίπου στο 99% των ελληνικών εταιρειών. Το 2016, τα νέα δάνεια προς ΜμΕ ήταν 1,06 δισ. ευρώ από 12,5 δισ. ευρώ προ κρίσης. Τα επιτόκια είναι από τα υψηλότερα στην Ευρωζώνη. Σελ. 8

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Μείωση παραγγελιών λόγω του ισχυρού ευρώ

Μικρή επιβράδυνση στον ρυθμό ανάπτυξης της Ευρωζώνης τον Φεβρουάριο δείχνει έρευνα υπευθύνων παραγγελιών, κυρίως εξαιτίας της αύξησης των τιμών και της ενίσχυσης του ευρώ. Τα στοιχεία έρχονται τις αποδόσεις των ομολόγων, αποκλιμακώνοντας τις πιέσεις για τερματισμό του QE. Σελ. 10

Real Estate

Ζητούν μείωση φόρων για τα ακίνητα τραπεζών

Μειώσεις φόρων - κυρίως της μεταβίβασης - και φοροαπαλλαγές για τα ακίνητα εισιούνται οι τράπεζες σε μια προσπάθεια να μειώσουν το κόστος απόκτησης ή το διαχειριστικό κόστος των εμπορικών ή των οικιστικών ακινήτων που περιέρχονται στην κυριότητα τους μέσω των πλειστηριασμών. Σελ. 12

Οι τράπεζες θα κλείσουν με μεγάλες ζημιές το 2017

Χρονιά σταθμός αναμένεται το 2018, με προκλήσεις και συγχωνεύσεις

Ζημιές πολλών εκατομμυρίων ευρώ για το 2017 αναμένεται να ανακοινώσουν οι τρεις μεγάλες τράπεζες του τόπου. Την Τρίτη, η Τράπεζα Κύπρου θα παρουσιάσει τα συγκεντρωτικά της αποτελέσματα για το 2017, την Πέμπτη θα παρουσιάσει η Ελληνική Τράπεζα, ενώ η Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα έχει αναστείλει τα αποτελέσματά της

έως το τέλος Απριλίου. Τα προβλήματα των τραπεζών δεν εστιάζονται σε κακές τραπεζικές πρακτικές, σε αποτυχημένες επεκτάσεις ξένων αγορών ή σε αγορά ομολόγων. Εστιάζονται κυρίως σε τρεις τομείς. Στις πολύ υψηλές εποπτικές απαιτήσεις, οι οποίες ανεβάζουν κατακόρυφα τα έξοδά τους με κεφάλαια και προβλέψεις, στο μη επαρκές

νομικό πλαίσιο που επιβαρύνει τη λειτουργία τους και φυσικά το ύψος των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Το 2018 αναμένεται να είναι χρονιά σταθμός για το κυπριακό τραπεζικό σύστημα καθώς αναμένονται διάφορες κινήσεις με πωλήσεις δανείων, σχέδια εθελούσιας εξόδου, συγχωνεύσεις και λειτουργία της «Εστίας». Σελ. 5

Η Tesla πούλησε πιο πολλά πολυτελή οχήματα

Πρώτη φορά η αμερικανική Tesla απειλεί εντός έδρας τις γερμανικές αυτοκινητοβιομηχανίες BMW και Daimler, μιας και στην Ευρώπη πουλάει περισσότερα πολυτελή αυτοκίνητα από αυτές. Την περασμένη χρονιά, η Tesla, η εταιρεία που ίδρυσε ο δαίμονος επιχειρηματίας Έλον Μασκ, διέθεσε περισσότερα ηλεκτροκίνητα Model S από όλες Mercedes S Class πούλησε η Mercedes-Benz ή όλες BMW 7 Series πούλησε η BMW. Σελ. 11

ΜΑΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

«Περάσαμε φουρτούνες αλλά πιάσαμε τελικά λιμάνι»

Πολλά ακανθώδη προβλήματα είχε να αντιμετωπίσει στη διάρκεια της θητείας του ο απερχόμενος υπουργός Μεταφορών Μάριος Δημητριάδης.

Όπως δηλώνει ο ίδιος στην «Κ» στην περίπτωση του λιμανιού Λεμεσού έφθασε στο σημείο να θέσει την παραιτήσή του ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας, ο οποίος όμως δεν την έκανε αποδεκτή. Αναφέρεται στην κρίση με το κλείσιμο των Κυπριακών Αερογραμμών και χαρακτηρίζει επιτυχή τη διαχείριση του ζητήματος. Επισημαίνει ότι θα πρέπει πάντα να υπάρχει μια ισορροπία μεταξύ της δυνατότητας που έχει η εκτελεστική εξουσία για να προχωρήσει να κάνει πολιτική και του ελέγχου που της ασκείται. Συστάνει υπομονή και επιμονή στη διάδοχό του και αναφέρεται στις προτεραιότητες του Υφυπουργείου Ναυτιλίας. Σελ. 4

NICOSIA MALL

Προς συμφωνίες με καφετέριες και εστιατόρια

Με αμειώτους ρυθμούς συνεχίζονται οι εργασίες για το Nicosia Mall. Ταυτόχρονα συνεχίζονται οι επαφές για τα εστιατόρια και τις καφετέριες που θα δραστηριοποιηθούν στο εμπορικό κέντρο της Λακατάμειας. Γίνεται λόγος για μεγάλα ονόματα στον επισιτιστικό τομέα, όπως τις γνωστές αλυσίδες Caffè Nero, Costa Coffee και Akakiko. Σελ. 3

ΑΠΟΨΗ / Του HOLGER SCHMIEDING*

Γαλλική επιτυχία με γερμανική συνταγή

Το τέταρτο τρίμηνο του 2017, η ανεργία στη Γαλλία σημείωσε τη μεγαλύτερη υποχώρηση από το 1975, πέφτοντας από το 9,6% στο 8,9%. Ήταν το χαμηλότερο επίπεδο από το πρώτο τρίμηνο του 2009.

Η αύξηση των θέσεων απασχόλησης αποτελεί θετική εξέλιξη για την οικονομία. Επειτα από αρκετά χρόνια υποτονικής ανάπτυξης, η αύξηση του γαλλικού ΑΕΠ επιταχύνθηκε σημαντικά στη διάρκεια του περασμένου έτους. Η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας έδωσε ώθηση στις εξαγωγές και στις επενδύσεις της Γαλλίας.

Ωστόσο, η επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας δεν μπορεί να αποδοθεί αποκλειστικά στην ανάκαμψη άλλων οικονομιών. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, στη διάρκεια της διετίας 2015-2016 η Γαλλία εμφάνισε περισσότερες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις από κάθε άλλη προηγμένη χώρα. Το 2017 προχώρησε σε αλλαγή της εργατικής νομοθεσίας της. Η μεταρρύθμιση της φορολογικής νομοθεσίας δίνει πρόσθετα

κίνητρα σε όσες επιχειρήσεις κάνουν προσλήψεις και επενδύσεις, αλλά και σε όσους ανέργους βρουν εργασία. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις ήταν έργο του σημερινού προέδρου της Γαλλίας Εμανουέλ Μακρόν αλλά είχαν ξεκινήσει από την εποχή που ήταν υπουργός Οικονομικών στην κυβέρνηση Ολάντ. Ο κ. Μακρόν εφαρμόζει πλέον στη Γαλλία τις μεταρρυθμίσεις που υιοθέτησε η Γερμανία εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία. Οι μεταρρυθμίσεις έχουν μεγάλη σημασία. Επειτα από τέσσερις δεκαετίες συνεχούς ανόδου της ανεργίας, ενισχύθηκε η απασχόληση στη Γερμανία χάρη στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που σχεδίασε το 2004 ο τότε καγκελάριος Γέρχαρντ Σρέντερ και τις παρουσίασε ως «Ατζέντα 2010». Από το 2005 και μετά στη Γερμανία έχουν δημιουργηθεί περισσότερες από 6 εκατ. θέσεις εργασίας, με αποτέλεσμα να μειωθεί η ανεργία από 11,2% στο 3,6% τον Δεκέμβριο του 2017.

Περίπου μία δεκαετία αργότερα, η Γαλλία

ενδέχεται να εμφανίσει την ίδια ανάκαμψη της απασχόλησης που γνώρισε η Γερμανία. Η διαφορά ανάμεσα στην ανεργία της Γαλλίας και της Γερμανίας καταδεικνύει το δυναμικό που μπορεί να απελευθερώσει η Γαλλία μέσω των μεταρρυθμίσεων.

Δεν έχουν αντιμετωπισθεί όλες οι προκλήσεις, αλλά ο κ. Μακρόν έκανε την αρχή. Στη διάρκεια της θητείας του ο Γάλλος πρόεδρος σκοπεύει να περικόψει 120.000 από τα 5 εκατ. θέσεις εργασίας του δημόσιου τομέα, να επιτρέψει τη σύναψη περισσότερων προσωρινών συμβάσεων εργασίας και να εξαρτήσει τις αμοιβές των εργαζομένων από την απόδοσή τους. Οι δαπάνες για επιδόματα ανεργίας θα μπορούσαν να αρνηθούν πολλές φορές θέση εργασίας που τους προσφέρεται. Τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης θα αναβαθμιστούν ώστε να μειωθεί το έλλειμμα εξειδι-

κευμένου προσωπικού που αντιμετωπίζουν πολλές επιχειρήσεις. Ενδέχεται, έτσι, να περιορισθεί η διαρθρωτική ανεργία και να προσεγγίσει τα επίπεδα της Γερμανίας. Ο κ. Μακρόν σκοπεύει, άλλωστε, να απλουστεύσει το συνταξιοδοτικό σύστημα, συγχωνεύοντας 37 διαφορετικά συνταξιοδοτικά προγράμματα που υπάρχουν στη Γαλλία.

Ασφαλώς είναι νωρίς να μιλήσει κανείς για χρυσή δεκαετία. Θα χρειαστεί χρόνος για τον μετασχηματισμό της Γαλλίας. Εως τώρα, πάντως, ο κ. Μακρόν φαίνεται να έχει δρομολογήσει τις αλλαγές. Τη δεκαετία του 2020 ενδέχεται να αναδυθεί μια Γαλλία που θα επισκιάσει τη Γερμανία. Αν ο κ. Μακρόν εξακολουθήσει να ενισχύει τα θεμέλια της Γαλλίας, η Γαλλία θα γνωρίσει μια χρυσή δεκαετία με ανάπτυξη και απασχόληση μεγαλύτερη και από την ανάπτυξη της Γερμανίας.

* Επικεφαλής οικονομολόγος της Berenberg Bank.

www.pwc.com.cy

Expertise Solutions Value

ΑΠΟΨΗ Του ΜΙΧΑΗΛ ΟΛΥΜΠΙΟΥ

Ιδού πώς οι καταθέτες υστερούν σε προστασία στην Ευρωζώνη

Η **ανάληψη** κινδύνου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία πλούτου. Παραδοσιακά, οι καταθέσεις θεωρούνται ως ένα ασφαλές καταφύγιο για όσους δεν επιθυμούν την ανάληψη οποιουδήποτε κινδύνου γ' αυτό και οι αποδόσεις είναι χαμηλές. Στην Κύπρο, μετά τις απίστευτες αποδόσεις καταθέσεων μέχρι το κούρεμα που έφθασαν το 8% σταδιακά τα καταθετικά επιτόκια μειώθηκαν, ωστόσο, οι μειώσεις αυτές δεν αντικατοπτρίζουν και τη μείωση του κινδύνου. Το ίδιο βεβαίως ισχύει και σε ολόκληρη την Ευρωζώνη κυρίως λόγω της πολιτικής ποσοτικής χαλάρωσης

Είναι δικαίωμα των καταθετών να γνωρίζουν τους κινδύνους που αναλαμβάνουν σε καθένα ξεχωριστό πιστωτικό ίδρυμα καθώς το ύψος του καταθετικού επιτοκίου δεν αντανακλά τον κίνδυνο της κατάθεσης αλλά το επίπεδο ρευστότητας.

που εφαρμόζει η ΕΚΤ, αγοράζοντας κρατικά ομόλογα χωρών με επενδυτική βαθμίδα. Όσο η ΕΚΤ κρατά χαμηλά τις αποδόσεις κρατικών ομολόγων τόσο και τα καταθετικά επιτόκια θα παραμείνουν χαμηλά. Ωστόσο, ένα από τα χαρακτηριστικά που απαραίτητα θα πρέπει να έχει μια χαμηλή απόδοση είτε σε επένδυση είτε σε κατάθεση είναι και το στοιχείο της ασφάλειας. Στην περίπτωση των καταθέσεων προφανώς εννοούμε ασφάλεια στη δυνατότητα των καταθετών να αποσύρουν τα χρήματά τους. Η ασφάλεια αυτή δεν είναι η ίδια ούτε ανάμεσα σε διαφορετικά ιδρύματα αλλά ούτε σε διαφορετικές χώρες εντός της Ευρωζώνης. Την ίδια ώρα ο απλός καταθέτης δεν έχει τις γνώσεις για να αξιολογήσει πόσο ασφαλές είναι ένα πιστωτικό ίδρυμα. Έτσι, οποιαδήποτε κατάθεση πέραν του ποσού των 100.000 που αποτελεί το ανώτατο όριο

προστασίας από το ταμείο προστασίας καταθέσεων, στην πραγματικότητα είναι εκτεθειμένο στον κίνδυνο αποτυχίας της τράπεζας και συνεπώς μπορεί να χαρακτηριστεί ως επένδυση. Όμως αυτό δεν γίνεται. Μια κατάθεση σε τραπεζικό ίδρυμα της Γερμανίας ή της Γαλλίας παρά το ότι ισχύουν οι ίδιοι κανόνες, έχουν λιγότερο κίνδυνο παρά στην Ελλάδα, την Ισπανία ή την Κύπρο. Η τραπεζική αγορά λειτουργεί στη βάση της ασύμμετρης πληροφόρησης, όπου δηλαδή οι καταθέτες δεν απολαμβάνουν τα ίδια επίπεδα πληροφόρησης ώστε να λάβουν τις καλύτερες αποφάσεις για την σχέση απόδοσης και κινδύνου. Ακόμα και στις περιπτώσεις που υπάρχει χαμηλή επιτοκιακή απόδοση, αυτή δεν αντανακλά κατ' ανάγκη τον χαμηλό κίνδυνο αλλά την αυξημένη ρευστότητα που διαθέτει ένα ίδρυμα, ο ισολογισμός του οποίου όμως μπορεί να περικλείει πολλούς κινδύνους. Αν η ΕΚΤ θέλει να βελτιώσει την αποδοτικότητα της αγοράς θα πρέπει να επιβάλει κανόνες πληροφόρησης καταθετών. Είναι δικαίωμα των καταθετών να γνωρίζουν τους κινδύνους που αναλαμβάνουν σε καθένα ξεχωριστό πιστωτικό ίδρυμα καθώς το ύψος του καταθετικού επιτοκίου, όπως έχουμε αναφέρει, δεν αντανακλά τον κίνδυνο της κατάθεσης αλλά το επίπεδο ρευστότητας. Μόνο έτσι οι τράπεζες θα συμπεριφερθούν πιο υπεύθυνα και να διαχειριστούν καλύτερα τους κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένες παρά να τον μετακυλίσουν σε ανυποψίαστους καταθέτες, όπως συνέβη στην περίπτωση της Λαϊκής και της Τράπεζας Κύπρου. Αν δεν αναληφθούν πρωτοβουλίες σε πανευρωπαϊκό επίπεδο στο πλαίσιο της τραπεζικής ενοποίησης, οι εθνικές εποπτικές αρχές είναι αμφίβολο αν θα επιχειρήσουν να προστατέψουν τους καταθέτες, μιας και προτεραιότητά τους είναι η χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Από την άλλη υπάρχει και ο κίνδυνος κάποια τραπεζικά ιδρύματα που αντιμετωπίζουν ψιλότερο κίνδυνο να εκμεταλλεύονται την άγνοια των καταθετών (free rider problem) και να αντλούν καταθέσεις σε βάρος πιο υγιών ανταγωνιστών τους.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Ελπίζουμε το δωράκι να αγοράστηκε αριστεροτίμονο.

Νέοι πύργοι στο Limassolgrad

Μια νέα φούσκα εκδηλώνεται τους τελευταίους μήνες στο Limassolgrad, όπως αποκαλούν πολλοί ρωσόφωνοι τη Λεμεσό και αφορά την ανέγερση πύργων. Από τους 21 πύργους που ανεγείρονται ή θα ανεγερθούν τα επόμενα 2-3 χρόνια οι 16 θα είναι στη Λεμεσό. Η πολιτική ιθαγένειας που εφαρμόζει η Κύπρος με παραχώρηση κυπριακού διαβατηρίου για επενδύσεις πέραν των 2,5 εκατ. και τουλάχιστον μισό εκατομμύριο θα πρέπει να αφορά αγορά μόνιμης κατοικίας, έχει ενθαρρύνει τη συγκεκριμένη ανάπτυξη, η οποία, ωστόσο, έχει προκαλέσει πολλά ερωτηματικά αναφορικά με τη δυνατότητα της πώλης της Λεμεσού να αντξει το αυξημένο κυκλοφοριακό βάρος. Ένα επιπλέον θέμα όμως είναι κατά πόσο η τάση αυτή θα έχει συνέχεια ή θα περάσει.

Ανάπτυξη με θύμα το περιβάλλον

Φωτογραφίες με υπό ανέγερση πολυτελείς κατοικίες πάνω ακριβώς από τις θαλασσινές σπηλιές της Πάφου κάνουν τον γύρο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης με σωρεία αρνητικών σχολίων από πολίτες. Αν ανάλογα φαινόμενα συνέβαιναν στα Κατεχόμενα χωρίς αμφιβολία κάποιοι ευρωβουλευτές θα ενέγραφαν το θέμα στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο για καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος αλλά και του οικοσυστήματος από το ψευδοκράτος. Η νότια διακρίση πάντως σφυρίζει αδιάφορα.

Ο Ντράγκι στο στόχαστρο

Η σύλληψη του Λετονού κεντρικού τραπεζίτη

με αφορμή κατηγορίες διαφθοράς που φαίνεται να πάσχουν από έλλειψη στοιχείων αποτελεί πλήγμα στο Ευρωσύστημα αλλά και την ίδια την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Δεν είναι η πρώτη φορά που κεντρικοί τραπεζίτες της περιφέρειας τίθενται στο στόχαστρο κυβερνήσεων που έχουν τη δική τους ατζέντα, αγνοώντας ή περιφρονώντας την ανεξαρτησία τους. Ο επικεφαλής της ΕΚΤ φέρει μεγάλη ευθύνη για αυτή την κατάσταση, καθώς η αμνηστία που επιδεικνύει ενθαρρύνει και άλλες κυβερνήσεις χωρών της Ευρωζώνης να διώκουν «ανυπάκουους» κεντρικούς τραπεζίτες. Παρά τις εξαγγελίες του ο Αλέξης Τσίπρας δεν ακολούθησε το παράδειγμα της Κύ-

πρου και συμπεριφέρθηκε ως ευρωπαϊκό κράτος στο θέμα.

Στα σκαριά η ενιαία ανάπτυξη του λιμανιού Λάρνακας

Σημαντικό έργο επιτεύχθηκε επί πενταετίας του Μάριου Δημητριάδη που περιλαμβάνει την ιδιωτικοποίηση του λιμανιού Λεμεσού αλλά και την ολοκλήρωση των διαδικασιών για επιλογή επενδυτή για την ενιαία ανάπτυξη του λιμανιού και της μρίνας Λάρνακας. Η συγκεκριμένη ανάπτυξη που χρονολογείται από την εποχή της διακυβέρνησης Γλαύκου Κληρίδη πέρασε από χίλια μύρια κύματα, ωστόσο έφθασε στο τελικό της στάδιο με τρεις προεπιλεγμένες κοινοπραξίες.

Ασφυκτικές εποπτικές πιέσεις για τα NPL's και ευθύνες της ΚΤΚ

Εντείνονται οι πιέσεις του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού για την επίλυση των κόκκινων δανείων. Σαφέστατα σε εγκώριο επίπεδο ευθύνες φέρουν οι διοικήσεις των τραπεζών αλλά και η ίδια η ΚΤΚ που λειτουργεί περισσότερο ως παρατηρητής παρά ως εποπτής. Τον τελευταίο καιρό πάντως συμφωνά με τις πληροφορίες μας οι τράπεζες έχουν προχωρήσει στον πυρήνα των κόκκινων δανείων και βρίσκουν συναινετικές λύσεις με δανειολήπτες, ακολουθώντας τη μέθοδο του καρότου και του μαστιγίου, παραχωρώντας γενναίες εκπτώσεις, ώστε να δώσουν κίνητρο αποπληρωμής υπό την προϋπόθεση όμως ότι θα υπάρξει συνέπεια στα συμφωνηθέντα από πλευράς δανειοληπτή.

ΑΠΟΨΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Αισθητικές παραισθήσεις

Η ομορφιά, το στυλ, η φινέτσα είναι αισθήσεις κυρίως υποκειμενικές. Παρόλα αυτά παρατηρείται να υπάρχουν συγκλίνουσες τάσεις στην αξιολόγηση του τι είναι όμορφο, στυλάτο ή φινετσάτο. Επίσης, δεν σημαίνει πως κάτι που είναι όμορφο είναι συνάμα και στυλάτο ή φινετσάτο, αλλά ό,τι στοιχείο υπάρχει σε αφθονία από τα τρία να κρίνεται από τη μάζα ως ωραίο. Είναι κοινώς αποδεκτό (πλέον) ή τουλάχιστον έτσι νομίζω, πως το χρήμα δεν μπορεί να αγοράσει το στυλ. Είναι μάλλον κάτι το έμφυτο ή κτισμένο μέσα στο DNA αυτού που το κουβαλάει. Άλλωστε είναι άπειρες οι φορές που βλέπουν τα μάτια μας άτομα με μεγάλο οικονομικό εκτόπισμα να μην ξέρουν πώς να ντυθούν, όπως και το αντίθετο. Αυτό το στοιχείο μεταφέρεται και στις επιλογές των αυτοκινήτων τους και στις επιλογές του χώρου εργασίας τους – παρόλο που για το τελευταίο μπορεί να μην ασκούν τόσο έλεγχο στις επιλογές τους.

Και παρόλο που όλα ξεκινούν και καταλήγουν στο άτομο, υπάρχουν και μερικές γενικεύσεις που μπορούν να γίνουν για ένα μεγαλύτερο υποσύνολο ή σύνολο πληθυσμού, επειδή είναι και θέμα κοινού ενδιαφέροντος. Για παράδειγμα, δεν είναι όλες οι Γαλλίδες όμορφες, αλλά είναι κοινώς αποδεκτό πως ένα μεγάλο ποσοστό από αυτές είναι στυλάτες. Κατά ανάλογον τρόπο οι Ιταλοί και κυρίως αυτοί της βορείου Ιταλίας είναι κατά γενική παραδοχή, ίσως οι πιο φινετσάτοι άνδρες στον πλανήτη – όχι όμως οι πιο όμορφοι. Οι Άγγλοι, όσο ασυνδύαστοι είναι στην επιλογή της γκαρνταρόμβας τους, τόσο άχρηστοι είναι στο στήσιμο των αυτοκινήτων τους και άλλο τόσο άχρωμοι και άσομοι είναι στο ντεκόρ των σπιτιών τους.

Για εμάς εδώ στην Κύπρο πολλά είναι αυτά που μπορούν να γραφτούν. Το κύριο χαρακτηριστικό μας όμως είναι πως δεν είμαστε όλοι αυτόφωτοι. Έχουμε τάσεις αντιγραφών σε πάρα πολλά στοιχεία της ζωής μας, με τη διαφορά ότι κάνουμε κακές αντιγραφές αντί καλές, επειδή και εδώ κοροϊζόμαστε να εμβαθύνουμε και προτιμάμε την πιο εύκολη οδό της επιδερμικής προσπάθειας. Και για να μη γυροφέρνω στο γενικό του πράγματος, ή να νομίζετε πως θέλω να μιλήσω για γυναικεία και ανδρική μόδα ως επικεντρωθώ στο real estate μας και πιο συγκεκριμένα στις κατηγορίες «οικιστικό» και «εμπορικό».

Όταν οδηγούμε στη μέση οικιστική γειτονιά της πόλης μας – είτε αυτή χαρακτηρίζεται από κατοικίες ή πολυκατοικίες, μας ικανοποιεί το αισθητικό αποτέλεσμα; Υπάρχει μια σχεδιαστική συνοχή ή έστω μια ομαλή αλληλουχία σχεδιαστικών αντιλήψεων; Υπάρχει μια αισθητική λεπτότητα, όπως ας πούμε μπορεί να επιτευχθεί με τη διακριτική χρήση υλικών τελειώματος ή εφαρμογών εξωτερικά και στην περιμετρο των κτηρίων; Σε τι επίπεδο συντήρησης βρίσκονται; Ποια η γενική και ειδική αντίληψη του φυσικού προσώπου που επικρατεί; Ποια η γενική και ειδική αντίληψη της καθαριότητας που παρατηρείται;

Αν τα δούμε όλα τα πιο πάνω στοιχεία στη λεπτομέρειά τους, θα διαπιστώσουμε πως η μοναδική σχεδιαστική φιλοσοφία που επικρατεί είναι πως δεν υπάρχει καμία υποβόσκουσα σχεδιαστική φιλοσοφία πέραν του ότι ο καθένας κάνει ό,τι του καπνίσει. Δεν ισχυρίζομαι πως αυτό είναι κατ' ανάγκη κακό. Ιδιαίτερα αν τα κτήρια είναι καλά σχεδιασμένα, καλά συντηρημένα, επικρατεί κα-

θαριότητα και υπάρχει έντονο το στοιχείο του πρασίνου, τότε η σχετική διαφορετικότητα μπορεί να είναι και όμορφη. Αλλά σε μια χώρα που (κακώς) σου επιβάλλει σε πόσα τετραγωνικά μέτρα πρέπει να ζεις (βλέπε ελάχιστα εμβαδά μονάδων), θα ανέμενες ουσιαστικότερο αισθητικό έλεγχο στα αδειοδοτημένα κτήρια έτσι ώστε η βασική μαγιά για ένα καλό τελικό αποτέλεσμα να είναι εκεί. Δυστυχώς, όμως, η προσήλωση τα τελευταία τριάντα χρόνια στο developing χωρίς την άσκηση ουσιαστικών ελέγχων οδήγησε στην ακαλαίσθητη και μη ποιοτική ανάπτυξη, στην κατασκευή ενός επαναλαμβανόμενου κακέκτυπου προτύπου οικιστικής στέγης που και ξένο είναι προς τη δική μας παράδοση, αλλά και που λειτουργεί σε βάρος του συνόλου.

Όταν οδηγούμε κατά μήκος της μέσης εμπορικής οδού στις πόλεις μας, ικανοποιούμαστε με την εικόνα που εκπέμπουν τα εμπορικά κτήρια; Ακόμην και το high-street του Δήμου του να σκεφτεί ο καθένας από εμάς, πάλι η ίδια άσχημη εικόνα θα γυροφέρνει στο μυαλό του. Ούτε λίγο, ούτε πολύ, θυμίζει την τυπική διάταξη σε πανηγύρια, απλά η κλίμακα είναι μεγαλύτερη. Πολυτελέμαχος, κτήρια σχεδιασμένα με μια ξεπερασμένη αντίληψη περί εμπορικότητας, κτήρια κτισμένα με παραρτημένες τεχνολογίες, γερασμένα ηλικιακά, κτήρια καταπονημένα, ενίοτε με παράνομες προσθηκομετατροπές που βολεύει τον κάθε ένα αναλόγως της χρήσης του υποστυλίου. Μπορεί ο ένας να βάζει νέα βιτρίνα και να μογιαντίζει το στυλ από πάνω του γκρίζο επειδή κάπου το είδε και του άρεσε, ο διπλανός να κάνει τέντα που να εκτείνεται στο μισό πεζοδρόμιο και το στυλ θα

του να το καλύπτει με μια ταμπέλα με το όνομά του και φώτα «Νεον» μπας και τον χάσουμε, ενώ ο παραδίπλα να έχει μια βιτρίνα του 1980 σε χρυσαφί αλουμινένιο πλαίσιο με μια ξεχωρισμένη ξεκαρτερική πένταψηφίου αριθμού τηλεφώνου και από πίσω να κρέμονται κουρτίνες που περισσότερο από κάποιο ξενοδοχείο που ήταν «in» το 1983 στην Πάφο. Το στυλ θα είναι παραμένει σε ξεφλουδισμένο (πράσιν) άσπρο χρώμα.

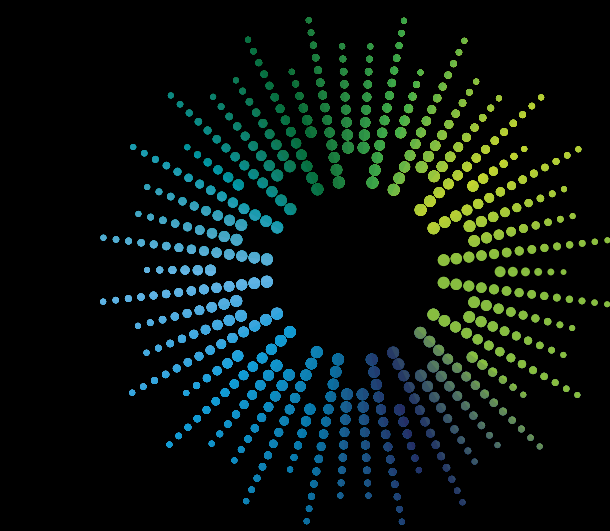
Αν και τα εμπορικά κέντρα τύπου «Malls» σε μια χώρα όπως η δική μας δεν με βρίσκουν ένθερμο υποστηρικτή τους, εντούτοις η σχεδιαστική τάξη και οργάνωση που επικρατούν σε αυτά, μου προκαλούν πολύ καλή αίσθηση. Παρόλο που ο κάθε χρήστης θέλει και του επιτρέπει να προσδώσει τη δική του ταυτότητα, εντούτοις έχει κάποιες παραμέτρους τις οποίες πρέπει να σεβαστεί, αλλιώς δεν μπαίνει μέσα. Έτσι κατά την άποψή μου πρέπει να είναι και οι εμπορικές οδοί. Να υπάρχει ένα συγκεκριμένο πλάνο για το πώς θα πρέπει να καταλήξει η κάθε οδός. Να υπάρχουν αυστηρές παράμετροι και τιμηματικά να υπολείπεται η ανάπτυξη εντός αυτών. Όπως συμβαίνει και στους διαχωρισμούς οικοπέδων ένα πράγμα: Υπάρχει το μεγαλύτερο πλάνο, το οδικό δίκτυο που πρέπει να δημιουργηθεί, οι χώροι πρασίνου κ.λπ. και μετά υλοποιείται τμηματικά από τον όποιον θα διαχωρίσει το χωράφι του σε οικόπεδα, κάνοντας αυτό που του αναλογεί. Χωρίς όμως να κάνει ό,τι του κατέβει. Η παραισθήση πως αισθητικά το έχουμε είναι πάντως ανυποστατική.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2018

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε

- Όλες οι νέες φορολογικές αλλαγές και άλλες σχετικές αλλαγές
- Το φορολογικό ημερολόγιο 2018
- Όλο το φορολογικό πλαίσιο που ισχύει στην Κύπρο

Η έκδοση του Φορολογικού Οδηγού εντάσσεται στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της Deloitte για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση των φορολογουμένων.

Την ηλεκτρονική έκδοση, στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα, του Φορολογικού Οδηγού 2018 της Deloitte μπορείτε να τη βρείτε στην ιστοσελίδα www.deloitte.com/cy

© 2018 Deloitte Limited

Tax

Κοντά σε νέες συμφωνίες το Nicosia Mall

Επαφές με γνωστές αλυσίδες όπως Nero, Costa Coffee και Akakiko είναι μερικά από τα σενάρια που εξετάζει η εταιρία

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το με ποιους θα δώσει τελικά τα χέρια το Nicosia Mall για τα εστιατόρια και τις καφετέριες που θα δραστηριοποιηθούν στο εμπορικό κέντρο της Λακατάμειας, είναι κάτι που παραμένει ακόμα ανοικτό και παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον τόσο σε επιχειρηματικό επίπεδο όσο και στο επίπεδο του καταναλωτικού κοινού. Ήδη έχει γίνει γνωστό ότι Stradivarius, Mango, Calzedonia, Intimissimi, Tezenis, Bagatt και Kipling θα έχουν μια

Στο mall έκτασης 82.000 τετρ. μ., θα λειτουργήσουν 150 καταστήματα, ενώ θα υπάρχει χώρος για στάθμευση 1700 οχημάτων.

θέση στην έκταση των 82.000 τετρ. μ., μετά και τη σχετική συμφωνία συνεργασίας με τον γνωστό στον χώρο της μόδας Όμιλο Μαλλούππας & Παπακώστας.

Πηγές που είναι σε θέση να γνωρίζουν τα σενάρια που υπάρχουν στο τραπέζι, μιλούν την ίδια ώρα για ενδιαφέρον από μεγάλα ονόματα και στον επισιτιστικό τομέα. Πρόκειται για τις γνωστές αλυσίδες Caffè Nero το οποίο ανήκει στην PHC (Franchised Restaurants Public Ltd), ενώ παράλληλα ανοικτό είναι το ενδεχόμενο συνεργασίας με την αλυσίδα Costa Coffee και το εστιατόριο ιαπωνικής κουζίνας Akakiko το οποίο ανήκει στον όμιλο Louis Hotels. Σε ό,τι αφορά την εταιρία PHC, υπήρχαν πληροφορίες οι οποί-

Το νέο mall αναμένεται να είναι έτοιμο μέχρι τα Χριστούγεννα του 2018 και θα δώσει νέα ώθηση στην περιοχή της δυτικής Λευκωσίας.

ες μιλούσαν για ευρύτερη συνεργασία και λειτουργία εστιατορίων, όπως Pizza Hut, Burger King, Taco Bell και Wagamama, ωστόσο, οι πληροφορίες παραμένουν σενάρια που δεν έχουν επιβεβαιωθεί μέχρι στιγμής.

Όπως αναφέρει ο γενικός διευθυντής του εμπορικού κέντρου Yoram Kedem, η φιλοσοφία για τη λειτουργία των εστιατορίων μέσα στο mall είναι ο υπολογισμός της σωστής ισορροπίας ανάμεσα σε casual dining, δημοφιλείς καφετέριες και εστιατόρια. Αυτό το οποίο θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο είναι η συνεργασία του Nicosia Mall με την υπεραγορά Αθηνών, η οποία θα εκτείνεται πίσω από τον χώρο στάθμευσης, χωρητικό-

τητας 1.700 αυτοκινήτων. Σημαντικό είναι το γεγονός πως η λειτουργία του mall θα ανοίξει 800 νέες θέσεις εργασίας, καθώς και το γεγονός ότι το target market του είναι νέοι ηλικίας 24- 34 και δεν θα απευθύνεται σε μεγάλα πορτοφύλια. Σύμφωνα με έγκυρες πηγές, το κτήριο θα είναι στα πρότυπα μεγάλων Mall του εξωτερικού, ενώ δεν θα έχει κοινά στοιχεία με τα υφιστάμενα mall που υπάρχουν ήδη στη Λευκωσία και στις άλλες πόλεις.

Εντατικά οι εργασίες

Η ολοκλήρωση του νέου mall έχει χρονικό ορίζοντα τα Χριστούγεννα του 2018. Αυτή τη στιγμή οι εργασίες ανέγερσής του που ξε-

κίνησαν τον Σεπτέμβριο, βρίσκονται στον πέμπτο μήνα και συνεχίζονται με αμειώτους ρυθμούς. Σημειώνεται ότι το σημείο που βρίσκεται το mall θα επιτρέπει στους οδηγούς εύκολη πρόσβαση μέσω της λεωφόρου Λακατάμειας και τον κυκλικό κόμβο με κατεύθυνση προς Τρόδος και κοινότητα Μάμμι στο οποίο έχει εγκατασταθεί τα τελευταία χρόνια αριθμός νέων οικογενειών.

Θα μπορεί με αυτό τον τρόπο να εξυπηρετήσει εύκολα τους κατοίκους της περιοχής αλλά και πολλών άλλων της Λευκωσίας, όπως στον Άγιο Ανδρέα, Άγιο Δομέτιο, Έγκωμη, περιοχές έξω από τη Λευκωσία, αλλά και από κατοίκους άλλων πόλεων που θα μπαίνουν από

τον κυκλικό κόμβο προς το Τρόδος. Το έργο αναμένεται να δώσει νέα ώθηση στην περιοχή της δυτικής Λευκωσίας, ώθηση η οποία δεν αποκλείεται να αποτυπωθεί σταδιακά και στις τιμές των ακινήτων της περιοχής.

Εργο 150 εκατομμυρίων

Το κόστος της ανέγερσης του mall αγγίζει τα 150 εκατομμύρια ευρώ και με έκταση 82.000 τετρ. μ. αναμένεται να είναι το μεγαλύτερο στη Λευκωσία. Βασικός μέτοχος του έργου είναι η Τράπεζα Κύπρου η οποία έχει χρηματοδοτήσει το mall με 35 εκατομμύρια ευρώ. Ωστόσο, ασφαλείς πληροφορίες αναφέρουν ότι με την ολοκλήρωση του έργου η τράπεζα θα

είναι ανοικτή για συμφωνία με επίδοξους αγοραστές. Είναι πάντως σαφές πως η τράπεζα θα το κρατήσει μέχρι τη στιγμή που θα είναι σίγουρη για την επιτυχή λειτουργία του.

Υπενθυμίζεται ότι το 51% του Nicosia Mall ανήκει στην NCMH Nicosia Mall Holdings Ltd της Τράπεζας Κύπρου, η οποία με την ένεση 35 εκατομμυρίων ευρώ επέτρεψε την αποπεράτωση του έργου μετά από αδιέξοδο στο οποίο είχε κολήσει το έργο λόγω ανεπαρκούς χρηματοδότησης. Το 49% του μεριδίου έχουν άλλοι δύο μέτοχοι, με τον Όμιλο Αθηνών να κατέχει πλέον το 36%, ενώ το υπόλοιπο 13% έχει ο επιχειρηματίας Δημήτρης Χατζηπαργουρού.

WHERE LUXURY
MEETS LOCATION

LUXURY APARTMENTS FOR SALE

DESIGN | QUALITY | SUSTAINABILITY

 (+357) 80 01 20 04 | www.epias22.com | Address Epías 22, 2411 Egkomi | sales@epias22.com

PSARASCONSTRUCTIONS
Your turnkey construction partner

Δημητριάδης: Το έργο μου θα το κρίνει η κοινωνία

Οι σχέσεις με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη, οι ιδιωτικοποιτήσεις και ο γενικός ελεγκτής

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Στην πενταετή θητεία του στο πηδάλιο του Υπουργείου Μεταφορών και Συγκοινωνιών ο Μάριος Δημητριάδης έπρεπε να διαβεί από πολλές ατραπούς, ξεκινώντας από το κλείσιμο των Κυπριακών Αερογραμμών, την ιδιωτικοποίηση του λιμανιού της Λεμεσού και την ενιαία ανάπτυξη λιμανιού και μαρίνας Λάρνακας. Σε συνέντευξη που παραχώρησε στην «Κ» κάνει τον απολογισμό του ως απερχόμενος πια, αφού επέλεξε να μην αποδεχτεί την πρόταση του Προέδρου Αναστασιάδη για παραμονή στο κυβερνητικό σκηνικό. Ο κ. Δημητριάδης είναι ο μόνος υπουργός, ο οποίος, αποχωρώντας, παραδίδει όχι μία, αλλά δύο σκυτάλες. Μία στην επί-

στην Κύπρο. Η συνδεσιμότητα έχει αυξηθεί σημαντικά, ενώ οι τιμές των εισιτηρίων, βάσει επίσημων στατιστικών, έχουν μειωθεί. Ακολουθήσαμε την πολιτική των ανοικτών αιθέρων, δώσαμε κίνητρα σε εταιρίες και είχαμε αυτά τα θετικά αποτελέσματα. Στο θέμα των λιμανιών, για πρώτη φορά έγινε ένας πραγματικός στρατηγικός σχεδιασμός. Αρχίσαμε με το λιμάνι Λεμεσού, το οποίο παραχωρήθηκε στους ιδιώτες από το τέλος Ιανουαρίου 2017 με μεγάλη επιτυχία παρά τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην αρχή. Συνεχίζουμε με το λιμάνι της Λάρνακας για το οποίο η διαδικασία προσφορών λήγει στις 16 Απριλίου και βρίσκεται σε πολύ προχωρημένο στάδιο. Παράλληλα προχωρήσαμε με τη δημιουργία νέου λιμανιού στο Βασιλικό, το οποίο θα παραχωρηθεί σε ιδιώτες και θα εξυπηρετήσει τις ανάγκες για οχληρά φορτία και για υδρογονάνθρακες.

—Ιδιωτικοποίηση λιμανιού Λάρνακας. Υπήρχαν συγκεκριμένα κωλύματα με την Γενική Εισαγγελία. Έχουν καμφθεί τα εμπόδια;

—Όντως είχε σημειωθεί μια καθυστέρηση λόγω του ότι ο νομοτεχνικός έλεγχος της σύμβασης, καθυστέρησε κάποιους μήνες. Από τις τρεις κοινοπραξίες που πέρασαν στον β' γύρο, ενδιαφέρον έχουν τελικά οι δύο, αλλά θα πρέπει να κάνουμε υπομονή μέχρι τον Απρίλιο για να δούμε τις προσφορές.

—Θα γίνει τελικά η αλλαγή στο λιμάνι Λάρνακας;

—Εγώ πιστεύω ότι και πρέπει και θα γίνει η αλλαγή στο λιμάνι Λάρνακας. Ακόμη και ένας να ενδιαφερθεί θα πρέπει να προχωρήσει αυτό το έργο. Μιλάμε για σοβαρές εταιρίες οι οποίες είναι έτοιμες να κάνουν τεράστιες επενδύσεις στη Λάρνακα και να αλλάξουν την ίδια την πόλη.

—Αναφερθήκατε προηγουμένως σε προβλήματα κατά την ιδιωτικοποίηση του λιμανιού Λεμεσού. Θεωρείτε ότι ο τρόπος λειτουργεί ο γενικός ελεγκτής βοήθησε στο έργο του Υπουργείου σας ή έχει δημιουργήσει εμπόδια;

—Θα πρέπει πάντα να υπάρχει μια ισορροπία μεταξύ της δυνατότητας που έχει η εκτελεστική εξου-

Στο γνώριμο πεδίο των χρηματοοικονομικών σχεδιάζει να επιστρέψει ο υπουργός Μεταφορών Μάριος Δημητριάδης μετά από πέντε χρόνια παρουσίας στο κυβερνητικό σκηνικό.

σία για να προχωρήσει να κάνει πολιτική και του ελέγχου που της ασκείται. Αυτό είναι το σχολίο μου και τίποτε άλλο.

—Πώς ήταν η συνεργασία σας με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη;

—Ήταν πάντα πολύ υποστηρικτικός. Ειδικά στην περίπτωση με το λιμάνι Λεμεσού όταν η κατάσταση είχε γίνει πολύ πιεστική και όλοι ήταν εναντίον μου. Τότε είχα θέσει την παραίτησή μου ενώπιόν του, όμως δεν την έκανε δεκτή. Ήταν μάλιστα ο μόνος ο οποίος ήταν πραγματικά δίπλα μου. Με την επανεκλογή του, ο Πρόεδρος μου έκανε πρόταση να συνεχίσω στο κυβερνητικό σκηνικό. Πρόταση η οποία με τιμά σαφώς, όμως αποφάσισα να αποχωρήσω.

—Ποιο θα είναι το επόμενο πεδίο δραστηριοποίησής σας;

—Σίγουρα δεν θα είναι στον κομματικό τομέα. Εγώ θεωρώ τον εαυτό μου ένα τεχνοκράτη, ο οποίος ανέλαβε ένα πολιτικό πόστο. Το κατά πόσο το έχω φέρει εις πέρας με επιτυχία θα το κρίνει η κοινωνία και όχι εγώ. Αυτή τη στιγμή, παρά την τιμητική πρόταση που μου έκανε ο Πρόεδρος, τον οποίο θέλω να ευχαριστήσω, αποφάσισα να δραστηριοποιηθώ στον ιδιωτικό τομέα. Σίγουρα ο κύριος τομέας δραστηριοποίησής μου ήταν οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και θεωρώ ότι εκεί θα είναι πάλι, συνδυάζοντας τις γνώσεις και τις εμπειρίες που απέκτησα στο Υπουργείο Μεταφορών και Συγκοινωνιών.

Η «διάδοχος» στο Μεταφορών και το Υφυπουργείο Ναυτιλίας

—Το Υπουργείο Συγκοινωνιών είναι ένα αναπτυξιακό Υπουργείο. Ποια θεωρείτε ότι είναι τα σημαντικότερα έργα τα οποία πρέπει να προωθηθούν;

—Όσο αφορά τη νέα υπουργική θητεία, σίγουρα αυτό που προέχει είναι ο σχεδιασμός του νέου συστήματος δημόσιων μεταφορών. Θα πρέπει να προχωρήσει επίσης και η αναδιάρθρωση του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας αλλά και το νομοσχέδιο που εκκρεμεί για δημιουργία ξεχωριστής εταιρίας αρμόδιας για τον έλεγχο της εναέριας κυκλοφορίας. Σε πρώτο στάδιο προβλέπεται η αλλαγή της οργανωτικής δομής και σε δεύτερο στάδιο προβλέπεται η αυτονομία του τμήματος, ώστε να γίνει η αρχή όπως όλες οι άλλες χώρες. Δεν θα επηρεαστούν οι εργαζόμενοι. Κατά τη διάρκεια της θητείας μου είχα κάνει μια μελέτη για την αυτονομία των Ταχυδρομείων. Η λύση που είχαμε προτείνει ήταν η δημιουργία μιας εταιρίας η οποία θα λειτουργούσε τα ταχυδρομεία. Δυστυχώς υπήρχε αντίδραση από τους εργαζόμενους και δεν προχώρησε αλλά η αυτονομία μέσω μιας εταιρίας ιδιωτικού δικαίου είναι μονόδρο-

μος και οποιοδήποτε άλλο μοντέλο είναι καταδικασμένο σε αποτυχία.

—Εννοείτε ιδιωτικοποίηση;

—Δεν μίλησα για ιδιωτικοποίηση αλλά για εταιρία που θα ανήκει στο Δημόσιο.

—Ποιο είναι «το κλειδί» το οποίο θα πρέπει να κρατάει στα χέρια της η νέα υπουργός ώστε να προωθήσει τα έργα που προωθεί το Υπουργείο;

—Είναι ένα δύσκολο Υπουργείο το Υπουργείο Μεταφορών. Αυτό που πρέπει σίγουρα να έχει η νέα υπουργός είναι αρκετή υπομονή και επιμονή, και να είναι έτοιμη για σκληρή δουλειά. Την έχω γνωρίσει και θεωρώ ότι είναι απόλυτα ικανή και ότι θα πετύχει στο έργο της.

—Ο ναυτιλιακός τομέας ήταν μέχρι πρότινος υπό την αρμοδιότητά σας. Ποιες θα πρέπει να είναι οι προτεραιότητες της νέας υφυπουργού;

—Τα τελευταία τέσσερα χρόνια είχαμε μια αύξηση πέραν του 65% στον αριθμό των ναυτιλιακών εταιριών. Είχαμε επίσης μεγάλη ανάπτυξη στον τομέα της ναυτικής εκπαίδευσης, αλλά και μια μεγάλη πρόωθηση της σπ-

μαίας και της κυπριακής ναυτιλίας στο εξωτερικό. Εκκρεμεί φυσικά η αναδιάρθρωση του ίδιου του Υφυπουργείου το οποίο θα πρέπει να γίνει ακόμα πιο αποτελεσματικό. Το θέμα του τουρκικού εμπόργου επίσης είναι πολύ σοβαρό ζήτημα αλλά αυτό φυσικά αυτό δεν αφορά την νέα υπουργό για να το επιλύσει αλλά είναι ευρύτερα πολιτικό θέμα και πιθανό να λυθεί με τη λύση του Κυπριακού. Δύο πράγματα τα οποία είχα δρομολογήσει όσο ήμουν υπουργός και δεν προχώρησαν ακόμη, το ένα αφορά το άνοιγμα ακόμα ενός γραφείου ναυτιλίας στην Ασία για το οποίο υπάρχει σχετικό κονδύλι και φέτος στον προϋπολογισμό και θα πρέπει να προχωρήσει άμεσα γιατί η ναυτιλία αναπτύσσεται ραγδαία στην Ασία. Το δεύτερο αφορά τη δημιουργία ενός σώματος το οποίο θα συνδυάζει το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και θα έχει αποκλειστική ενότητα την πρόωθηση της ναυτιλίας στα μοντέλα του αγγλικού μοντέλου. Αυτά είναι θέματα τα οποία θα πρέπει να δει η νέα υφυπουργός και είμαι σίγουρος ότι θα βάλει τον πήχη της ναυτιλίας ακόμα πιο ψηλά.

Διπλασιάστηκαν οι πωλήσεις βιολογικών προϊόντων

Οι πωλήσεις λιανικής αυξήθηκαν κατά 54% μεταξύ του 2010 και του 2015 στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι πωλήσεις λιανικής στην αγορά βιολογικών προϊόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αυξήθηκαν κατά 54% μεταξύ του 2010 και του 2015. Την ίδια περίοδο η συνολική έκταση που χρησιμοποιήθηκε στην Ε.Ε. για τη βιολογική γεωργία αυξήθηκε κατά 21%. Ταυτόχρονα, οι εισαγωγές βιολογικών προϊόντων αυξήθηκαν κατά 32% μεταξύ του 2012 και του 2015. Τα στοιχεία παρουσιάζει ο Ευρωπαϊκός Ελεγκτικός Συνέδριος (ΕΕΕΣ), το οποίο εξέδωσε σχετικό δελτίο τύπου έπειτα από ελέγχους με αντικείμενο είναι υψηλότερες από εκείνες των «συμβατικών παραγόμενων προϊόντων» όπως τα περιγράφει, η αγορά δυσκολεύεται να ανταποκριθεί στη ζήτηση. Όσον αφορά στη διαφορά της τιμής την οποία είναι διατεθειμένοι να καταβάλουν οι καταναλωτές, εκτιμά πως ενδεχομένως να

Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο θα συνεισφέρει συνολικά την περίοδο 2014 - 2020 στη βιολογική γεωργία με ενισχύσεις ύψους 6,5 δισ. ευρώ.

ενθαρρύνει τις πωλήσεις βιολογικών προϊόντων, τα οποία στην πραγματικότητα δεν είναι βιολογικά.

Πρόσθετα, στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής όπως σημειώνεται στο δελτίο, οι πιστοποιημένοι βιοκαλλιεργητές λαμβάνουν ενίσχυση «οικολογικού προσανατολισμού». Οι βιοκαλλιεργητές μπορούν επίσης να λάβουν ενίσχυση από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης εξηγεί, τόσο για τη στροφή σε πρακτικές βιολογικής γεωργίας

Η πρόκληση που αντιμετωπίζει ο τομέας είναι να διασφαλίσει τη σταθερή αύξηση της προσφοράς και της ζήτησης.

όσο και για τη διατήρησή τους. Σημαντικό δε ότι συγκεκριμένο Ταμείο θα συνεισφέρει συνολικά την περίοδο 2014 - 2020 στη βιολογική γεωργία με ενισχύσεις ύψους 6,5 δισεκατομμυρίων ευρώ.

«Η πρόκληση που αντιμετωπίζει ο τομέας των βιολογικών προϊόντων είναι να διασφαλίσει τη σταθερή αύξηση της προσφοράς και της ζήτησης, διατηρώντας παράλληλα το επίπεδο εμπιστοσύνης των καταναλωτών», αναφέρει σχετικά με τη ζήτηση και την προσφορά το μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για τον έλεγχο, Νικόλαος Μπλιώνης.

Η έκθεση ελέγχου αναμένεται να δημοσιευθεί στις αρχές του 2019, ενώ όπως τονίζεται, θα αποτελέσει μέρος μιας σειράς εκθέσεων του ΕΕΕΣ για διάφορες πτυχές της διατροφικής αλυσίδας, η οποία περιλαμβάνει τις εκθέσεις για την καταπολέμηση της σπατάλης τροφι-

μων, για την καλή μεταχείριση των ζώων και για την ασφάλεια των τροφίμων. Οι ελεγκτές θα εξετάσουν το σύστημα ελέγχου που διέπει την παραγωγή, τη μεταποίηση, τη διανομή και την εισαγωγή βιολογικών προϊόντων, με απώτερο σκοπό να αξιολογήσουν κατά πόσον οι καταναλωτές μπορούν πλέον να έχουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στην πράγματι βιολογική προέλευση των οικιακών προϊόντων, σε σύγκριση με το 2012 όταν είχε διενεργηθεί ο προηγούμενος έλεγχος του ΕΕΕΣ στο συγκεκριμένο τομέα.

Το κατά πόσο ένα προϊόν είναι βιολογικής προέλευσης επαληθεύεται με σύστημα πιστοποίησης που θεσπίζει η νομοθεσία της Ε.Ε., το οποίο τελεί υπό την εποπτεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το σύστημα εφαρμόζεται από τα κράτη μέλη και οι επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται τόσο από δημόσιους όσο και από ιδιωτικούς φορείς.

Οι τράπεζες θα κλείσουν το 2017 με ζημιές

Τριψήφιο αριθμό θα δείξουν οι προβλέψεις - Η εποπτική πίεση και τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια στις μεγάλες

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Δύσκολο αποδείχθηκε το 2017 για τις τράπεζες της Κύπρου, καθώς ήταν γεμάτο προκλήσεις και αλλαγές, στρώνοντας τον δρόμο για το 2018, που αναμένεται να είναι χρονιά σταθμός για το κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Το 2018 άρχισε με πωλήσεις δανείων της Ελληνικής στην BK2Capital, αφήνεται ανοικτό το ενδεχόμενο για σχέδιο εθελούσιας εξόδου για τον Συνεργατισμό, ενώ για την ίδια τράπεζα αναμένονται επενδυτές. Επίσης, είναι η πρώτη χρονιά που θα εφαρμοστεί το λογιστικό πρότυπο IFRS9 στους τραπεζικούς ισολογισμούς και θα υπάρξουν συγχωνεύσεις για να μικρύνει

Τα προβλήματα των τραπεζών σχετικά με τα κέρδη και τις ζημιές δεν εστιάζονται σε κακές τραπεζικές πρακτικές, σε αποτυχημένες επεκτάσεις ξένων αγορών ή σε αγορά ομολόγων.

ο αριθμός των πιστωτικών ιδρυμάτων. Σημαντικό για το 2018 είναι και η δημιουργία της «Εστίας», του σχεδίου της κυβέρνησης ως λύση για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια, που θα διαχωρίσει τους στρατηγικούς κακοπληρωτές από τις ευάλωτες ομάδες και θα μεταφερθούν τα δάνεια των δεύτερων σε μία «αποθήκη προστασίας». Ακόμα, εντός του πρώτου τετραμήνου του 2018 θα φτάσει ενώπιον της Βουλής το νομοσχέδιο για την τιτλοποίηση δανείων, που αν περάσει ως νόμος θα βοηθήσει

στο έργο των τραπεζών για μείωση των ΜΕΔ.

Την Τρίτη, η Τράπεζα Κύπρου θα παρουσιάσει τα συγκεντρωτικά της αποτελέσματα για το 2017, ακολουθεί την Πέμπτη η Ελληνική Τράπεζα, ενώ η Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα έχει αναστείλει τα αποτελέσματά της έως το τέλος Απριλίου. Τα αποτελέσματα των τραπεζών για το 2017 θα δείξουν ζημιές εκατομμυρίων ευρώ, ακολουθώντας λίγο πολύ τα αποτελέσματα του εννεαμήνου των τριών τραπεζών, καθώς δεν έγινε καμία δραματική αλλαγή προς το θετικό στους υπόλοιπους μήνες. Τα προβλήματα πλέον των τραπεζών σχετικά με τα κέρδη και τις ζημιές δεν εστιάζονται σε κακές τραπεζικές πρακτικές, σε αποτυχημένες επεκτάσεις ξένων αγορών ή σε αγορά ομολόγων, όπως κάποτε των ελληνικών. Τα προβλήματα εστιάζονται σε κυρίως σε τρεις τομείς. Στις πολύ υψηλές εποπτικές απαιτήσεις, οι οποίες ανεβάζουν κατακόρυφα τα έξοδά τους με κεφάλαια και προβλέψεις, στο μη επαρκές νομικό πλαίσιο που επιβαρύνει τη λειτουργία τους, όπως το μη αποτελεσματικό πλαίσιο εκποιήσεων που δεν έχει τα αναμενόμενα αποτελέσματα και φυσικά το επίπεδο των ΜΕΔ, καθώς όλες οι ενέργειες στις οποίες προβαίνουν, αρχίζουν ή καταλήγουν εκεί.

Οι προβλέψεις κόστους

Μπορεί να μην έχουν ανακοινωθεί ακόμα τα αποτελέσματα του 2017 για την Τράπεζα Κύπρου, αλλά δεν αναμένεται να διαφοροποιηθούν δραματικά από τα αποτελέσματα του εννεαμήνου. «Βαρύς» ο λογαριασμός, καθώς οι επιπρόσθετες προβλέψεις των 500 εκατ. που ανακοίνωσαν εντός του καλοκαιριού την έφεραν σε δύσκολη θέση αφού είναι αδύνατον να καλυφθούν. Αυτό

Γεμάτη η επόμενη εβδομάδα, καθώς την Τρίτη, η Τράπεζα Κύπρου θα παρουσιάσει τα συγκεντρωτικά της αποτελέσματα για το 2017, την Πέμπτη η Ελληνική Τράπεζα, ενώ η Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα έχει αναστείλει την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της μέχρι και το τέλος Απριλίου.

που ήθελε να πετύχει όμως το κατάφερε, αυξάνοντας την κάλυψη με προβλέψεις στα δάνεια στο 49%, το οποίο είναι πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Η ζημιά μετά τη φορολογία και πριν από τα έξοδα αναδιάρθρωσης για το εννεάμηνο 2017 ανήλθαν σε 532 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με κέρδη μετά τη φορολογία και πριν από τα έξοδα αναδιάρθρωσης 101 εκατ. ευρώ το εννεάμηνο 2016. Τα κέρδη μετά τη φορολογία και πριν από τα έξοδα αναδιάρθρωσης για το τρίτο τρίμηνο του 2017 ανήλθαν σε 8 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με ζημιά μετά τη φορολογία και πριν από τα έξοδα αναδιάρθρωσης 549 εκατ. ευρώ το δεύτερο τρίμηνο του 2017. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, οι ζημιές που θα παρουσιάσει την Τρίτη η τράπεζα θα κυμαίνονται από 510 - 550 εκατ. ευρώ.

Αν και το τρίτο τρίμηνο του 2017 η Ελληνική Τράπεζα κατάφερε να επιστρέψει στα κέρδη, έστω και στα λιγιστά ύψους 5,1 εκατ. ευρώ, δεν κατέστη δυνατό να ανακόψει τις συσσωρευμένες ζημιές των προηγούμενων έξι μηνών ύψους 22,9 εκατ. ευρώ. Έτσι, λοιπόν, η Ελληνική κατέγραψε ζημιές ύψους 17,8 εκατ. ευρώ στο εννεάμηνο, αναμένοντας όμως και άλλες. Ο λόγος είναι το σχέδιο εθελούσιας εξόδου του προσωπικού που εξέδωσε το τέταρτο τρίμηνο του 2017, το οποίο όπως είχε πει και η διοίκηση της Ελληνικής, θα της κοστίσει. Μακροπρόθεσμα όμως είχε υπογραμμίσει ότι θα καταφέρει να «κόψει» τον λόγο κόστους προς έσοδα, κάνοντας την ανταγωνιστικότερη. Το κόστος όμως που θα επιμιαστεί βραχυπρόθεσμα από την έξοδο 225 υπαλλήλων της,

θα ανέλθει στα 42 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με υπολογισμούς της «Κ», η Ελληνική αναμένεται να παρουσιάσει ζημιές για το 2017 ύψους 50 - 60 εκατ. Πάντως, η Ελληνική κατά την τελευταία δήλωση του CEO της, Ιωάννη Μάτση, αναμένεται μέσα στο 2018 να επιστρέψει στα κέρδη. Ο Δείκτης CET1 της Ελληνικής κατά την εννεαμηνία του 2017 βρισκόταν στο 14,45% και ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, στο 18,12%, πολύ πιο ψηλά από τις απαιτήσεις των εποπτών.

Μέχρι Απρίλιο η ΣΚΤ

Η Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα, αν και μέχρι πρότινος ακολουθούσε την πρακτική να ανακοινώνει αποτελέσματα, όπως προχωρούν οι τράπεζες που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ, επέλεξε να μην προχωρήσει σε ανακοίνωση τον Φεβρουάριο. Είναι όμως υποχρεωμένη να ανακοινώσει τα αποτελέσματά της μέχρι 30 Απριλίου 2018 και εκεί θα διαφανεί πόση ζημιά θα παρουσιάσει. Σύμφωνα με τα δημοσιοποιημένα αποτελέσματα του εννεαμήνου, η ΣΚΤ παρουσίασε ζημιές 63,3 εκατ. ευρώ και ο λόγος είναι ότι κατά το τρίτο τρίμηνο του 2017 «φόρτωσε» προβλέψεις ύψους 149,5 εκατ. ευρώ. Στο πρώτο εξάμηνο είχε παρουσιάσει κέρδη 8 εκατ. ευρώ, ενώ όσον αφορά τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, στο εννεάμηνο διαμορφώθηκαν σε 15,23% με μικρή μείωση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, στο 15,52% (Total Capital, Tier 1 Capital). Σύμφωνα με υπολογισμούς της «Κ» η ΣΚΤ αναμένεται να παρουσιάσει ζημιές ύψους 60 - 80 εκατ. ευρώ, ενώ ενδιαφέρον είναι να δούμε τι επιπτώσεις έφεραν στους ισολογισμούς της τράπεζας οι ψιθυροί για ενδεχόμενη αποτυχία της.

Επιβαρύνει και η ΕΤΥΚ

Μέσα σε όλα τα προβλήματα που έχουν να αντιμετωπίσουν οι τράπεζες σε μια εποχή που, όπως δείχνουν οι αριθμοί, δεν έχουν ακόμα ορθοποδήσει καλά - καλά από τις μνημονιακές εποχές, η Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου ζητάει στο μισθολόγιο των μελών της την καταβολή της ΑΤΑ και της ετήσιας προσαύξησης. Την Παρασκευή κορυφώθηκε η κόντρα μεταξύ της Τράπεζας Κύπρου και της ΕΤΥΚ αναφορικά με την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης και ιδιαίτερα στο κομμάτι των προσαυξήσεων. Η ΕΤΥΚ προειδοποίησε πως εάν δεν καταβληθούν ενδεχομένως να αποφασιστούν μέτρα, δίχως να αποκλείει και τα απεργιακά. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι το ζήτημα μεταξύ Τρ. Κύπρου και της ΕΤΥΚ βρίσκεται ενώπιον του Υπουργείου Εργασίας και ακόμα ενώ δεν έχουν παρθεί αποφάσεις από τον «πυροσβέστη», η ΕΤΥΚ προχωράει δυναμικά. Σχολιάζοντας το θέμα τραπεζικές πηγές δήλωσαν στην «Κ» ότι το τραπεζικό σύστημα είναι ακόμα αρκετά ευάλωτο και δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να φορτωθεί αυξήσεις μισθών. Ανέφεραν, επίσης, πως οι τραπεζικοί ήταν η μερίδα πολιτών που δέχτηκαν τις μικρότερες πιέσεις στους μισθούς τους από την κρίση και είναι πολύ νωρίς για τις όποιες διεκδικήσεις. Χαρακτηριστικά σημειώνουν: «Πρώτα να ορθοποδήσει η οικονομία και μετά θα έρθουν και τα προνόμια. Και όλα τα παραπάνω μετά από διάλογο και όχι με απεργίες».

Insurance Underwriting Manager Cyprus & Overseas

G.A.P Vassilopoulos Group is listed on the Cyprus Stock Exchange, employs over 1,200 people and operates through a network of 3,000 offices throughout Cyprus, the United Kingdom, Germany, Ireland, the Netherlands, Belgium, Luxembourg and Israel.

The Group provides a complete spectrum of Insurance Products and continuously expands its portfolio while representing prestigious International Insurance Companies which have acquired ratings of 'A' (excellent) by A.M. Best Company and Standard and Poor's, certifying their ability to meet their insurance obligations.

GAP Vassilopoulos Group is a Lloyd's Coverholder, also representing XL Catlin Insurance Co., Neon Lloyd's Syndicate, IMG (International Medical Group), Euler Hermes, Atradius and Coface.

We are currently seeking to recruit an Underwriting and Operations Manager for our Insurance Services to be based in our Head Offices in Nicosia and to be responsible for our Cyprus, as well as our Overseas Insurance Business in the United Kingdom, Germany, Ireland, the Netherlands, Belgium, Luxembourg and Israel.

Job Description

- To underwrite General Insurance Risks.
- To monitor and manage the operations of the Insurance business, such as the issuing of the policies in accordance with the requirements and standards of the Binder Agreements and the Company's procedures.
- Reporting the monthly Production and Claims Bordereaux.
- To manage the development of the new Insurance software system.

Qualifications & Skills

- Professional Qualification ACII holder, or in the process of acquiring it.
- Excellent knowledge of the Greek and English languages.
- Excellent communication skills and dynamic personality.
- Excellent IT knowledge (Microsoft Office/ Word/ Excel/ PowerPoint).
- Minimum of at least 3 years of working experience as an Underwriter in a General Insurance Company.
- Working experience in the European Union Insurance market will be considered an advantage.

A very generous Remuneration Package will be offered, including Basic Salary, Performance Bonus, Commissions, Traveling Allowance, Provident Fund, Medical Scheme and Mobile allowance.

To apply for the position, please send your CV to careers@gapgroup.com
All applications will be treated with Utmost Confidentiality.

Coverholder at

www.gapgroup.com | 20 Strovolos Avenue, 2011, Nicosia | Tel: 22710000 | Fax: 22514081 | E-mail: careers@gapgroup.com

Πλεονεκτήματα από την αξιοποίηση της τεχνολογίας για σκοπούς φορολογικής συμμόρφωσης

Έκθεση του Ομίλου της Παγκόσμιας Τράπεζας και της PwC καταδεικνύει μείωση του φόρτου εργασίας για τις επιχειρήσεις

Σύμφωνα με την τελευταία έκδοση της έκθεσης του Ομίλου της Παγκόσμιας Τράπεζας και της PwC με τίτλο «Paying Taxes 2018», η αξιοποίηση της τεχνολογίας για σκοπούς φορολογικής συμμόρφωσης από επιχειρήσεις και κυβερνήσεις οδηγεί σε συνεχή απλοποίηση και μείωση του σχετικού φόρτου εργασίας για τις επιχειρήσεις.

Η έκθεση εξετάζει τον βαθμό ευχέρειας στη καταβολή φόρων σε 190 οικονομίες, μέσω της μοντελοποίησης της φορολογίας των επιχειρήσεων σε κάθε οικονομία χρησιμοποιώντας για σκοπούς της μελέτης μία μεσαίου μεγέθους εγχώρια εταιρεία.

Από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι με την αξιοποίηση της τεχνολογίας ο χρόνος φορολογικής συμμόρφωσης έχει μειωθεί κατά 5 ώρες, δηλαδή στις 240 ώρες, ενώ ο αριθμός πληρωμών έχει μειωθεί κατά μία και ανέρχεται σήμερα στις 24.

Επίσης, ο απαιτούμενος χρόνος για συμμόρφωση με φόρους επί της εργασίας και των κερδών μειώθηκε κατά 2 ώρες (στις 61 ώρες για τους φόρους επί των κερδών και στις 87 ώρες για τους φόρους επί της εργασίας) συγκριτικά με πέρσι, ενώ οι φόροι επί της εργασίας κατέγραψαν τη μεγαλύτερη μείωση από την απαρχή της σχετικής μελέτης (από τη δημοσίευση της έκθεσης Doing Business 2006). Στους βασικότερους παράγοντες που έχουν συμβάλει στη μείωση περιλαμβάνονται η καταχώρηση δηλώσεων και η διενέργεια πληρωμών με ηλεκτρονικά μέσα, τα βελτιωμένα λογισμικά φορολογίας και λογιστικής και οι προσυμπληρωμένες δηλώσεις.

Για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, ο αριθμός των φορολογικών πληρωμών έχει μειωθεί κατά μία περίπου πληρωμή, λόγω κυρίως των αυξημένων δυνατοτήτων διαδικτυακής καταχώρησης δηλώσεων και διενέργειας πληρωμών, της λειτουργίας νέων διαδικτυακών πυλών και της μεγαλύτερης χρήσης των διαδικτυακών συστημάτων εκ μέρους των φορολογούμενων.

Ο παγκόσμιος μέσος Συνολικός Συντελεστής Φορολογίας και Εισφορών (TTCR) κατέγραψε μικρή αύξηση συγκριτικά με την προηγούμενη έρευνα (40,5% έναντι 40,4% το 2017). Ο συντελεστής αυξήθηκε σε περισσότερες οικονομίες από ό,τι σε όσες μειώθηκε - 52 σε σύγκριση με 36. Για πρώτη φορά από το 2004, σημειώθηκε αύξηση του συντελεστή για φόρους εκτός φόρων επί της εργασίας και των κερδών. Σε αυτούς περιλαμβάνονται φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας, τέλη κυκλοφορίας, περιβαλλοντικά και δημοτικά τέλη, φόροι μεταβίβασης ακινήτων και οποιαδήποτε άλλα χαμηλά τέλη.

Παρά τις σημαντικές αλλαγές στα παγκόσμια κατά μέσο όρο αποτελέσματα, πολλές οικονομίες, ιδιαίτερα με χαμηλότερα εισοδήματα, επέδειξαν μεγαλύτερη βραδύτητα σε ό,τι αφορά την πλήρη αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της τεχνολογίας. Η μελέτη σημειώνει επίσης την αυξημένη χρήση από τις φορολογικές αρχές συστημάτων πληροφόρησης σε πραγματικό ή σχεδόν πραγματικό χρόνο για εντοπισμό των συναλλαγών, π.χ. στη Ρωσία, τη Δημοκρατία της Κορέας και την Κίνα.

Τα δεδομένα σε πραγματικό χρόνο παρέχουν στις φορολογικές αρχές την ευκαιρία να ελέγχουν διεξοδικά τις συναλλαγές σε σχεδόν πραγματικό χρόνο αντί να βασίζονται σε αναθεωρήσεις των ετήσιων φορολογικών δηλώσεων. Τα νέα συστήματα που λειτουργούν σε σχεδόν πραγματικό χρόνο ενδέχεται να αυξήσουν στα αρχικά στάδια της υλοποίησης τον χρόνο συμμόρφωσης, αλλά μπορούν να οδηγήσουν μελλοντικά σε λιγότερους ελέγχους ή σε πιο γρήγορη επιστροφή ΦΠΑ.

Η συμμόρφωση με τις διαδικασίες που ακολουθούν την καταχώρηση δηλώσεων για τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) και τον Φόρο Εισοδήματος Εταιρειών, που εξετάζονται στη μελέτη για δεύτερη χρονιά, μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα δύσκολη και χρονοβόρα για τις εταιρείες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η χρονική διάρκεια των διαδικασιών αυτών μπορεί να δημιουργήσει στις εταιρείες προβλήματα ταμειακών ροών και διοικητικές καθυστερήσεις πέραν του ενός έτους.

Η έκθεση διαπιστώνει επίσης ότι 162 οικονομίες διαθέτουν σύστημα ΦΠΑ, με δυνατότητα επιστροφής ΦΠΑ για την εταιρεία που μελετήθηκε για τους σκοπούς της έρευνας σε 107 οικονομίες. Σε 51 οικονομίες δεν υπάρχει δυνατότητα επιστροφής ΦΠΑ, κυρίως στη Νότια Αμερική και την Αφρική. Σε τέσσερις οικονομίες, η αγορά βιομηχανικού εξοπλισμού εξαιρείται από τον ΦΠΑ. Η ΕΕ σημειώνει τις καλύτερες επιδόσεις σε ό,τι αφορά την ταχύτητα των επιστροφών ΦΠΑ (και τις διεργασίες φόρου εισοδήματος εταιρειών) ενώ η Κεντρική Αμερική, η Μέση Ανατολή και η περιοχή Ασίας Ειρηνικού παρουσιάζουν μια ετερόκλητη εικόνα. Καθυστερήσεις παρατηρούνται, τέλος, στην Αφρική και τη Νότια Αμερική.

Το Brexit δεν επηρεάζει, ακόμη, Κύπριους φοιτητές

Διάχυτη η ανησυχία για τις αλλαγές, τι λένε οι αρμόδιοι φορείς μετά και τις προθέσεις της Τερέζα Μέι

Του ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Η κατάσταση η οποία επικρατεί στη Μεγάλη Βρετανία λόγω του Brexit, οι όποιες αλλαγές επέλθουν και το τι διαμορφώνεται, δημιουργεί ανησυχίες σε χιλιάδες φοιτητές από την Κύπρο οι οποίοι έχουν επιλέξει για σπουδές το Ηνωμένο Βασίλειο. Ανησυχίες που φαίνεται να υπάρχουν και σε γονείς μαθητών, οι οποίοι τελειώνουν τον ερχόμενο Μάιο την δευτεροβάθμια εκπαίδευση και θα μπουν στη διαδικασία επιλογής πανεπιστημίου.

Οι ανησυχίες ενισχύθηκαν και μέσα στην εβδομάδα όταν η Βρετανίδα πρωθυπουργός Τερέζα Μέι ανακοίνωσε την επανεξέταση όλων των εκπαιδευτικών παροχών, αλλά και τα διδάκτρα που επιβάλλουν τα βρετανικά πανεπιστήμια για τα προγράμματα σπουδών που προσφέρουν. Επανεξέταση που θα την αναλάβει ανεξάρτητη επιτροπή ειδικών, η οποία μεταξύ άλλων καλείται να αποφασίσει κατά πόσο θα πρέπει να υποθετηθούν εκ νέου τα επιδόματα συντήρησης που παρέχονταν στους φτωχότερους φοιτητές, με τις συστάσεις της να αναμένονται στις αρχές του 2019. Σε επικοινωνία της «Κ» με τον πρόεδρο του Συνδέσμου Εκπαιδευτικών Συμβούλων Κύπρου Άδωνη Αμερικάνο, ο πρόεδρος ανέφερε ότι

τα δεδομένα σήμερα είναι όπως ακριβώς ήταν πριν από την απόφαση της Βρετανίας να αποχωρήσει από την Ε.Ε., με τα διδάκτρα να παραμένουν στις 9250 στερλίνες ετησίως στο προπτυχιακό επίπεδο και τους φοιτητές να έχουν το δι-

Οι οργανωμένοι φοιτητές θα επιχειρήσουν συναντήσεις με Υπουργείο Παιδείας, κόμματα, καθώς και τον Οργανισμό Νεολαίας με στόχο τον συντονισμό, τη λύση των προβλημάτων και κατευνασμό των ανησυχιών των φοιτητών.

καίωμα στο ευρωπαϊκό φοιτητικό δάνειο.

«Τα δεδομένα αυτά τα οποία έχουμε ενώπιόν μας δεν πρόκειται να αλλάξουν ούτε και για τους φοιτητές οι οποίοι θα πάρουν την απόφαση να σπουδάσουν στα πανεπιστήμια της Μεγάλης Βρετανίας κατά τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά που θα ξεκινήσει τον ερχόμενο Σε-

πτέμβριο», ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ. Αμερικάνος. Εξήγησε δε ότι αυτά τα προνόμια θα συνεχίσουν να τα έχουν σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους. Σχολιάζοντας για το τι θα συμβεί στην περίπτωση που κατά τη διάρκεια της φοίτησης επιτευχθεί η μείωση των διδασκτρών που επιδιώκει η Βρετανίδα πρωθυπουργός, επεσήμανε ότι σήμερα δεν μπορεί να πει κανείς με σιγουριά τι μέλλει γενέσθαι, επισημαίνοντας παράλληλα, ότι το επικρατέστερο σενάριο είναι ότι όπως συνέβη με την αύξηση οπότε είχαν επηρεαστεί όλοι οι φοιτητές, έτσι και στην περίπτωση της μείωσης, θα επηρεαστούν επίσης όλοι θετικά.

Ευρωπαϊκό φοιτητικό δάνειο

Ένα άλλο σημείο το οποίο απασχολεί πολλούς φοιτητές είναι και αυτό του ευρωπαϊκού φοιτητικού δανείου με τον Σύνδεσμο Εκπαιδευτικών Συμβούλων Κύπρου να δέχεται πολλά ερωτήματα από γονείς, για το τι ακριβώς ισχύει. Ο κ. Αμερικάνος επεσήμανε ότι όλοι φοιτητές ξεκινούν να το αποπληρώνουν μετά το τέλος των σπουδών τους, εξηγώντας παράλληλα ότι έκαστος πληρώνει το δάνειο με βάση το βιοτικό επίπεδο της χώρας του, εφόσον, όπως υποστήριξε, ο κάθε φοιτητής ξεκινάει να πληρώνει

Τα διδάκτρα στα πανεπιστήμια της Μ. Βρετανίας παραμένουν στις 9250 στερλίνες ετησίως στο προπτυχιακό επίπεδο, με τους φοιτητές να έχουν το δικαίωμα στο ευρωπαϊκό φοιτητικό δάνειο.

το δάνειό του με επιτόκιο 3% συν το ύψος του πληθωρισμού. «Δεν ισχύει το επιτόκιο αυτό όμως αν είσαι υψηλόμισθος. Οι πλείστοι Κύπριοι φοιτητές αποπληρώνουν το δάνειο με επιτόκιο το 3%», κατέληξε. Καταλήγοντας σημείωσε ότι μια μείωση διδασκτρών θα αυξήσει και το ποσοστό των Κύπριων οι οποίοι θα στραφούν προς τη Μεγάλη Βρετανία για τις σπουδές τους, προβλέποντας ότι σε καμία περίπτωση η έξοδος της χώρας από την Ε.Ε. δεν θα επηρεάσει τη ροή φοιτητών προς αυτή.

Ανησυχίες από φοιτητές

Τις δικές τους ανησυχίες για τα τεκταινόμενα στη Μεγάλη Βρετανία εκφράζουν και οι οργανωμένοι φοι-

τητές. Μιλώντας στην «Κ» για το συγκεκριμένο θέμα η πρόεδρος της ΠΟΦΕΝ Γεωργία Γιάγκου υποστήριξε ότι οι σημερινές τιμές των διδασκτρών είναι αρκετά ψηλές, πράγμα που αποδεικνύεται από την πρόσφατη δήλωση της ίδιας της Βρετανίδας πρωθυπουργού. Οι συνθήκες διαβίωσης των Κυπρίων φοιτητών στη χώρα, όπως είπε, έχουν μια δυσκολία, λαμβάνοντας υπόψη το κόστος στέγασσης και σίτισης, καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών τους. Όπως σημείωσε παρόλο που οι Κύπριοι φοιτητές απολαμβάνουν κάποια προνόμια όπως η κρατική φοιτητική χορηγία και το ευρωπαϊκό φοιτητικό δάνειο, αυτά δεν αποδεικνύονται αρκετά έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συ-

νεχής και επιτυχημένη διάρκεια σπουδών των φοιτητών, μιας και οι τιμές των ενοικίων και των διδασκτρών αυξάνονται αλλά οι χορηγίες παραμένουν στα ίδια χαμηλά επίπεδα. Η ΠΟΦΕΝ δέχεται πολλές ερωτήσεις από γονείς και φοιτητές για τις αλλαγές που θα υπάρξουν στη μετά Brexit εποχή, και τόνισε ότι μέσα στο πλαίσιο γενικότερου προγραμματισμού και της ανάληψης καθηκόντων από τη νέα Γενική Γραμματεία θα λάβουν χώρα συναντήσεις με αξιωματούχους του Υπουργείου Παιδείας, με κόμματα, αλλά και με τον Οργανισμό Νεολαίας με στόχο τον συντονισμό και τη λύση προβλημάτων και κατευνασμό των ανησυχιών των φοιτητών.

Απεργία σε βρετανικά πανεπιστήμια

Αιτία, η περικοπή συντάξεων στο διδακτικό προσωπικό

ΛΟΝΔΙΝΟ. Σε απεργιακές κινητοποιήσεις προχώρησαν από την Πέμπτη τα μέλη του διδακτικού προσωπικού εκατοντάδων πανεπιστημίων στη Βρετανία, διαμαρτυρόμενα για τις δραστηριότητες περικοπές των συντάξεών τους.

Το συνδικάτο UCU έχει προκηρύξει απεργία συνολικής διάρκειας 14 εργάσιμων ημερών, από χθες μέχρι και τις 16 Μαρτίου. Αυτή την εβδομάδα, οι καθηγητές θα

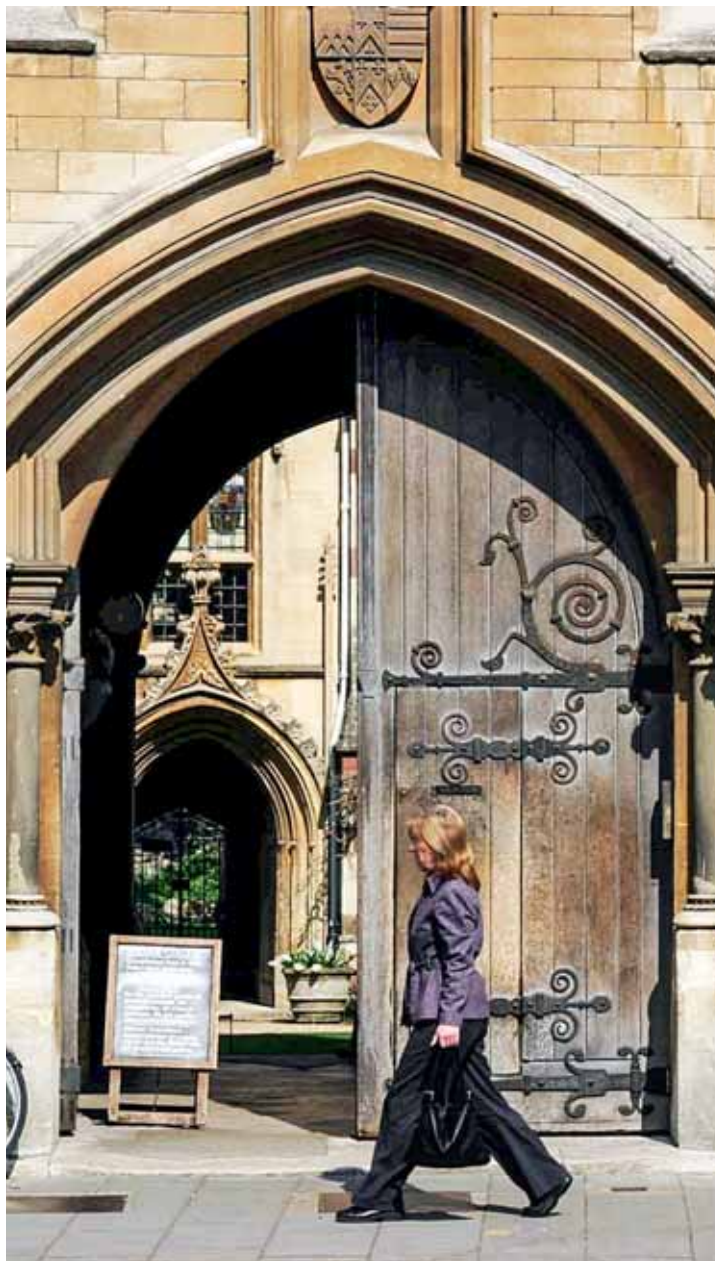
για μεγάλες περικοπές συντάξεων, οι οποίες θα οδηγήσουν σε ετήσιες μειώσεις της τάξεως των 10.000 στερλινών για συνταξιούχους καθηγητές.

Το σχέδιο των πανεπιστημιακών εργοδοτών εξασφάλισε τη στήριξη του διδακτικού προσωπικού ορισμένων ευπόρων κολεγίων της Οξφόρδης και του Κέμπριτζ. Οι καθηγητές των κολεγίων αυτών ψήφισαν σε κρίσιμη σφύγση, η οποία αξιοποιήθηκε από την ένωση UUK για την εκπόνηση επείγοντος σχεδίου με στόχο τη διάσωση των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων.

Ο καθηγητής του LSE Μάικλ Οτσούκα, μιλώντας στην εφημερίδα Guardian επισημαίνει: «Η έρευνα συμπεριέλαβε την ψήφο καθηγητών από 16 κολέγια της Οξφόρδης και του Κέμπριτζ, οι οποίοι δήλωσαν ότι επιθυμούν να περιορίσουν τον κίνδυνο πτώχευσης των συνταξιοδοτικών τους ταμείων».

Τα αυτόνομα συνταξιοδοτικά προγράμματα των κολεγίων αυτών δεν απειλούνται, όμως, επί ουδενί με πτώχευση.

Την αντίθεσή τους στη στάση των πανεπιστημίων τους εξέφρασαν αυτή την εβδομάδα ορισμένοι καθηγητές της Οξφόρδης, εγκαινιάζοντας διαδικασία αλλαγής της πολιτικής του πανεπιστημίου. Μιλώντας στην εφημερίδα Guardian, η καθηγήτρια της Οξφόρδης Κάρινα Ναμπούλι είπε: «Οι συνάδελφοι εξέφρασαν τη φρίκη τους για την απόφαση του πανεπιστημίου να μας εμφανίσει ως υποστηρικτές της μείωσης των συντάξεων. Ου-

Μέλη του διδακτικού προσωπικού του κολεγίου Μπάιλιθ της Οξφόρδης δήλωσαν ότι τάσσονται υπέρ της απεργίας.

δέποτε ζητήθηκε η γνώμη μας για κάτι τέτοιο. Καταθέσαμε δύο υπομνήματα στο πανεπιστήμιο ζητώντας την αλλαγή της πολιτικής των πανεπιστημίων. Εξ όσων γνωρίζω, ανάλογη πρωτοβουλία πραγματοποιείται και στο Κέμπριτζ».

Σε χθεσινές του δηλώσεις, ο γιγής της αντιπολίτευσης των Εργατικών, Τζέρεμι Κόρμπιν, είπε: «Ενώνω τη φωνή μου σε εκείνες του προσωπικού και των φοιτητών, καλώντας τους εργοδότες

στα πανεπιστήμια να καθίσουν στο τραπέζι και να εγκαταστήσουν ουσιαστικό διάλογο με στόχο την επίλυση του προβλήματος».

Σύμφωνα με σφυγμομέτρηση της εταιρείας YouGov, 61% των ερωτηθέντων φοιτητών δήλωσαν ότι υποστηρίζουν τα αιτήματα του διδακτικού προσωπικού, με το ποσοστό αυτό να φθάνει το 66% σε πανεπιστήμια που απεργούσαν χθες και σήμερα.

REUTERS

Χρηματοοικονομική εκπαίδευση παιδιών

Από Σύνδεσμο Τραπεζών και Junior Achievement

Οι τραπεζικοί υπάλληλοι μπαίνουν στην τάξη για να μάθουν σε παιδιά Δημοτικών Σχολείων μια διαφορετική αλφαβήτα, ίσως εξίσου πολύτιμη με την κανονική. Για τρίτη συνεχώς χρονιά ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό οργανισμό Junior Achievement Κύπρου (JA Cyprus) εφαρμόζουν το πρόγραμμα «Ξοδεύοντας Έξυπνα», το οποίο αποτελεί μέρος ευρύτερου, ευρωπαϊκού προγράμματος, το οποίο στοχεύει στη χρηματοοικονομική εκπαίδευση παιδιών. Με την κοινή αντίληψη ότι η χρηματοοικονομική εκπαίδευση θα πρέπει να αρχίζει από μικρή ηλικία το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στηρίζει την εφαρμογή του προγράμματος σε δημοτικά σχολεία ανά το παγκύπριο, το οποίο διοργανώνεται με πρωτοβουλία του Συνδέσμου Τραπεζών και οργάνωση από τον οργανισμό Junior Achievement. Το πρόγραμμα ξεκίνησε στις 25 Φεβρουαρίου και θα έχει διάρκεια τις μέχρι 31 Μαρτίου 2018 και αφορά σχολεία σε όλες τις επαρχίες της Κύπρου. Ταυτόχρονα, παρόμοια προγράμματα πραγματοποιούνται σε ολόκληρη την Ευρώπη, είτε με ιδιωτική πρωτοβουλία, είτε ως μέρος κρατικών προγραμμάτων είτε μέσω των τοπικών Συνδέσμων ή Ενώσεων Τραπεζών και υπό την ευρύτερη καθοδήγηση της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας (γνωστής ως EBF), της οποίας ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου είναι πλήρες μέλος.

Φέτος το πρόγραμμα στην Κύπρο θα είναι πιο διευρυμένο, αφού θα εφαρμοστεί σε 12 σχολεία και συνολικά 600 μαθητές θα λάβουν βασικές γνώσεις για βασικά χρηματοοικονομικά θέματα, μέσω εκπαιδευτικών παιχνιδιών, ομαδικών δραστηριοτήτων και ασκήσεων προσομοίωσης. Σημειώνεται ακόμη ότι, συνολικά 25 εκπαιδευτές από τράπεζες-μέλη του Συνδέσμου Τραπεζών και άλλους οργανισμούς πλήρως εθελοντικά εκπαιδεύουν τους μαθητές για τη διαχρονική αξία της γνώσης για τον κα-

λύτερο δυνατό χειρισμό των οικονομικών ενός νοικοκυριού ή μιας επιχείρησης.

Ο Σύνδεσμος Τραπεζών

Ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου εκπροσωπώντας πέραν του 90% της αγοράς (τόσο από πλευράς καταθέσεων όσο και από άποψης δανείων) αποτελεί την ισχυρότερη φωνή έκφρασης του τραπεζικού συστήματος της χώρας. Στόχος του είναι να προωθή στα απαραίτητα κέντρα λήψης αποφάσεων τις θέσεις των μελών του, στηριζόμενος

Θα εφαρμοστεί σε 12 σχολεία και συνολικά 600 μαθητές θα λάβουν βασικές γνώσεις για βασικά χρηματοοικονομικά θέματα, μέσω εκπαιδευτικών παιχνιδιών, ομαδικών δραστηριοτήτων και ασκήσεων προσομοίωσης.

πάντα επί τεχνικών παραμέτρων και με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας. Πάνω σε αυτή τη βάση εφαρμόζει και προγράμματα χρηματοοικονομικής ενημέρωσης και εκπαίδευσης τόσο για παιδιά όσο και για ενήλικες.

Το πρόγραμμα του Junior Achievement «Ξοδεύοντας Έξυπνα» αποτελεί την κυριότερη δράση χρηματοοικονομικής εκπαίδευσης μαθητών στην Κύπρο, σε επίπεδο παιδιών δημοτικής εκπαίδευσης και στόχος είναι κάθε χρόνο το πρόγραμμα να διευρύνεται, καλύπτοντας όλο και περισσότερα σχολεία της Κύπρου.

Εκτίναξε το λαθρεμπόριο καπνικών η αύξηση φόρων

Στα 600 εκατ. ευρώ ετησίως εκτιμώνται τα έσοδα που κάνει το Δημόσιο, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΣΔΟΕ

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Το ποσό των 600 εκατ. ευρώ χάνει ετησίως το ελληνικό Δημόσιο από το λαθρεμπόριο καπνικών, εξέλιξη που οφείλεται στη σημαντική αύξηση της φορολογίας. Στα χρόνια της κρίσης, και συγκεκριμένα το διάστημα 2010-2017, το λαθρεμπόριο στα καπνικά διογκώθηκε, με αποτέλεσμα τα έσοδα του Δημοσίου να μειώνονται χρόνο με τον χρόνο.

Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσιάστηκαν στο συνέδριο στο «2nd Anti-Corruption Forum: Για μια βιώσιμη οικονομία στον κλάδο του καπνού», το οποίο διοργάνωσε η Palladian Conferences στο κτίριο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του υπουργείου Οικονομικών, το 2017 βεβαιώθηκαν πρόστιμα, δασμοί και φόροι ύψους 742,57 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, το μεγάλο πρόβλημα είναι ότι από το μεγάλο αυτό ποσό στα ταμεία του κράτους εισέρχονται ελάχιστα χρήματα. Ενδεικτικά της κατάστασης που επικρατεί είναι τα στοιχεία του ΣΔΟΕ που παρουσιάστηκαν από την αναπληρώτρια επικεφαλής του Τμήματος Δίωξης Λαθρεμπορίου του ΣΔΟΕ. Συγκεκριμένα, το διάστημα 2010-2017 κατασχέθηκαν από το ΣΔΟΕ 1,27 δισ. λαθραία τσιγάρα και 27.810 τόνοι λαθραίου καπνού. Οι διαφυγόντες φόροι και δασμοί που καταλογίστηκαν μόνον από το ΣΔΟΕ (γίνονται έλεγχοι και από άλλες υπηρεσίες του Δημοσίου) ανέρχονται στο ποσό των 250,9 εκατ. ευρώ.

Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, το μεγάλο πρόβλημα είναι ότι οι εισπράξεις από τα πρόστιμα που επιβάλλονται είναι σχεδόν μηδαμινές. Στο πλαίσιο αυτό, η αναπληρώτρια επικεφαλής του Τμήματος Δίωξης Λαθρεμπορίου, θέλοντας να καταδείξει ότι το έργο της υπηρεσίας της είναι η αποκάλυψη του λαθρεμπορίου, ανέφερε μεταξύ άλλων ότι το ΣΔΟΕ είναι αυτό που έστειλε στη Δικαιοσύνη την υπόθεση

του κρατικού καπνοπαραγωγού (σ.σ.: ΣΕΚΑΠ), επισημαίνοντας ότι το δικαστήριο δικάωσε το ΣΔΟΕ για τα ευρήματα επιβάλλοντας και τα σχετικά πρόστιμα. Τόνισε επίσης ότι αργότερα η εταιρεία πωλήθηκε σε ιδιώτη και με νόμο που ψηφίσθηκε από τη Βουλή αποφασίσθηκε να μην εισπραχθεί το πρόστιμο. Μάλιστα, είπε χαριτολογώντας «κάντε με πρωθυπουργό για ένα 24ωρο για να εισπράξω το πρόστιμο».

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέθεσαν οι ομιλητές, ένα στα πέντε τσιγάρα που κυκλοφορεί στη χώρα είναι λαθραίο, ενώ το 50% των μικρών

Η ανάπτυξη της παράνομης αγοράς καπνικών προϊόντων θέτει σε κίνδυνο 60.000 θέσεις εργασίας.

επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον χώρο των καπνικών έβαλε λουκέτο.

Όπως ανέφερε ο γενικός διευθυντής του ΣΕΒ Ακνς Σκέρτσος, «η ανάπτυξη της παράνομης αγοράς καπνικών προϊόντων στη χώρα μας, ως αποτέλεσμα της βαριάς φορολόγησης στον κλάδο και της αδυναμίας του κράτους να ενδυναμώσει τους ελεγκτικούς μηχανισμούς, θέτει σε κίνδυνο 60.000 θέσεις εργασίας σε όλη την εγχώρια αλυσίδα αξίας καπνικών – παραγωγή, μεταποίηση και λιανική πώληση τσιγάρων και καπνών. Συγχρόνως, και παρά το γεγονός ότι από την 1η/1/2017 η Ελλάδα έχει πλέον τη μεγαλύτερη φορολογική επιβάρυνση στα καπνικά προϊόντα εντός της Ε.Ε. τα δημόσια έσοδα δεν αυξάνονται και η τάση τους παραμένει πτωτική ή στην καλύτερη περίπτωση σταθερή, σε σχέση με προηγούμενα έτη». Ο κ. Σκέρτσος σημείωσε ότι στους μέχρι σήμερα

υπολογισμούς δεν έχουν ληφθεί υπόψη και οι έμμεσες απώλειες εσόδων που έχει το κράτος από τη συρρίκνωση της νόμιμης αγοράς, όπως είναι:

- Οι πλήρως δηλωμένες θέσεις εργασίας σε νόμιμες επιχειρήσεις που χάθηκαν.
- Οι αποχωρήσεις εργαζομένων που δεν αντικαταστάθηκαν από νέες προσλήψεις.
- Οι απολύσεις που αντικαταστάθηκαν από παράνομες θέσεις εργασίας στο κύκλωμα λαθρεμπορίου, που δεν πληρώνει ούτε ένα ευρώ φόρους και εισφορές.
- Οι απώλειες θέσεων εργασίας σε συνεργάτες των νόμιμων επιχειρήσεων, που συχνά είναι μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις.

Κατασχέσεις τσιγάρων από το ΣΔΟΕ: • 2010: 190,7 εκατ. τεμάχια τσιγάρα. Διαφυγόντες δασμοί και φόροι: 71,25 εκατ. ευρώ.

• 2011: 313,03 εκατ. τεμάχια τσιγάρα. Διαφυγόντες δασμοί και φόροι: 52,66 εκατ. ευρώ.

• 2012: 150,8 εκατ. τεμάχια τσιγάρα. Διαφυγόντες δασμοί και φόροι: 22,54 εκατ. ευρώ.

• 2013: 171,15 εκατ. τεμάχια τσιγάρα. Διαφυγόντες δασμοί και φόροι: 28,72 εκατ. ευρώ.

• 2014: 159,55 εκατ. τεμάχια τσιγάρα. Διαφυγόντες δασμοί και φόροι: 21,10 εκατ. ευρώ.

• 2015: 143,79 εκατ. τεμάχια τσιγάρα. Διαφυγόντες δασμοί και φόροι: 27,7 εκατ. ευρώ.

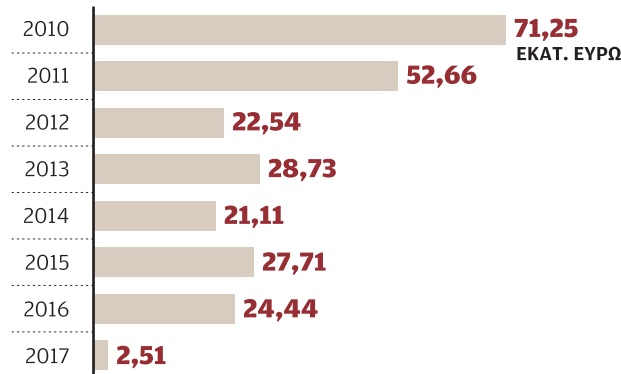
• 2016: 131,77 εκατ. τεμάχια τσιγάρα. Διαφυγόντες δασμοί και φόροι: 24,44 εκατ. ευρώ.

• 2017: 9,8 εκατ. τεμάχια τσιγάρα. Διαφυγόντες δασμοί και φόροι: 2,5 εκατ. ευρώ.

Συνολικά κατασχέθηκαν από το ΣΔΟΕ 1,27 δισ. λαθραία τσιγάρα και 27.810 τόνοι λαθραίου καπνού, με τους διαφυγόντες δασμούς και λοιπούς φόρους να ξεπερνούν τα 250 εκατ. ευρώ.

Το λαθρεμπόριο στα τσιγάρα

ΔΙΑΦΥΓΟΝΤΕΣ ΔΑΣΜΟΙ & ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΟΙ

Βεβαιωθέντα πρόστιμα, δασμοί και φόροι από τη Γενική Διεύθυνση Τελωνείων το 2017 €742,57 εκατ.

ΠΗΓΗ: Γενική Διεύθυνση Τελωνείων, ΣΔΟΕ

ΧΑΡΤΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΛΑΘΡΑΙΩΝ ΤΣΙΓΑΡΩΝ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Από τα βάθη της Ανατολής ξεκινά η διακίνηση

Η διακίνηση των λαθραίων τσιγάρων ξεκινάει από τα βάθη της Ανατολής, από λιμάνια της Κίνας, το Ντουμπάι, την Ταϊβάν, τη Μαλαισία και, σύμφωνα με τα στοιχεία των ευρωπαϊκών δικαστικών αρχών, αξιοποιούνται τα «κενά» ασφαλείας σε λιμάνια της Αφρικής, όπως στη Λιβύη, προκειμένου στη συνέχεια για διανομή στους αγορές της

Βόρειας και της Κεντρικής Ευρώπης. Πεδίο δράσης της διεθνούς μαφίας των καπνικών είναι και η Μαύρη Θάλασσα, και είναι χαρακτηριστική η υπόθεση όπου συνεργάστηκαν η ΟΛΑΦ και η ρουμανική συνοριοφυλακή, εντοπίζοντας παράνομο φορτίο 5 εκατ. τσιγάρων σε πλοίο υπό σημαία Σλοβενίας. Αν και η θαλάσσια οδός

είναι η συνθετότερη, ωστόσο και από... αέρος γίνονται αποστολές λαθραίων τσιγάρων. Τον περασμένο Ιούλιο, η ΟΛΑΦ παρείχε πληροφορίες στις ισπανικές τελωνειακές αρχές, κι έτσι πιάστηκε φορτίο 1,8 εκατ. λαθραίων τσιγάρων που είχε φύγει από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα με προορισμό τη Βαρκελώνη.

JUDE LAW DIANE KEATON

THE YOUNG POPE

HIS RELIGION IS REVOLUTION

TON ΜΑΡΤΙΟ ΣΤΟ **Movies HD** Brought to you by: **Τράπεζα Κύπρου**

Το κανάλι **MOVIES BEST HD** διατίθεται από τις συνδρομητικές πλατφόρμες **CABLENET** και **CYTAVISION**

MESIMVRIA ENTERPRISES LTD

ΞΕΝΕΣ ΣΕΙΡΕΣ

MR SELFUDGE

Δευτέρα - Παρασκευή, 10.00 μ.μ.

Η αριστουργηματική σειρά της αγγλικής τηλεόρασης με την παγκόσμια επιτυχία, τώρα στο **PIK1**!

PIK1

www.riknews.com.cy

Οι μικρομεσαίες αδυνατούν να βρουν χρηματοδότηση

Οι τράπεζες δεν δίνουν χρήματα και δεν αξιοποιούνται εναλλακτικές

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα, παρά τα σημάδια ανάκαμψης της οικονομίας, παραμένει ο δανεισμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες, μάλιστα, αντιστοιχούν περίπου στο 99% των ελληνικών επιχειρήσεων. Το 2016, τα νέα δάνεια προς ΜμΕ ήταν μόλις 1,06 δισ. ευρώ από 12,5 δισ. ευρώ προ κρίσης, ενώ την ίδια στιγμή τα επιτόκια δανεισμού είναι από τα υψηλότερα στην Ευρωζώνη. Η εικόνα είναι αναμενόμενη, με δεδομένη την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Αυτό, ωστόσο, που διαπιστώνει ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) είναι ότι στην Ελλάδα, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει διεθνώς, βρίσκονται σε κατάσταση αδράνειας και εναλλακτικοί τρόποι χρηματοδότησης των επιχειρήσεων, όπως για παράδειγμα μέσω των κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών (venture capital).

«Η τραπεζική χρηματοδότηση για τις ελληνικές ΜμΕ «στέγνωσε» ως επακόλουθο της οικονομικής κρίσης», αναφέρεται στη μελέτη που δημοσιοποίησε την Τετάρτη ο ΟΟΣΑ, με αντικείμενο τις συν-

θήκες χρηματοδότησης των ΜμΕ σε 43 χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας. Ηδη από το 2010 τα νέα δάνεια προς ΜμΕ υποχώρησαν στο ένα τρίτο αυτών του 2008, σε περίπου 4,43 δισ. ευρώ. Μετά το δραματικό καλοκαίρι του 2015 έχουν υποχωρήσει πολύ κάτω από τα 2 δισ. ευρώ και το 2016 μόλις που ξεπέρασαν το 1 δισ. ευρώ.

Η ραγδαία συρρίκνωση των νέων δανείων προς ΜμΕ είναι αποτέλεσμα, βεβαίως, και της μείωσης των αιτήσεων των επιχειρήσεων. Είτε διότι βαρύνονται με παλαιότερα ανεξόφλητα δάνεια, είτε διότι δεν έχουν καθόλου ίδια κεφάλαια ώστε να αξιοποιήσουν ένα τραπεζικό δάνειο για αναπτυξιακούς-επενδυτικούς σκοπούς, σχεδόν μία στις πέντε προβαίνει στη σχετική αίτηση. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, το 2016 το 21,5% των ΜμΕ αιτήθηκε δάνειο, ενώ το 2010 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν περίπου 40%. Θα πρέπει, βεβαίως, εδώ να σημειωθεί ότι το 2016 το 43,2% των δανείων προς ΜμΕ ήταν μη εξυπηρετούμενα. Πρόκειται για ποσοστό πολύ υψηλότερο από το γενικό ποσοστό των κόκκινων επιχειρηματικών δανείων, που το 2016 ανέρχονταν σε 30,3% επί του συνόλου.

Οι συνθήκες χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

	2008	2010	2014	2016
Νέα επιχειρηματικά δάνεια (δισ. ευρώ)	36,54	20,74	14,92	5,77
Νέα επιχειρ. δάνεια προς ΜμΕ (δισ. ευρώ)	12,5	4,43	2,33	1,06
Μερίδιο νέων επιχειρηματικών δανείων προς ΜμΕ (% του συνόλου)	34,21	21,39	15,62	18,43
Κρατικές εγγυήσεις σε δάνεια ΜμΕ (δισ. ευρώ)	23,23	22,43	16,5	12,8
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια ΜμΕ (επί του συνόλου των δανείων σε ΜμΕ)	-	-	41,2	43,2
Επιτόκιο δανεισμού ΜμΕ (%)	6,82	5,53	5,8	5,32
Επιτόκιο δανεισμού μεγάλων επιχειρήσεων (%)	5,71	4,27	5,55	4,61
Αιτήσεις δανείων από ΜμΕ (% επί του συνόλου των ΜμΕ)	-	39,64	25,53	21,5
Δανεισμός μέσω venture capital (εκστ. ευρώ)	36,85	25,03	0,2	0
Factoring (δισ. ευρώ)	1,72	1,73	1,69	1,72
Ημέρες καθυστέρησης πληρωμών (επιχειρήσεις προς επιχειρήσεις)	25	30	36	47
Πτωχεύσεις ΜμΕ	359	355	330	108

ΠΗΓΗ: ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, το 2016 το 21,5% των ΜμΕ αιτήθηκε δάνειο, ενώ το 2010 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν σχεδόν 40%.

Ανασταλτικός παράγοντας για όλες τις επιχειρήσεις και πολύ περισσότερο για τις μικρομεσαίες είναι το κόστος του χρήματος. «Το επιτόκιο δανεισμού για τις ΜμΕ έχει υποχωρήσει τα τελευταία χρόνια, όμως παραμένει σημαντικά υψηλότερο σε σύγκριση με τις άλλες οικονομίες της Ευρωζώνης», επισημαίνει ο ΟΟΣΑ. Σύμφωνα με τα στοιχεία, το επιτόκιο δανεισμού

για τις ΜμΕ διαμορφώθηκε κατά μέσον όρο σε 5,32% το 2016, ακολουθώντας πτωτική πορεία από το 2012 (6,87%) και έπειτα. Πού βρίσκεται το αντίστοιχο επιτόκιο σε άλλες χώρες οι οποίες ήταν σε καθεστώς μνημονίου ή εφαρμοσαν παρόμοια μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής; Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη μελέτη και αφορούν το έτος 2016, το επιτόκιο δανεισμού των ΜμΕ στην Πορτογαλία ήταν 3,83%, στην Ισπανία 2,44%, στην Ιρλανδία 4,65%, στην Ιταλία 3,20%.

Σε υψηλά επίπεδα, βεβαίως, παραμένουν τα επιτόκια δανεισμού και για τις μεγάλες επιχειρήσεις, αν και υποχωρούν με ταχύτερο ρυθμό από τα αντίστοιχα για τις ΜμΕ. Το 2016 διαμορφώθηκαν κατά μέσον όρο σε 4,61%, στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2009 (3,52%).

Καθυστερήσεις πληρωμών

Μείωση 6,5% σημείωσαν οι πτωχεύσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων το 2016 στο σύνολο των 43 χωρών που εξετάζονται στο πλαίσιο της μελέτης του ΟΟΣΑ. Το 2015 οι πτωχεύσεις είχαν υποχωρήσει κατά 9,1%, ενώ το 2014 κατά 6,9%. Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, καταγράφεται επίσης υποχώρηση των πτωχεύσεων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, κάτι ωστόσο που συνδέεται σε σημαντικό βαθμό και με το γεγονός ότι η σχετική διαδικασία είναι χρονοβόρα. Ο αριθμός των πτωχεύσεων το 2016 έπεσε στο 108 από 189 το 2015 και 330 το 2014. Σε ανοδική πορεία, από την άλλη πλευρά, βρίσκεται ο αριθμός των ημερών καθυστέρησης των πληρωμών μεταξύ επιχειρήσεων. Το 2016, η σχετική

καθυστερήση από τον συμβατικό (τον συμφωνηθέντα χρόνο πληρωμής) ανήλθε κατά μέσον όρο σε 47 ημέρες από 36 το 2015. Ο χρόνος αυτός είναι σημαντικά μεγαλύτερος από τον μέσο όρο που το 2016 ήταν 17,20 ημέρες. Αξίζει να σημειωθεί ότι και ο ΟΟΣΑ επισημαίνει ότι η εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας για την καθυστέρηση πληρωμών δεν έχει αποδώσει τα αναμενόμενα, καθώς συχνά οι επιχειρήσεις δεν θέλουν να διαταράξουν τις μεταξύ τους σχέσεις. «Οι πληρωμές με καθυστέρηση είναι επιζήμιες για την ανάπτυξη ή ακόμη και την επιβίωση των επιχειρήσεων, ειδικά των μικρών, οι οποίες συχνά έχουν περιορισμένες δυνατότητες να βρουν αλλού επαρκή ρευστότητα», σημειώνει ο ΟΟΣΑ.

Πρωταθλήτρια σε φόρους στην Ε.Ε. η Ελλάδα, λέει ο ΣΕΒ

Η φορολογία των διανεμόμενων κερδών φθάνει έως και το 81%

Βαριά και μη ανταγωνιστική χαρακτηρίζει τη φορολογία στην Ελλάδα ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών χωρίς μάλιστα να εξασφαλίζει έσοδα άνω του μέσου όρου των ευρωπαϊκών χωρών, που κατά κανόνα διατηρούν χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές για τις επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με τον ΣΕΒ, η πραγματική φορολογική επιβάρυνση των επιχειρήσεων έχει αυξηθεί σημαντικά, με τον φόρο εισοδήματος να έχει επανέλθει στα επίπεδα του 2006, ενώ πλέον επιβάλλεται (σε σχέση με το 2006) και φόρος στα εισοδήματα από διανεμόμενα μερίσματα.

Συγκεκριμένα, σήμερα επιβάλλεται φόρος εισοδήματος 29%, φόρος στα διανεμόμενα μερίσματα 15%, εισφορά αλληλεγγύης με τον ανώτατο συντελεστή να φθάνει το 10% και ασφαλιστική εισφορά

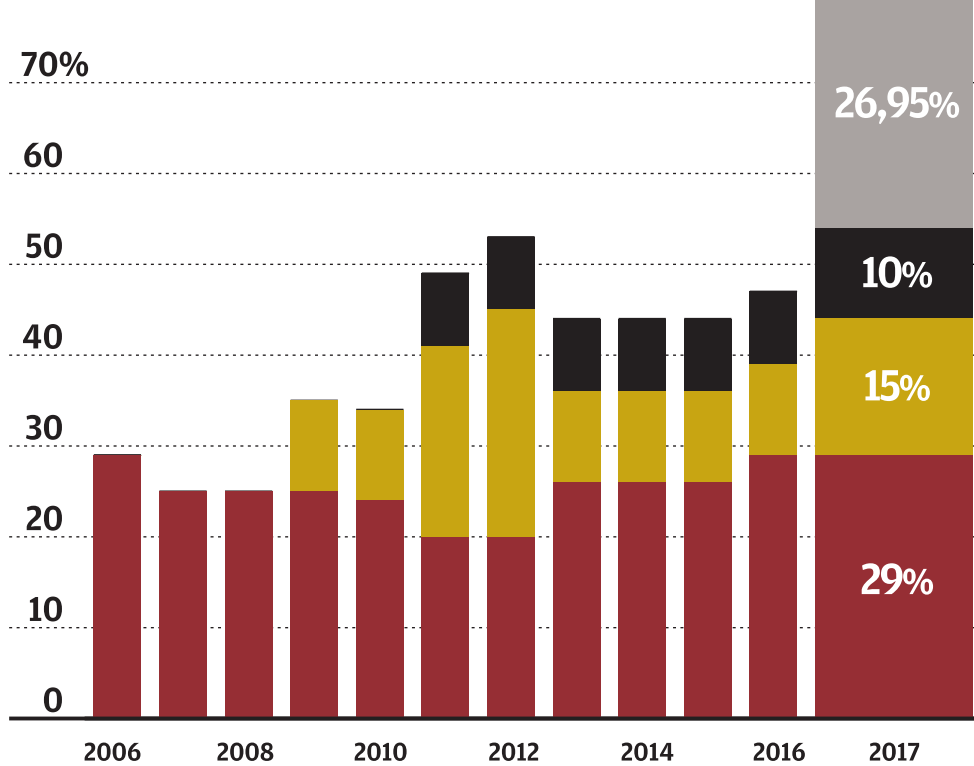
Το φορολογικό πλαίσιο δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις να αναπτυχθούν.

26,7% στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, με το άθροισμα των παραπάνω να φθάνει έως και το 81% επί των προς διανομή κερδών όπως τονίζεται στο δελτίο του ΣΕΒ.

Μάλιστα, οι αναλυτές του Συνδέσμου υποστηρίζουν ότι η Ελλάδα φορολογεί σωρευτικά τα διανεμόμενα κέρδη για απλούς μετόχους σε επίπεδα που κινούνται λίγο άνω του μέσου όρου των χωρών της Ε.Ε. και σαφώς υψηλότερα

Υψηλές φορολογικές επιβαρύνσεις

Εισφορές σε μερίσματα μέλους Δ.Σ.
Ανώτατος συντελεστής εισφοράς αλληλεγγύης
Φόρος εισοδήματος φυσικού προσώπου σε διανεμόμενα μερίσματα
% φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων

ΠΗΓΗ: ΣΕΒ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

των γεωγραφικά εγγυτέρων ανταγωνιστών της χώρας εντός της Ενωσης. Αν προστεθούν και οι ασφαλιστικές εισφορές για μέλη της διοίκησης, η Ελλάδα καθίσταται και σε αυτή τη διάσταση φοροπρωταθλήτρια.

Παράλληλα, η Ελλάδα εμφανίζεται ως η μόνη χώρα που έχει αυξήσει σημαντικά το

άθροισμα αυτών των φόρων από το 2000 έως το 2017, δηλαδή αυτές οι αυξήσεις φόρων έχουν γίνει σε ένα περιβάλλον στο οποίο οι άλλες χώρες κινούνται στην κατεύθυνση της μείωσης των φόρων στα επιχειρηματικά κέρδη και στα διανεμόμενα μερίσματα.

Ο Σύνδεσμος χαρακτηρίζει ως κορυφή του παγόβουνου

τους φορολογικούς συντελεστές, εστιάζοντας στο συνολικό πλαίσιο που διέπει σήμερα τη φορολογία των επιχειρήσεων, το οποίο δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις να αναπτυχθούν και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητά τους στις διεθνείς αγορές. Συγκεκριμένα:

• Η δυνατότητα συμψηφι-

σμού ζημιών με κέρδη μελλοντικών ετών στην Ελλάδα περιορίζεται σε 5 έτη, όταν στις περισσότερες χώρες της Ευρ. Ενωσης είναι τουλάχιστον 10 έτη, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει απεριόριστο χρονικό ορίζοντα συμψηφισμού.

• Η ύπαρξη σε πολλές χώρες ειδικών κινήτρων για φορολογικές εκπτώσεις σε δαπάνες – που στην Ελλάδα είναι συγκριτικά περιορισμένες (αν και μέχρι πρό ολίγων ετών απουσίαζαν εντελώς).

• Η απουσία ενός πλαισίου ευνοϊκών κανόνων και κινήτρων για τις εξαγορές και συγχωνεύσεις επιχειρήσεων, ώστε να ενθαρρυνθούν η εξυγίανση και η μεγέθυνση επιχειρήσεων, να υπάρξουν οικονομίες κλίμακος και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές.

• Η απουσία άσκησης αγωγής όπως οι υπεραποσβέσεις ή οι επιταχυνόμενες αποσβέσεις για νέες επενδύσεις σε εξοπλισμό, που μάλιστα κατά υπολογισμούς του ΣΕΒ θα είναι δημοσιονομικά ουδέτερες.

• Η εφαρμογή μη ανταγωνιστικών πλέον συντελεστών απόσβεσης, ειδικά επενδύσεων σε μηχανήματα και εξοπλισμό, που υποχρεώνει τις ελληνικές επιχειρήσεις να αποσβένουν αργά εξοπλισμό, ακόμα και αν αυτός στην πραγματικότητα αποσβένεται ταχύτερα, κάτι που ισχύει ειδικά, αλλά όχι μόνο, στην περίπτωση εξοπλισμού υψηλής τεχνολογίας.

• Η διατήρηση αναχρονιστικών φόρων όπως είναι το χαρτόσημο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο επιτρέπει την απόλυση εγκύων εργαζομένων

Ρωγμές στο «ευρωπαϊκό κοινωνικό κεκτημένο» δημιουργεί απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που έκρινε ότι οι επιχειρήσεις μπορούν να απολύουν εγκύους εργαζόμενες στο πλαίσιο των ομαδικών απολύσεων, παρά τις δικλίδες προστασίας που υπάρχουν και στην ευρωπαϊκή νομοθεσία. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ενωσης έκρινε ότι «επιτρέπεται η απόλυση εγκύων εργαζομένων στο πλαίσιο ομαδικών απολύσεων», όμως ο εργοδότης οφείλει να γνωστοποιήσει τους λόγους που δικαιολογούν την απόλυση, καθώς και τα αντικειμενικά κριτήρια που καθόρισαν την επιλογή των εργαζομένων. Διευκρίνισε, παράλληλα, ότι η κατάσταση της εγκυμοσύνης δεν μπορεί να είναι λόγος απόλυσης.

Η υπόθεση αφορά την ισπανική τράπεζα Bankia, η οποία τις 9 Ιανουαρίου 2013 άρχισε διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους των εργαζομένων ενόψει ομαδικών απολύσεων. Στις 8 Φεβρουαρίου 2013, η διαπραγματευτική ομάδα κατέληξε σε συμφωνία με την οποία καθορίστηκαν τα κριτήρια επιλογής των προς απόλυση εργαζομένων καθώς και τα κριτήρια σχετικά με την προτεραιότητα για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας στην επιχείρηση. Στις 13 Νοεμβρίου 2013, η Bankia κοινοποίησε στην έγκυο εργαζομένη την καταγγελία της σύμβασης εργασίας κατ' εφαρμογήν της συμφωνίας της διαπραγματευτικής ομάδας, στην οποία αναφερόταν, μεταξύ άλλων, ότι στην επαρχία όπου αυτή εργαζόταν ήταν επιβεβλημένη σημαντική μείωση προσωπικού και ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης που διενεργήθηκε, η βαθμολογία της ήταν πολύ χαμηλή.

Η εργαζομένη άσκησε αγωγή κατά της απόλυσης, το μονομελές δικαστήριο έκρινε νόμιμη την απόλυση, άσκησε έφεση ενώπιον του ανώτερου δικαστηρίου της Καταλονίας και αυτό ζήτησε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να ερμηνεύσει την απαγόρευση απόλυσης εγκύων εργαζομένων, που προβλέπεται στην οδηγία 92/85, στο πλαίσιο όμως της διαδικασίας ομαδικών απολύσεων κατά την έννοια της οδηγίας 98/59.

Το ΔΕΕ λοιπόν, απεφάνθη ότι η οδηγία 92/85 δεν αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία επιτρέπει την απόλυση εγκύων εργαζομένων στο πλαίσιο ομαδικών απολύσεων, και μια έγκυος μπορεί να απολυθεί αν ο λόγος της απόλυσης δεν συνδέεται με την κατάσταση εγκυμοσύνης της εργαζομένης. Όπως επισημαίνει το Δικαστήριο, από τον συνδυασμό των δύο οδηγιών προκύπτει ότι ο εργοδότης οφείλει μόνο: (i) να εκθέσει γραπτώς τους λόγους που δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο της εγκύου εργαζομένης και για τους οποίους πραγματοποιεί ομαδικές απολύσεις (όπως οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, ή λόγους σχετικούς με την οργάνωση ή την παραγωγή της επιχείρησης) και (ii) να επισημαίνει στη συγκεκριμένη εργαζομένη τα κριτήρια που καθόρισαν την επιλογή όσων θα απολυθούν.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΛΟΥΡΟΥ

Ο Ντέιβιντ Ντέιβις, ο Βρετανός διαπραγματευτής για το Brexit, επιδιώκει να κατευθύνει τις ανησυχίες των Βρυξελλών ότι η Βρετανία θα σπείψει να μειώσει τον φορολογικό συντελεστή και να εφαρμόσει πιο χαλαρούς κανόνες για το επηρεάζει.

«Η Βρετανία δεν θα γίνει... Μαντ Μαξ μετά την αποχώρηση από την Ε.Ε.»

Τα μέλη του βρετανικού υπουργικού συμβουλίου εξετάζουν σε κατ' ιδίαν συζητήσεις το ενδεχόμενο να σταματήσει η καταβολή των οφειλόμενων στις Βρυξέλλες, αν δεν υπάρξει ικανοποιητική εμπορική συμφωνία για τη μετά Brexit εποχή. Αυτά τα χρήματα (40 δισ. στερλίνες) αφορούν υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή της Βρετανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ανάλογες απειλές είχαν εκτοξεύσει κυβερνητικά στελέχη και πριν από

προκύψει θα εφαρμοστεί μετά την έξοδο της Βρετανίας. Η κ. Μέι αναμένεται την επόμενη εβδομάδα να αποσαφηνίσει το όραμά της για το πώς θα διαμορφωθούν οι εμπορικές σχέσεις με την Ε.Ε. Αρκεί να πείσει και να πιέσει και τους υπουργούς της.

Από τη στιγμή που θα υπάρξει κάποιο συγκεκριμένο σχέδιο, οι Βρετανοί θα προσπαθήσουν να πείσουν τους εταίρους τους να το λάβουν υπ' όψιν, ώστε να καθορίσουν τις επόμενες κινήσεις τους. Όπως επισημαίνει ο Ντέιβιντ Ντέιβις, ο αρμόδιος Βρετανός υπουργός για τις διαπραγματεύσεις σχετικά με το Brexit, «όσον αφορά την κατάρτιση των όρων που θα διέπουν την αποχώρησή μας, πρέπει να συνεκτιμηθεί και η μελλοντική διμερής σχέση μας».

Είναι αλληλένδετα θέματα». Προς το παρόν, ο Βρετανός κυβερνητικός αξιωματούχος κάνει περιοδεία σε ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, τονίζοντας την αναγκαιότητα ενός συστήματος «αμοιβαίας αναγνώρισης», όπου οι συμβαλλόμενοι θα συναινέσουν σε κοινούς στόχους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα ή την προστασία των καταναλωτών, για παράδειγμα, αλλά θα χαράζουν ανεξάρτητες πολιτικές για την επίτευξή τους. Ο Ντέιβιντ Ντέιβις επιδιώκει να κατευθύνει τις ανησυχίες των Βρυξελλών ότι η Βρετανία θα σπείψει να μειώσει τον φορολογικό συντελεστή και να εφαρμόσει πιο χαλαρούς κανόνες για το επηρεάζει. Συγκεκριμένα, δήλωσε: «Μετά την αποχώρησή μας δεν θέλουμε να δημιουργήσουμε έναν δυστοπικό κόσμο, όπως αυτόν στην ταινία «Μαντ Μαξ», αλλά να διατηρήσουμε τις υψηλές προδιαγραφές που έχουμε σήμερα».

REUTERS, BLOOMBERG

Η ΕΚΤ ανησυχεί για νομισματικό πόλεμο με τις Ηνωμένες Πολιτείες

Ήταν το κυρίαρχο θέμα της συνεδρίασης του Δ.Σ. που έγινε τον Ιανουάριο

Την έντονη ανησυχία των κεντρικών τραπεζιτών της Ευρωζώνης για την εξασθένιση του δολαρίου, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε υποχώρηση του πληθωρισμού στην ΟΝΕ, αποκαλύπτουν τα πρακτικά από τη συνεδρίαση της ΕΚΤ του Ιανουαρίου. Επιπλέον, φαίνεται πως ορισμένα μέλη του διοικητικού συμβουλίου πίεσαν για αλλαγή του μηνύματος που στέλνει η τράπεζα στους επενδυτές, ωστόσο η πλειοψηφία των μελών κατέληξε στο συμπέρασμα πως είναι «πρόωρη» η απόλεια της δέσμευσης για αύξηση των αγορών ομολόγων σε περίπτωση που υπάρξει επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών.

Αντίδραση

Μετά τη συνεδρίαση της 26ης Ιανουαρίου, ο Μάριο Ντράγκι είχε αντιδράσει με ασυνήθιστα έντονο τρόπο για κεντρικό τραπεζίτη στη δήλωσή του (στο Νταβός) του Αμερικανού υπουργού Οικονομικών Στίβεν Μνούτσιν ότι το αδύναμο δολάριο θα λειτουργήσει ευεργετικά για την αμερικανική οικονομία. Η δήλωση είχε θεωρηθεί από πολλούς ως ένδειξη εγκατάλειψης της παραδοσιακής πολιτικής του ισχυρού δολαρίου, ενώ το ευρώ είχε ενισχυθεί σημαντικά εκείνη την εβδομάδα έναντι του αμερικανικού νομίσματος, με την ισοτιμία να φτάνει στο 1,25 (πλέον έχει υποχωρήσει γύρω στο 1,23). Στα πρακτικά της ΕΚΤ καταγράφεται η έντονη ανησυχία των κεντρικών τραπεζιτών της Ευρωζώνης ότι η εξασθένιση του δολαρίου θα μπορούσε να εκτροχιάσει την προσπάθεια της Φρανκφούρτης να επαναφέρει, μέσω του προγράμματος αγοράς ομολόγων, τον πληθωρισμό «κάτω, αλλά κοντά στο 2%». Η ενίσχυση του ευρώ καθιστά λιγότερο ακριβές τις εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να περιορίζεται ο πληθωρισμός, ενώ καθιστά ακριβότερες τις ευρωπαϊκές εξαγωγές. «Διατυπώθηκαν... ανησυχίες σε σχέση με πρόσφατες δηλώσεις διεθνώς περί εξελίξεων στην ισοτιμία και ευρύτερα για την κατάσταση στις διεθνείς σχέσεις», αναφέρεται στα πρακτικά.

Μάλιστα, η ΕΚΤ φαίνεται ιδιαίτερα προβληματισμένη από την τάση που κυβέρνησης Τραμπ να παραβιάζει διεθνείς συμφωνίες, συγκεκριμένα τη δέσμευση του G-20 οι χώρες να μην προχωρούν σε ανταγωνιστική υποτίμηση του εθνικού τους νομίσματος. Προειδοποιεί, δε, πως «υπάρξε ευρεία συμφωνία... ότι η πρόσφατη μεταβλητότητα στη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ αποτελεί πηγή αβεβαιότητας που απαιτεί παρακολούθηση». Την 1η Ιανουαρίου η ισοτιμία του ευρώ έναντι του δο-

Ο Μάριο Ντράγκι είχε αντιδράσει με ασυνήθιστα έντονο τρόπο για κεντρικό τραπεζίτη στη δήλωσή του (στο Νταβός) του Στίβεν Μνούτσιν ότι το αδύναμο δολάριο θα λειτουργήσει ευεργετικά για την αμερικανική οικονομία.

Κέρδη 154 εκατ. για ΕΚΤ από ελληνικά ομόλογα

Καθαρά κέρδη 1,275 δισ. ευρώ, αυξημένα κατά 82 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2016, κατέγραψε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα το 2017. Τα 154 εκατ. προήλθαν από τα κέρδη που προέκυψαν από ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου που διακρατεί η ΕΚΤ.

Το 2016, η ΕΚΤ είχε εμφανίσει κέρδη 185 εκατ. ευρώ από τα ελληνικά ομόλογα που διακρατούσε. Στο τέλος της περασμένης χρονιάς, η κεντρική τράπεζα διακρατούσε ελληνικά ομόλογα 9,5

δισ. ευρώ. Πρόκειται για ομόλογα που είχε αγοράσει η κεντρική τράπεζα την περίοδο 2010-2011 και των οποίων η μέση διάρκεια ωρίμανσης ανέρχεται στα 2,8 έτη. Το σύνολο των κερδών που εμφανίζει η ΕΚΤ διανέμεται στις εθνικές κεντρικές τράπεζες, ανάλογα με το κεφάλαιο κάθε χώρας στην ΕΚΤ, και αυτές τα προωθούν στις εθνικές κυβερνήσεις. Ο ισολογισμός της ΕΚΤ αυξήθηκε στα 414 δισ. ευρώ το 2017, από 349 δισ. ευρώ το 2016.

λαρίου ήταν 1,2021, ενώ χθες κυμαίνονταν γύρω από το 1,2345 και είχε φτάσει μέχρι το 1,2555 αμέσως μετά τα σχόλια Μνούτσιν.

«Πρόωρη»

Παράλληλα, οι κεντρικοί τραπεζίτες της Ευρωζώνης συμφώνησαν ότι θα ήταν «πρόωρη» η απόλεια της δέσμευσης από την πλευρά της ΕΚΤ ότι θα αυ-

ξήσει τις αγορές ομολόγων στην περίπτωση που υπάρξει επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών (π.χ., μεγάλη υποχώρηση του πληθωρισμού). «Αλλαγές στην επικοινωνία θεωρήθηκαν γενικώς πρόωρες αυτή τη στιγμή», αναφέρεται στα πρακτικά. «Η νομισματική πολιτική θα εξακολουθήσει να εξελίσσεται για να αποφευχθεί μια απότομη ή

άτακτη διόρθωση αργότερα», τονίζουν οι κεντρικοί τραπεζίτες. Σύμφωνα με το Reuters, πρόκειται για ένδειξη ότι η ΕΚΤ θα κινηθεί σταδιακά, έχοντας διαρκώς την προσοχή της στραμμένη στις αγορές, ώστε να αποφευχθεί να αναγκαστεί να αλλάξει πορεία. Η ΕΚΤ έχει αφήσει να εννοηθεί ότι η σχετική συζήτηση θα γίνει στις αρχές του 2018. Ωστόσο, οι κεντρικοί τραπεζίτες λένε ότι δεν έχει ξεκινήσει ακόμη και ότι δεν είναι βέβαιο πως θα γίνει στη συνεδρίαση του Μαρτίου. Από τον Ιανουάριο η ΕΚΤ έχει μειώσει στο ήμισυ (30 δισ. ευρώ τον μήνα) τις αγορές ομολόγων. Το επόμενο βήμα προς τη σταδιακή έξοδο από το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης είναι η απόλεια της δέσμευσης για αύξηση των αγορών ομολόγων. Η πλειονότητα των οικονομικών αναλυτών προβλέπει ότι η ΕΚΤ θα αποφασίσει τους επόμενους μήνες τη σταδιακή μείωση των αγορών μετά τον Σεπτέμβριο και την ολοκλήρωση του προγράμματος τον Δεκέμβριο του 2018.

Ο Λετονός κεντρικός τραπεζίτης κατηγορείται για διαφθορά

Διπλή καταγίδια έχει πλήξει το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Λετονίας τις τελευταίες μέρες. Ο κεντρικός τραπεζίτης της χώρας κατηγορείται από λετονική τράπεζα ότι χρηματιζόταν επί χρόνια και διατηρούσε σχέσεις με ιδιώτες που εμπλέκονται σε ξέπλυμα «μαύρου» χρήματος από τη Ρωσία. Παράλληλα, οι αμερικανικές αρχές κατηγορούν την τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα της Λετονίας ότι επιδίδεται συστηματικά σε ξέπλυμα «μαύρου» χρήματος και παραβιάζει τις αμερικανικές κυρώσεις κατά της Βόρειας Κορέας.

Ο Ιλμαρς Ρίμσεβικς αρνείται τις κατηγορίες περί δωροληψίας, επιμένει ότι είναι αθώος και χθες δήλωσε ότι αποτελεί θύμα εκστρατείας συκοφαντήσης, διότι ηγείτο της προσπάθειας για καταπολέμηση της διαφθοράς στη χώρα του. Ο Ρίμσεβικς συνελήφθη από τις Αρχές στη διάρκεια του Σαββατοκύριακου και αφέθηκε ελεύθερος τη Δευτέρα με εγγύηση 100.000 ευρώ. Ο επικεφαλής της υπηρεσίας καταπολέμησης της διαφθοράς είχε δηλώσει ότι «δεν έχω απαιτήσεις

ούτε έχω λάβει μίζα... Εχω γίνει στόχος εμπορικών τραπεζών της Λετονίας που σκοπεύουν να πληξούν τη φήμη της Λετονίας». Πάντως, ούτε η αστυνομικές αρχές της Λετονίας ούτε η Αρχή Καταπολέμησης της Διαφθοράς είχαν παρουσιάσει στοιχεία κατά του κεντρικού τραπεζίτη Ιλμαρς Ρίμσεβικς είχε καταθέσει η μικρή λετονική τράπεζα Norvik Bank, δήλωσε χθες ο Λετονός πρωθυπουργός, καλώντας τους υπευθύνους της τράπεζας να καταθέσουν όποια στοιχεία έχουν. Σημειώνεται πως ούτε η αστυνομία ούτε η Αρχή Καταπολέμησης της Διαφθοράς έχουν παρουσιάσει στοιχεία κατά του κεντρικού τραπεζίτη. Νωρίτερα χθες ο Ρίμσεβικς είχε δηλώσει ότι «δεν έχω απαιτήσεις

ούτε έχω λάβει μίζα... Εχω γίνει στόχος εμπορικών τραπεζών της Λετονίας που σκοπεύουν να πληξούν τη φήμη της Λετονίας». Πάντως, ούτε η αστυνομικές αρχές της Λετονίας ούτε η Αρχή Καταπολέμησης της Διαφθοράς είχαν παρουσιάσει στοιχεία κατά του κεντρικού τραπεζίτη Ιλμαρς Ρίμσεβικς είχε καταθέσει η μικρή λετονική τράπεζα Norvik Bank, δήλωσε χθες ο Λετονός πρωθυπουργός, καλώντας τους υπευθύνους της τράπεζας να καταθέσουν όποια στοιχεία έχουν. Σημειώνεται πως ούτε η αστυνομία ούτε η Αρχή Καταπολέμησης της Διαφθοράς έχουν παρουσιάσει στοιχεία κατά του κεντρικού τραπεζίτη. Νωρίτερα χθες ο Ρίμσεβικς είχε δηλώσει ότι «δεν έχω απαιτήσεις

Ο Γκριγκόρι Γκούζελνικοφ, πρόεδρος της Norvik, είπε στο Α.Ρ. ότι ιδιώτες που είχαν σχέση με τον Ρίμσεβικς είχαν ζητήσει από την τράπεζα να ξεπλύνει «μαύρο» χρήμα με προέλευση από τη Ρωσία.

Ευρωπαϊκή Ένωση

Κυπριακή Δημοκρατία

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θάλασσα» 2014-2020 Μέτρο 6.2 Προώθηση της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και αειφόρος χρήση των θαλάσσιων και παράκτιων πόρων 2η Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων

Το Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (ΤΑΘΕ) του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ως ο Ενδιάμεσος Φορέας για παρεμβάσεις που εντάσσονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) «Θάλασσα» 2014-2020 το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας), ενημερώνει το ευρύ κοινό για την ενεργοποίηση της 2ης Πρόσκλησης για το Μέτρο 6.2 με τίτλο «2η Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων για προώθηση της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και αειφόρο χρήση των θαλάσσιων και παράκτιων πόρων» και κωδικό Πρόσκλησης ΕΠ3/6.1/6.2/2/02.2018.

Το Μέτρο 6.2 του ΕΠ εμπίπτει στον Ειδικό Στόχο 1 «Ανάπτυξη και υλοποίηση της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής» της Προτεραιότητας της Ένωσης 6. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Μέρους ανέρχεται σε €800.000 και αναμένεται να χρηματοδοτηθούν έργα Δημοσίων Συμβάσεων με Δικαιούχο τον Τομέα Περιβάλλοντος του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

Περισσότερες πληροφορίες για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θάλασσα», βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.moa.gov.cy/thalassa>

Η δημοσίευση συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας 2014-2020.

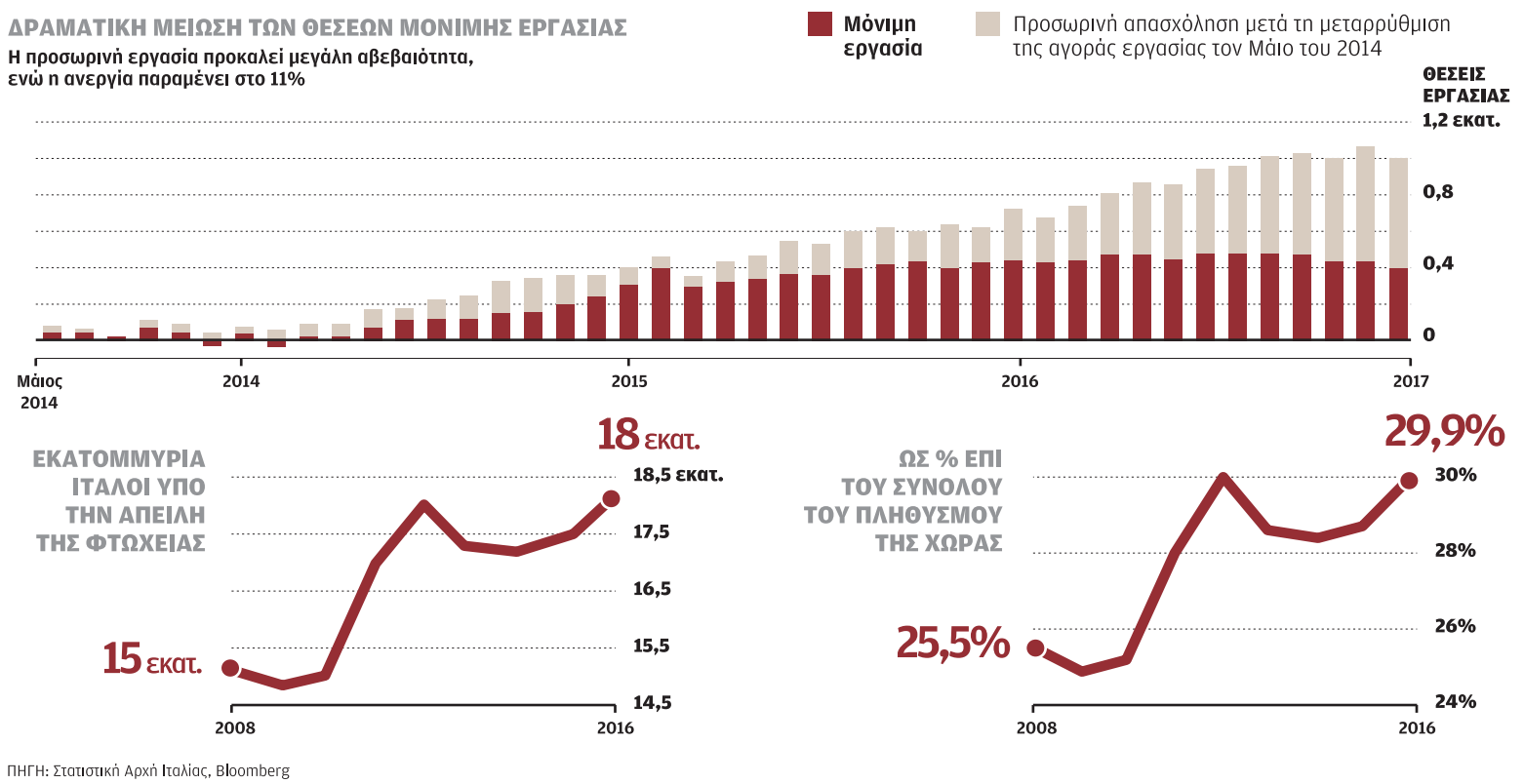
Βαριά η σκιά της οικονομικής αβεβαιότητας στην Ιταλία

Ανεργία, κόκκινα δάνεια, μερική απασχόληση, τα μείζονα προβλήματα

Οι Ιταλοί δεν είναι ικανοποιημένοι από τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στη χώρα τους παρά την ανάπτυξη που καταγράφεται επί 14 συνεχόμενα τρίμηνα. Προκειμένου να κερδίσουν την ψήφο τους, τα πολιτικά κόμματα που είναι υποψήφια στις επικείμενες εθνικές εκλογές υποσχονται μείωση των φορολογικών βαρών ή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης με παροχές. Εκατομμύρια πολίτες διαπιστώνουν ότι ακόμα η οικονομική αβεβαιότητα ρίχνει βαριά σκιά στην καθημερινότητά τους – πολλοί αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τα δάνεια τους και η ανεργία βρίσκεται στο 11%. Η φορολόγηση φυσικών προσώπων είναι επαχθής. Ο ανώτατος συντελεστής βρίσκεται στο 47,2%, αντί 38% που είναι ο μέσος όρος στην Ε.Ε. Επιπροσθέτως, παρότι τα μακροοικονομικά στοιχεία δίνουν την εικόνα μιας οικονομίας σε ανάκαμψη, οι επιδόσεις της Ιταλίας εξακολουθούν να είναι χαμηλότερες σε σύγκριση με τα υπόλοιπα ισχυρά κράτη-μέλη της Ευρωζώνης, όπως επισημαίνει το Bloomberg. Μετά τις μεταρρυθμίσεις που υλοποίησε το κυβερνών κόμμα

τον Μάιο του 2014, η προσωρινή εργασία έχει αυξηθεί δραματικά. Προηγουμένως, οι εταιρείες είχαν δικαίωμα να προσλαμβάνουν μόνο το 20% του προσωπικού με συμβάσεις προσωρινής εργασίας. Η παρούσα κυβέρνηση υπερηφανεύεται για τη δημιουργία 1 εκατ. νέων θέσεων εργασίας λόγω των μεταρρυθμίσεων που εφαρμόζει. Ομως, 584.000 θέσεις είναι προσωρινής απασχόλησης και 405.000 μόνιμης απασχόλησης. Την ίδια ώρα, οι Ιταλοί που βρίσκονται υπό την απειλή της φτώχειας αυξήθηκαν κατά 3 εκατ. άτομα, στα 18 εκατ., από το 2006 έως το 2016. Οι οικονομικοί αναλυτές τονίζουν ότι μια ανάσα από τις εκλογές η πολιτική νηφαλιότητα είναι αναγκαία περισσότερο από ποτέ, διότι βλέπουν ότι οι πολιτικοί δίνουν υποσχέσεις που μπορεί να μην καταφέρουν να υλοποιήσουν εάν καταφέρουν να αναλάβουν τα νήια διακυβέρνησης της χώρας. Ιδιαίτερως όταν κάθε κράτος-μέλος της Ευρωζώνης καλείται να συμμορφώνεται με τις δημοσιονομικές προδιαγραφές του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, περνώντας τακτικά στο μικροσκοπικό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το κόμμα του πρώην προέθυ-

Οι συνθήκες στην οικονομία προκαλούν δυσφορία στους Ιταλούς

Οι πολιτικοί, ενόψει εκλογών, με πρώτο και καλύτερο τον Μπερλουσκόνι, έχουν επιδοθεί σε μπαράζ υποσχέσεων για μείωση της υψηλής φορολογίας.

πουργού Σίλβιο Μπερλουσκόνι κάνει λόγο για υιοθέτηση ενιαίου φορολογικού συντελεστή 23%, με στόχο την επιτάχυνση των ρυθμών ανάπτυξης στην οικονομία. Το κυβερνών Δημοκρατικό Κόμμα τονίζει ότι η χώρα θα φέρει να ανακάμψει μετά τη με-

γαλύτερη οικονομική ύφεση που εμφανίζεται με τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και προχωράει με σταθερά βήματα. Το Κίνημα των Πέντε Αστέρων, ένα λαϊκίστικο κόμμα, που έχει χαμηλώσει τους τόνους σε αυτήν την εκλογική αναμέτρηση, υπόσχεται την παροχή εισοδήματος στους πολίτες που βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική κατάσταση. Δεν είναι τυχαίο ότι το Κίνημα των Πέντε Αστέρων συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη ποσοστό το 2013 στις περιφέρειες όπου καταγράφεται το υψηλότερο ποσοστό κόκκινων δανείων. Εντούτοις, η νέα κυβέρνηση θα πρέπει να πείσει την Κομισιόν για το πως θα μειώσει το δημόσιο χρέος της Ιταλίας, που βρίσκεται σήμερα στο 133%.

Μη δεδομένη η εκλογή Βάιντμαν

Ο Πιερ Κάρλο Παντοάν, υπουργός Οικονομικών της Ιταλίας, δεν υιοθετεί τα σενάρια που θέλουν τον Γερμανό κεντρικό τραπεζίτη Γενς Βάιντμαν να αναλαμβάνει τα νήια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) όταν λήξει η θητεία του Μάριο Ντράγκι, δηλώνοντας ότι τίποτα δεν είναι δεδομένο. Στο πλαίσιο συνέντευξης που έδωσε χθες στο τηλεοπτικό δίκτυο La7, ο κ. Παντοάν δήλωσε ότι «η Ιταλία θα ήθελε να συνεχιστεί η νομισματική πολιτική που έσωσε το ευρώ». Με την επεκτατική νομισματική πολιτική της ΕΚΤ επιταχύνθηκαν οι ρυθμοί ανάπτυξης στην Ευρωζώνη, παρά τις αντιδράσεις της Γερμανίας για την εφαρμογή της. Ο κ. Βάιντμαν, μάλιστα, έχει

δηλώσει πως θα πρέπει να δοθεί συγκεκριμένη ημερομηνία για τον τεματισμό αυτής της πολιτικής, παρότι η ΕΚΤ δεν έχει δεσμευθεί επισήμως για κάτι τέτοιο. «Θα πρέπει να είμαστε ευγνώμονες στον Μάριο Ντράγκι, επειδή επέδειξε μεγάλο πολιτικό θάρρος στις αποφάσεις του που έσωσαν το ευρώ», δήλωσε ο κ. Παντοάν για τον συμπατριώτη του. Ο Ιταλός υπουργός μίλησε και για το ακανθώδες ζήτημα των κόκκινων δανείων στην Ιταλία σε συνέντευξη στην Deutsche Welle. Είπε ότι μόνον 6 από τα 600 χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν προβλήματα. Τα κόκκινα δάνεια στην Ευρώπη ανέρχονται σε 270 δισ. ευρώ, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ιταλίας.

Το ισχυρό ευρώ μείωσε τις παραγγελίες στην Ευρωζώνη

Μικρή επιβράδυνση στον ρυθμό ανάπτυξης της Ευρωζώνης τον Φεβρουάριο δείχνουν τα πρώτα στοιχεία από την έρευνα υπευθύνων παραγγελιών (PMI), κυρίως εξαιτίας της αύξησης των τιμών και της ενίσχυσης του ευρώ. Η είδηση προκαλεί την αποκλιμάκωση της απόδοσης των κρατικών ομολόγων της Γερμανίας και άλλων χωρών της Ευρωζώνης, διότι οι επενδυτές εκτίμησαν πως η μικρή επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης θα περιορίσει ελαφρώς τον πίεση προς την ΕΚΤ ώστε να διακόψει το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων. Τα πρώτα στοιχεία για τον σύνθετο δείκτη (περιλαμβάνει μεταποίηση και υπηρεσίες) υπευθύνων παραγγελιών της Ευρωζώνης δείχνουν υποχώρησή του στις 57,5 μονάδες από τις 58,5 μονάδες τον Ιανουάριο, σύμφωνα με στοιχεία της IHS Markit. Τον Ιανουάριο, ο σύνθετος δείκτης PMI είχε διαμορφωθεί στην υψηλότερη τιμή από το 2007 και σε κάθε περίπτωση η τιμή του Φεβρουαρίου είναι από τις υψηλότερες των τελευταίων ετών. «Η πτώση του δείκτη

Ιδιαίτερα ενθαρρυντικά στοιχεία, η αντοχή της περιφέρειας και η πολύ μικρή υποχώρηση στον δείκτη της απασχόλησης.

PMI δεν προκαλεί κατάπληξη, διότι τα πρόσφατα επίπεδα ήταν πολύ υψηλά ώστε να διατηρηθούν. Υπάρχουν ενθαρρυντικά στοιχεία, όπως η αντοχή της περιφέρειας (της Ευρωζώνης) και η πολύ μικρή υποχώρηση στον δείκτη της απασχόλησης. Συνεπώς, θεωρούμε ότι περαιτέρω υποχώρηση του δείκτη θα είναι περιορισμένη», εξηγεί στο Reuters ο Γκρεγκ Φουτέζι της JPMorgan. Σύμφωνα με τη Markit, η τιμή του δείκτη PMI υποδηλώνει ανάπτυξη της οικονομίας της Ευρωζώνης κατά 0,9% το πρώτο τρίμηνο του 2018, επίδοση που, αν επαληθευθεί, θα είναι η καλύτερη από το δεύτερο τρίμηνο του 2016. Ακόμη σημαντικότερο είναι το γεγονός πως οι

Οι επενδυτές εκτιμούν πως η μικρή επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης θα περιορίσει ελαφρώς την πίεση προς την ΕΚΤ ώστε να διακόψει το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων.

επιχειρήσεις εξακολουθούν να είναι αισιόδοξες για το επόμενο έτος, προβλέποντας πως θα έχουν πολύ υψηλή παραγωγή και σε έναν χρόνο από σήμερα. «Το PMI υποδηλώνει πως οι προοπτικές των επιχειρήσεων για τους επό-

μενους μήνες έχουν στην πραγματικότητα βελτιωθεί, φαίνεται πως η αναταραχή στις αγορές δεν είχε σημαντική επίπτωση στην επιχειρηματική εμπιστοσύνη μέχρι σήμερα», λέει ο Μπερτ Κόλιν της ING. Τα πρώτα στοιχεία για τον σύνθετο δείκτη PMI σε Γερμανία και Γαλλία έδειξαν υποχώρηση της παραγωγής σε μεγαλύτερο βαθμό απ' αυτόν που είχαν προβλέψει οι οικονομολόγοι. Στη Γερμανία η δραστηριότητα μειώθηκε στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων τριών μηνών, ωστόσο η επιχειρηματική εμπιστοσύνη έχει καταγραφεί σε επίπεδο ρεκόρ. Στη Γαλλία οι επιχειρηματικές προοπτικές βελτιώθηκαν τον Φεβρουάριο, ενώ οι ιδιωτικές επιχειρήσεις εξακολουθούσαν να προσλαμβάνουν νέο προσωπικό σχεδόν με τον ρυθμό ρεκόρ του περασμένου Νοεμβρίου. Οι εξελίξεις αυτές οδήγησαν στην υποχώρηση της απόδοσης του γερμανικού δεκαετούς ομολόγου κατά 4 μονάδες βάσης στο 0,697%, δηλαδή στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύο εβδομάδων.

Διασώσεις κρατών με «κούρεμα» ιδιωτών προτείνει η Ολλανδία

Το υποχρεωτικό «κούρεμα» ομολόγων που κατέχουν ιδιώτες επενδυτές ζητεί η Ολλανδία για τις μελλοντικές διασώσεις των κρατών-μελών της Ευρωζώνης. Αυτή η πρόταση αναμένεται να προκαλέσει αντιδράσεις στις διαβουλεύσεις που γίνονται για την επόμενη φάση της ευρωπαϊκής σύγκλισης. Το ακανθώδες θέμα της δημιουργίας ενός «μηχανισμού αναδιάρθρωσης του δημοσίου χρέους» επανέρχεται στο προσκήνιο. Το έθιξε ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε πριν αποχωρήσει από το υπουργείο Οικονομικών της Γερμανίας τον περασμένο Σεπτέμβριο. Η Γαλλία διαφωνεί με την επιβολή κανόνων για το αυτόματο «κούρεμα» ομολόγων που έχουν ιδιώτες επενδυτές, διότι θα προκαλούσε μεγάλη αναταραχή στις αγορές και θα ενίσχυε τις θέσεις των ευρωσκεπτικιστών. Αντιδράσεις έχουν διατυπωθεί και από την Ιταλία. Ο υπουργός Οικονομικών της Ολλανδίας Βόπκε Χούκστρα δήλωσε στους Financial Times ότι το υποχρεωτικό «κούρεμα» ήταν αναγκαίο

να υιοθετηθεί για να προστατευθούν οι φορολογούμενοι στην υπόλοιπη Ευρωζώνη σε περίπτωση διάσωσης ενός κράτους-μέλους. Ο Ολλανδός υπουργός προσέθεσε, επίσης, ότι ένας τέτοιος κανόνας θα επιβάλει ιεραρχία στα κράτη-μέλη να υψηλό δημόσιο χρέος, καθώς οι επενδυτές θα είναι περισσότερο διστακτικοί όσον αφορά την αγορά των ομολόγων τους, λόγω κινδύνου ενός «κουρέματος». «Είναι απαραίτητο κάποιον να επιβάλει κάποιες απώλειες», δήλωσε ο κ. Χούκστρα στους Financial Times. «Είναι απολύτως δικαίο. Αλλιώς ζητείς μόνον από τους πολίτες των υπολοίπων κρατών-μελών να αναλάβουν το βάρος μιας εθνικής διάσωσης», προσέθεσε ο ίδιος. Μέχρι σήμερα, η Ελλάδα είναι το μοναδικό κράτος-μέλος της Ευρωζώνης που έχει επιβάλει «κούρεμα» σε ομολόγα της που είχαν αγοράσει ιδιώτες επενδυτές, αποτελώντας τη μεγαλύτερη αναδιάρθρωση χρέους στην Ιστορία.

Σημαντικές αλλαγές στον κοινοτικό προϋπολογισμό λόγω Brexit ζητεί το Βερολίνο

Θεμελιώδεις αλλαγές στον προϋπολογισμό της Ε.Ε. ζητεί το Βερολίνο ενόψει της αποχώρησης της Βρετανίας, που αναμένεται να δημιουργήσει χρηματοδοτικό κενό 140 δισ. ευρώ στον προϋπολογισμό της Ενωσης. Εγγραφο του γερμανικού υπουργείου Οικονομικών, που διέρρευσε στο Bloomberg, τονίζει ότι «τα κράτη-μέλη πρέπει να επιδείξουν αλληλεγγύη σε διάφορους τομείς πολιτικής». Ζητεί, μάλιστα, «η αλληλεγγύη τους να αντανακλάται στα οικονομικά της Ε.Ε.». Όπως επισημαίνει το Bloomberg, επικαλούμενη τη «θεμελιώδη αξία της αλληλεγγύης», η Γερμανία επιχειρεί να εκμεταλλευτεί το οικονομικό εκτόπισμα έναντι των εταίρων της και να τους εναρμονίσει με δικές της επιλογές. Το εν λόγω έγγραφο αναφέρει ότι ο κοινοτικός προϋπολογισμός πρέπει

Ο κοινοτικός προϋπολογισμός πρέπει να εξελιχθεί σε εργαλείο που θα χρηματοδοτεί κοινές προτεραιότητες.

να εξελιχθεί σε εργαλείο που θα χρηματοδοτεί κοινές προτεραιότητες, όπως η ασφάλεια σε έναν λιγότερο ήρεμο κόσμο», η αγροτική ανάπτυξη και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται για την αντιμετώπιση μελλοντικών κρίσεων. Προσθέτει, επίσης, πως πρέπει να λαμβάνεται εφεξής υπόψη η ανισοκατανομή των προσφύγων στις χώρες-μέλη. Εξάλλου, σε κοινή πρόταση με τον Ιταλό ομόλογό του, Πιερ Κάρλο Παντοάν,

Εγγραφο του γερμανικού υπουργείου Οικονομικών, που διέρρευσε στο Bloomberg, τονίζει ότι «τα κράτη-μέλη πρέπει να επιδείξουν αλληλεγγύη σε διάφορους τομείς πολιτικής».

ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών, Πιτερ Άλτμeyer, υποστήριξε πως ο κοινοτικός προϋπολογισμός πρέπει να επικεντρωθεί σε έξι τομείς που είναι τα «κοινά αγαθά» για όλους τους Ευρωπαίους, όπως η ασφάλεια, το μεταναστευτικό, οι διασυνοριακές επενδύσεις και η προστασία του κλίματος. Η Γερμανία είναι ο μεγαλύτερος χορηγός του κοινοτικού προϋπολογισμού και η θέση της αναμένεται να ενισχυθεί μετά την αποχώρηση της Βρετανίας, ενός εκ των σημαντικότερων αιμοδοτών της Ε.Ε. Σύμφωνα με τον Γερμανό επίτροπο Προϋπολογισμού Γκίντερ Ετινγκερ, το χρηματοδοτικό κενό που θα δημιουργήσει η αποχώρησή της θα μπορούσε να καλυφθεί «κατά το ήμισυ από το αποθεματικό της Ε.Ε. και κατά το ήμισυ από νέα κεφάλαια». Αντιθέτως, ο Αυστριακός

καγκελάριος Σεμπάστιαν Κουρτς δήλωσε πρόσφατα ότι τα χρήματα των φορολογουμένων πρέπει να χρησιμοποιούνται «πιο συνετά». Ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν προτείνει να τεθεί ως προϋπόθεση για την παροχή βοήθειας από τον κοινοτικό προϋπολογισμό η τήρηση των δημοκρατικών αρχών. Το έγγραφο του γερμανικού υπουργείου Οικονομικών σχολιάζει τη γαλλική πρόταση, τονίζοντας ότι η Ε.Ε. είναι «μια ευνομούμενη κοινότητα ειρήνης, ελευθερίας, δημοκρατίας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων» – συνθηκών που αποτελούν προϋπόθεση για ένα λειτουργικό επενδυτικό περιβάλλον. Κατάληγει, τονίζοντας πως καλεί την Κομισιόν να εξετάσει σε ποιο βαθμό μπορεί να αποτελέσει η τήρηση της νομιμότητας προϋπόθεση για τη στήριξη από τα διαρθρωτικά ταμεία.

Η Tesla κατάφερε να νικήσει BMW, Daimler στην έδρα τους

Το 2017 πούλησε πιο πολλά πολυτελή οχήματα απ' ό,τι οι γερμανικές εταιρείες

Ανεμος αλλαγής φυσάει στον κλάδο της αυτοκινητοβιομηχανίας. Πρώτη φορά η αμερικανική Tesla απειλεί εντός έδρας τις γερμανικές αυτοκινητοβιομηχανίες BMW και Daimler, μιας και στην Ευρώπη πουλάει περισσότερα πολυτελή αυτοκίνητα από αυτές. Την περασμένη χρονιά, η Tesla, η εταιρεία που ίδρυσε ο δαιμόνιος επιχειρηματίας Ελον Μασκ, διέθεσε περισσότερα ηλεκτροκίνητα Model S από όλες Mercedes S Class πούλησε η Mercedes-Benz ή όλες BMW 7 Series πούλησε η BMW. Οι πωλήσεις του Model S αυξήθηκαν κατά 30% στην Ευρώπη το 2017, φθάνοντας σε 16.132 οχήματα, έναντι των 13.359 οχημάτων S Class και των 11.735 οχημάτων 7 Series.

Πάντως, οι Γερμανοί εξακολουθούν να βρίσκονται στην πρώτη θέση όσον αφορά τον συνολικό όγκο πωλήσεων αυτοκινήτων έναντι της Tesla. Ωστόσο, θορυβήθηκαν αρκετά και λέγεται ότι αγόρασαν καμιά δεκαριά Model 3 της Tesla για να τα αποσυναρμολογήσουν και να τα ανασυνθέσουν, ώστε να καταλάβουν πώς λειτουργούν, σύμφωνα με δημοσίευμα της global.handelsblatt.com. Τα πορίσματα στα οποία θα καταλήξουν θα τους βοηθήσουν ενδεχομένως όσον αφορά την κατασκευή των δικών τους ηλεκτροκίνητων αυτοκινήτων. Η Audi ετοιμάζεται να παρουσιάσει τον Μάρτιο το δικό της πλήρως ηλεκτρικό όχημα στην Έκθεση Αυτοκινήτου της Γενεύης, ενώ η Porsche έχει ανακοινώσει ότι σχεδιάζει να λανσάρει το μοντέλο Mission E, το οποίο θα είναι ευθέως ανταγωνιστικό προς το Model S της Tesla.

Δεν είναι η πρώτη φορά που αυτοκινητοβιομηχανίες όπως η Volkswagen και η Daimler αγοράζουν και μελετούν οχήματα των ανταγωνιστών τους. Πριν από δύο χρόνια, η Audi (μέλος του ομίλου Volkswagen) είχε αγοράσει στις ΗΠΑ ένα Model X της Tesla, προτού αυτό εξαχθεί στην Ευρώπη. Αντιστοίχως, η Daimler ενοικίασε από την εταιρεία Sixt ένα Model X, το οποίο «υπέστη

Οι πωλήσεις του Model S αυξήθηκαν κατά 30% στην Ευρώπη το 2017, φθάνοντας σε 16.132 οχήματα, έναντι 13.359 οχημάτων S Class και 11.735 οχημάτων 7 Series.

Η Tesla φαίνεται ότι συνιστά απειλή και στην αγορά των οχημάτων πολλαπλών δραστηριοτήτων (SUV), με το αυτοκίνητο Model X.

τα πάνδεινα». Οχι μόνο οι μηχανικοί της το αποσυναρμολόγησαν και το συνέθεσαν εκ νέου, αλλά το μετέφεραν και στην Ισπανία για δοκιμαστικές διαδρομές. Όταν επιστράφη στην Sixt, είχε σοβαρές φθορές χιλιάδων ευρώ. Η Tesla, πάντως, φαίνεται ότι συ-

νιστά απειλή και στην αγορά των οχημάτων πολλαπλών δραστηριοτήτων (SUV) με το αυτοκίνητο Model X. Πέρυσι πούλησε στην Ευρώπη 12.000 οχήματα. Κι αυτό σημαίνει ότι τα Model X αγοράζονται από τους ζήλτους Ευρωπαίους τόσο συχνά όσο και οι Porsche Cayenne.

«Πρόκειται για ανησυχητικές εξελίξεις όσον αφορά τις παραδοσιακές αυτοκινητοβιομηχανίες της Γηραιάς Ηπείρου, όπως είναι η Mercedes-Benz», επισημαίνει στην ιστοσελίδα Automotive News Europe ο Φελίπε Μουνιόθ, ερευνητής του JATO, ινστιτούτου μελέτης του κλάδου της αυτοκινητοβιομηχανίας. «Αυτό που φεβουούνται είναι ότι μία μικρότερη εταιρεία, όπως η Tesla, μπορεί να

τους νικήσει μέσα στη δική τους αγορά, στην οποία κυριαρχούν για πάρα πολλά χρόνια».

Το δέλεαρ, που έχουν τα ηλεκτροκίνητα αυτοκίνητα γενικά και της Tesla ειδικότερα, είναι οι φορολογικές διευκολύνσεις. Στη Νορβηγία, συγκεκριμένα, όπου υπάρχει η πρόθεση να αυξηθεί η χρήση των «καθαρών» αυτοκινήτων, δίνονται τέτοια κίνητρα στους καταναλωτές.

Ο πληθυσμός της είναι 5 εκατ. επί συνόλου 512 εκατ. της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Λόγω των κινήτρων για τα ηλεκτρικά οχήματα, οι Νορβηγοί αγόρασαν πέρυσι το 23% όλων των Model S που πουλήθηκαν στην Ευρώπη και το 40% όλων των Model X.

REUTERS, A.P.

Η Apple θέλει να έχει επαρκή αποθέματα κοβαλτίου για τα iPhone

Πρώτη φορά στην ιστορία της, η Apple προσπαθεί να προμηθευτεί κοβάλτιο για τα πέντε επόμενα χρόνια, παρακάμπτοντας τους κατασκευαστές μπαταριών και ερχόμενη σε άμεση επαφή με τις εξορυκτικές εταιρείες. Η αυξημένη ζήτηση κοβαλτίου από τους κατασκευαστές ηλεκτρικών αυτοκινήτων μπορεί να προκαλέσει ελλείψεις στο μέλλον και μεγάλη άνοδο της αξίας του εν λόγω μετάλλου. Η Apple, θέλοντας να αποσοβήσει έναν τέτοιο κίνδυνο, αποφάσισε να αναλάβει η ίδια την ευθύνη της προμήθειας κοβαλτίου, ώστε να μην επηρεαστεί η παραγωγή των φορητών συσκευών της.

Η κατασκευάστρια του iPhone είναι από τους μεγαλύτερους χρήστες κοβαλτίου για τις μπαταρίες των συσκευών της. Εως σήμερα, όμως, την ευθύνη για την προμήθεια κοβαλτίου την είχαν οι κατασκευαστές των μπαταριών, όχι η Apple. Υπολογίζεται ότι το ένα τέταρτο της παγκόσμιας παραγωγής κοβαλτίου καταλήγει στα κινητά μας τηλέφωνα. Ετσι, η Apple θέλει να εξασφαλίσει την προμήθεια μερικών χιλιάδων τόνων κοβαλτίου ανά έτος για πέντε έτη ή περισσότερο, σύμφωνα με ανώνυμη δήλωση στο Bloomberg ατόμου που παίρνει μέρος στις διαπραγματεύσεις. Οι πρώτες επαφές με τα ορυχεία έγιναν πριν από έναν χρόνο, αλλά μπορεί να μην καταλήξουν σε συμφωνία, είπε κάποιο άλλο πρόσωπο. Η Apple έχει αρνηθεί να σχολιάσει την πληροφορία. Ο διευθύνων σύμβουλος της Glencore, μιας εκ των μεγαλύτερων εταιρειών εξόρυξης και εμπορίου πρώτων υλών, είχε δηλώσει πριν από έναν χρόνο ότι η Apple είναι ανάμεσα στις εταιρείες με τις οποίες είχε διερευνητικές επαφές η Glencore.

Η κίνηση της Apple δεν είναι πρωτοφανής. Και άλλες εταιρείες, όπως η Samsung, η BMW και η Volkswagen, αγωνίζονται να κλείσουν συμβόλαια μακράς διάρκειας για να διασφαλίσουν την επαρκή προσφορά κοβαλτίου, ώστε να επιτύχουν φιλόδοξους στόχους παραγωγής ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Η BMW είναι κοντά στο κλείσιμο μιας συμφωνίας δεκαετούς προμήθειας, σύμφωνα με τη γερμανική εφημερίδα FAZ. Το κοβάλτιο είναι σημαντικό συστατικό στις μπαταρίες ιόντων λιθίου. Τα μέγιστα χρήσιμα μεταξύ κινητών τηλε-

φώνων και ηλεκτρικών αυτοκινήτων είναι δυσανάλογα. Ενώ οι φορητές συσκευές χρησιμοποιούν περίπου οκτώ γραμμάρια κοβαλτίου, η μπαταρία ενός ηλεκτρικού αυτοκινήτου χρειάζεται πάνω από οκτώ κιλά. Μέσα σε ενάμιση χρόνο, η τιμή του κοβαλτίου έχει τριπλασιαστεί και έχει φτάσει τις 64.000 ευρώ ανά τόνο. Ο μεγαλύτερος παραγωγός του μετάλλου με μερίδιο 66% είναι το Κονγκό, όπου ποτέ δεν έχει υπάρξει αναγκαία διαδοχή στην εξορύξη της χώρας και η παιδική εργασία αποτελεί ακόμη πρακτική για μέρος της εξορυκτικής βιομηχανίας. Τα τελευταία χρόνια, η Apple έχει ενισχύσει την εποπτεία της στους παραγωγούς κοβαλτίου, επειδή οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων έθεσαν υπό αμφισβήτηση την «πθική προέλευση» του μεταλλεύματος. Στις αρχές του 2016, η Διεθνής Αμνηστία ισχυρί-

Υπολογίζεται ότι το ένα τέταρτο της παγκόσμιας παραγωγής κοβαλτίου καταλήγει στα κινητά τηλέφωνα.

στηκε ότι η Apple και η Samsung αγόραζαν κοβάλτιο από ορυχεία που βασίζονται στην παιδική εργασία. Πέρυσι, η Apple έδωσε τον κατάλογο των ορυχείων που την προμηθεύουν, λέγοντας ότι δεν θα συνεργαζόταν με ορυχεία που εφαρμόζουν αμφίβολες εργασιακές πρακτικές. Η Apple, πάντως, τηρεί μυστικοπάθεια ως προς τα σχέδιά της για την αγορά του ηλεκτρικού αυτοκινήτου. Το Project Titan της εταιρείας πιστεύεται ότι δεν αφορά την παραγωγή ηλεκτρικών αυτοκινήτων αλλά την ανάπτυξη τεχνολογίας πίσω από την αυτόνομη οδήγηση. Επαφές με την Αρχή Εθνικής Οδικής Προστασίας και αδειοδοτήσεις για δοκιμές αυτόνομων οχημάτων στην Καλιφόρνια ενισχύουν αυτήν την εκδοχή. Τον Ιούνιο, μάλιστα, του 2017 ο διευθύνων σύμβουλος Τιμ Κουκ είχε δηλώσει ότι η εταιρεία επικεντρώνεται στα «αυτόνομα συστήματα». Τα αυτόνομα οχήματα αντιμετωπίζονται από την εταιρεία ως η κορωνίδα της τεχνικής νοημοσύνης.

Στην «κυκλοφορία» το κρυπτονόμισμα της Βενεζουέλας

Το Petro, το πρώτο ψηφιακό νόμισμα που εκδίδει ένα κράτος, κυκλοφόρησε χθες στη Βενεζουέλα και συγκεντρώνει επενδύσεις 375 εκατ. δολ. Κάθε μονάδα Petro συνδέεται με την τιμή ενός βαρελιού πετρελαίου – περίπου 60 δολάρια. Αυτή την τιμή είχε αναφέρει ο πρόεδρος της Βενεζουέλας Νικολάς Μαδούρο σε ομιλία του τον Ιανουάριο, πλην όμως δεν έχει επέλθει συμφωνία μεταξύ των αρμόδιων αρχών σχετικά με αυτό το θέμα, αναφέρει το Bloomberg.

«Βρισκόμαστε στην τεχνολογική και οικονομική πρωτοπορία, οπότε μπορούμε με το ψηφιακό μας νόμισμα να αντιμετωπίσουμε την κερδοσκοπία που συντελείται με τα συμβατικά διεθνή νομίσματα και επηρεάζει δυσμενώς τη ζωή των Βενεζουελανών», δήλωσε εμφανώς ικανοποιημένος ο Νικολάς Μαδούρο. «Το Petro αποτελεί τρανή απόδειξη της οικονομικής ισχύος μας». Οπως συμβαίνει με όλα τα αμφιλεγόμενα ψηφιακά νομίσματα ανεξαρτήτως του ποιος φορέας τα εκδίδει, έτσι και με το Petro, η δια-

πραγματεύσει του διεξάγεται μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας.

Οι αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές της Βενεζουέλας εξέφρασαν την ελπίδα ότι το Petro θα προσελκύσει πολλές επενδύσεις από το Κατάρ και άλλες χώρες της Μέσης Ανατολής, αλλά και από την Τουρκία, την Ε.Ε. και τις ΗΠΑ, σύμφωνα με

«Το Petro είναι η απόδειξη της οικονομικής ισχύος μας», υποστήριξε ο Νικολάς Μαδούρο.

το CNBC η κυβέρνηση της Βενεζουέλας δηλώνει ότι θα δέχεται να γίνονται πληρωμές φόρων μέσω Petro, ώστε να ενισχυθεί η ζήτηση γι' αυτό. Επίσης, ο κ. Μαδούρο έδωσε εντολή στην κρατική πετρελαϊκή PDVSA και σε άλλες επιχειρήσεις του δημόσιου τομέα να εκτελούν μέρος των αγοραπωλησιών τους σε Petro.

Με αυτό το νέο εργαλείο, η κυβέρνηση Μαδούρο προσδοκά να αυξήσει τις εισαγωγές και να αντεπεξέλθει στις σοβαρές ελλείψεις τροφίμων και φαρμάκων που παρατηρούνται μετά τον έλεγχο των τιμών. Επιπλέον, επιδιώκει να αντλήσει κεφάλαια για να αποκαταστήσει τη εύρυθμη λειτουργία των κοινωνικών υπηρεσιών της και να εξοφλήσει το χρέος της. Η αξία του μοιλιβά, του εθνικού νομίσματος, έναντι του δολαρίου έχει κατακρημνιστεί, ενώ η χώρα δοκιμάζεται από τον υπερπληθωρισμό. Επιπλέον, η Βενεζουέλα ευελπιστεί ότι με την πώληση του Petro θα καταστεί δυνατόν να παρακαμφθούν οι διεθνείς κυρώσεις, τις οποίες έχουν επιβάλει εις βάρος της η Ε.Ε. και οι ΗΠΑ. Στο πλαίσιο των κυρώσεων απαγορεύεται οι ενδιαφερόμενοι να αγοράσουν στην αμερικανική αγορά νέα ομόλογα της Βενεζουέλας αλλά και να συναλλάσσονται με την κυβέρνηση Μαδούρο.

Πολλοί αναλυτές διατυπώνουν αμφιβολίες για το πόσο βιώσιμο είναι το σχέδιο του ψηφιακού νομί-

σματος. «Πρόκειται για απέλπιδα προσπάθεια από ένα καθεστώς το οποίο έχει απομονωθεί στη διεθνή σκηνή, ενώ η οικονομία βρίσκεται εκτός ελέγχου», επισημαίνει στους New York Times η Σίνθια Αρνσον, διευθύντρια του Προγράμματος Λατινικής Αμερικής στο Διεθνές Κέντρο Ακαδημαϊκών Γούντροου Γουίλσον. «Ίσως ο κ. Μαδούρο να δίνει την εντύπωση ότι με το Petro θα σώσει την οικονομία γενικά, πέραν του ότι θα εξοφλήσει τους διεθνείς πιστωτές της χώρας του, κι αυτό θα του αποφέρει πολιτικά οφέλη».

Ωστόσο, αν θέλουμε να μιλήσουμε ρεαλιστικά και όχι να είμαστε στη σφαίρα της φαντασίας, το κρυπτογραφημένο νόμισμα δεν αποτελεί σανίδα σωτηρίας για την οικονομία της Βενεζουέλας». Ο Ντέιβιντ Σμάιλντ, καθηγητής κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο Τουλέιν, επισημαίνει ότι το Petro θα έχει εξίσου αρνητικά χαρακτηριστικά με τα ομόλογα της Βενεζουέλας.

REUTERS, BLOOMBERG, A.P.

Με αυτό το νέο εργαλείο, η κυβέρνηση Μαδούρο προσδοκά να αυξήσει τις εισαγωγές και να αντεπεξέλθει στις σοβαρές ελλείψεις τροφίμων και φαρμάκων.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΟΠΤΙΚΩΝ ΙΝΩΝ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Με το μεγαλύτερο ιδιωτικό δίκτυο οπτικών ινών, που επεκτείνεται συνεχώς, η **MTN Business** βρίσκεται ακόμη πιο κοντά στην επιχείρησή σας, ανεξαρτήτως μεγέθους, για να σας παρέχει την πιο γρήγορη, αξιόπιστη και πλέον οικονομική σύνδεση στο διαδίκτυο μέσω οπτικών ινών.

Μάθετε περισσότερα στο www.mtnbusiness.com.cy ή καλώντας τη Γραμμή Υποστήριξης της MTN Business στο 131 ή επισκεφθείτε ένα από τα MTN Business Centers σε Λευκωσία ή Λεμεσό.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2018

«Γράφω γιατί δεν έχω χρόνο...»

Ανέκδοτο σημείωμα του Νίκου Θέμελη θα περιλαμβάνει η Τριλογία του, που επανακυκλοφορεί σε έναν τόμο

Ο Νίκος Θέμελης (1947-2011) έφυγε πρόωρα από τη ζωή, πρόλαβε όμως να αφήσει τη σφραγίδα του. Από το 1998 έως το 2003 εξέδωσε τρία ιστορικά μυθιστορήματα από τις εκδόσεις Κέδρος («Η αναζήτηση», «Η ανατροπή», «Η αναλαμπή») που ξεπέρασαν σε πωλήσεις τις 700.000 αντίτυπα. Η περίφημη αυτή τριλογία αποδείχθηκε ανθεκτικό long-seller. Έτσι, μέσα στις επόμενες ημέρες τα τρία βιβλία θα κυκλοφορήσουν σε έναν τόμο από τις εκδόσεις Μεταίχμιο, απ' όπου κυκλοφόρησαν μεταθανάτια «Η συμφωνία των ονείρων» (2010) και «Η αναχώρηση» (2014). Η νέα έκδοση περιλαμβάνει ανέκδοτο σημείωμα του Ν. Θέμελη, απόσπασμα του οποίου η «Κ» προδημοσιεύει σήμερα κατ' αποκλειστικότητα.

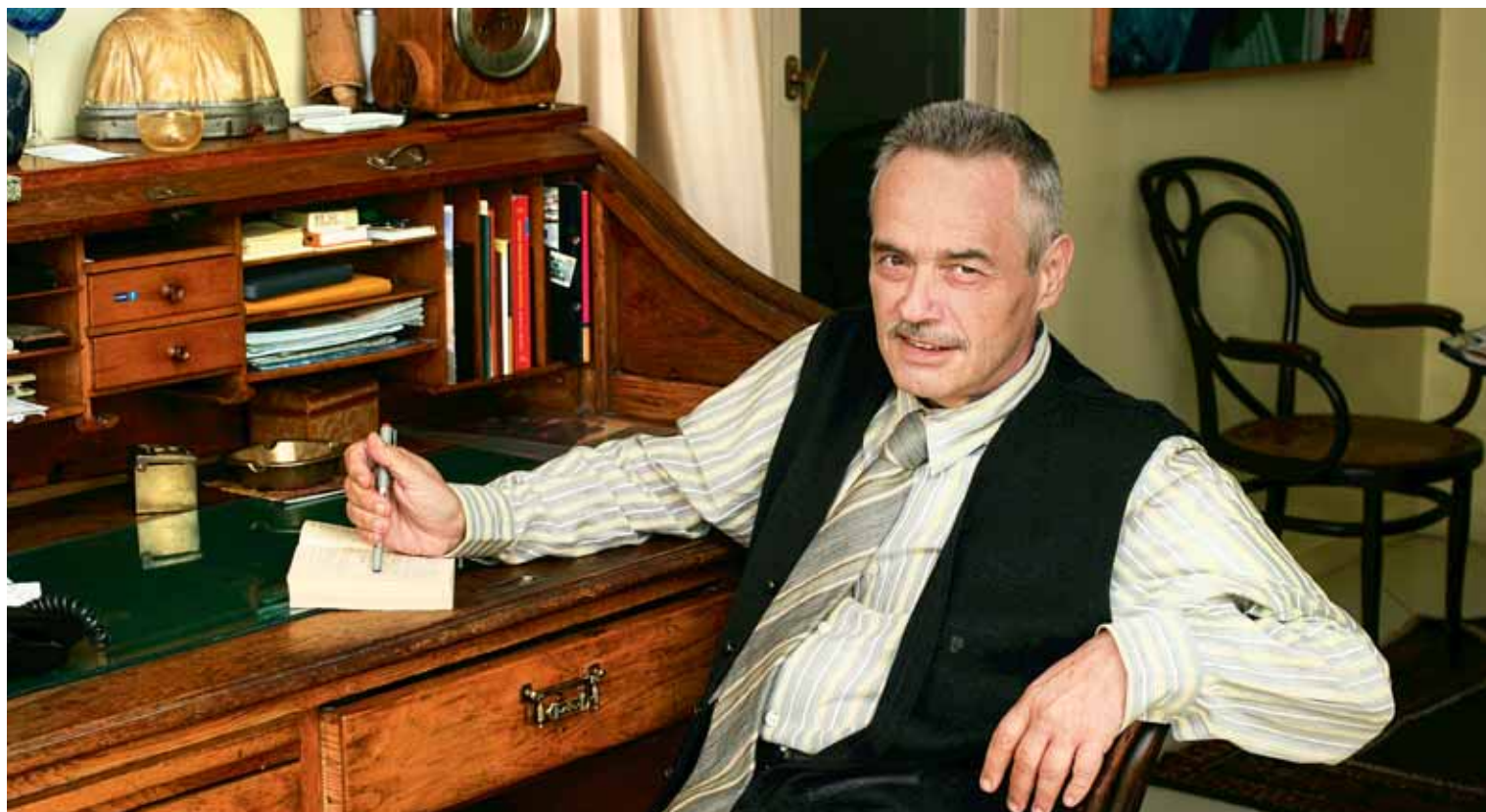
H. M.

Του **ΝΙΚΟΥ ΘΕΜΕΛΗ**

Συχνά με ρωτούν πώς άρχισα να γράφω στα πενήντα μου και μάλιστα ξεκινώντας με μία τριλογία. Άρχισα να γράφω φιλοδοξώντας να σκαρώσω ένα διήγημα, ένα παραμύθι, που θα το έστελνα στους φίλους μου τα Χριστούγεννα μαζί με τις ευχές μου. Εύκολα γεννήθηκε η πρώτη αφήγηση της Αναζήτησης. Ανακάλυψα τότε την έκπληξη της έμπνευσης, τη μαγεία της μυθοπλασίας, τη γοητεία της γραφής, οι οποίες και με συνεπήραν. Η πρώτη αφήγηση έφερε τη δεύτερη. Μετά την τρίτη άρχισα να διαισθάνομαι ότι θα μπορούσα να καταλήξω σε μια μεγαλύτερη ενότητα, ίσως σε ένα μυθιστόρημα. Με τον ίδιο τρόπο γράφτηκε το δεύτερο. Έτσι οδηγήθηκα τελικά στην τριλογία. Δεν προηγήθηκε κάποιο μακρόπνοο σχέδιο.

Από τη δωδεκάχρονη εμπειρία μου τόσο κατά το ξετύλιγμά της όσο και κοιτώντας αναδρομικά τον τρόπο της δουλειάς μου, μπορώ να καταθέσω κάποια συμπεράσματα. Επιλέγω το στήσιμο της μυθιστορίας σ' έναν συγκεκριμένο κι όχι τυχαίο τόπο, χρόνο και κοινωνικό περιβάλλον –κατά κανόνα αστικό–, μέσα στο οποίο εξελίσσεται η πλοκή και με το οποίο συντονίζονται ή και αναμετρούνται ήρωες και πρωίdes. Συγχρόνως με απασχολεί η επικοινωνία του μικρόκοσμού τους με τον μακρόκομο, με την εξέλιξη της κοινωνίας ιδωμένη σε ευρύτερους ομίκεντρους κύκλους, και αντίστροφα η αντανάλασή τους στον δικό τους.

Όμως, κατά κανόνα γράφω ιστορικό μυθιστόρημα, δηλαδή αυτό

Νίκος Θέμελης (1947-2011): «Γράφω παρόλο που γνωρίζω πια την απίστευτη μοναξιά που αισθάνομαι μετά το κάθε «τέλος»».

«...η έμπνευση και η επινόηση σαν μάγισσες με κυνηγούν, με προκαλούν, με ερεθίζουν».

που διαδραματίζεται σε μια εποχή διαφορετική εκείνης του συγγραφέα και την οποία τη χαρακτηρίζει τουλάχιστον ένα ουσιώδες γνώρισμα διακριτό από τη δική του, ώστε να δημιουργείται ιστορική συνείδηση για την ενότητα και την ολοκλήρωσή της.

Στα πρώτα μυθιστορήματά μου αφηγούμαι την ιστορία τεσσάρων οικογενειών καλύπτοντας ένα χρονικό τόξο από τα τέλη του 18ου αιώνα μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '30. Τόπος: Ο ελληνοφώνος χώρος της διασποράς από την Κεντρική Ευρώπη μέχρι τη Μαύρη Θάλασσα, οι ακμαίες πόλεις της οθωμανικής αυτοκρατορίας, τα αστικά κέντρα της ελεύθερης Ελλάδας. Κοινωνική ταυτότητα: Πρόσωπα, που είτε αποφεύγουν τις προκλήσεις των καιρών είτε ανταποκρίνονται σ' αυτές, είναι φορείς ιδεών που άλλοτε προμη-

Σμύρνη, 1919. Από το ντοκιμαντέρ της Μαρίας Ηλιού, «Σμύρνη: Η καταστροφή μιας κοσμοπολίτικης πόλης».

νούν την ανάδυση της αστικής τάξης και άλλοτε την εκφράζουν.

Έτσι, με απασχολεί ανά κεφάλαιο, αλλά και μετά την ολοκλήρωση της προσπάθειάς μου, η συνάντηση της μυθιστορίας με την Ιστορία. Εγνοία μου παραμένει πάντα το μυθιστόρημα κι όχι να διδάξω Ιστορία.

Κεντρικό ζήτημα παραμένει πάντα το πώς στέκεται ο συγγραφέας απέναντι στο υλικό του. Όμως, η απάντηση νομίζω ότι εξαρτάται και από το πρόκριμα του ερεθι-

σματος, της επιλογής, της σύλληψης και της κατάκτησής του. Είναι το πρόκριμα που θα μπορούσε κανείς να ονοματίσει έμπνευση, είτε στο αρχικό, θολό γενεσιουργικό στάδιο της, είτε στη συνέχεια κατά την ανάπτυξη και το ξετύλιγμα της δουλειάς του.

Επιδιώξη μου είναι συγχρόνως δύο στόχοι – και δεν πρωτοτυπώ σε σχέση με τους μεγάλους δασκάλους του μυθιστορήματος: Να αναπαραστήσω με όση μεγαλύτερη αλθοφάνεια έναν παρελθόντα κό-

σμο, αλλά να μην αρκεστώ να γίνω απλώς φωτογράφος του παραθέτοντας εικόνες.

Οι ήρωες πλάθονται μέσα από τις αναζητήσεις τους, τα προσωπικά βιώματα ή τα γυρίσματα της Ιστορίας.

Ακολουθώ μια ρεαλιστική γραφή, καθώς επιχειρώ να μεταγγίσω την έμπνευση σε γραπτό λόγο.

Αναζητώ το ύφος μου σε σχέση με την αντίληψή μου –την πολύ πιο διαμορφωμένη– για τον κόσμο των ιδεών που με εκφράζουν και εμψεύουν, όμως αυτή η αναζήτηση απλώς με απασχολεί και δεν με κατατρέπει. Όπως και δεν είμαι δογματικός σε άλλα ζητήματα.

Νομίζω ότι όλα κρίνονται στο τέλος από το συνολικό αποτέλεσμα της περιπέτειας του συγγραφέα και του ταξιδιού των αναγνωστών του.

Με ρωτούν καμιά φορά γιατί γράφω και στην αρχή με αιφνidiaζαν με την ερώτησή τους.

Γράφω γιατί η προσπάθεια της δημιουργίας και η ανάγκη έκφρασής της είναι συστατικά στοιχεία του πυρήνα της ύπαρξής μου. Γράφω γιατί με έλκει το ταξίδι και με συνεπαιρνει η περιπέτεια από το μηδέν στο κάτι. Γιατί πίσω από το θολό μηδέν κρύβεται ο κόσμος όλος. (...)

Γράφω γιατί με προκαλεί το στοιχείο ανάμεσα στη σύλληψη μιας κεντρικής ή μερικής ιδέας και στη

μετάπλασή τους σε μυθιστορία. Γιατί η έμπνευση και η επινόηση σαν μάγισσες με κυνηγούν, με προκαλούν, με ερεθίζουν.

Γράφω για να βιώσω αυτή τη διαδρομή, αλλά και τις στιγμές που αυτό το κάτι συμπυκνώνεται και κορυφώνεται σε διάφορες εκδοχές πριν έρθει το προαναγγελλμένο στο μυαλό μου τέλος και το οποίο ορθώνεται ως ένα άλλο που με ξεπερνάει.

Γράφω παρόλο που γνωρίζω πια την απίστευτη μοναξιά που αισθάνομαι μετά το κάθε «τέλος».

Γράφω ίσως και για να δραπετεύω, όταν η απαντοχή με γονατίζει.

Γράφω γιατί αισθάνομαι την ανάγκη να αναστοχαστούμε για ένα παρελθόν ολοκληρωμένο, όμως όχι και πεπερασμένο. Γιατί ήταν χαλκή η παιδεία που μας προσέφεραν για να πορευτούμε και ανέκαθεν με ενόχλους, στην πραγματικότητα που ζούσα, ιδέες και αντιλήψεις που τις θεωρούσα υπεύθυνες για τις κάθε λογής υστερήσεις και μας εμπόδιζαν «να σπκαωθούμε λίγο ψηλότερα».

Γράφω γιατί δεν μπορώ να αρκεστώ στα όσα άλλα έχω κατακτήσει ή ακόμα επειδή ίσως νιώθω κάποιο έλλειμμα απ' όσα επιδίωξα και δεν κατάφερα να επιτύχω, π.χ. να γίνω αρχιτέκτονας, να κάνω θέατρο, να μάθω πιάνο, να ανοίξω περισσότερο τις γνώσεις μου και τα μυαλά μου.

Γράφω γιατί δεν έχω χρόνο, γιατί με κυνηγά ο χρόνος και γράφοντας έχω την αίσθηση ότι προλαβαίνω να χωρέσω αυτά που αλλιώς δεν θα μπορούσα να βιώσω.

Δεν γράφω για να αρέσω. Μου αρκεί ότι μπορώ κάποια πράγματα να τα επικοινωνήσω, επειδή κάποιος μπορεί να ενδιαφερουν και άλλους ίσως να ψυχαγωγούν. Γι' αυτό, άλλωστε, πάντα αμφίθυμα εκτιμάμαι και τα δημοσιεύω.

Αθήνα, Φεβρουάριος 2009

MISE EN PLACE / Της **ΓΙΟΥΛΗΣ ΕΠΑΚΟΙΛΗ**

Η γκουρμέ συνταγή... της αποτυχίας

Σε μια εφ' όλης της ύλης συνέντευξη που είχε δώσει πριν από περίπου τέσσερα χρόνια σε μεγάλους κυκλοφορίας βρετανική εφημερίδα, η δημοσιογράφος τον είχε ρωτήσει με χαρακτηριστική ευθύτητα αν φοβάται πως όλο αυτό το οικοδόμημα που έχει χτίσει μπορεί να πάει κατά διαόλου. Ίσως κάτι είχαν πιάσει οι δημοσιογραφικές της κεραίες, ίσως κάποια πρώτα μικρά τότε προβλήματα στις επιχειρήσεις του είχαν κάνει την «πίτσα» να συζντάει διάφορα, πάντως η απάντηση του Τζέιμι Ολίβερ ήταν απόλυτα ειλικρινής:

«Κάθε μέρα. Το μεγαλύτερο επιτευγμά μου αυτά τα 15 χρόνια είναι ότι προσέλαβα μερικούς εξαιρετικούς ανθρώπους με ιδίες αντιλήψεις, που πιθανώς θα τα καταφέρουν καλύτερα

από εμένα. Ανησυχώ μήπως και η επιχειρήσή μου δεν είναι υγιής και αναγκαστώ να απολύσω και έχω ανθρώπους που δεν μπορούν να πληρώσουν το νοίκι; Συνέχεια. Τώρα είμαστε μεγάλοι, αλλά κάτι μπορεί να πάει στραβά και όλο αυτό να γκρεμιστεί. Αλλά δεν είμαι ο τύπος που καραμίζει τον χρόνο του ανησυχώντας. Είμαι ο τύπος που ανακατεύει».

Βέβαια η επιχειρηματικότητα δεν είναι ακριβώς μαγειρική, δεν εξαρτάται μόνο από σένα αν θα βγει καλό το «πίατο», αλλά από πολλούς άλλους παράγοντες, με πολύ σημαντικό φυσικά στη βρετανική περίπτωση, τον παράγοντα Brexit και την αναμπουμπούλα που έχει προκαλέσει.

Σε μεγάλες φουρτούνες έχει μπει ο διάσημος Βρετανός σεφ Τζέιμι Ολίβερ.

Η αυτοκρατορία του Τζέιμι Ολίβερ κλυδωνίζεται. Αυτό φυσικά δεν σημαίνει ότι ο ίδιος θα μείνει στον δρόμο, κάθε άλλο. Συχνά άλλωστε οι επιχειρήσεις πτωχεύουν αλλά οι ιδιοκτήτες τους περνάνε μια χαρά. Με ένα τέτοιο βιτριολικό σχόλιο ξεκινούσε και το ρεπορτάζ της εφημερίδας Guardian πριν από λίγες μέρες όπου αναζητούσε το τι φταίει για την κατρακύλα. Έκανε αναφορά στη σύζυγο του Τζέιμι, Τζούλις, που δημοσίευσε στον προσωπικό της λογαριασμό στο Instagram φωτογραφίες από το καινούργιο απόκτημα της οικογένειας Ολίβερ, ένα πολυτελές σπίτι επί τω υποδοματίων στο Χάμπστεντ του Λονδίνου, αξίας 9 εκατ. λιρών.

Η ουσία είναι ότι η ναυαρχίδα

των επιχειρήσεών του, η αλυσίδα εστιατορίων Jamie's Italian, έχει χρεπεί περίπου 71,5 εκατ. λίρες. Οπότε ο «Γυμνός σεφ» θα αναγκαστεί να κάνει αυτό που φοβόταν, να βάλει λουκέτο σε καταστήματά του και να απολύσει κόσμο. Ακόμη και για τον σούπερ σταρ της μαγειρικής, τον Παγκόσμιο Σεφ όπως τον αποκαλούν, τα πράγματα μπορεί να εξαιρετικά επικοινωνιακά με τον κόσμο. Στον χώρο της εστίασης, με τις αμέτρητες αφίσες, πολλές απ' αυτές καινοτόμες και ενδιαφέρουσες, πρέπει να είσαι διαρκώς ανταγωνιστικός, να παραμένεις δεμένος στο άρμα με τις νέες τάσεις. Είναι αγώνας αντοχής, όχι ταχύτητας.

Αιζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

25.2.18-3.3.18

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakis@kathimerini.com.cy

Unseen Views

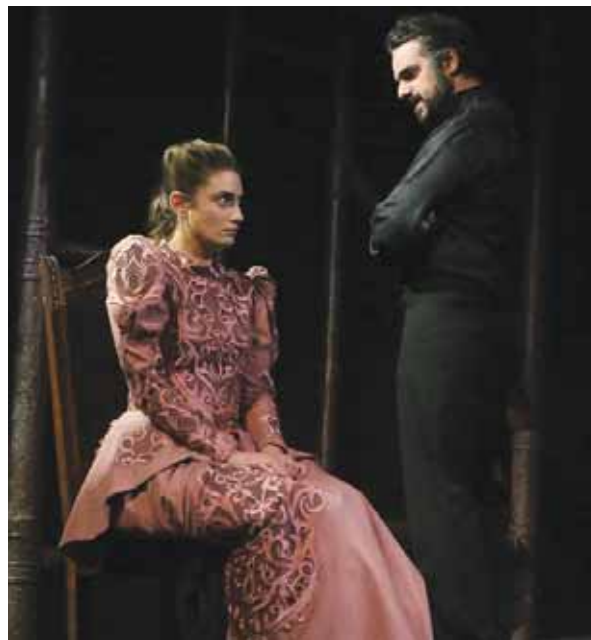
Συνεχίζεται (μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου) στο Μουσείο Τεχνών Ζαμπέλα, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Αρχιτεκτόνων Κύπρου, διοργανώνουν και παρουσιάζουν, η έκθεση αρχιτεκτονικής φωτογραφίας «Unseen Views» του αρχιτέκτονα Χάρη Σολωμού. Η έκθεση παρουσιάζει απόψεις της αστικής πόλης, αποτυπωμένες με το φωτογραφικό φακό του αρχιτέκτονα. Μουσείο Τεχνών Λουκίας & Μιχαήλ Ζαμπέλα, Λεωφόρος Αρχ. Μακαρίου Γ' 27, Καϊμακλί, Λευκωσία. **Πληροφορίες** τηλέφωνο 22456098, **info@zampelasart.com.cy**

ΘΕΑΤΡΟ

«Το Φως του γκαζιού» του Πάτρικ Χάμιλτον

Συνεχίζονται στο Θέατρο «Διώνυσος» οι παραστάσεις του ψυχολογικού θρίλερ «Το Φως του γκαζιού» του Πάτρικ Χάμιλτον, σε μετάφραση - διασκευή, σκηνοθεσία Ιωσήφ Βαρδάκη. Το κλασικό ψυχολογικό θρίλερ του Πάτρικ Χάμιλτον, γραμμένο το 1938, περιγράφει την ψυχολογική κακοποίηση μιας γυναίκας από τον σύζυγό της. Η αγγλική λέξη «gaslighting» που σημαίνει «ψυχολογική χειραγώγηση», προέρχεται από τον τίτλο του έργου. Κάθε βράδυ, ο Τζακ Μάνινγκχαμ κάνει την βόλτα του στην πόλη αφήνοντας μόνη στο σπίτι την σύζυγό του Μπέλα. Εκείνη έχει αρχίσει να πιστεύει ότι κάνει τα λογικά της. Όταν η πιστή της καμαριέρα Ελίζαμπεθ φέρνει στο σπίτι

τον Ανθυπαστυνόμο Ραφ, τα γεγονότα αρχίζουν να φωτίζονται και αποκαλύπτεται η πραγματική ταυτότητα του συζύγου της. Ο ηθοποιός Αχιλλέας Γραμματικόπουλος αντικαθιστά τον ηθοποιό και Καλλιτεχνικό Διευθυντή του θεάτρου «Διώνυσος» Χρήστο Γιάνγκου, ο οποίος λόγω έκτακτου περιστατικού υγείας ευρίσκεται σε αναρρωτική άδεια. Παίζουν Χριστόδουλος Μαρτάς, Βαρβάρα Χριστοφή, Σοφία Καλή, Αχιλλέας Γραμματικόπουλος, Νίκη Αγγελάκη. Θέατρο «Διώνυσος», Διαγόρου 29, Λευκωσία. Παραστάσεις Παρασκευή & Σάββατο στις 8:30 μ.μ. και Κυριακή στις 6:30 μ.μ. μέχρι τις 11 Μαρτίου. **Πληροφορίες** 22818999, 99621845, **www.theatrodionysos.org**.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Ζωή εν γενέσει
και εν εξελίξει

Αν ένα ντοκιμαντέρ που αφορά τη ζωή μιας μεγάλης βιβλιοθήκης φέρνει στον νου μια τυπική ακαδημαϊκή αφήγηση, ο Φρέντερικ Γουάιζμαν φροντίζει να διαλύσει κάθε στερεότυπο. Όχι ότι θα περίμενε κανείς από τον πρωτοπόρο, 88χρονο πλέον, Αμερικανό σκηνοθέτη μια αναμενόμενη ματιά. Αλλά το «Ex Libris: The New York Public Library» αφιερώνει με τον τρόπο που κατορθώνει να αποτυπώσει την ανθρωπογεωγραφία μιας πόλης-χώρας, όπως είναι η Ν. Υόρκη, σε ένα κτίριο. Το ντοκιμαντέρ θα προβληθεί στο 20ό Διεθνές Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης (2-11 Μαρτίου), αλλά και η αφορμή να μην υπήρχε, και πάλι θα έπρεπε να μην το προσπεράσουμε. Δεν εστιάζει εμφανώς σε κανένα ερώτημα του είδους «πώς πρέπει να είναι η βιβλιοθήκη του μέλλοντος» ή «ποιος ο ρόλος των βιβλιοθηκών σήμερα». Κινηματογραφεί το εμβληματικό αυτό νεοορεό κτίριο του 19ου αιώνα, με μια ασύμμετρη κανονικότητα. Διαφορετικές ώρες της ημέρας, με εκδηλώσεις, ομιλίες, συμβάντα, ομάδες εργασίας, ανθρώπους διαφορετικών ηλικιών, προθέσεων και κοινωνικής προέλευσης.

«Οι βιβλιοθήκες δεν έχουν να κάνουν με τα βιβλία. Έχουν να κάνουν με τους ανθρώπους που θέλουν να μάθουν πράγματα και τα βιβλία είναι μόνο ένα από τα διαθέσιμα μέσα», σημειώνει μια ειδική ομιλήτρια σχετικού σεμιναρίου. Στην αφήγηση του Γουάιζμαν δεν υπάρχει noise over. Οι μόνες «φωνές» είναι οι φυσικές που προκύπτουν από τη λειτουργία της NYPL και των, λιγότερο προβεβλημένων, παραρτημάτων της. Μια συνέντευξη της Πάτι Σμιθ ή του Ελβίς Κοστέλο εναλλάσσεται με συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου που ανησυχεί για τη χρηματοδότηση, την ψηφιοποίηση του υλικού ή αναζητάει τρόπους με τους οποίους θα αντιμετωπιστούν οι άστεγοι που βρίσκουν καταφύγιο στη βιβλιοθήκη.

Πριν από χρόνια, όταν ο Γιάννης Τροχόπουλος ήταν διευθυντής της υποειγερματικής δημόσιας βιβλιοθήκης της Βέροιας, η συζήτηση είχε ήδη ξεκινήσει και στη χώρα μας: «Ο 21ος αιώνας απαιτεί διαρκή προσαρμογή οργανισμών στο νέο περιβάλλον», υπογράμμισε ο κ. Τροχόπουλος, υποστηρίζοντας ότι «θα εξαφανιστούν βιβλιοθήκες όπως εξαφανίστηκαν οι δεινόσαυροι». Όσοι κατορθώσουν να μεταμορφωθούν, θα αποτελέσουν κοινωνικό στήριγμα για τα ασθενέστερα κοινωνικά στρώματα που αναζητούν πρόσβαση στη γνώση και στην πληροφορία. Ο Γουάιζμαν χαλαρώνει τη ματιά του, δίνοντας στην καθημερινότητα της NYPL τον πρώτο λόγο. Η Ν. Υόρκη και η πολιτισμική διαστρωμάτωσή της χαρτογραφούνται αβίστα. Συζητήσεις των λεσχών ανανέωσης, φιλοanthρωπικές συγκεντρώσεις, διάλεξη για τα σεξουαλικά υπονοούμενα στα εβραϊκά ντελικατέσεν, για τη διαφορετική απόδοση του λόγου στη νοηματική ανάλογα με τη διάθεση, μέχρι την υποστήριξη της δουλειάς από λόγιους των νότιων πολιτειών τον 19ο αιώνα. Αλλά και εργαστήρια καινοτομίας για την κατασκευή ρομπότ, μαθήματα χορού για ηλικιωμένους, πώς θα δέσετε συνέντευξη για μια θέση εργασίας.

Ποιο είναι το κοινό των δράσεων; Ετερόκλητο. Από ονομιπ διανοούμενους μέχρι υπέρβαρους Αμερικανούς, συνταξιούχους, νέους, ο φακός εντοπίζει κάποιον που κοιμάται στη διάλεξη, μία κυρία στο ακροατήριο που πλέκει. Ο Φρέντερικ Γουάιζμαν μοιάζει να κινηματογραφεί μια κοινωνική κιβωτό, που περιλαμβάνει «δείγματα» από όλα τα είδη. Μια προσέγγιση συναρπαστική που ακτινογραφεί το κτίριο, τοποθετώντας στους πυλώνες του όχι βιβλία αλλά ανθρώπους.

Πράγματι στο διάρκεια 3 ωρών ντοκιμαντέρ του, βλέπουμε ελάχιστες φορές βιβλία. Οθόνες, αρχεία, συζητήσεις, ζωή εν γενέσει και εν εξελίξει. Και να μην έχει ταξιδέψει κανείς ποτέ στη Ν. Υόρκη, ταξιδεύει με το «Ex Libris» του Γουάιζμαν. Αφουγκράζεται την πόλη, τη σύνθεση και τα ενδιαφέροντά της, τα πολλά, διαφορετικά, πρόσωπά της.

Πριν από, περίπου, οκτώ χρόνια, ο αρχιτέκτονας Ρέντσο Πιάνο σε συνέντευξη του στην «Κ» (12/12/2010), αναφερόμενος στις προθέσεις του για τη νέα Εθνική Βιβλιοθήκη του Φαληρικού Δέλτα, είχε περιγράψει «έναν τόπο συνάντησης, που θα διάκνει τον φόβο, δημιουργώντας κοινότητα αισθημάτων, την πεποίθηση ότι μοιραζόμαστε τα ίδια πράγματα ανεξάρτητα από το χρώμα και την προέλευσή μας». Στο ντοκιμαντέρ του Γουάιζμαν βλέπουμε την πρόθεση του Ρέντσο Πιάνο να έχει γίνει πράξη.

ΘΕΑΤΡΟ

«Η νύχτα της Ιγκουάνα» του Τένεσι Ουίλιαμς

Κάνει πρεμιέρα στη Δεύτερη Σκηνή της ΕΘΑΛ το κλασικό έργο του Τένεσι Ουίλιαμς «Η Νύχτα της Ιγκουάνα». Πρόκειται για ένα έργο του κλασικού ρεπερτορίου, που, παρά την αδιαμφισβήτητη αξία του, δεν έχει ανεβεί ποτέ στην Κύπρο. Στο έργο αυτό ο Τένεσι Ουίλιαμς συνθέτει μια επιτομή της θεματολογίας και της φιλοσοφίας που χαρακτηρίζει τη δραματουργία του, ενώ συγχρόνως αναπτύσσει τις καταλήξεις της ζωής γνωστών ηρώων του από προηγούμενες δημιουργίες. Το έργο διαδραματίζεται σε μια απομακρυσμένη ακτή του Μεξικού γύρω στα 1940. Εκεί συναντιούνται τα τρία βασικά πρόσωπα του δράματος: Μια αισθησιακή και αχόρταγη σεξουαλική χήρα, μια συμβιβασμένη και στερημένη ερωτικά γεροντοκόρη και ένας καθηρημένος λόγω σεξουαλικών αμαρτημάτων ιερέας. Τη σκηνοθεσία έχει αναλάβει ο Ανθούλλης Δημοσθένους, τα σκηνικά ο Γιώργος Γιάννου, τα κοστούμια η Ρέα Ολυμπία και τη

μουσική σύνθεση ο Γιάννης Χατζηλοΐζου. Στην παράσταση πρωταγωνιστούν οι Έλενα Παπαδοπούλου, Κώστας Βήκας, Φανή Πέτσα, Δημήτρης Μακαίρας, Έλενα Χειλέτη, Μέλπω Κολόμβου, Δημήτρης Κωνσταντινίδης και Βαλάντης Φράγκος.

Πρεμιέρα: Παρασκευή 2 Μαρτίου στις 8:30 μ.μ. Τεχνολόγος της ΕΘΑΛ, Λεωφόρος Φραγκλίνου Ρούσβελτ 76, Λεμεσός. Παραστάσεις κάθε Τρίτη, Τετάρτη και Σάββατο στις 8:30 μ.μ. και Κυριακή στις 6:30 μ.μ. **Πληροφορίες** 25877827.

ΧΟΡΟΣ

18η Πλατφόρμα
Σύγχρονου
Χορού Κύπρου

Στη 18η Πλατφόρμα Σύγχρονου Χορού Κύπρου θα παρουσιαστούν 7 παραστάσεις καταξιωμένων αλλά και αναδυόμενων χορογράφων, μαζί με άλλες παράλληλες εκδηλώσεις. Θα παρουσιαστούν δουλειές των χορογράφων Παναγιώτη Τοφή, Αλεξίας Νικολάου (Transfiguration), Sevim Akpınar, Λίας Χαράκη (pelma), Julia Brendle, Φούλης Στυλιανίδη και Ρούλας Κλεοβούλου (Χοροθέατρο Ομάδα Πέντε) καθώς και έργα των Έλενα Αντωνίου και Εύης Δημητρίου, ένα βίντεο της Μαρίας Κασάπη και μια εγκατάσταση των Λία Χαράκη και Χριστόδουλου Παναγιώτου στο πλαίσιο των παράλληλων δράσεων από τη Στέγη Σύγχρονου Χορού Λεμεσού. Παρασκευή 2 Μαρτίου και Σάββατο 3 Μαρτίου, ώρα 8:30 μ.μ. Θέατρο Ριάλτο, Ανδρέα Δρουσιώτη 19, πλατεία Ηρώων, Λεμεσός. **Πληροφορίες** τηλέφωνο 7777745, **rialto@cytanet.com.cy**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ανοιξιάτικο κονσέρτο

Η δικονοτική Ορχήστρα Μουσικής Δωματίου Κύπρου ετοιμάζει ακόμα μια μοναδική συναυλία που έρχεται για να ταξιδέψει μουσικά τους θεατές με κλασικά διαχρονικά κομμάτια όπως Haydn Concerto σε Ντο μείζονα με την ανερχόμενη σολίστ Margarita Balanas από τη Λετονία, Lepold Mozart, Toy Symphony και Vivaldi Sinfonia in do maggiore. Οι καλλιτεχνικοί διευθυντές της ορχήστρας, Νάταλιν Νεοφύτου και Nihat Agdas και είκοσι επαγγελματίες Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι μουσικοί υπόσχονται ένα ακόμη αξεχαστο μουσικό γεγονός. Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός πως η ορχήστρα δεν έχει μαέστρο, κάτι που δίνει τη δυνατότητα στους μουσικούς να δουλέψουν όσο πιο στενά γίνεται μεταξύ τους για το καλό του συνόλου, της μουσικής και της συνεργασίας τους. Θέατρο Παλλάς Παρασκευή 2 Μαρτίου στις 8:30 μ.μ. **Πληροφορίες** τηλέφωνο 97804219, **www.cychamber.com**

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

«Πλούσια τέχνη σε φτωχούς καιρούς»

Για 10η χρονιά στην Isnotgallery διοργανώνεται η ομαδική έκθεση «Πλούσια τέχνη σε φτωχούς καιρούς». Η έκθεση δεν έχει καμία σχέση με την cheap art και οι διοργανωτές επιλέγουν τους καλλιτέχνες βάσει της καλλιτεχνικής αξίας των έργων και όχι μόνο λόγω της μικρής οικονομικής τους αξίας. Η επιλογή των καλλιτεχνών που λαμβάνουν μέρος στην έκθεση γίνεται πάντα με αυστηρά κριτήρια, χωρίς να γίνονται εκπτώσεις στην ποιότητα των έργων για χάρη της τιμής. Στη φετινή έκθεση ο πόνος έχει ανέβει πιο ψηλά. Νέοι καλλιτέχνες από Κύπρο, Ελλάδα και άλλες χώρες με εξαιρετικά έργα τέχνης, αλλά και αναγνωρισμένοι Κύπριοι καλλιτέχνες έρχονται στην Isnotgallery για να γιορτά-

σουν τα 10 χρόνια ζωής του θεαμού! Isnotgallery, Οδούσεως 11, παλιά Λευκωσία. Εγκαίνια Παρασκευή, 2 Μαρτίου, 7:30 μ.μ. Ώρες λειτουργίας καθημερινά 10:30 - 12:30 & 4:00 - 7:00. **Πληροφορίες** τηλέφωνο 99569498, **www.isnotgallery.com**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

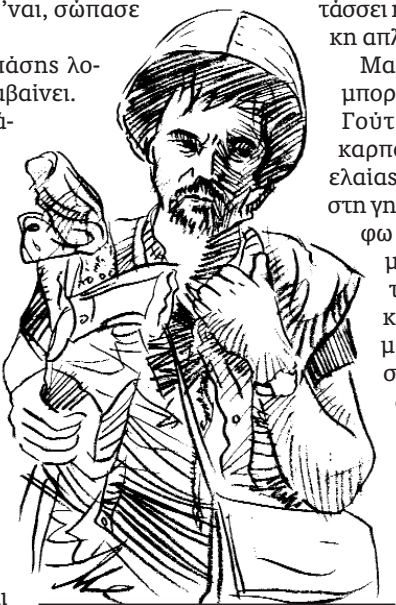
Τραγική ανθρωπότητα

Το Χαλέπι πέρασε, η Γούτα ανθεί και φέρει κι άλλο... παραφράζοντας τον στίχο, αλλά αντί να ανθεί ο καρπός και το λουλούδι, ανθεί ο θάνατος, η καταδίκη στην αιώνια κόλαση του παρόντος χιλιόδων ανθρώπων. Είναι αδιανόητο μετά απ' όσα συνέβησαν στο Χαλέπι, να βλέπουμε να επαναλαμβάνονται τα ίδια στη Γούτα. Βέβαια, θα μου πει κάποιος και πριν από το Χαλέπι, οι Γεζίντι δεν είχαν εγκλωβιστεί στο Σιντζάρ, και πιο πριν, άλλοι αλλού, και πάει λέγοντας. Ο θάνατος των Τζιχαντιστών, αντικαταστάθηκε από τον θάνατο που φέρνουν μαζί τους οι καλοί, οι νόμιμοι, και αλλού τον θάνατο τον φέρνουν τα κλαδιά της ελιάς που εξαγοντίζονται άτακτα και με δριμύια φόρα. Με λίγα λόγια, θάνατος έγιναν τα περιβόλια με τα λαχανικά, θάνατος έγινε ο κλάδος ελιάς, θάνατος έγιναν τα κούφια λόγια των μεγάλων της γης, όποιοι και να είναι αυτοί, Άγγλοι, Γάλλοι, Πορτογάλοι, οπέδες και πρέσβεις/πρέσβειρες καλής θέλησης.

Στη Μεσόγειο και στο Αιγαίο πνίγονται άνθρωποι, στο Καλαί στοιβάζονται ψυχές, οι χώρες του Βίσεγκραντ διατηρούν την καθαρότητα τους και η Τουρκία παίζει ναυμαχία στην ανατολική Μεσόγειο, συ-

κρούμενα στη Συρία και πόκερ στο Αιγαίο, με όσο τους πρόσφυγες. Πάνω που πάει να χάσει την παρτίδα, τσουπί το ασάκι-πρόσφυγες στο τραπέζι. Χάνει στην ξηρά, τσουπί κίνηση ματ στη θάλασσα και επειδή είναι πολλά τα λεφτά Έννι, παίξε πελλόν και πάλι με μήνες και καιρούς, πάλι δικά σου θα 'ναι, σώπασε κυρά Σουπιά!

Είναι τρελό, πέραν πάσης λογικής, όλο αυτό που συμβαίνει. Μας περικυκλώνει ο θάνατος και η αλήθεια είναι ότι δεν ξέρεις τι να κάνεις, πώς να αντισταθείς, πώς να σωπάσει μέσα σου ο θάνατος του κόσμου, μα πρέπει να σωπάσει; Δεν ξέρω, που αρχίζει η τρέλα του νου, ποια είναι η γραμμή που θα σε κάνει να δεις τον ήλιο με άλλα μάτια. Πώς θα κερδίσουν οι ομορφιές του κόσμου και όλοι θα κάνουμε τα ίδια όνειρα, κι ως έχουμε κοιμηθεί σε διαφορετικά μήκη και

πλάτη της γης; Θα πρέπει να βρούμε τις αντιστάσεις μας στον θάνατο, στην ασχιστο, στην αδικία, αλλά σε εκείνα τα πραγματικά βορβορώδη ένστικτά μας, σε εκείνες τις μισθάρνες πράξεις, που τείνουν να γίνουν συνήθεια και ανάγκη, και να εξελιχθούν σε δικαίο που το επιτάσσει η διαολεμένη μας ανάγκη απλώς να υπάρχουμε.

Μα ο άνθρωπος μονάδα μπορεί να φέρει τη ζωή στη Γούτα, να δρέψει καλούς καρπούς από τους κλάδους ελιάς και να φέρει το δικίο στη γη ολάκερη; Όχι, δεν τρέφω αυταπάτες ότι μπορεί μόνος του να εκπρέψει τον ρύακα του θανάτου και να σβήσει τις πυρωμένες ρομφαίες που σκορπάνε αίμα και όχι δικαιοσύνη. Δεν προσπαθούμε αρκετά όμως ούτε για το ελάχιστο, διότι η φωλιά μας είναι πιο πολύτιμη από του γείτονά μας, η ασφάλειά μας είναι πιο σημαντική από

του διπλανού μας, οι ανάγκες μας είναι πάντοτε πιο επείγουσες από του άλλου. Ακούμε, αλλά δεν αισθανόμαστε, βλέπουμε αλλά δεν κοιτάμε βαθιά, από φόβο, από αδιαφορία, από συνήθεια, από επιλογή. Ναι, εγώ κι εσύ, κι η θεία μου, και ο κολλητός μου, και το παιδί μου, αδύναμοι είμαστε μπροστά στη μαυρίλα του πετρελαίου, στη δύναμη του φυσικού αερίου και στο χρώμα του χρήματος, και τη φωνή που έχουμε ούτε κι αυτή χρησιμοποιούμε, παρά μόνο για να κρώσουμε και μάτια έχουμε μα μόνο για κύσουμε κροκοδείλια δάκρυα. Πού είναι όμως οι ισχυροί αυτή της γης; Πουθενά δεν είναι, απόντες, μας οινοει παρόντες, μέσα στη δάθεν έννοια τους για τους ανίσχυρους, τους αδύναμους και τους λιγότερο τυχερούς. Οι κρίσεις φέρνουν ευκαιρίες έτσι δεν είναι; Μια χαρά, λοιπόν, τσακώνονται οι ποντικοί για το τυρί και στο τέλος το τρώνε οι γάτες.

Τραγική ανθρωπότητα, εγωιστή άνθρωπε, καμία βασιλεία του ουρανού δεν αξίζουμε, καμία σωτηρία δεν μας σώζει, όσο και αν προσπαθούμε τον Θεό, το σύμπαν ή το κάρμα μας να ξεγελάσουμε με καθρεφάκια συμπόνιας και αγαθής προαιρέσης.

Αποφεύγουμε τα σκοτεινά συναισθήματα

Μία παράσταση που έχει στόχο να μας σύρει στο μυαλό ενός ανθρώπου με τον οποίο είμαστε απρόθυμοι να ταυτιστούμε

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Στο **ιδρυμα ARTos** ανεβαίνει ξανά, σήμερα Κυριακή (25/2), ο μονόλογος «Dark Vanilla Jungle» του Άγγλου συγγραφέα Philip Ridley, σε σκηνοθεσία και μετάφραση στην κυπριακή διάλεκτο της Εβίτας Ιωάννου. Η σκηνοθέτρια της παράστασης λέει ότι το έργο αποτελεί ένα βαθύ και οδυνηρό one-woman show, στο οποίο μία νεαρή γυναίκα γίνεται το αλεξικέραυνο στο οποίο όλες οι αποτυχίες μας σαν σύγχρονη κοινωνία συγκλίνουν. Η ηθοποιός Έλενα Καλλινίκου με την ερμηνεία της δημιουργεί μία ιδιαίτερη οικειότητα με το κοινό, αν και καλείται να υποδυθεί ένα κορίτσι που έχει κακοποιηθεί και βασανιστεί από παντού. «Οι θεατές ανταποκρίνονται στις ερωτήσεις της και τη βοηθούν να θυμηθεί τη συνέχεια της ιστορίας της. Έτσι, παρόλο που μπορεί να νιώσουν ότι όλο αυτό είναι υπερβολικό για να το αντέξουν, μπορούν ωστόσο να συνεχίσουν το βράδυ τους, αλλά με την απίστευτα δυσάρεστη σκέψη ότι, κάπου, τέτοια πράγματα όντως συμβαίνουν», σημειώνει η Εβίτα Ιωάννου.

—**Τι αφορά η παράσταση «Dark Vanilla Jungle»;**

—Το «Dark Vanilla Jungle» είναι ένας εκπληκτικός ωμός μονόλογος του Άγγλου συγγραφέα Philip Ridley, που μας αφηγείται η Άντρεα, ένα κορίτσι που έχει κακοποιηθεί και βασανιστεί από παντού. Το έργο αποτελεί ένα βαθύ και οδυνηρό one-woman show, στο οποίο μία νεαρή γυναίκα γίνεται το αλεξικέ-

Το «Dark Vanilla Jungle», που σκηνοθετεί και μετέφρασε η Εβίτα Ιωάννου είναι ένας ωμός μονόλογος, που μας αφηγείται η Άντρεα, την οποία ενσαρκώνει η ηθοποιός Έλενα Καλλινίκου.

ραυνο στο οποίο όλες οι αποτυχίες μας σαν σύγχρονη κοινωνία συγκλίνουν. Η Άντρεα όμως δεν είναι μόνο ένα αβοήθητο θύμα σε μια άρρωστη κοινωνία – είναι επίσης παθολογικά διαταραγμένη, με φαντασιώσεις που φιλτράρουν και παραμορφώνουν την πραγματικότητα της καθημερινής της ζωής. Ο κύριος στόχος της παράστασης είναι να μας σύρει στο μυαλό ενός ανθρώπου με τον οποίο είμαστε απρόθυμοι να ταυτιστούμε και να μας φέρει σε άμεση και ουσιαστική επικοινωνία με το τραύμα του, παρακάμπτοντας τη φυσική μας παρόρμηση να αποφεύγουμε τα σκοτεινά συναισθήματα.

—**Ένα κείμενο εκπληκτικά ωμό λέτε, θα νιώσει άβολα ο θεατής;**

—Οι θεατές είναι δύσκολο να μην είναι συγκλονισμένοι από την ιστορία της Άντρεας. Μέχρι το τέλος είναι σχεδόν βάνουσο αυτό που περνούν. Είναι όμως σημαντικό, αν την ακούσουν πραγματικά, να συνειδητοποιήσουν πως αυτά που αφηγείται είναι πολύ πιο κοντά τους από όσο νομίζουν και πως μπορεί ακόμα και οι ίδιοι να έχουν μια θέση σε αυτά. Από την άλλη, όμως, η ερμηνεία της Έλενας Καλλινίκου δημιουργεί μία ιδιαίτερη οικειότητα. Οι θεατές ανταποκρίνονται στις ερωτήσεις της και τη βοηθούν να θυμηθεί τη συνέχεια

της ιστορίας της. Έτσι, παρόλο που μπορεί να νιώσουν ότι όλο αυτό είναι υπερβολικό για να το αντέξουν, μπορούν ωστόσο να συνεχίσουν το βράδυ τους, αλλά με την απίστευτα δυσάρεστη σκέψη ότι, κάπου, τέτοια πράγματα όντως συμβαίνουν.

—**Ξεγυμνώσατε την Έλενα Καλλινίκου και μέσω αυτής και εμάς;**

—Τόσο εγώ όσο και η Έλενα αγαπήσαμε την Άντρεα, την αγκαλιάσαμε και την αποδώσαμε αυθεντικά και άμεση. Το θάρρος της Έλενας και κατ' επέκταση της Άντρεας, να ενσωματώσει έναν τέτοιο βαθμό φρικαστικής κτηνωδίας, μας αφήνει χωρίς χώρο να κρυφτούμε και ο μό-

“

Σημαντική επιλογή να μεταφραστεί το κείμενο στην κυπριακή διάλεκτο και να γίνει η ανάλογη πολιτισμική προσαρμογή, θεωρεί η σκηνοθέτρια Εβίτα Ιωάννου.

νος τρόπος που μπορούμε να ανταποκριθούμε είναι η συμπόνια. Η γήινη πολυπλοκότητα που κατασκευάζει, μαζί με τη θεμελιώδη εικόνα της καθαρότητας του χαρακτήρα της, δίνει στην Έλενα και στην Άντρεα, μια ψηλαφητή αυθεντικότητα που τη συνδέει στενά και άμεσα με το κοινό. Έτσι, ο κόσμος συγκινείται και σοκάρεται, συνειδητοποιώντας πόσο οικείο είναι το πρόσωπο που βλέπει απέναντί του.

—**Από τη βία μπορεί να προέλθει ποίηση;**

—Στο «Dark Vanilla Jungle», η βία που βιώνει η Άντρεα έχει ως επακόλουθο το βαθύ πόνο, σωματικό και ψυχικό, ο οποίος αποτυπώνεται στη μνήμη της σαν ένα κολάζ από εικόνες: μία σφήκα, ένας πελεκάνος, ένα διαμάντι που τελικά είναι σπασμένο γυαλί, ένα παγωτό που τρέχει στα δάκτυλα, ένας κήπος με λεμόνια. Έτσι η Άντρεα ανεπαίσθητα μετατρέπει τη βία σε ποίηση. —**Ποια εργαλεία χρησιμοποιήσατε**

στη σκηνοθεσία αυτού του μονόλογου;

—Ο συγκεκριμένος μονόλογος απαιτεί μια σπουδαία ηθοποιό, με ενδιαφέρουσα προσωπικότητα, που να μπορεί να καταλάβει και να υποστηρίξει υποκριτικά ένα τέτοιο κείμενο. Η Έλενα Καλλινίκου ήταν αυτή ακριβώς η ηθοποιός. Η φυσικότητα της ερμηνείας της και η ετοιμότητά της να φτάσει όσο πιο κοντά μπορεί στον παράφρονα χαρακτήρα της Άντρεας, χωρίς όμως να φτάνει στα όρια της υστερίας και του μελοδράματος, ήταν εξαιρετικά σημαντικό μέρος της σκηνοθετικής διαδικασίας. Σημαντική ήταν, επίσης, η επιλογή να μεταφραστεί το κείμενο στην κυπριακή διάλεκτο και να γίνει η ανάλογη πολιτισμική προσαρμογή.

—**Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίσατε κατά τη μετάφραση στη διάλεκτο, σ' ένα ομολογουμένως δύσκολο κείμενο;**

—Χρειάστηκαν μήνες δουλειάς για να γίνει σωστή μετάφραση και πολιτισμική προσαρμογή. Το κείμενο μεταφράστηκε πρώτα στα ελληνικά και μετά στα κυπριακά, αφού σταδιακά συνειδητοποιήσαμε ότι στην κυπριακή διάλεκτο ο λόγος θα ήταν πιο ρέων και οικείος. Μετά από πολλαπλές αναγνώσεις γίνονταν και οι κατάλληλες προσαρμογές, για να μεταφερθεί οργανικά το έργο στο κυπριακό τοπίο. Δυσκολίες αντιμετωπιζόνταν και στις πρόβες, όπου, όταν νοιώθαμε ότι το κείμενο δεν έχει ροή, σταματούσαμε και το επεξεργαζόμασταν ανάλογα. Πιστεύω πως η τελική μας μετάφραση πέτυχε μία ιδιαίτερη αυθεντικότητα, κάτι που με τάσσει υπέρ του θεάτρου στα κυπριακά.

We LOVE travelling

LOVE
100.7 FM
98.1 & 105.7

f t i www.lovefm.com.cy

Το Love Fm 100.7 και η Cobalt αναζητούν ένα ζευγάρι τυχερών ακροατών που θα ταξιδέψει στο μαγευτικό Παρίσι με όλα τα αεροπορικά έξοδα πληρωμένα και θα διαμείνει στο ιστορικό ξενοδοχείο 5 αστέρων Prince De Galles.

Συντονιστείτε στο Love Fm 100.7 και μάθετε πώς θα διεκδικήσετε αυτό το μοναδικό δώρο!

PRINCE DE GALLES
 HOTEL
 PARIS
 THE
 LUXURY
 COLLECTION

Η κλήρωση θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 12 Μαρτίου από την πρωινή εκπομπή του Τάσου Τρύφωνος και της Χριστιάνας Αρτεμίου.

ΙΣΧΥΟΥΝ ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

COBALT

Τιμή στη «μητέρα της νουβέλ βαγκ»

Το φιλμ «Πρόσωπα & Ιστορίες» της 89χρονης Ανιές Βαρντά ανοίγει το 20ό Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

«Η «σινέ-γραφη», για την οποία μιλώ συχνά, βρίσκει την πλήρη εφαρμογή της στο ντοκιμαντέρ. Οι άνθρωποι που συναντώ, τα πλάνα που γυρίζω, μόνη ή με συνεργείο, ο τρόπος που μοντάρω, απηχητικός ή αντιισχυτικός, τα σχόλια που συνοδεύουν τις εικόνες, η επιλογή της μουσικής – όλα αυτά δεν είναι η γραφή ενός σεναρίου, ούτε το στυλ της σκηνοθεσίας ούτε οι λέξεις ενός σχολίου. Όλα αυτά, αν προσθέσουμε και το τυχαίο, όλα αυτά είναι η «σινέ-γραφη» μιας ταινίας».

Η δήλωση αυτή της Ανιές Βαρντά είναι από τον κατάλογο του 41ου Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης (2000), το οποίο οργάνωσε και το πρώτο αφιέρωμα στο έργο της. Τότε ήταν ακόμη 72 ετών, είχε τιμηθεί με την Αργυρή Αρκτο του Βερολίνου (1964, «Le bonheur») και με το Χρυσό Λιοντάρι της Βενετίας (1985, «Δίκως στέγη, δίκως νόμος»), είχε αποαιρετίσει τον σύζυγό της, σκηνοθέτη Ζακ Ντεμί, ήδη μια δεκαετία (πέθανε το 1990) γυρίζοντας μια τριλογία με θέμα τον ίδιο και το έργο του.

«Κάθε πρόσωπο λέει μια ιστορία», υποστηρίζουν η Ανιές Βαρντά και ο JR, στο ντοκιμαντέρ τους. Πάνω, η Ζανίν, τελευταία κάτοικος σε οικισμό ανθρακωρύχων.

“

«Τα ντοκιμαντέρ γεννούν υποχρεώσεις. Διατηρούμε μια σχέση με τους ανθρώπους που κινηματογραφούμε».

Από εκείνη την εποχή, από μια σύντομη συνομιλία μαζί της, η οποία δημοσιεύτηκε στην «Κ», απομονώνουμε το ερώτημα που θέσαμε στη «μητέρα της νουβέλ βαγκ», όπως αποκαλούν τη Βαρντά: «Ποια κατά τη γνώμη σας είναι τα χαρακτηριστικά της νουβέλ βαγκ που λείπουν από το σύγχρονο ευρωπαϊκό σινεμά;». Και η απάντησή της: «Μια ερώτηση τόσο αρνητική εμπεριέχει και την απάντησή... Εγώ θα έλεγα: Ένα μέρος του νέου γαλλικού κινηματογράφου καταπνέεται με κοινωνικά ζητήματα και προβλήματα της εποχής μας. Τα προβλήματα καταγράφονται με τιμιότητα, γεγονός που στερεί συχνά από τις ταινίες τη γοητεία. Δεν υπάρχει ξεγνοιασιά, ούτε ανάμεσα στους νέους, δεν υπάρχει μια καθαρά κομική διάθεση και αυτό κάνει τις ταινίες ακόμη πιο βαριές.

Ρεύμα ανανέωσης

«Η νουβέλ βαγκ δημιουργήθηκε από καλλιτέχνες που ήταν εγωιστές – με εξαίρεση ορισμένους – και αυτό συνοδευόταν από πολλή ξεγνοιασιά, γοητεία και ελαφρότητα. Οι ηθοποιοί ήταν συχνά απρόβλεπτοι, αυθεντικοί. Δεν υπήρχε όλη αυτή η πίεση για την εμφάνιση στις νέες ηθοποιούς. Ήθελαν να γίνουν σταρ... διασκεδάζοντας. Η νουβέλ βαγκ είχε πολλά χαρακτηριστικά. Ανάμεσα στα άλλα

Αναζητούν πρόσωπα στη γαλλική ύπαιθρο, μεγεθύνουν τις φωτογραφίες τους και τις τοποθετούν στα μέρη όπου τους ή εργάζονται.

να είναι νέα, να φέρει ένα ρεύμα ανανέωσης, μια αύρα φρεσκάδας και μια ριπή ανέμου σε ένα σινεμά μονότονο, ρουτινιάρικο. Αλλά υπάρχουν – ευτυχώς – κύματα και κύματα που πάφλαζαν τότε και συνεχίζουν να παφλάζουν...».

Φέτος, η Ανιές Βαρντά είναι 89 ετών και «συνεχίζει να παφλάζει». Όχι μόνο υπογράφει ένα από τα πιο μεστό και τρυφερά ντοκιμαντέρ, εμπλουτίζοντας την ιστορία του κινηματογράφου τεκμηρίωσης, αλλά είναι και υποψήφια, για πρώτη φορά στη ζωή της, για Όσκαρ καλύτερου ντοκιμαντέρ, το οποίο, αν κερδίσει την ερχόμενη Κυριακή, θα μοιραστεί με τον 34χρονο συνσκηνοθέτη και συνοδοιπόρο της, Γάλλο φωτογράφο και street artist, JR. Το «Πρόσωπα & Ιστορίες» («Faces Places») είναι η ταινία έναρξης του 20ού Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης την Παρασκευή 2 Μαρτίου.

Τη δήλωση του προλόγου, για τη «σινέ-γραφη», συμπληρώνει μια πιο πρόσφατη της Ανιές Βαρντά, στην οποία υπογραμμίζει ότι «στις ταινίες μου πάντα ήθελα να

Η 89χρονη Ανιές Βαρντά, η γηραιότερη υποψήφια για Όσκαρ όλων των εποχών, με τον 34χρονο JR.

Οι ελληνικές ρίζες και το έργο της

Το επετειακό 20ό Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης (2-11 Μαρτίου) τιμά την πρωτοπόρο και αεικίνητη, παρά την ηλικία της, Ανιές Βαρντά, προβάλλοντας δέκα ντοκιμαντέρ-σταθμούς στη φιλομορφία της. Γεννημένη το 1928 στο Βέλγιο, από πατέρα Έλληνα (προερχόταν από πρόσφυγες της Μικράς Ασίας) και μητέρα Γαλλίδα, αναδείχθηκε σε εμβληματική μορφή της γαλλικής νουβέλ βαγκ. Έγινε η πρώτη γυναίκα εκπρόσωπος του ρεύματος, πλάι σε σκηνοθέτες όπως ο Ζαν-Λικ Γκοντάρ, ο Φρανσουά Τριφύ, αλλά και ο σύζυγός της Ζακ Ντεμί. Τον περασμένο Νοέμβριο, της απονεμήθηκε τιμητικό Όσκαρ για το σύνολο της καριέρας της.

κάνω τους ανθρώπους να δουν σε βάθος. Δεν θέλω να δείξω πράγματα, αλλά να τους δώσω την επιθυμία να δουν». Στα 89 της, δεν έχει τίποτα να αποδείξει, αλλά έχει ακόμη την επιθυμία να ανακαλύψει. Αυτή η μικροκαμωμένη γυναίκα με το χαρακτηριστικό κούρεμα μαλλιών που θυμίζει δίκρωμη κάσκα, που περπατάει με την υπο-

βοήθηση ενός μπαστούνιού ή την κρατάει τότε τότε ο JR, εξακολουθεί να έχει ως κινητήρια δύναμη την περιέργεια.

Με τον JR κάθε άλλο παρά αιτιαριστο ζευγάρι αποτελούν. Μοιράζονται την εμπειρία ενός ιδιότυπου road movie, σε μικρές πόλεις της γαλλικής υπαίθρου, συναντούν ανθρώπους από την εργατική τάξη,

Ήταν «άσημνη» σερβιτόρα. Με τη φωτογραφία της, στην πλατεία του χωριού, έγινε ατραξιόν για τους επισκέπτες.

αγρότες και βιομηχανικούς εργάτες, πρώην ανθρακωρύχους, ανθρώπους καθημερινούς, μετατρέποντας τα φωτογραφικά πορτρέτα τους σε τεράστιες τοιχογραφίες, που τοποθετούν σε μεγάλες επιφάνειες: προσόψεις σπιτιών, τοίχους εργοστασίων, πλατείες χωριών, αποβάθρες, στάβλους... Ταξιδεύουν με ένα βαν το οποίο έχει ενσωματωμένη μια μηχανή εκτύπωσης.

Η Βαρντά πλησιάζει με προσοχή, ενδιαφέρον και έγνοια τα πρόσωπα. Δεν εισβάλλει στις ζωές τους και ύστερα τα εγκαταλείπει: «Δεν μπορώ να «κλέψω» τις ζωές τους και μετά να εξαφανιστώ», λέει. «Συμπάσχω. Τα ντοκιμαντέρ γεννούν υποχρεώσεις. Διατηρούμε μια σχέση με τους ανθρώπους που κινηματογραφούμε. Δεν μπορούμε απλώς να κάνουμε τη δουλειά μας και να επιπλέον στρέψουμε σπιτί μας». Το μότο που μοιράζεται η Βαρντά με τον JR είναι ότι «κάθε πρόσωπο λέει μια ιστορία». Η φωτογραφία βοηθάει να αποτυπώνονται και να μη χάνονται στη μαύρη τρύπα της μνήμης.

Παρακολουθώντας το «Πρόσωπα & Ιστορίες» περιδιαβαίνει κανείς

ένα σύμπαν συναρπαστικό: τόσο απλό, άμεσο και ανεπιτήδευτο, αντιστέκεται σε κάθε κατηγοριοποίηση, είναι ρευστό όσο και η ζωή, έχει την ειλικρίνεια μιας αβίαστης συνομιλίας, την ένταση της περιστασιακής εκμυστήρευσης, τον αυθορμητισμό που γεννάει η ανάγκη να «μοιραστούμε» αυτό που μας στριμώχνει και μας απασχολεί. Αυτή η υπαίθρια γκαλερί πορτρέτων καθημερινών ανθρώπων προκαλεί σε γαλήνιο στοχασμό και ενδοσκόπηση όσο η θέα μιας ελβετικής λίμνης, έχει μια αύρα φρεσκάδας όσο η παρατήρηση μιας καθησυχαστικής ανθρωπίνης γεωγραφίας χωρίς έριδες, ανταγωνισμούς, εντάσεις. Με χαμόγελο που συμπιλιώνει και ανακουφίζει όπως και μια φιλική, προστατευτική αγκαλιά.

Η ηλικιωμένη αλλά καλοστεκούμενη Ζανίν, για παράδειγμα, είναι η τελευταία κάτοικος ενός εγκαταλελειμμένου οικισμού ανθρακωρύχων. Ο JR «φιλοτεχνεί» το πορτρέτο της στην πρόσοψη του σπιτιού της κι εκείνη όταν το βλέπει βουρκώνει, δεν ξέρει τι να πει. Η

“

«Σκέφτομαι πολύ τον θάνατο, αλλά δεν νομίζω ότι τον φοβάμαι. Ίσως και να βρίσκομαι στο τέλος. Το περιμένω».

Βαρντά την αγκαλιάζει και της λέει απλώς ότι αυτό είναι ένας τρόπος για να «γιορτάσει» τη δική της οικογενειακή ιστορία μαζί με την ιστορία της πόλης της.

Η Βαρντά κάνει έναν απολογισμό ζωής εν κινήσει. Επισκέπτεται τον τάφο του φίλου της Ανρί Καρτιέ Μπρεσόν «στο μικρότερο νεκροταφείο του κόσμου» – «φιλοξενεί» δέκα νεκρούς όλους κι όλους –, αποφασίζει να συναντήσει τον φίλο της Ζαν-Λικ Γκοντάρ, στο σπίτι του στην Ελβετία. Ομως, ενώ τον έχει ενημερώσει ότι θα πάει να τον δει μαζί με τον JR, έχει πάρει μάλιστα και τα αγαπημένα του κρουασάν από τον γειτονικό φούρνο, εκείνος δεν της ανοίγει την πόρτα. Στενοχωριέται βαθύτατα, τα αισθήματά της είναι συγκεχυμένα, όπως λέει στον JR, ο οποίος φοράει συνέχεια μαύρα γυαλιά (θυμίζει πολύ τον Γκοντάρ νέο), αλλά δεν αφήνει τη θλίψη να την παρυσύρει.

Ξέρει ότι ο Ζαν-Λικ είναι εξαιρετικά ιδιόρρυθμος, ένας «μοναχικός φιλόσοφος». Κρεμάει τα κρουασάν στο πόμολο της εξώπορτας και μαζί με τον νεαρό συνοδοιπόρο της πηγαίνουν «να κοιτάσουν τη λίμνη». «Φοβάσαι τον θάνατο;» τη ρωτάει ο JR. «Τον σκέφτομαι πολύ, αλλά δεν νομίζω ότι τον φοβάμαι», απαντά εκείνη. «Ίσως και να βρίσκομαι στο τέλος. Το περιμένω».

Ολοι, εργάτες σε εργοστάσιο επεξεργασίας άλατος. Τους φωτογράφησαν έτσι ώστε να μοιάζει ότι προσπαθούν να συναντηθούν. «Με εξέπληξε το αποτέλεσμα. Αλλά γι' αυτό δεν είναι η τέχνη; Για να εκπλήσσει...», σχολίασε ένας από αυτούς.

Γράφοντας για την Τουρκία του σύγχρονου «Σουλτάνου»

Ακτινογραφία της γείτονος στα χρόνια του Κόμματος της Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης

ΝΙΚΟΣ ΣΤΕΛΓΙΑΣ

Η ανελεύθερη τουρκική δημοκρατία. Η ηγεμονία του νεοφιλελευθερισμού στην Τουρκία της Δεξιάς και των πραξικοπημάτων του 21ου αιώνα
 εκδ.: Παπαζήση, σελ. 212

Του **ΘΑΝΟΥ Π. ΝΤΟΚΟΥ**

Εκουμε εκφράσει τον προβληματισμό μας στο παρελθόν, από το βήμα της «Κ», σχετικά με την περιορισμένη παραγωγή επιστημονικών βιβλίων για τη χώρα που κατέχει κεντρική θέση στα ζητήματα ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, την Τουρκία. Το παρόν κείμενο στοχεύει στη συνοπτική παρουσίαση ορισμένων εξ αυτών. Πλέον πρόσφατα προσέθηκε στην ελληνική βιβλιογραφία αποτέλεσμα του πόνημου του Νίκου Στέλγια «Η ανελεύθερη τουρκική δημοκρατία. Η ηγεμονία του νεοφιλελευθερισμού στην Τουρκία της Δεξιάς και των πραξικοπημάτων του 21ου αιώνα» (εκδ. Παπαζήση).

Μέσα από μια συνοπτική αλλά ταυτοχρόνως μεθοδική και διεξοδική ανάλυση των χαρακτηριστικών που παρουσιάζουν οι σύγχρονοι πολιτικοί πρωταγωνιστές της Τουρκίας, ο συγγραφέας προσπαθεί να ρίξει φως στο μονοπώλιο της τουρκικής Δεξιάς στη σφαίρα της πολιτικής, αλλά και στα πεδία της κοινωνικοοικονομικής ζωής και της ιδεολογίας. Παρουσιάζει τα αίτια της κυριαρχίας του Κόμματος της Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) και υπογραμμίζει το γεγονός ότι στην σύγχρονη Τουρκία το κουρ-

δικό αυτονομιστικό κίνημα είναι ο μοναδικός αποτελεσματικός φορέας της αντιπολίτευσης που είναι σε θέση να αμφισβητήσει πολλές από τις επιλογές και τις στρατηγικές της Δεξιάς.

Η νέα φάση της Ιστορίας

Συμπληρωματική στο συγκεκριμένο πλαίσιο είναι και μια παλαιότερη μελέτη του Νίκου Μούδουρου, «Ο Μετασχηματισμός της Τουρκίας. Από την κεμαλική κυριαρχία στον "ισλαμικό" νεοφιλελευθερισμό» (εκδ. Αλεξάνδρεια, 2012). Θεωρώντας πως η Τουρκία βρίσκεται σε μια νέα φάση της ιστορίας της, ο συγγραφέας αντιμετωπίζει το ΑΚΡ ως ένα αντικατοπτρισμό μιας νέας κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας, η οποία φαίνεται να μετασχηματίζει το σύνολο της πολιτικής ζωής. «Μεγαλύτερη ανοχή στην άνοδο του θρησκευτικού συντηρητισμού, επιδείξη της οικονομικής ισχύος και της κερδοφορίας ανθρώπων που μπορούν να διοικούν τους τεράστιους ομίλους εταιρειών τους με την ίδια ευκολία που κάνουν πέντε φορές την ημέρα την ισλαμική τους προσευχή, είναι ορισμένα από τα φαινόμενα που προκαλούν ερωτήματα για την πορεία και τους προσανατολισμούς της Τουρκίας».

Επίσης, ιδιαίτερα χρήσιμη είναι και η μελέτη του Χρήστου Τεάζη «Η Δεύτερη Μεταπολίτευση στην Τουρκία», (εκδ. Πατάκη 2013, σε μετάφραση από την τουρκική έκδοση), που εξετάζει την εσωτερική πολιτική

της Τουρκίας από το 1920 και αποπειράται να κάνει προβλέψεις για τον μετασχηματισμό του πολιτικού συστήματος. Ο συγγραφέας, βαθύς γνώστης της τουρκικής πραγματικότητας, καθώς ζει και διδάσκει σε τουρκικό πανεπιστήμιο για πολλά χρόνια, αναλύει τη νοοτροπία που διακατέχει το ΑΚΡ, την ιδεολογία του και τον μετασχηματισμό που επέφερε στην τουρκική κοινωνία.

Στο βιβλίο τους «Η Τουρκία στην Ανατολική Μεσόγειο. Ιδεολογικές όψεις εξωτερικής πολιτικής» (εκδ. Τουρκία 2016), οι Ζήνωνας Τζιάρρας και Νίκος Μούδουρος επιχειρούν να προσδιορίσουν το γεωπολιτικό όραμα της Τουρκίας και τις μεθόδους υλοποίησής του και αναλύουν τις προσπάθειες εφαρμογής της τουρκικής ηγεμονίας στην Ανατολική Μεσόγειο και τις αντιτάσεις που

αυτές οι προσπάθειες παράγουν σε κοινωνικό και διακρατικό επίπεδο. Οι συγγραφείς αποπειράονται να αποκωδικοποιήσουν τον τρόπο με τον οποίο οι τουρκικές ελίτ αντιλαμβάνονται τον ρόλο και την ισχύ της χώρας τους και να αξιολογήσουν τις επιπτώσεις που έχει το γεωπολιτικό όραμα στις πολιτικές και στην τουρκική στρατηγική υπό το ΑΚΡ.

Το σύντομο πόνημου του πρέσβη ε.τ. Αλέξανδρου Μαλλιά, «Στον αστειρισμό του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ: Η Νέα Τουρκία και Εμείς» (εκδ. Ι. Σιδέρης, 2017) αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην αναθεωρητική στρατηγική της Τουρκίας και στην ανάγκη επαναδιατύπωσης και συμπλήρωσης του ελληνικού αμυντικού δόγματος. Το βιβλίο του πρέσβη ε.τ. Βασίλη Μούτσουλου «Τουρκία. Η ανέλιξη της προσωπικότητας του κράτους», (bookstars - Free Publishing, 2016), εξετάζει την ιστορία της Τουρκίας από την ίδρυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μέχρι σήμερα, κάνοντας αναφορά στους παράγοντες που συνέβαλαν στον σχηματισμό της προσωπικότητας της Τουρκίας, καθώς και στα στοιχεία που επηρεάζουν την έκφρασή της. Ενδιαφέρουσα είναι και η συνεισφορά της Άννας Καραμάνου, τ. ευρωβουλευτού, «Η Ευρώπη και τα δικαιώματα των γυναικών: Ο εξευρωπαϊσμός σε Ελλάδα και Τουρκία. Συγκριτική ανάλυση» (εκδ. Παπαζήση, 2015). Στην ελληνική έκδοση του βιβλίου του «Τρεις φορές ξένη» (εκδ. Επίκεντρο, 2017), ο καθηγητής

«**Η ανελεύθερη** Τουρκική δημοκρατία» του Νίκου Στέλγια έρχεται να προστεθεί στα -λίγα έως σήμερα- επιστημονικά βιβλία σχετικά με τη χώρα που κατέχει κεντρική θέση στην ελληνική εξωτερική πολιτική.

Γουίλιαμ Μάλινσον παρουσιάζει μια ιστορική αφήγηση που αναφέρεται μεταξύ άλλων στον ελληνικό και τουρκικό εθνικισμό και στην αντίστοιχη ταυτότητα, στις ομοιότητες μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, καθώς και στη γεωπολιτική σημασία της Ανατολικής Μεσογείου.

Στην παλαιότερη μελέτη τους «Μετά τον Ερντογάν τι;» (εκδ. Πατάκη, 2013), οι Σταύρος Λυγερός και Κώστας Μελάς παρουσιάζουν μία σειρά ζητημάτων υψηλού ενδιαφέροντος όπως ο πόλεμος νέο-οθωμανών-κεμαλιστών, το Κουρδικό ζήτημα, οι γεωπολιτικές ανακατατάξεις στην Ανατολική Μεσόγειο. Επίσης αναλύονται το ζήτημα της ΑΟΖ και του ενεργειακού διακυβεύματος στην περιοχή και η κινητικότητα στο Κυπριακό. Τέλος, εξετάζεται το πλέγμα των ελληνοτουρκικών σχέσεων και παρουσιάζεται ο χάρτης της τουρκικής οικονομίας.

Η εξωτερική πολιτική

Τέλος, ιδιαίτερη θέση κατέχει το σημαντικότερο, ίσως, έργο αναφοράς στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, το ογκώδες και υψηλής ποιότητας πόνημου του Αγγέλου Συρίγου, «Ελληνοτουρκικές σχέσεις» (εκδ. Πατάκη,

2015). Το βιβλίο καλύπτει με επάρκεια όλες τις πτυχές και διαστάσεις των διμερών σχέσεων Ελλάδας - Τουρκίας (ιστορικές, νομικές, πολιτικές) από την επομένη της Μικρασιατικής Καταστροφής το 1922 μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 2010, καταθέτοντας και συγκεκριμένες προτάσεις για την πορεία της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής έναντι της Τουρκίας. Παραμένει, πάντως, ζητούμενη μια συστηματική και εις βάθος προσπάθεια μελέτης, ανάλυσης και κατανόησης των σύγχρονων πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών εξελίξεων στη γειτονική χώρα, καθώς η επαρκής κατανόηση των εσωτερικών διεργασιών και των εξωτερικών σχεδιασμών αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για τον σχεδιασμό μιας αποτελεσματικής εξωτερικής πολιτικής με στόχο τη διαχείριση των προκλήσεων και ει δυνατόν την πλήρη ομαλοποίηση των σχέσεων. Όπως έγραψε, άλλωστε, ο πάντα επίκαιρος φιλόσοφος-στρατηγιστής Σούν-Τζου, «... αν γνωρίζεις τον εαυτό σου αλλά όχι τον αντίπαλο, για κάθε νίκη θα υφίστασαι επίσης μία ήττα...».

Ο κ. Θάνος Π. Ντόκος είναι γενικός διευθυντής στο ΕΛΙΑΜΕΠ.

Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

ΦΟΥΣΤΑ ΜΠΛΟΥΖΑ

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ - ΡΕΠΠΑ

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

LOVE 100.7 FM 98.1 & 105.7 WIZ

ΧΟΡΗΓΟΙ
 αλφάμεγα, LOUNIC, REFAN, Ερριόδοξ, miele, MARZANO, BAKALI, ZANETTOS, TSANAGRIDES, ANAPAZ, ZANETTOS, EYE SIGNS

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ
 ZOFIHAL, MITSIDES, PERIPTERO, ZANETTOS, TSANAGRIDES

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ
 MINDY, MURK, SHOEBOX, ANAPAZ, ZANETTOS, EYE SIGNS

ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΝΘΕΟΝ

Απο 23 Φλεβάρη
Παρασκευή 20:30
Σαβ.-Κυρ. 18:00
9 Μόνο Παραστάσεις

3 ΑΔΕΛΦΕΣ

ΤΣΕΧΩΦ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
 LOVE 100.7 FM, WIZ, PIK, TESCO

ΧΟΡΗΓΟΣ
 ONAN KYTPO

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ
 COFFEEHOUSE

Online tickets
www.soldoutticketbox.com
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: 70005151

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Της ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο κόσμος πονάει εκεί έξω

«Φάε, ο κόσμος πεινάει εκεί έξω». Δεν είναι λίγες οι μαμάδες και οι γιαγιάδες που επαναλάμβαναν συνήθως στο παρελθόν αυτήν τη φράση για να πείσουν το τέκνο τους να φάει. Στο υβριδικό φαινόμενο που λέγεται ελληνική οικογένεια (ένα κλειστό σύστημα για πολλούς ανθρώπους μέχρι το τέλος της ζωής τους) η παρατήρηση ότι ο κόσμος πεινάει εκεί έξω λειτουργεί ως απειλή, φόβητρο και προτροπή να αξιοποιηθεί όσο το δυνατόν καλύτερα η υπάρχουσα προσφερόμενη τροφή από τα μέλη της. Η έλλειψη τροφής για τους υπόλοιπους λειτουργούσε ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για όσους τη διέθεταν, και μέσα από την μπουκιά με ένα κουτάλι που ταξίδευε ως αεροπλανάκι στο στόμα του εκάστοτε μπόμπρα περνούσε και ένα ολόκληρο μήνυμα που συνοδευόταν «φάε, γιατί εμείς έχουμε, και άσε τους άλλους να πεινάνε».

Εμείς και ο κόσμος, είναι πάντοτε το ζήτημα. Γι' αυτό η ελληνική κρίση, με ψυχαναλυτικούς όρους, είναι οικογενειακή, στοματική. Ανάγκη στην ανάγκη μιας μητρικής φροντιστικής τροφής και στην αδυναμία ανάληψης της ευθύνης για αυτή την τροφή. Όσο μεγάλοι και εάν είμαστε, θα είναι εδώ για πάντα η μαμά και η γιαγιά να μας ταίζουν με αεροπλανικές μανούβρες, δίνοντας μας χαρτζιλίκια από τη σύνταξη που απεκόμισαν, υποθηκεύοντας το μέλλον μας κ.ο.κ. Το σύστημα είναι φαύλος κύκλος. Μένουμε στο στενό οικογενειακό πλαίσιο που είναι το μόνο που μας νοιάζεται, αδυνατώντας να ανοίξουμε τα φτερά μας, τα οποία μας έκοψαν από φόβο ότι ο κόσμος είναι κακός. Και τελικά ο κόσμος αποδεικνύεται όντως κακός, διότι κανείς δεν θα μας φροντίσει ποτέ όπως η μητέρα μας. Εκείνη που μας ευνοούσε.

Με τα χρόνια, η παιδική φράση «φάε, ο κόσμος πεινάει» μεταλλάχθηκε σε «φάε, ο κόσμος πονάει». Η τροφή για εμάς λειτουργεί θεραπευτικά, ως βάλασμα απέναντι στις αντιξοότητες της ζωής. Εκεί καταφεύγουμε για να βρούμε στοργή, σε μια ανάκληση μνήμης μιας άχρονης νιρβάνας. Το φαγητό έγινε για εμάς, εκτός από οικογενειακή σύνδεση, και αποφυγή του πόνου. Όπως μέσα στην οικογενειακή σάγκα, το φαγητό λειτουργεί συναισθηματικά, έτσι και το περικλημένο σύστημα μας προστατεύει από τον οδυνηρό πόνο του συνανθρώπου. Νομίζαμε

Η θεατρική παράσταση «Στέλλα, κοιμήσου» του Γιάννη Οικονομίδη. Αν όλα είναι τόσο καλώς καμωμένα στην ελληνική οικογένεια, γιατί οι γόνιοι της είναι τόσο ανίκανοι να μεγαλώσουν, να διαχειριστούν το γύρισμα της σελίδας μιας χώρας χρεωμένης και πολωμένης;

Ο άνθρωπος ωριμάζει όταν αρχίζει να συναισθάνεται τον πόνο του ξένου. Του αγνώστου, του διαφορετικού, μιας άλλης καταγωγής και ενός άλλου χρώματος ή φύλου.

για πάρα πολλά χρόνια ότι ήμασταν ένας λαός της συμπόνιας, ένας φιλό-ξενος λαός. Σερβίραμε στο κυριακάτικο τραπέζι για πολλές δεκαετίες μύθους και τους καταπίναμε αμάσπτους. Όπως η περίφημη Ελληνίδα μητέρα ήταν η καλύτερη από όλες, έτσι και το ελληνικό σπίτι, τον φιλόξενο. Είναι να απορεί κανείς πώς φτάσαμε μέχρις εδώ και δεν μπορούμε να σπκαθούμε; Αν είχαμε τόσο στέρεες ψυχικές εγγραφές, γιατί μας κυβερνούν τυχοδιώκτες πολιτικοί; Γιατί εγκαταλείψαμε το κέντρο της Αθήνας, το σπίτι μας; Γιατί μετατρέψαμε το φυσικό κάλλος της χώρας μας σε

σκουπιδότοπο; Αν όλα είναι τόσο καλώς καμωμένα στην ελληνική οικογένεια, γιατί οι γόνιοι της είναι τόσο ανίκανοι να μεγαλώσουν, να διαχειριστούν το γύρισμα της σελίδας μιας χώρας χρεωμένης και πολωμένης, ακόμα και ύστερα από τόσα πικρά μαθήματα ελληνικής ιστορίας; Γιατί ψάχνουμε συνεχώς να βρούμε την «αδικία» που στήθηκε εις βάρος μας; Γιατί πιστεύουμε συνεχώς σε θεωρίες συνωμοσίας; Γιατί αδυνατούμε να ξεφύγουμε από τη γραμμή της οικογένειάς μας ανακαλύπτοντας πρώτα τον εαυτό μας; Γιατί ακόμα πιστεύουμε ότι είμαστε οι περιούσιοι; Ότι ο κόσμος μάς χρωστά; Γιατί τελικά αδιαφορούμε για τον πόνο του άλλου;

Γιατί δυσκολευόμαστε κατά βάθος με τη λέξη «ενσυναίσθηση»;

Η κρίση θα συνεχιστεί να υφίσταται όσο διατηρείται η αίσθηση ότι είμαστε προστατευμένοι μέσα στην οικογένειά μας. Όσο πονάμε μόνο για τους δικούς μας. Όσο αγωνιούμε μόνο για τις αγωνίες των αγαπημένων μας. Όσο νοιαζόμαστε για το γεμάτο ή άδειο ψυγείο των γονιών μας. Γιατί όσο ισχύει αυτό, η έννοια δεν είναι πραγματική. Η φροντίδα δεν εξαντλεί τις δυνατότητές της όταν αφορά τους δικούς μας, γιατί οι δικοί μας είναι προέκταση του εαυτού μας. Ο άνθρωπος ωριμάζει

όταν αρχίζει να συναισθάνεται τον πόνο του ξένου. Του αγνώστου, του διαφορετικού, μιας άλλης καταγωγής και ενός άλλου χρώματος ή φύλου. Δεν χρειάζεται όμως να τον κάνουμε και αυτόν ένα με εμάς, για να τον αγαπήσουμε. Δεν χρειάζεται να ψάχνουμε συνέχεια εξισώσεις και ταυτίσεις. Η διαφορετικότητα είναι αναγκαία. Κάποιοι θα πεινάει περισσότερο από εμάς, κάποιοι θα πονάει πιο πολύ. Το ζήτημα είναι να βρούμε από το καβούκι μας και να δούμε αν μας αφορά ο άλλος, αν μας προκαλεί συναισθήματα, αν μπορούμε να νιώσουμε αλληλεγγύη ή σύνδεση μέσα από τον πόνο του άλλου, εκείνου που δεν περιμένουμε τίποτα ως ανταπόδοση. Και τότε η οικογένεια ενδέχεται να διευρυνθεί πέρα από τα στενά όρια που επιβάλλει το αίμα. Και ίσως να είναι μια καλύτερη οικογένεια, μια οικογένεια επιλογής αλλά και σύνδεσης συναισθηματικής με τον άφατο πόνο του ξένου, που ανά πάσα στιγμή είναι και δικός μας. Αυτό όμως προϋποθέτει να στοχαστούμε πάνω στην οικογένεια και στη φαντασίωση της παντοδυναμίας της.

Διότι τελικά καμιά μαμά δεν μπορεί να μας προστατεύσει. Αντιθέτως, από ένα σημείο και έπειτα, μας εμποδίζει να μεγαλώσουμε, παρά το φαγητό που μας προσφέρει.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΧΙΝΑ

Αναβάσεις και ανατάσεις

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΕΣΟΡΡΑΧΗΣ
Η ανάβαση
Εκδόσεις της Εστίας, σελ. 166

Ο Κοσμάς Λούκος είναι βιομηχανικός σχεδιαστής. Έχει αποφοιτήσει από το Τμήμα Μηχανικών Σχεδιασμού Προϊόντων και Συστημάτων της Σύρου, έχει δοκιμαστεί στον σχεδιασμό κατασκευάζοντας μια τσάντα πλάτης «από ένα κομμάτι πλαστικό πλέγμα και μερικά δεματικά καλωδίων» (ένα «εκκεντρικό αξεσουάρ» για τις κοσμικές παραλίες που θα φορεθεί αρκετά προτού αναγραφεί από κάποια κινεζική βιοτεχνία, η οποία και θα πλημυρίσει φτηνές εκδόσεις της (την αγορά), κι έχει μόλις κερδίσει μια περιζήτητη θέση στην εταιρεία 3S στους κόλπους της οποίας σχεδιάζονται σχεδόν τα πάντα – από οδοντοβουρτσες μέχρι εξαρτήματα αυτοκινήτων. Είναι πανέτοιμος λοιπόν «να παρέμβει δημιουργικά σε όλες τις φάσεις του «κύκλου ζωής» ενός προϊόντος, συστήματος, υπηρεσίας, ξεκινώντας από την αναγκαιότητα ύπαρξής του, τη μορφή του, την κατασκευή πρωτοτύπων, μέχρι και τη σχεδίαση της παραγωγής του», σύμφωνα, πάντα, με την περιγραφή των δεξιοτήτων που παρέχει σε έναν απόφοιτό της η σχολή της Σύρου.

Και με την πρόσληψή του, ξεκί-

νούν οι περιπέτειές του στον χώρο της παραγωγής.

Είναι ένας ασυνήθιστος μυθιστορηματικός ήρωας ο Κοσμάς Λούκος. Απολαμβάνει μεν τις προκλήσεις και τα προνόμια μιας θέσης – «ιερό διοικητικό σχέδιο» από τον Φίλιπ Σταρκ» τη χαρακτηρίζει– στην πολυεθνική εταιρεία, τον χαροποιεί, όμως, περισσότερο που ο διορισμός του κατασιγάει επιτέλους τις ανησυχίες του για την επαγγελματική του αποκατάσταση. Η αναζήτηση λύσεων τον διεγείρει καθεαυτήν – όμως στις στιγμές της αμφιβολίας – που δεν είναι λίγες – διαπιστώνει πως, στο πεδίο της καινοτομίας όπου δραστηριοποιείται, ό,τι έως πρόσφατα αποτελούσε αρχή ισορροπίας – η εξυ-

πλήρωση των αναγκών – έχει εκπέσει σε μια αχαλίνωτη παραγωγικότητα που αυξάνεται ασύμμετρα προς τους ίδιους τους σκοπούς της. Βλέπει ότι τα πράγματα έχουν αδειάσει από την ουσία τους, την αξία τους, την αναφορά τους – όσο για τους ανθρώπους, αυτοί μεν μπορεί

να ζουν μέσα στην έκσταση της επίδοσης, το χάσμα, ωστόσο, που γεννά η έκλειψη του νοήματος απειλεί να τους καταπιεί. Τα συναισθήματα αφυδατώνονται, το σώμα εξορκίζεται διά των σημείων του σεξ. («Πιστεύεις ότι είμαστε απλώς ένα σόφτγουερ και ένα χάρντγουερ», ρωτάει ο Κοσμάς τη νεαρή συνάδελφό με την οποία, λίγο αργότερα, θα συμβρεθεί σεξουαλικά κρατώντας πάντα, κατ' απαίτησή της, «τα αισθήματα υπό έλεγχο». «Τι άλλο», του απαντά εκείνη. «Αρα για την ώρα είμαστε δύο μηχανές που κάθονται δίπλα δίπλα», συμπεραινει ο Κοσμάς). Ο καταναλωτισμός επελαύνει απερίσταλτος, επειδή δεν διέρχεται από τη μέσωση του νοήματος. («Τι είναι αυτό που πνέει τον πόνο του πορτοφολιού σου», ρωτάει τον Κοσμά ο προϊστάμενός του. «Δεν ξέρω. Είναι στιγμές που θέλω να αγοράσω κάτι», αποκρίνεται εκείνος. «Γιατί;» «Δεν ξέρω».) Μόνο η τέχνη ανοίγει μια οδό στο θάυμα, στο απροσδόκητο που «κανένα σχέδιο δεν μπορεί να

σε κάνει να ανοίγεις το πορτοφόλι σου», ρωτάει τον Κοσμά ο προϊστάμενός του. «Δεν ξέρω. Είναι στιγμές που θέλω να αγοράσω κάτι», αποκρίνεται εκείνος. «Γιατί;» «Δεν ξέρω».) Μόνο η τέχνη ανοίγει μια οδό στο θάυμα, στο απροσδόκητο που «κανένα σχέδιο δεν μπορεί να

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΣΚΑΡΑΓΚΑ

Ο Γιάννης Σκαργάκης εμφανίστηκε στα γράμματα το 2002 με το μυθιστόρημα «Επιφάνεια». Από την πεζογραφία στο θέατρο και το σενάριο, έχει στο ενεργητικό του επτά βιβλία, πέντε τηλεοπτικές σειρές και επτά θεατρικά έργα, από τα οποία η «Κυρά της Ρω» παίζεται φέτος στην Ελλάδα και το «Courage» στην Ελβετία. Γράφοντας στα ελληνικά και στα αγγλικά, τα διηγήματά του δημοσιεύονται την τελευταία δεκαετία σε μεγάλα αμερικανικά λογοτεχνικά περιοδικά, με πιο πρόσφατη τη συνεργασία του με το Copper Nickel του Πανεπιστημίου του Κολοράντο. Το τελευταίο του ιστορικό μυθιστόρημα «Λαχτάρα που πείσσεψε» από χθες κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Κριτική.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας; Την Ιστορία της μεσαιωνικής Ευρώπης του R. H. C. Davis (εκδόσεις Κριτική).

Ποιος ήρωας/ηρώδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί; Ντόριαν Γκρέι, Λίβιστρος και Κόζιμο Πιοβάσκο: ακούραστος ηδονισμός, συναισθηματική υπερδιέγερση και εκκεντρικότητα.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους συγγραφείς καλείτε, ζώντες και νεκρούς; Μεταξύ πολλών άλλων, τον Μποντλέρ και τον Πόε για να συζητήσουμε τη θαυμαστή μετάφραση της ποίησης του δεύτερου από τον πρώτο.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου; Λεπτομέρειες για το παρελθόν κάποιου που γνωρίζω προσωπικά.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα πρώτη φορά; Ο Ηράκλειτος και η φιλοσοφία, του Αξελού (Εξάντας).

Και ποιο είναι το βιβλίο τις περισσότερες φορές; Νομίζω τον «Ξένο», του Καμύ. Τι είναι αυτό

που σας γοητεύει στην Αθήνα της Μπελ Επόκ ως υλικό για μυθιστόρημα; Με ενδιέφεραν κατ' αρχάς οι αιματηρές συγκρούσεις με αφορμή τη μετάφραση των Ευαγγελίων το 1901. Ηθελα την ιστορία μιας γυναικάς που ονειρεύεται ένα πρωτοποριακό λογοτεχνικό περιοδικό, και βρίσκεται αντιμέτωπη με τα παιχνίδια των Μεγάλων Δυνάμεων με το Παλάτι και το γλωσσικό ζήτημα. Αυτή η δεκαετία της αθηναϊκής Μπελ Επόκ μέχρι τα Ευαγγελικά, με την οικονομική κρίση, τις πληγές, τα λάθη και τη δικαστική ρητορική, έχει συγκλονιστικές ομοιότητες με όσα ζούμε τώρα.

Πώς μπορεί ένας συγγραφέας να αποτυπώσει για το χθες, μιλώντας ταυτόχρονα και για το σήμερα; Κάθε φορά που εμβαθύνουμε στο παρελθόν, αλλάζει κάτι στη μοίρα μας. Κάτι που τρέφεται με τις αμέτρητες χαμένες ευκαιρίες. Αυτό κάνει και η μυθοποίηση. Επενδύει νόημα σε αυτές τις ευκαιρίες, τις ερμηνεύει σαν πραγματικές. Η μοίρα μας δεν θα είχε την ίδια σημασία χωρίς την ικανότητα να τη φανταστούμε διαφορετική.

Έχετε fb, Twitter κ.τ.λ. Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα; Έχω τα πάντα, αλλά δεν έχω καταλήξει σε κάποιο πειστικό συμπέρασμα.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα	ΜΕΛΕΤΕΣ, ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ, ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ	
1	«Η Ελλάδα ανάποδα» του Σωτήρη Χατζηγάκη (Εστία)	
2	«Πόλεμος και Αντίσταση στη Θεσσαλία» Συλλογικό έργο (Τόπος)	
3	«Τα πρόσωπα του φόβου» Έκτε Χρήστου Τσιόλα (Πελασγός)	
4	«Homo Deus» του Yuval Noah Harari (Αλεξάνδρεια)	
5	«Ιστορία και μνημεία των επαρχιών Τρικάλων» του Θ. Νημά (Αντ. Σταμούλη)	
Αυτή την εβδομάδα	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	
1	«Θα βοσκήσω το μαύρο» του Θωμά Ψύρρα (Μεταίχμιο)	
2	«Καρυδοτσουφλο» του Ιαν ΜακΓιοάν (Πατάκης)	
3	«Χωρίς πρόσωπο» του Stephan Ahnthem (Διόπτρα)	
4	«Η γιαγιά μου σας χαιρετά και σας ζητάει συγγνώμη» του Fredrik Backman (Κέδρος)	
5	«Η καρδιά του βράχου» της Μαρίας Τζίριτα (Ψυχογιός)	

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο Τοισπλάκος, Ασκληπιάδου 15, Τρίκαλα.

ΜΑΤΙΕΣ
ΣΤΟΝ
ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΡΑΓΕΒΟ
Μνήμες του 1984
Αυτήν την όψη παρουσιάζει σήμερα το Ολυμπιακό Μουσείο στο Σεράγεβο, την πρωτεύουσα της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Σε ένα αστικό μέγαρο της μετέπειτα Γιουγκοσλαβία. Η ιδέα ήταν να τιμηθούν οι XIV Χειμερινό Ολυμπιακοί Αγώνες, που είχαν διεξαχθεί στο Σεράγεβο το 1984, αλλά το κτίριο βομβαρδίστηκε στον πόλεμο του 1992. Ανακαινίστηκε το 2004, αλλά έκτοτε έχει πλήρως παρακμάσει.

ΜΑΔΡΙΤΗ
Αντρές Νέουμαν, νέο βιβλίο
Συγγραφέας με ιδιαίτερη προσωπικότητα, ο Ισπανο-Αργεντινός Αντρές Νέουμαν έχει διακριθεί όχι μόνο για τα βιβλία του αλλά και για το ελεύθερο πνεύμα του. Είναι μια προσωπικότητα σύνθετη και στα ελληνικά διαβάσαμε το βιβλίο του «Κατά μόνας» (μετ. Αχιλλέας Κυριακίδης, εκδ. Ορεγ). Πριν από λίγες ημέρες, ο Αντρές Νέουμαν φωτογραφήθηκε ως διανοούμενος σταρ στη Μαδρίτη (ο ίδιος ζει στη Γρανάδα) για τις ανάγκες προβολής του νέου του βιβλίου, που αναμενεται διεθνώς με ενδιαφέρον.

ΠΡΑΓΑ
Γιγαντιαία εγκατάσταση
Μια τεραστιάς κλίμακας εικαστική εγκατάσταση άρχισε να παρουσιάζεται στην Εθνική Πινακοθήκη της Πράγας. Τα γιγαντιαία ζωγραφικά πάνελ της Γερμανίδας εικαστικού Καταρίνα Γκρόσε έχουν μεταμορφώσει τις ήδη αχανείς αίθουσες του μουσείου σε ένα χώρο ειδικής θερμοκρασίας και ατμόσφαιρας. Η εγκατάσταση έγινε με πρόσκληση στη Γερμανίδα εικαστικό, η οποία είχε δημιουργήσει έργα ειδικά για τον χώρο του μουσείου, που στεγάζεται σε φονξιοναλιστικό κτίριο της δεκαετίας του 1920.

ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ
Ο κόσμος του Μπρασάι
Ένας φωτογράφος απθανατίζει έναν δάσκαλο της φωτογραφίας. Στη Βαρκελώνη, στο Marfre Foundation, εγκαινιάστηκε μια μεγάλη έκθεση με 200 και πλέον φωτογραφίες του διάσημου Ούγγρου φωτογράφου Μπρασάι (1899-1984), του οποίου το πραγματικό όνομα ήταν Gyula Halasz. Η έκθεση, που θα διαρκέσει έως τις 13 Μαΐου, επαναφέρει το ενδιαφέρον στην περίπτωση του Μπρασάι, ενός διεισδυτικού δημιουργού ο οποίος ανήκε σε εκείνους τους Ούγγρους που άνησαν στο Παρίσι του Μεσοπολέμου.

ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ
Καραβάτζο σε νέο φως
Μια γυναίκα φροντίζει τη «Μέδουσα», το διάσημο έργο του Καραβάτζο στην Πινακοθήκη Ουφίτσι στη Φλωρεντία. Η «Μέδουσα» παρουσιάζεται στις νέες αίθουσες του περιφημου μουσείου, πλήρως ανακαινισμένες και αφιερωμένες στον Καραβάτζο και στη ζωγραφική του 17ου αιώνα. Πρόκειται για οκτώ αίθουσες όπου κεντρικό δέλεαρ είναι η «Μέδουσα», η οποία συγκατοικεί με έργα όχι μόνο του Καραβάτζο αλλά και της Αρτεμίσιας Τζεττιλέσκι, του Βελάσκεθ, του Ρέμπραντ, του Βαν Ντάικ και του Ρούμπενς.

Τα πορτρέτα των πλουσίων και των ισχυρών

ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ
Ένας ακόμη λόγος για να επισκεφθεί κανείς το Άμστερνταμ είναι η νέα έκθεση στο Rijksmuseum. Εγκαθίσταται στις 8 Μαρτίου και φέρνει κοντά, σε ένα νέο διάλογο, αριστουργήματα από διάφορους αιώνες κάτω από τον τίτλο «High Society». Η ιδέα είναι να συγκατοικήσουν έως τις 3 Ιουνίου σπουδαία έργα τέχνης, κυρίως προσωπογραφίες, που δημιουργήθηκαν από τον 16ο έως τον 19ο αιώνα και τις αρχές του 20ού, πολλά από τα οποία

φέρουν υπογραφές κορυφαίων δασκάλων, όπως ο Κράναχ, ο Βερονέζε, ο Βελάσκεθ, ο Ρέινολντς, ο Γκέινσμπερ, ο Σάρτζεντ, ο Μουν και ο Μανέ. Είναι μια ιδιότυπη περιδιάβαση στην ιστορία του γούστου και μια εναλλακτική θεώρηση της ομορφιάς αλλά και της κοινωνικής ισχύος σε μια διαρκή αναζήτηση προτύπων και ιδανικών απεικονίσεων. Σύμφωνα με το Rijksmuseum, κεντρική θέση στην έκθεση κατέχουν δύο έργα του Ρέμπραντ, τα ολόσωμα πορτρέτα του

Μάρτεν Σόολμαν και της Ούπγεν Κόπιτ, ζωγραφισμένα το 1634. Θα είναι η πρώτη παρουσίασή τους μετά τη συντήρηση. Η έκθεση παρουσιάζει πάνω από 35 έργα από μεγάλα μουσεία και ιδιωτικές συλλογές του Παρισιού, του Λονδίνου, της Φλωρεντίας, της Βιέννης και του Λος Άντζελες. Πολλά από τα έργα ήταν αναθέσεις και παραγγελίες πλουσίων και ισχυρών. Μονάρχες, εκκεντρικοί αριστοκράτες, εύποροι αστοί ήθελαν να περάσουν στην αθανασία και παρήγγελλαν το πορτρέ-

το τους στους κορυφαίους ζωγράφους. Πολλά από τα έργα δείχνουν τους παραγγελιοδόχους σε όρθια στάση και σε φυσικό μέγεθος ντυμένους με τα πιο ακριβά και πολύτιμα ενδυματί τους. Τα πορτρέτα του ζεύγους που ζωγράφησε ο Ρέμπραντ είναι τα μοναδικά που έκανε σε φυσικό μέγεθος καθώς αυτός ο τρόπος αναπαράστασης επιλεγόταν συνήθως για μονάρχες και αριστοκράτες και σπανίως για αστούς, τουλάχιστον μέχρι τα τέλη του 18ου αιώνα. Από τότε και με την

άνοδο των αστών και της αστικής παιδείας και κουλτούρας, ολόένα και περισσότεροι πλούσιοι αστοί επιθυμούσαν ολόσωμα πορτρέτα σε φυσικό μέγεθος. Ονομαστοί γιατροί, που είχαν κατακτήσει σεβασμό και εκτίμηση στην κοινωνία, ή φιλόδοξοι πολιτικοί, εκπρόσωποι της συμπαγούς και ευπρεπούς αστικής κοινωνίας, συγκαταλέγονται στη συλλογή έργων της έκθεσης «High Society». Είναι και ένα δέλεαρ για τους ενδυματολόγους και τους ερευνητές των κοινωνικών νθών.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Μνήμη Μιχάλη Κατσιόγера

Υπάρχουν στιγμές στην καθημερινότητα μιας εφημερίδας που ο χρόνος μοιάζει να σταματάει. Μια μικρή βόλτα στους διαδρόμους της για να καθαρίσει το μυαλό σου, μερικές φορές δεν ξέρεις τι θα σου βγάλει.

Αυτό ίσχυε πολύ όσο είχαμε κοντά μας τον Μιχάλη Κατσιόγера. Μπορεί να περνούσες έξω απ' το γραφείο του και ένας απλός χαιρετισμός μαζί του να κατέληγε σε παθιασμένη συζήτηση πάνω σε θέματα άσχετα με την τρέχουσα επικαιρότητα.

«Τι φτιάχνεις αυτή την εποχή;» με ρωτούσε, εννοώντας οτιδήποτε δεν είχε να κάνει με την εφημερίδα. Πόσο μάλλον όταν ο Κατσιόγeras μπορούσε να είναι απρό-

«Τι φτιάχνεις αυτή την εποχή;» με ρωτούσε, εννοώντας οτιδήποτε δεν είχε να κάνει με την εφημερίδα.

βλεπτος: αυτός, ένας παλιός, καλός πιστός της συντηρητικής παράταξης, να λέει με το θεατρικό πάθος που τον διέκρινε: «Εγώ είμαι Ζαχαριαδικός, κύριοι!». Και όμως: του προκαλούσαν δέος οι πιο αντιφατικές, ακραίες ιστορικές προσωπικότητες ανεξαρτήτως ιδεολογίας, ενώ δεν το είχε σε τίποτα να θίξει κακώς κείμενα της Δεξιάς (ή, από την άλλη, να υπενθυμίζει δηκτικά σε αριστερούς συνομιλητές του πόσο θαύμαζε ο Καζαντζάκης τον δικτάτορα Φράνκο!).

Την εποχή που έψαχνα υλικό για τον πόλεμο της Κορέας, ο Μιχάλης μνημόνευσε τον στρατάρχη

Μιχάλης Κατσιόγeras. Μιλώντας μαζί του μπορούσες να ψαρέψεις μια απίστευτη λεπτομέρεια κρυμμένη σε κάποιο γνωστό ιστορικό γεγονός.

Παπάγο, αναφερόμενος σε μια δραματική εκτέλεση που διέταξε ο ίδιος ο Παπάγος, αρχές του 1949. Δεν ήταν η εκτέλεση ενός κομμουνιστή αντάρτη αλλά ενός κληρωτού του Εθνικού Στρατού. «Ψάξ' το», μου είχε πει ο Κατσιόγeras και τα μάτια του άστραψαν.

Το έψαξα. Εφτασα μέχρι τον αδελφό του εκτελεσμένου τον βρήκα στο τηλέφωνο. Εξύσα όμως τραύμα και ο άνθρωπος αρνήθηκε ευγενικά να πει περισσότερα.

Η ιστορία ήταν αυτή: Ο κληρωτός που τουφεκίστηκε είχε υπηρετήσει τη θητεία του προπολεμικά, κλήθηκε μετά να υπηρετήσει στο μέτωπο του 1940-41 και κλήθηκε εκ νέου να υπηρετήσει στον Εμφύλιο. Αποκαμωμένος πα, πλήρωσε τότε έναν φυματικό να εμφανιστεί αντ' αυτού σε επιτροπή απαλλαγής. Το κόλπο δεν έπιασε. Και επειδή πολλοί με «βύσματα» είχαν γλιτώσει τον Γράμμο, ενώ την ίδια στιγμή υπήρχαν πεσόντες

γιοι αξιωματικών, με το που ανέλαβε ο Παπάγος διέταξε στρατοδικείο. Όταν ο εν λόγω στρατεύσιμος καταδικάστηκε σε θάνατο, ο Παπάγος δέχθηκε πιέσεις ακόμη και από το Παλάτι, απείλησε με παράταση και η εκτέλεση πραγματοποιήθηκε. Ειρωνεία: Την εποχή που ο ένας αδελφός στήνεται στον τοίχο, ο μικρότερος (αυτός με τον οποίο μιλούσα στο τηλέφωνο) υπηρετούσε στο μέτωπο του Εμφυλίου...

Είπα στον Μιχάλη όλα όσα έμαθα αλλά ότι, δυστυχώς, το θέμα δεν προχώρησε. Δεν τον ένοιαζε. Θυμάμαι ακόμη πόσο συνεπαρμένος ήταν, τη συναισθηματική φόρτιση του μπροστά στην τραγική πτυχή της Ιστορίας. Τη συναισθανόταν απόλυτα και τη ζούσε μαζί.

Δυσκολεύομαι να πιστέψω ότι δεν θα ξαναπούμε τέτοιες ιστορίες με τον Μιχάλη Κατσιόγера. Όταν έκανε τον χρόνο να σταματάει στους διαδρόμους του τετάρτου ορόφου της Εθνάρχου Μακαρίου.

Κάθε σεφ οφείλει να είναι ανοιχτός και να εμπνέεται από τις κουζίνες των άλλων χωρών, γιατί μόνο έτσι μπορεί να είναι παραγωγικός και δημιουργικός, λέει στη συνέντευξη του στην «Κ» ο βραβευμένος σεφ Ανδρέας Μαυρομμάτης.

Το μενού είναι σαν ένα συμβόλαιο

Ο Κύπριος σεφ Ανδρέας Μαυρομμάτης που πρόσφατα έλαβε τη διάκριση, ένα αστέρι Michelin, μιλάει «Κ»

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Το εστιατόριο «Mavrommatis» που διατηρεί ο Ανδρέας Μαυρομμάτης στο Παρίσι, συμπεριλήφθηκε στη φετινή λίστα Michelin, ανάμεσα σε 621 εστιατόρια απ' όλο τον κόσμο. Πλέον, εκτός από το φημισμένο και βραβευμένο εστιατόριο, στο Παρίσι λειτουργεί και κατάστημα με ελληνικά και κυπριακά προϊόντα, το οποίο συμπληρώνει την τεράστια αγάπη της οικογένειας για το καλό φαγητό που προέρχεται από τα άριστα υλικά. Όπως λέει στην «Κ», αυτό το αστέρι ήταν η επιβράβευση μιας μακροχρόνιας και ομαδικής δουλειάς που στόχο είχε να αναδείξει την ελληνοκυπριακή κουζίνα και τα καλά και ποιοτικά προϊόντα του τόπου, και από την πρώτη στιγμή, αυτό ήταν το κύριο μέλημα του Ανδρέα Μαυρομμάτη και των αδελφών του, όταν πριν από 37 χρόνια ξεκίνησαν να προτείνουν ελληνικές γεύσεις στους Γάλλους. Σημειώνει, μεταξύ άλλων ότι ο γαστρονομικός τουρισμός είναι πλέον πραγματικότητα και ότι η Κύπρος έχει τη δυνατότητα να γίνει γαστρονομικός προορισμός, αρκεί να υπάρξει συλλογική προσπάθεια και σωστή οργάνωση. Από την Κύπρο μάς λέει ότι κουβαλάει μέσα του όλες τις κυπριακές παραδοσιακές συνταγές.

—Αλλάζει κάτι στη γαστρονομική προσέγγιση που έχετε με το αστέρι Michelin που λάβατε πρόσφατα;

—Το αστέρι είναι η επιβράβευση μιας μακροχρόνιας και ομαδικής δουλειάς που είχε στόχο να αναδείξει την ελληνοκυπριακή κουζίνα και τα καλά και ποιοτικά προϊόντα του τόπου μας. Ήδη από το ξεκίνημα της πορείας μας καταλάβαμε ότι τα καλά προϊόντα είναι το Α και το Ω της καλής κουζίνας. Το αστέρι αυτό μας ενθαρρύνει για να συνεχίσουμε με το ίδιο πείσμα και το ίδιο πάθος.

—Πόσο εύκολο ήταν να παρουσιάσετε την ελληνική και κυπριακή κουζίνα στο Παρίσι και να αγκαλιαστεί από τους Γάλλους;

—Όταν ξεκινήσαμε με τα αδέρφια μου πριν από 37 χρόνια να προτείνουμε ελληνικές γεύσεις στους Γάλλους βασικό μας μέλημα ήταν τα πιάτα μας να αποπνέουν αυθεντικότητα και γνησιότητα. Έχοντας δουλέψει σε ελληνικά εστιατόρια ως φοιτητής, παρατήρησα ότι οι Γάλλοι αγαπούν το καλό φαγητό και ότι για εκείνους ένα γεύμα στο εστιατόριο είναι ολόκληρη ιεροτελεστία, τρώνε για να μοιραστούν ωραίες στιγμές, να απολαύσουν καλομαγειρεμένα πιάτα και να ανακαλύψουν καινούργιες και αυθεντικές γεύσεις.

—Υπάρχει εύκολη κουζίνα; Είναι για παράδειγμα πιο εύκολη η γαλλική κουζίνα από την ελληνική;

—Δεν υπάρχει εύκολη και δύσκολη κουζίνα, αλλά καλή και κακή κουζίνα. Αυτό έλεγε κι ο Paul Bocuse. Η ελληνική κουζίνα είναι μια

Στα καταστήματα - delicatessen πωλούνται κλασικά ελληνικά φαγητά, από συνταγές του σεφ Ανδρέα Μαυρομμάτη.

Στο εστιατόριο mavrommatis συνδυάζεται η γαλλική μαγειρική τεχνική με τη δική μας παράδοση και τα δικά μας προϊόντα και το αποτέλεσμα είναι μια δημιουργική ελληνική κουζίνα.

πλούσια κουζίνα με μεγάλη ιστορία. Στόχος όλων μας πρέπει να είναι η ανάδειξη και η αξιοποίησή της. **—Θα μπορούσε να συσχετιστεί η γαλλική γαστρονομία με την αντίστοιχη ελληνική/κυπριακή;**

—Η γαλλική κουζίνα έχει πολλά πράγματα να προσφέρει στην ελληνική και την κυπριακή κουζίνα. Το βασικότερο είναι οι πλούσιες τεχνικές της. Παραδείγματος χάριν, στο εστιατόριό μας συνδυάζουμε τη γαλλική μαγειρική τεχνική με τη δική μας παράδοση και τα δικά μας προϊόντα και το αποτέλεσμα είναι μια δημιουργική ελληνική κουζίνα. Κάθε σεφ οφείλει να είναι ανοιχτός και να εμπνέεται από τις κουζίνες των άλλων χωρών γιατί μόνο έτσι μπορεί να είναι παραγωγικός και δημιουργικός.

—Μπορείτε να θεωρηθείτε και ως πρέσβης της Κύπρου στο εξωτερικό, το έχετε σκεφτεί κάπως έτσι, μετά από τόσα χρόνια στο εξωτερικό;

—Όσοι ζούμε στο εξωτερικό οφείλουμε να είμαστε άριστοι, γιατί στην πατρίδα μας δεν αξίζει η μετριότητα. Σε ό,τι με αφορά θέλω

μέσα από τη δουλειά μου οι οι πελάτες να ανακαλύπτουν ελληνικές και κυπριακές γεύσεις, ώστε να γνωρίσουν καλύτερα τη χώρα μας. Η γαστρονομία είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας και της παράδοσης ενός τόπου.

—Τελικά τι συνιστά την καλή κουζίνα και τι κάνει ένα εστιατόριο επιτυχημένο;

—Η καλή κουζίνα και η επιτυχία ενός εστιατορίου κρίνονται από διάφορους παράγοντες: αρχικά ο σεφ πρέπει να φροντίζει να έχει ποιοτικά υλικά, να σέβεται τη φύση και να προσαρμόζει το μενού στις εποχές του χρόνου. Έπειτα χρειάζεται πολλή δουλειά, επιμονή, φαντασία και αγάπη. Να μην ξεχνάμε όμως ότι το επάγγελμα του σεφ είναι κυρίως επάγγελμα προσφοράς. Σε ένα καλό εστιατόριο, λοιπόν, ο πελάτης πρέπει να είναι το κέντρο του ενδιαφέροντος, από τη στιγμή που κάποιος θα έρθει να φάει στο εστιατόριό σου, έχεις υποχρέωση να του φερθείς με τον καλύτερο τρόπο για να φύγει ευχαριστημένος. Λέω πολύ συχνά ότι το μενού που δίνεις στον πελάτη είναι σαν ένα συμβόλαιο και γι' αυ-

“

Στο εστιατόριο mavrommatis έχουν αγαπηθεί πιάτα, όπως το αρνάκι με το χαλούμι, οι αγκινάρες α λα πολίτα, αλλά και το κολοκάσι, που μαγειρεύεται με ποικίλους τρόπους. Τα καλά προϊόντα είναι πάντα το μυστικό.

“

Στο εστιατόριο σερβίρονται αρμονικά πιάτα που έχουν ως βάση τις γεύσεις που μάθαμε να τρώμε από τις μανάδες και τις γιαγιάδες μας αλλά που είναι προσαρμοσμένα στις σημερινές γαστρονομικές απαιτήσεις, λέει ο σεφ.

τόν τον λόγο πρέπει να κάνουμε ό,τι μπορούμε για να το σεβόμαστε και να μην το σπάσουμε. Συνέπεια, εργατικότητα, ποιοτικό σέρβις και προσοχή στη λεπτομέρεια είναι επίσης και άλλα στοιχεία που καθορίζουν την επιτυχία του εστιατορίου.

—Εσείς πώς ξεχωρίσατε από τα άλλα ελληνικά εστιατόρια στο Παρίσι;

—Όταν ανοίξαμε το εστιατόριο «Μαυρομμάτης» το 1993 θέλαμε η κουζίνα μας να σερβίρει ελληνικά πιάτα που έχουν φτιαχτεί με φαντασία και δημιουργικότητα. Εμείς, λοιπόν, κάνουμε τη δουλειά μας με σεβασμό στον πελάτη και στις παραδόσεις μας και οι κριτικοί κάνουν τη δική τους δουλειά.

Βάση μας η παράδοση

—Ποιο είναι το πιο επιτυχημένο ελληνικό/κυπριακό πιάτο που σερβίρετε και γιατί;

—Όλα μας τα πιάτα είναι επηρεασμένα από την ελληνική και την κυπριακή παράδοση. Αυτή είναι η βάση μας, πάνω σε τούτη χτίζουμε. Μεγάλη επιτυχία γνωρίζουν πιάτα όπως το αρνάκι με το χαλούμι, οι αγκινάρες α λα πολίτα. Επίσης χρησιμοποιούμε το κολοκάσι με ποικίλους τρόπους και έχει αγαπηθεί από τους πελάτες μας. Θεωρώ ότι κύριος λόγος της επιτυχίας αυτών των πιάτων είναι επειδή τα επιλέγουμε από καλούς παραγωγούς και φροντίζουμε να τα μαγειρεύουμε με προσοχή και σεβασμό.

—Μπορούν να «πειραχτούν» οι παραδοσιακές συνταγές και να γίνουν εξίσου ελκυστικές;

—Φυσικά και μπορούν να πειραχτούν οι παραδοσιακές συνταγές, αυτό κάνουμε κι εμείς άλλωστε. Θέλουμε να προσφέρουμε αρμονικά πιάτα, που έχουν ως βάση τις γεύσεις που μάθαμε να τρώμε από τις μανάδες και τις γιαγιάδες μας αλλά που είναι προσαρμοσμένα στις σημερινές γαστρονομικές απαιτήσεις.

—Υπάρχει κάποια συνταγή που «κουβαλάτε» από την Κύπρο;

—Όλες τις κυπριακές παραδοσιακές συνταγές.

—Μπορεί η κυπριακή γαστρονομική παράδοση να γίνει αιτία εξωστρέφειας;

—Η γαστρονομία εν γένει πρέπει να είναι παράγοντας εξωστρέφειας. Η αντίληψη του κόσμου και η σχέση του με το φαγητό έχει αλλάξει πάρα πολύ τα τελευταία χρόνια. Πολλοί είναι πλέον εκείνοι που κανονίζουν τις διακοπές τους με βάση την γαστρονομία μιας χώρας. Στην Κύπρο έχουμε μια γη ευλογημένη που αν την εκμεταλλευτούμε σωστά θα αναβαθμιστούν πολύ τα εστιατόριά μας. Οι μάγειρες και τα εστιατόρια οφείλουν να προσφέρουν στους πελάτες πιάτα καλά και προσεγμένα και για να γίνει αυτό πρέπει να ψάχνουν και να αναδεικνύουν τους καλύτερους παραγωγούς και κτηνοτρόφους του τόπου. Ο γαστρονομικός τουρισμός είναι πλέον πραγματικότητα: η Κύπρος μας έχει τη δυνατότητα να γίνει γαστρονομικός προορισμός, αρκεί να υπάρξει συλλογική προσπάθεια και σωστή οργάνωση.

«Ζωγραφική με λόγια δεν γίνεται»

Ο Αλέκος Λεβίδης μιλάει για τα ορόσημα της διαδρομής και της τέχνης του

Του **ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ**

Περνώντας καθημερινά το κατώφλι του επιβλητικού νεοκλασικού των αρχών του 20ού αιώνα, ο Αλέκος Λεβίδης προσπερνάει μια «Αυγή» του Κλοντ Λορέν, ένα αντίγραφο που ανήκει πολλά χρόνια στην οικογένειά του το οποίο πρέπει να συντηρήσει, όπως λέει, κάποια μέρα. Μέχρι τότε, όμως, ο πίνακας καταλαμβάνει μια μικρή θέση στο εργαστήριό του το οποίο είναι γεμάτο από καμβάδες παλαιών και νεότερων έργων του, από χρώματα, πινέλα και άπλετο φως που μπαίνει από τα μεγάλα παράθυρα της πρόσφυης που κοιτούν στην οδό Νίκης.

Εκεί δουλεύει τώρα μία σειρά ζωγραφικών έργων μικρών διαστάσεων, παραστατικά, ελεύθερης αντιληψής, αλλά και μία σειρά με έργα μεγαλύτερων διαστάσεων με αυτοβιογραφικά στοιχεία και όχι μόνο. «Πρόκειται για έργα που θα αποτυπώνουν τον δυνατό ήχο του περιβάλλοντος, μεταποιημένο. Στα έργα μου δεν θέλω να περνάω μια γραμμή» μας λέει, είτε αυτή ονομάζεται πολιτική ή φιλοσοφική στάση.

«Ο ζωγράφος είναι σημαντικός στο μέτρο που κάνει τον θεατή να

“βλέπει” κάτι περισσότερο από έναν καμβά», σημειώνει. Ανησυχεί, ωστόσο, ότι η ζωγραφική κινδυνεύει να χάσει την ιδιαιτερότητά της μέσα στο γενικό σύνολο που ονομάζουμε «σύγχρονη τέχνη», εντός της οποίας, σημειώνει, υπάρχουν και αρκετές «φούσκες». «Η ζωγραφική πρέπει να είναι ύλη, με λόγια ή με άλλες εικόνες δεν γίνεται. Ακόμα και η γρατζουνιά που έχει ένας πίνακας μετράει», τονίζει.

Δίπλα στο καβαλέτο του μια σέλα ιππασίας με ένα ξίφος αξιωματικού φαίνεται παράταιρη με την πρώτη ματιά. «Ανήκει στον πατέρα μου, ήταν αξιωματικός του ιππικού», μας λέει ο κ. Λεβίδης. Το πορτρέτο του Βλαδίμηρου Λεβίδη με την κόκκινη στολή του αξιωματικού και τα παράσημα δεσπόζει στο κολ του εργαστηρίου, ενώ οι φωτογραφίες στους τοίχους του γραφείου του αποκαλύπτουν μια εν πολλοίς άγνωστη πτυχή της ζωής του βραβευμένου ζωγράφου.

Ανάμεσα σε οικογενειακές φωτογραφίες, πορτρέτα της μητέρας του και αναμνηστικά βρίσκεται η εικόνα του αντιστράτηγου Γεωργίου Χατζανέστη, διοικητού της ελληνικής Στρατιάς της Μικράς Ασίας από τον Μάιο μέχρι τον Αύγουστο του

«Δεν πιστεύω στο ουρανοκατέβατο ταλέντο. Αυτό που σε κάνει ζωγράφο, ποιητή ή κάτι άλλο είναι το να ψάχνεσαι, να σκέφτεσαι, να αναλύεις τον εαυτό σου και να δουλεύεις», λέει ο Αλέκος Λεβίδης.

“

«Ο ζωγράφος είναι σημαντικός στο μέτρο που κάνει τον θεατή να “βλέπει” κάτι περισσότερο από έναν καμβά».

1922 και παππού του Αλέκου Λεβίδη. Ο Χατζανέστης κρίθηκε ένοχος στη λεγόμενη «Δίκη των Εξι» και μαζί με πρώην πρωθυπουργούς και υπουργούς εκτελέστηκε ως συνυπεύθυνος της Μικρασιατικής Καταστροφής. Η κόρη του και μητέρα του κ. Λεβίδη ήταν μόλις 17 ετών.

«Ο χαμός του κόστισε πολύ στη μητέρα μου, η οποία είχε εξαφανίσει από το πεδίο τα κομμάτια της οικογένειάς μας που ήταν βενιζελικά. Ήξερα φυσικά ποιος ήταν ο παππούς μου και όταν μεγάλωσα άρχισα να ψάχνω την ιστορία. Η Ιστορία στην περίπτωση αυτή γράφτηκε από τους ηττημένους νικητές. Αυτό που μας λείπει σαν χώρα είναι ότι δεν ψάχνουμε την Ιστορία μας. Σε όλα υπάρχουν δύο αφηγήσεις. Αναμφισβήτητη ήταν ο αρχιστράτηγος της ήττας, αλλά βρέθηκε στο μέτωπο μόλις τρεις μήνες με μια κατάσταση που του παραδόθηκε στα όρια της κατάρρευσης, δεν είχε πολλά περιθώρια», μας λέει.

Το 2010, έπειτα από ενέργειες του Μιχαήλ Πρωτοπαπαδάκη, εγγονού του εκτελεσθέντος Πέτρου Πρωτοπαπαδάκη, ο Αρείος Πάγος έκρινε τους εκτελεσθέντες αθώους,

ανοίγοντας και κλείνοντας μαζί το τελευταίο επεισόδιο του Εθνικού Διχασμού. Από τότε, ο Αλέκος Λεβίδης επισκέπτεται την εκκλησία της Αναστάσεως στο Γουδί, τον τόπο εκτέλεσης των Εξι.

Η «ψευδοαλήθεια»

«Δεν θα έλεγα ότι ζούμε τώρα έναν εθνικό διχασμό, αλλά ο τρόπος που συμπεριφέρονται οι πολιτικοί μας ένθεν κακείθεν είναι λίγο ακραίος όταν υπάρχουν πραγματικά προβλήματα, όπως αυτό της Τουρκίας και το θέμα των Σκοπίων. Είναι η μονοκόμμη ψευδοαλήθεια που μαθαίνουμε και μας γίνεται βίωμα», σημειώνει. Πριν από τα γεγονότα της Μικράς Ασίας, ο Χατζανέστης δοκίμασθηκε από τον θάνατο της συζύγου του. Η μεγάλη του θλίψη την οποία ξεπέρασε αργότερα δημιούργησαν τη μυθολογία, όπως λέει ο Αλέκος

Λεβίδης, για τα ψυχολογικά προβλήματα που δόθηκαν αντιμετώπιζε ο παππούς του. Με έναν τρόπο, όμως, εκεί που η Ιστορία συναντά τη ζωή, τα γεγονότα που διαμόρφωσαν την ιστορία των προγόνων χάρισαν στον ίδιο από νωρίς μια επαφή με την τέχνη και την κουλτούρα γενικότερα.

«Νομίζω εξοικειώθηκα μικρός με πράγματα που άλλοι τα γνωρίζουν σε μεγαλύτερες ηλικίες και αυτό με βοήθησε. Οι γονείς μου ήταν ανοικτοί στο θέμα της τέχνης, δεν με εμπόδισαν να ασχοληθώ. Δεν πίστευαν όμως ότι αυτό μπορεί να γίνει επάγγελμα. Εγώ, όμως, είχα άλλη άποψη. Δεν πιστεύω στο ουρανοκατέβατο ταλέντο.

Αυτό που σε κάνει ζωγράφο, ποιητή ή κάτι άλλο είναι το να ψάχνεσαι, να σκέφτεσαι, να αναλύεις τον εαυτό σου και να δουλεύεις. Αυτό έρχεται σιγά σιγά».

ψυχαγωγία

ΚΑΤΣΕ να ΔΕΙΣ

MASTER CHEF 2
Τρίτη - Σάββατο στις **21:05**
Απλώς, «κάτσε να δεις» ψυχαγωγία στο TVONE.

tvone.com.cy

ψυχαγωγία

ΚΑΤΣΕ να ΔΕΙΣ

ΤΡΟΧΟΣ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ
Κάθε βράδυ στις **19:10**
Απλώς, «κάτσε να δεις» ψυχαγωγία στο TVONE.

tvone.com.cy

Άγρια Δύση σημαίνει βία και θάνατος

Οι τέλειοι ήρωες ζουν μόνο στα κόμικς,
επισημαίνει η ταινία του Σκοτ Κούπερ

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Από τα πιο στερεοτυπικά αλλά και ενδιαφέροντα είδη που γέννησε ο κλασικός αμερικανικός κινηματογράφος είναι το γουέστερν. Αποθεώθηκε καλλιτεχνικά τις δεκαετίες του 1940 και του 1950 από γίγαντες όπως ο Τζον Φορντ, κατασκεύασε μια δική του εκδοχή της Ιστορίας, ξέπεσε στην υπερβολή και την καρικατούρα αργότερα. Τι μπορεί όμως να πει και να συμβολίσει το γουέστερν το 2018; Η αρχική απάντηση είναι όχι και πολλά, εκτός ίσως από το να ριζεί μια πιο ιστορικά τεκμηριωμένη και ψυχολογικά ισορροπημένη ματιά στην «ηρωική» εποχή της αμερικανικής υπαίθρου. Αυτό το τελευταίο το πετυχαίνει σε ικανοποιητικό βαθμό το «Ταξιδεύοντας με τον εχθρό μου».

Ταξιδεύοντας με τον εχθρό μου ★★★
ΓΟΥΣΤΕΡΝ (2017)
Εκπνοθεσία: Σκοτ Κούπερ
Ερμηνείες: Κρίστιαν Μπέιλ, Ρόζαμουντ Πάικ, Γουές Στάντι, Μπιλ Καμπ

τας με τον εχθρό μου», που κυκλοφορεί αυτή την εβδομάδα στις αίθουσες και δεν είναι αμελητέο. Βρισκόμαστε στο 1892. Ο σκληροτράχηλος λοχαγός Μπλόκερ (Κρίστιαν Μπέιλ) παίρνει εντολή να συνοδεύσει το Κίτρινο Γεράκι, έναν ετοιμοθάνατο –και φυλακισμένο– αρχηγό των Τσεγιέν μαζί με την οικογένειά του πίσω στην πατρίδα του, τη Μοντάνα. Στον δρόμο, εκτός από πάμπολλους κινδύνους, θα συναντήσουν και μια νεαρή χήρα (Ρόζαμουντ Πάικ), της οποίας η οικογένεια δολοφονήθηκε πρόσφατα από Ινδιάνους.

Η ταινία του Σκοτ Κούπερ («Crazy Heart») δομείται γύρω από τις προσωπικότητες και τους θρύλους που συνοδεύουν τους δύο κεντρικούς χαρακτήρες: από τη μια, τον βετεράνο στρατιωτικό που οξύνεται (για να μην πούμε, φοβούνται) οι πάντες και, από την άλλη, τον Ινδιάνο πολέμαρχο, τον οποίο, σε μια εμπνευσμένη επιλογή, υποδύεται ο Γουές Στάντι, η τρομερή «Πονηρή αλεπού» από τον «Τελευταίο των Μοϊκανών».

Και οι δύο άνδρες έχουν στο παρελθόν τους πολλά: σπουδαία κατορθώματα, μεγάλες περιπέτειες αλλά και ανελέητες σφαγές στις οποίες έχουν επιδοθεί, συχνά ο ένας εις βάρος των αγαπημένων του άλλου. Η απρόθυμη συμμαχία τους, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τα εμπόδια του ταξιδιού, είναι ο καθρέφτης μιας αιματηρής εποχής, γεμάτης εγκλήματα και από τις δύο πλευρές. Στο ενδιά-

Ο Σκοτ Κούπερ ακολουθεί με συνέπεια τη γουέστερν συνταγή, ποντάροντας στην άγρια ομορφιά του τοπίου και στις ερμηνείες των πρωταγωνιστών του.

μεσο των δύο αντίρροπων δυνάμεων στέκεται, κάπως αμήχανα είναι η αλήθεια, σαν ανθρώπινος συνδετικός κρίκος ο χαρακτήρας της Πάικ. Αυτό πάντως δεν σημαίνει πως τα πάντα εξισώνονται η βίαιη αρπαγή της γης των ιθαγενών από τους λευκούς, για παράδειγμα, τονίζεται εδώ εκάθαρα, χωρίς στρουγγυλέματα, ενώ η ιστορία μπορεί εύκολα να διαβαστεί και σαν αναλογία με τις σύγχρονες «εκστρατείες» των Αμερικανών ανά τον κόσμο.

Ενα τελευταίο στοιχείο που πρέπει να επισημανθεί, αλλά πολύ σημαντικό για οποιοδήποτε γουέστερν, είναι η ατμόσφαιρα. Από το απομονωμένο οχυρό του Νέου Μεξικού μέχρι τις κακοτράχαλες ερημιές της διαδρομής και τα βοσκοτόπια της Μοντάνα, ο Κούπερ μας βάζει με επιτυχία στον κόσμο ενός παρνηκασμένου Ουέστ, γεμάτου από φονιάδες –μετανοούντες ή μη– και ανθρώπους σκληρούς από τις δυσκολίες της καθημερινότητας. Οι τέλειοι ήρωες ζουν μόνο στα κόμικς, μοιάζει να επισημαίνει.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στο «Μαζί ή τίποτα»

ο αγαπημένος του ελληνικού κοινού Φατίχ Ακίν επιστρέφει με ένα βαθιάς τραγικότητας δράμα πάνω σε σύγχρονα προβλήματα. Η ζωή της Κάτια (Νταϊάν Κρούγκερ) καταρρέει από τη μια μέρα στην άλλη, όταν ο σύζυγος και ο γιος της πέφτουν θύματα βομβιστικής επίθεσης. Συντετριμμένη από την απώλεια και οργισμένη εξαιτίας της δικαστικής απόφασης που ακολουθεί, η γυναίκα αποφασίζει να πάρει η ίδια την υπόθεση στα χέρια της, με την έρευνα να οδηγεί σε κύκλους των νεο-ναζί. Ο Ακίν κατασκευάζει δεξιοτεχνικά την ψυχολογική διάσταση της ιστορίας, ενώ και η Κρούγκερ είναι εξαιρετική.

Στην «Αναχώρηση για Παρίσι»

ο Κλιντ Ιστογουντ αφηγείται την αληθινή ιστορία της τρομοκρατικής επίθεσης σε κάποιον σιδηροδρομικό συρμό. Χρησιμοποιεί δε τους αληθινούς πρωταγωνιστές τους ρόλους, σε ένα φιλμ πάντως που πλατειάζει αναίτια, ενώ παράλληλα βριθεί και μιλιταριστικής παράνοιας.

Στο «Mudbound: Δάκρυα στον Μισισιπή»

μεταφερόμαστε στο περίφημο Δέλτα, την επαύριο του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Εκεί δύο βετεράνοι, ένας λευκός κι ένας μαύρος, επιστρέφουν στους δικούς τους για να ανακαλύψουν όμως πως, για διαφορετικούς λόγους, ο τόπος πια δεν τους... χωράει. Η σκληρότητα του αγροτικού Νότου αντιπαράβalletαι εδώ ταίριαστα με αυτή των ανθρώπων, σε ένα δράμα πάνω στο ιστορικό του αμερικανικού ρατσισμού καθώς και το ψυχικό τραύμα του πολέμου. Η ταινία είναι υποψήφια για 4 βραβεία Οσκαρ, μεταξύ των οποίων και του Β΄ Γυναικείου Ρόλου για τη Μαίρη Τζ. Μπλάιτ.

PIK1 ΘΗΛ.: 22862000

22.30 Terminator

07.30 Θεία λειτουργία
10.15 Χάλκινα χρόνια - (Ε)
11.30 Το πιο λαμπρό μπουζούκι Ελληνική κωμωδία.
13.00 Μάθε τέχνη - (Ε)
13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης Εκπομπή με τον Πέτρο Κωνσταντίνου.

14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

14.15 ArtCafe - (Ε)

15.15 Χωρίς αποσκευές, V - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή με τον Σάββα Πούμπουρα.

15.45 Movie Time - (Ε)

Ενημερωτική εκπομπή για τον κινηματογράφο.

16.15 Τετ - Α Τετ - (Ε)

Talk show.

16.15 Σπίτι στη φύση

Ψυχαγωγική εκπομπή.

18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοσηματική)

18.15 Η Πιθαρού - (Ε)

Κυπριώτικο σκετς, με τους Κώστα Βήχα, Σπύρο Γεωργίου, κ.ά.

18.45 Χωρίς αποσκευές, V

Ταξιδιωτική εκπομπή, με τον Σάββα Πούμπουρα.

19.15 Η κυρά του μεταξίου

Νέα σειρά εποχής, με τους Μαρίλια Παλλουρίδου, Βασίλη Μιχαήλ, κ.ά.

20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

21.30 Τετ-Α-Τετ

Talk show με τον Τάσο Τρύφωνος.

22.30 Ο εξολοθρευτής

(Terminator). Επιστημονικής φαντασίας.

23.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

23.30 Συνέχεια της ταινίας

Graham Norton Show

Ψυχαγωγικό Chat show.

01.00 Επαν. προγραμμάτων

PIK2 ΘΗΛ.: 22862000

21.30 Graham Norton Show

07.30 Παιδική ζώνη

α. Χίθκλιφ

β. Ντένις ο τρομερός

γ. Ολίβια

δ. Η μικρή εξερευνήτρια

ε. Μόγια η μέλισσα

στ. Τσάρλι και αριθμοί

ζ. Ολίβερ

η. Ο πεννασμένος Χένρι

θ. Τζάμερς

ι. Μπονο ο μάστορας

κ. Ο ταχυδρόμος Πιτ

λ. Στρομψάκια

11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)

11.35 Παιδική ζώνη - (Ε)

13.00 Τελετή Λήξης Χειμερινών

Ολυμπιακών Αγώνων

Παιδική ζώνη

16.00 Το πλοίο της αγάπης - (Ε)

(Love Boat, I)

Κλασική σειρά.

17.0 I.Q

Κυπριώτικο σκετς,

με τους Κώστα Βήχα,

Σπύρο Γεωργίου, κ.ά.

17.30 Great outdoors

Ντοκιμαντέρ.

18.00 Ταξιδεύουμε με τρένο

(Railway stories).

Ντοκιμαντέρ.

18.30 National Geographic:

Cesar Millan's Dog Nation

Ντοκιμαντέρ

19.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)

19.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)

20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοσηματική)

21.30 Graham Norton Show

Chat show. Καλεσμένοι

οι Matt Damon, Bill Bailey

Jessica Chastain.

Τραγουδούν οι Weeknd

οι Can't Feel My Face.

22.30 Hyde Park On Hudson

Βιογραφικό δράμα.

00.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

00.20 ΓΙΟΥΡΝΟΝΙΟΥΣ

TVONE ΘΗΛ.: 22477777

21.05 Ου μοικεύσεις

07.00 Θεία λειτουργία

09.40 Αντικλείδι - (Ε)

Σειρά ντοκιμαντέρ,

με τη Χριστίνα Ιακώβου.

10.30 Εύκολο και σπικατό

Εκπομπή μαγειρικής

με την Αθηνά Λοιζίδου

και τον Ανδρέα Τέρλα.

11.00 Καθ' ημάς Ανατολή

Κοινωνική εκπομπή.

12.00 Ο τροχός της τύχης

Τηλεπαιχνίδι.

13.00 ΦΑΚΑΤΕΤΟΥΣ - Best of - (Ε)

Σατιρική εκπομπή.

14.00 Ο Αλεπούς

Κωμωδία, με τους

Χρήστο Μουστάκα,

Βιολέτα Αντωνίου, κ.ά.

16.30 Επετειακή Εκδήλωση -

40 χρόνια Αρχιεπισκόπου

Α.Κ. Χρυσόστομου

Ζωντανή μετάδοση.

18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

18.10 Πάρτι στο χωριό

Νέα ψυχαγωγική εκπο-

μπή με την Αλεξία Ανα-

στασίου και τον

Σταύρο Κωνσταντίνου.

20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

21.05 Ου μοικεύσεις

Κυπριακή τηλεταινία,

με τους Πένυ Φονίρη,

Άλκη Χρίστου, κ.ά.

22.35 Percy Jackson: Sea Of

Monsters

Περιπέτεια φαντασίας,

με τους Λόγκαν Λέρμαν

Αλεξάντρα Νταντάριο.

00.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ

00.35 Helmock grove

Σειρά μυστηρίου.

01.30 Την τύχη μου μέσο - (Ε)

Κυπριακή σειρά.

02.30 Dansing for you 1 - (Ε)

ANT1 ΘΗΛ.: 22202000

21.20 Mission impossible, II

06.10 Πρωινή ενημέρωση

06.40 Super μπαμπάς - (Ε)

07.30 Για την αγάπη σου - (Ε)

08.30 Mamma mia - (Ε)

09.40 Daddy cool - (Ε)

10.30 La Pasta Pomiluri - (Ε)

12.00 Συνεντεύξεις

από το πρωινό - (Ε)

12.20 Παρθένα ζωή - (Ε)

Αισθηματική σειρά.

14.00 Ο κόσμος να χαλάσει - (Ε)

Κυπριακή κωμική σειρά.

16.00 Κάτι χωρισμένα

παλικάρια - (Ε)

Κωμική σειρά.

17.15 Follow - Εκπομπή, με την

Αφροδίτη Γεωργίου.

18.15 Τα νέα του ANT1 σε 10'

18.30 Street food

Εκπομπή μαγειρικής, με

τον Βασίλη Καλλιδή.

19.30 Celebrity

Game Night - (Ε)

Τηλεπαιχνίδι, με τον Θο-

δωρή Αθελίδου.

20.20 Τα νέα του ANT1

21.20 Mission impossible, II

Ταινία με τους Τομ

Κρούζ, Ντάγκρεϊ Σκοτ.

23.15 Sunday Live

Ψυχαγωγική εκπομπή με

την Ζέτα Μακρυπούλια,

και το Νίκο Μουτσινά.

00.00 Τίτλοι ειδήσεων

00.10 Συνέχεια της εκπομπής

01.50 Πρόβα νυφικού - (Ε)

Δραματική σειρά.

02.40 Οι δρόμοι της πόλης - (Ε)

Δραματική, αστυνομ. σειρά,

με τους Μάκη Ρευσμάτ,

Κώστα Λάσκο, κ.ά.

03.30 Τα νέα του ANT1 - (Ε)

04.30 Δείξε μου το φίλο σου (Ε)

05.20 Και ...sera, sera - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΘΗΛ.: 22580100

21.15 Survivor

06.15 Οι Τάκκοι - (Ε)

Κυπριακή κωμική σειρά.

07.00 Masterclass - (Ε)

Εκπομπή μαγειρικής,

με τον Βαγγέλη Δρίσκα.

08.00 Γαλάτεια

Κυπριακή δραματική σει-

ρά εποχής.

10.30 Kitchen Lab - (Ε)

Το μακρύ ταξίδι προς την πατρίδα

Το τελευταίο βιβλίο του Μαρκ Μαζάουερ - «βουτιά» στο οικογενειακό παρελθόν - αποτελεί φόρο τιμής στον πατέρα του

Του ΧΑΡΗ ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ

Ο Μαρκ Μαζάουερ δεν χρειάζεται συστάσεις. Είναι ένας από τους κορυφαίους ιστορικούς της εποχής μας (κατέχει την έδρα Ιστορίας Ira D. Wallach στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια) και το έργο του είναι ευρύτατα γνωστό στη χώρα μας. Τα βιβλία του έχουν προκαλέσει το έντονο ενδιαφέρον του αναγνωστικού κοινού (λόγω του υποδειγματικού τρόπου με τον οποίο προσεγγίζει κάθε φορά τα θέματά του, αλλά και του άκρως γοητευτικού συγγραφικού του ύφους), έχουν συμβάλει σε μια γόνιμη και ουσιαστική συζήτηση για τραγικές πτυχές της πρόσφατης Ιστορίας (Κατοχή/Εμφύλιος/Ολοκαύτωμα), έχουν αποσπάσει πλήθος σημαντικών διακρίσεων και θεωρούνται δικαίως, από τους ειδικούς, «τομή» στις ιστορικές σπουδές.

Στο τελευταίο του βιβλίο, «Οσα δεν είπες. Ένα ρωσικό παρελθόν και το ταξίδι προς την πατρίδα: Φόρος τιμής», που μόλις κυκλοφόρησε από τις «Εκδόσεις Αγρα» (σε εξαιρετική μετάφραση της Παμύρας Ισχυρίδου), ο Μαζάουερ συνδυάζει και τις δύο ιδιότητες: του μεθοδικού ερευνητή και του διορατικού συγγραφέα. Αποτέλεσμα; Ένα συναρπαστικό, τολμηρό, βαθιά ανθρώπινο βιβλίο, μια οδύσσεια που ξεκινάει

Ο Μαρκ Μαζάουερ. «Ζώντας διπλή ζωή ως λογιστής ενός εμπόρου και επασάτης ακτιβιστής, ο Μαζ έμαθε νωρίς την αξία της επαγρύπνησης, της σιωπής και της δυσπιστίας».

Λοτζ, Ιούνιος 1905. Πολωνοί εργάτες εναντίον της Ρωσικής Αυτοκρατορίας, κομβικό γεγονός για τον παππού του Μαρκ, Μαξ Μαζάουερ.

«Ο σκεπτικισμός απέναντι στις κοινωνικές ουτοπίες προκάλεσε υπερβολική απογοήτευση, παροπλίζοντας πολλούς ανθρώπους».

από τη Ρωσία των προεπαναστατικών χρόνων και έπειτα από φυλακίσεις, εγκλεισμούς, αποδράσεις, χωρισμούς και θανάτους, καταλήγει στο Λονδίνο του Μεσοπολέμου.

Θέλοντας να αποτίσει φόρο τιμής στον πατέρα του, ο Μαζάουερ αποφάσισε να μελετήσει εις βάθος, μέσα από αρχεία, μαρτυρίες, επιστολές, ημερολόγια, την ιστορία της οικογένειάς του, να φωτίσει σκοτεινές και δραματικές πλευρές της, να εξερευνήσει τον χαμένο πλέον μικρόκοσμο των Ρωσοεβραίων επιγκρέδων και να σταθεί σε μερικές από τις πιο τραγικές και βίαιες στιγμές της Ιστορίας του περασμένου αιώνα που συνδέονται και με τα όνειρα και τις διαψεύσεις του σοσιαλιστικού κινήματος.

Οι πρωταγωνιστές

Κεντρικά πρόσωπα του βιβλίου είναι ο αινιγματικός, λιγομίλητος Μαξ Μαζάουερ, παππούς του συγγραφέα από την πλευρά του πατέρα του, η τρυφερή σύζυγός του Φρούμα, τα παιδιά που οι δυο τους είχαν αποκτήσει από προηγούμενους γάμους, ο Αντρέ, το «μιαύρο πρόβατο» της οικογένειας (καρπός του γάμου του Μαξ με τη «φλογερή επαναστάτρια» Σοφία Κρίλενκο, αδελφή του Νικολάι Κρίλενκο, λαϊκού κομμοσάρχη στην ΕΣΣΔ, η οποία κατέληξε σε άσυλο) και η

«κοσμική» Ιρα (από τον γάμο της Φρούμα με τον στρατιωτικό γιατρό του τσαρικού στρατού Αλεξάντρ Μπάλτερμαντς, έναν καρτοπαίκτη που προσχώρησε στους μπολσεβίκους, αφού, όπως αργότερα είπε η ίδια του η κόρη, «η Επανάσταση δεν ήταν γι' αυτόν παρά ακόμη μια ζαριά»), και φυσικά ο πατέρας του Μαζάουερ, Μπιλ (Ουίλιαμ) – το όνομα του δόθηκε ως ένδειξη σεβασμού στον βάρδο και επομένως και στη χώρα που θα αποτελούσε πλέον πατρίδα του.

Γύρω από αυτά τα πρόσωπα πλέονται ιστορίες που αφορούν τη μοίρα της εβραϊκής inteligenstia στην τσαρική Ρωσία και στα χρόνια της Επανάστασης, αλλά και τη δράση κάποιων εξ αυτών ως μελών της

παράνομης σοσιαλιστικής οργάνωσης Μπουντ, σκοπός της οποίας ήταν η ανατροπή του τσάρου, όχι όμως με τις μεθόδους που προωθούσε ο Λένιν.

Ο τίτλος του βιβλίου «Οσα δεν είπες», αναφέρεται στον πατέρα του Μαζάουερ, αλλά θα μπορούσε κάλλιστα να αφορά και τον Μαξ, τον οποίο η σύζυγός του Φρούμα αποκαλούσε «zhivotik» - «κοιλίτσα», επειδή «κρατούσε τα λόγια μέσα του και σπάνια τους επέτρεπε να βρουν τον δρόμο προς το στόμα του». Ήταν τόσο μυστικοπαής, που όπως μας πληροφορεί ο Μαζάουερ, «παρόλο που ο Μαξ και η Φρούμα ήταν δεμένο ανδρόγυνο, εκείνος δεν της ανέφερε ποτέ το όνομα της μητέρας του». Φίλος του

Ο Μαξ, η Φρούμα και ο Ουίλιαμ Μαζάουερ στο Λονδίνο τον Ιούλιο του 1945. Μόλις έχουν πληροφορηθεί το φρικτό τέλος των συγγενών τους στη Λιθουανία.

Ο Μαξ με τον αδελφό του Ζαχάρ, τη σύζυγό του και την κόρη του Ρεβέκκα. Βίλνα, περ. 1914.

Μαξ τον περιέγραφε ως «μυστηριώδη μορφή», που κοιτάζοντάς τον κανείς να διαβάζει ήσυχχα στο γραφείο του, «εύκολα φανταζόταν ιστορίες κατασκοπείας, συνωμοσίες εξορίστην, μυστικές συναντήσεις με υπουργούς της κυβέρνησης».

Η διαδρομή του

Ο Μαζάουερ εύλογα αφιερώνει μεγάλο μέρος του βιβλίου και στη δική του διαδρομή από το Γκρόντνο της Πολωνίας, τη Βίλνα και το Λοτζ ως το Λονδίνο, όπου από Ρωσοεβραίο επαναστάτη καταλήγει διευθυντής επιχείρησης. Αλλά το κάνει και για έναν άλλο λόγο, που πιστεύω βρίσκεται στο κέντρο του εγχειρήματος. Γράφει στην αρχή του βιβλίου του: «Ισως έτσι εξηγείται

για ποιο λόγο η εικόνα που είχα σχηματίσει για τον Μαξ διέθετε κάτι από τη μεγαλοκλίμα αέρα των ματαιωμένων ελπίδων».

Στο θάρρος και στην αφοσίωση της νεότητάς του διέκρινε μια στάση που θα μπορούσε να αποτελέσει παράδειγμα για τη δική μας την περισσότερο κυνική εποχή, με τους δημαγωγούς, τον κυδαίο πλούτο της και την ακόμη πιο έντονη εσωστρέφεια. Σήμερα ο σκεπτικισμός απέναντι στις κοινωνικές ουτοπίες, ακόμη και τις πιο πρακτικές, έχει προκαλέσει υπερβολική απογοήτευση και έχει παροπλίσει πολλούς ανθρώπους, με αποτέλεσμα να μην επιθυμούν να αγωνιστούν πλέον παρά μόνο για την τελειοποίηση της ψυχής τους».

Πίσω από τη σωπή του Μαξ κρύβεται λοιπόν όχι μόνο μια ολόκληρη εποχή ματαιωμένων ελπίδων, αλλά και το πάθος για μια δικαιότερη κοινωνία. Όπως σημειώνει ο Μαζάουερ: «Το κίνημα για το οποίο αγωνίστηκε πριν από περισσότερο από έναν αιώνα παραδόθηκε στη λήθη, όμως αυτό δεν έχει σημασία. Οι χαμένοι της Ιστορίας έχουν να μας διδάξουν περισσότερα από τους νικητές της. Καμιά νίκη δεν διαρκεί εσάει – σημασία έχει το πώς διαχειρίζεσαι την ήττα».

Τα κεφάλαια που ο Μαζάουερ αφιερώνει στη γιαγιά του Φρούμα (τον συλοβάτη της οικογένειας και το πρόσωπο που διατήρησε

«Οι χαμένοι της Ιστορίας έχουν να μας διδάξουν περισσότερα από τους νικητές της. Σημασία έχει το πώς διαχειρίζεσαι την ήττα».

ζωντανή τη σχέση της οικογένειας με το ρωσικό της παρελθόν), αλλά κυρίως στα ετεροθαλή αδέρφια του πατέρα του, στον Αντρέ και στην Ιρα, είναι άκρως συγκινητικά. Και αυτό γιατί ενώ θα μπορούσε εύκολα να απορρίψει τις επιλογές τους, προσπαθεί με μεγάλη ευαισθησία να κατανοήσει τους λόγους που τους οδήγησαν σε αυτές.

Ο Αντρέ, ο οποίος ως το τέλος της ζωής του αμφισβητούσε ότι ήταν νόμιμος γιος του Μαξ, προσπλητίστηκε στον καθολικισμό (όπως και ο Ελιωτ με τον οποίον συνδέθηκε για λίγο) και αφού σπούδασε στην Οξφόρδη, πήγε στην Ιαπωνία, έγινε οπαδός του Φράνκο και άρχισε να τυπώνει εκεί διάφορα αντισημιτικά κείμενα – πράγμα που αποτελούσε πλήγμα για τον Μαξ, αλλά και για τον ετεροθαλή αδελφό του Μπιλ, που πιστός στις πολιτικές πεποιθήσεις του πατέρα του δραστηριοποιήθηκε από νωρίς στο Εργατικό Κόμμα της Βρετανίας. Η Ιρα από την άλλη, σε αντίθεση με τις επιλογές του πατέρα της, αποφάσισε να δουλέψει σε περιοδικά μόδας, να γράψει γλυκανάλατα μυθιστορήματα και να παντρευτεί κάποιον που θα της παρείχε τις ανέσεις που είχε στερηθεί ως παιδί. Μετά τον ξαφνικό του θάνατο σε τροχαίο, ωστόσο, αυτοκτόνησε.

Η νοσταλγία για τα παιδικά χρόνια και «ο κύκλος της ευτυχίας»

Το τελευταίο μέρος του βιβλίου είναι αφιερωμένο στον πατέρα του, αλλά και στο μέρος όπου μεγάλωσε και έζησε όλη του τη ζωή – στο Χάιγκειτ: Εκεί βρίσκεται το νεκροταφείο όπου είναι θαμμένος ο Καρλ Μαρξ, εκεί έζησαν διάφοροι Ρώσοι επαναστάτες και αναρχικοί, όπως ο Λιτβίνοφ και ο Κροπότκιν. Εκεί μεγάλωσε ο ίδιος ο Μαζάουερ κι εκεί εντοπίζεται πιστεύω το δεύτερο κλειδί του βιβλίου: ο τόπος ως βασικό συστατικό της ταυτότητας, ως άλλη πατρίδα.

Η μόνη φωτογραφία του βιβλίου που βλέπουμε τον Μπιλ και τον μικρό

Μαρκ μαζί είναι από το καλοκαίρι του 1958, όπου ο πατέρας του Μαζάουερ είναι ξαπλωμένος ανάσκελα στο γρασίδι και κρατάει τον γιο του από πάνω του. Στο βάθος διακρίνεται το βέλος του ναού του Σεντ Μάικλ, το σημείο όπου «μισό αιώνα αργότερα» ο συγγραφέας «έπαιρνε κάθε μέρα ένα ταξί για να επισκεφθεί τον πατέρα του στο νοσοκομείο κατά τους τελευταίους μήνες της ζωής του».

Ο υπότιτλος του βιβλίου, «Το ταξίδι προς την πατρίδα», δεν είναι εντέλει μόνο αυτό που έκαναν ο Μαξ και η Φρούμα επιλέγοντας την Αγγλία για

Χάμπστεντ Χιλ, Λονδίνο, καλοκαίρι, 1958: ο Μαρκ Μαζάουερ στην αγκαλιά του πατέρα του, Ουίλιαμ.

δεύτερη πατρίδα τους, αλλά και το ταξίδι του ίδιου του Μαζάουερ, αφού με τον θάνατο του πατέρα του, το γεγονός ότι ζει και εργάζεται στην Αμερική αποτελεί, όπως ομολογεί, «μια διπλή απώλεια». Γράφοντας το βιβλίο ο Μαζάουερ νοσταλγεί τα παιδικά του χρόνια, σ' ένα συγκεκριμένο κομμάτι του Λονδίνου, που μετά την εισβολή των Ρώσων μεγιστάνων δεν υπάρχει πια.

Όταν έγραφε το βιβλίο ο συγγραφέας μου είχε εκμυστηρευθεί ότι σκόπευε να το τιτλοφορήσει «Ο κύκλος της ευτυχίας». Τελικά επέλεξε

έναν τίτλο πιο ταιριαστό. Στον επίτιμο, ωστόσο, αναρωτιέται: «Πώς θα ήταν άραγε αν αφηγούμαστε την ιστορία μιας ζωής η οποία αποτυπώνει το ξετύλιγμα ενός διαφορετικού, πολύ παλαιότερου θέματος: της επιδίωξης της ευτυχίας και της ευμερίας; Μιας ζωής, η ιστορία της οποίας, διαμέσου των γενεών, δεν έχει να κάνει τόσο πολύ με τον πόνο, την αποξένωση και τη μοναξιά ενός αυθεντικού μεμονωμένου ατόμου, όσο με το ψυχικό σθένος, την ανθεκτικότητα και τις αρετές της σιωπής, του πραγματισμού και της ευχαρί-

στησης που προσφέρουν τα απλά πράγματα».

Ο Μαζάουερ μας έδωσε ένα ξεχωριστό βιβλίο. Εκτός από φόρο τιμής στον πατέρα του, στην οικογένειά του, στον τόπο του, αποτελεί υπεράσπιση των αξιών που κληρονόμησε. Αξίες που νοηματοδοτούν τη ζωή και προσφέρουν «μια πηγή ευτυχίας».

Ο κ. Χάρης Βλαβιανός είναι ποιητής. Πρόσφατα κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη η νέα ποιητική συλλογή του, με τίτλο «Αυτοπροσωπογραφία του Λευκού».

ΚΛΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Disney

Κλασικές ιστορίες
κόμικς με πρωταγωνιστές
τους ήρωες του κόσμου της Disney

Οι αγαπημένοι ήρωες της Disney έρχονται ξανά στην Καθημερινή
με 10 διαφορετικές Κλασικές Ιστορίες για όλη την οικογένεια.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΜΑΡΤΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΜΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ Σ' ΕΝΑ ΠΑΚΕΤΟ ΚΑΙ ΣΕ ΜΙΑ ΤΙΜΗ €2,50